

การศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

STUDY AND DESIGN THE PUBLIC RELATION MEDIA
TO TAKE CARE OF THE BABIES WITH BREAST MILK IN CASE OF
THE SUB-DISTRICT HEALTH PROMOTING HOSPITAL

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณ์อุตสาหกรรม

คณะครุศาสตรอุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2558

การศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

STUDY AND DESIGN THE PUBLIC RELATION MEDIA
TO TAKE CARE OF THE BABIES WITH BREAST MILK IN CASE OF
THE SUB-DISTRICT HEALTH PROMOTING HOSPITAL

กรรณิการ์ เอี่ยมจินดา
KANNIKA AIEMJINDA

สารบัญฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
คณะครุศาสตรอุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
พ.ศ.2558

STUDY AND DESIGN THE PUBLIC RELATION MEDIA
TO TAKE CARE OF THE BABIES WITH BREAST MILK IN CASE OF
THE SUB-DISTRICT HEALTH PROMOTING HOSPITAL

A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF MASTER OF SCIENCE
IN INDUSTRIAL EDUCATION IN INDUSTRIAL DESIGN
TECHNOLOGY SCHOOL OF GRADUATE STUDIES
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

2015

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 2015

FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะกรรมการอุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ใบรับรองสารนิพนธ์

หัวข้อสารนิพนธ์

การศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล
Studying and Designing the Public Relation Media to
Take Care of the Babies with Breast Milk in Case of
the Sub-District Health Promoting Hospital

ชื่อนักศึกษา

นางสาวกรรณิการ์ เอี่ยมจินดา

รหัสประจำตัว

55631022

ปริญญา

ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขาวิชา

เทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงวุฒิ เอกวุฒิวงศา

คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์		ลายมือชื่อ
รศ.อุดมศักดิ์	สาริบุตร	
ผศ.ดร.ทรงวุฒิ	เอกวุฒิวงศา	
รศ.ว่าที่ร้อยโทพิชัย	สติภาส	

ค่าระดับคะแนนรวมที่เป็นเอกฉันท์จากคณะกรรมการสอบ GOOD

วัน / เดือน / ปี ที่สอบ 16 พฤษภาคม 2558 เวลา 07.00-08.00 น.

สถานที่สอบ ณ ห้อง ค 417 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

(รองศาสตราจารย์ ดร.พีระวุฒิ สุวรรณจันทร์)

คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อสารนิพนธ์	การศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
นักศึกษา	กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล
รหัสประจำตัว	นางสาวกรรณิการ์ เอี่ยมจินดา
ปริญญา	55631022
สาขาวิชา	ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
พ.ศ.	เทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์	2558
	ผศ.ดร.ทรงวุฒิ เอกภูมิจวงศา

บทคัดย่อ

งานโครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเรื่องความสำคัญของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เพื่อประเมินประสิทธิภาพสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และประเมินความพึงพอใจที่มีต่อสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบบันทึกการสัมภาษณ์แบบสอบถามความคิดเห็นการพิจารณาเลือกประเภทสื่อสิ่งพิมพ์ แบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อประเมินประสิทธิภาพสื่อ แบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อประเมินความพึงพอใจ เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นทั้งหมด ได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิก่อนนำไปใช้ กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในโครงการนี้คือ เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลที่มีความเชี่ยวชาญเรื่องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ จำนวน 3 ท่าน เจ้าหน้าที่สาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำนวน 3 ท่าน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำนวน 3 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ จำนวน 3 ท่าน คุณแม่ที่กำลังตั้งครรภ์หรือคุณแม่หลังคลอด 6 เดือน ที่อาศัยในตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำนวน 24 ท่าน อ้างอิงจำนวนผู้ใช้บริการ ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ระหว่างเดือนสิงหาคมถึงเดือนกันยายน 2557 (จากการสุ่มแบบเจาะจง) วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ผลการศึกษา ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นจากการศึกษาเอกสารและวิจัยที่เกี่ยวข้องและการลงพื้นที่สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลที่มีความเชี่ยวชาญเรื่องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ นำนมแม่มีคุณค่าด้านสารอาหารครบถ้วนที่เหมาะสมต่อเด็กทารกช่วยส่งเสริมพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ช่วงระยะเวลาที่ทารกควรได้รับนมแม่ที่เหมาะสมคือแรกเกิดจนถึง 6 เดือนแรก แต่เนื่องจากปัจจุบันสภาพสังคมที่ใช้ชีวิตเร่งรีบ มารดาไม่สามารถเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ได้สำเร็จส่วน และส่วนมากมารดาที่อาศัยอยู่ในแหล่งชุมชน ยังขาดสื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ทำให้ได้รับข้อมูลข่าวสารไม่ทั่วถึงด้วยโครงการตำบลนมแม่ทางโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ได้รับแต่งตั้งให้เป็นตำบลนำร่องโครงการตำบลนมแม่ จึงจัดตั้งงบประมาณเพื่อสร้างสื่อประชาสัมพันธ์ในการทำหน้าที่สร้างภาพลักษณ์ให้กับองค์กร และเพื่อเป็นการส่งเสริมให้มารดาเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เพิ่มมากขึ้น อีกทั้งยังสามารถเลี้ยงได้อย่างถูกวิธี จากการวิเคราะห์พบว่าสื่อประชาสัมพันธ์ที่เหมาะสมกับแหล่งชุมชนโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ได้แก่ สื่อประชาสัมพันธ์

ชนิดสื่อสิ่งพิมพ์ เนื่องจากสามารถจัดหาแหล่งผลิตได้สะดวก ต้นทุนต่ำและสถานที่ในการใช้ติดตั้งสื่อเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต่ออ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นเขตทำการเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นการพิจารณาเลือกประเภทสื่อสิ่งพิมพ์ที่เหมาะสมกับการนำไปใช้ เป็นสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ได้แก่ แผ่นพับ โปสเตอร์ และไวนิล ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม พบว่าลักษณะภาพ ลักษณะตัวอักษร และลักษณะสีที่ควรนำมาใช้ในการออกแบบคือภาพจริง ตัวอักษรแบบไม่มีเชิง ตัวอักษรแบบตัวเขียน วรรณะสีร้อน และวรรณะสีเย็น ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อประเมินประสิทธิภาพสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) จำนวน 5 รูปแบบสรุปได้รูปแบบที่ 2 เพื่อนำมาปรับปรุงการออกแบบ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อประเมินความพึงพอใจสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยคุณแม่ที่กำลังตั้งครรภ์หรือคุณแม่หลังคลอด 6 เดือน ที่อาศัยในตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำนวน 24 ท่าน อ้างอิงจำนวนผู้ใช้บริการ ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ระหว่างเดือนสิงหาคมถึงเดือนกันยายน 2557 (จากการสุ่มแบบเจาะจง) สรุปว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต่อ||อ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Thematic Paper Title	Study and Design the Public Relation Media to Take Care of the Babies with Breast milk in case of the Sub-District Health Promoting Hospital
Student	MISS Kannika Aiemjinda
Student ID.	55631022
Degree	Master of Science in Industrial Education
Program	Industrial Design Technology
Year	2015
Thematic Paper Advisor	Assistant Professor.Dr. Songwut Egwutvongsa

Abstract

This research has objectives to study the importance of take caring the babies with breast milk. Moreover, this research has been designed by using the public relation media of take caring the babies with breast milk in order to take assessment in case of the Sub-District Health Promoting Hospital. Thus, the researcher has operated by studying and gathering the relevant information. In addition, the population and the sampling group used in this research are the expert hospital officers in take caring of the baby totally 3 people including of the public health officers in the Health Promoting Hospital in Sub-District of Taladchinda , District of Sampran in Nakornphathom province , the Village Health Volunteer in the Health Promoting Hospital , Sub-District of Taladchinda , Sampran District in Nakornphathom province totally 3 people , the expert in designing totally 3 people and the pregnant mothers or the new mothers of the 6 -month babies who live in Taladchinda Sub-District , Sampran District of Nakornphathom province totally 24 people. What's more, this information has referred from the numbers of the servicers in the Sub-District Health Promoting Hospital which applied this service from August to September in A.D. 2014 by using the specific random sampling. As the result, it has analyzed information from the questionnaires by using Means , Standard Aviation with the below result. According to the result, it found that there was the basic analyzing result from studying in the documents and relevant researches including of interviewing the expert hospital officers in take caring the babies with breast milk. Moreover, inside breast milk it has the full nutrient suitably with the babies more than the normal mixed milk to contribution for the development in their bodies and minds. Similarly, the fitted stage that the babies should be given the breast milk is from the new born until the first 6 month. However, because nowadays the condition of society becomes to be the rush hour, it results in the mother to be lack of knowledge and can't find the solution to take care of the babies with breast milk

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

successfully. Moreover, most of them are living in the community source or nearby the Sub-District Health Promoting Hospital. On the contrary, it has been lacked of media to use in public relations to gain sufficient news. According to the project of using breast milk through the Health Promoting Hospital in Taladchinda Sub-District , Sampran District in Nakornphathom province , it has budgeted to create the public relation media to play role for setting up the good image for this organization including to contribution the mothers for taking care of their babies with breast milk which is the correct method to raise the babies.

According with analyzing this information , it found that the media used to make public relations are suitable with the community source of the Health Promoting Hospital , such as the print public relation media. What's more, this kind of media can find the printing publishing company to produce the media more easily with low costs and the locations to install the media are most in the agriculture areas. Significantly, the analyzing information result has come from the consideration of printing type to apply as the public relation media of taking care the babies with breast milk , such as folder , posters and vinyl. Similarly, the analyzing information result has come from the opinion questionnaire to design the public relation media of take caring the babies with breast milk in case of the Health Promoting Hospital , Sub-District Taladchinda , Sampran District in Nakornphathom. Additionally, it was found that there are the characteristic of pictures , the characteristics of fronts and the characteristics of colors to design as the real ones including of the fronts without the base , the hot color tones and the cold color tones. According to the analyzing information result from using the opinion questionnaire in taking assessment of effectiveness , it has applied the public relations in terms of taking care of the babies with breast milk in case of the Health Promoting Hospital and the Village Public Health Officers totally 5 people with the second conclusion pattern to improve the designing. According to the analyzing information from the opinion questionnaire to take assessment in the satisfaction, it has applied the public relations in terms of take caring the babies with breast milk in case of Health Promoting Hospital , Taladchinda Sub-District, Sampran District in Nakornphathom province. In addition, it has used this method for the pregnant mothers or the new mothers of the 6-months babies totally 24 people who live in Taladchinda Sub-Disrict referred from the numbers of servicers in Health Promoting Hospital from August to September in A.D. 2014 by using the specific random sampling. Finally, this method has the conclusion with the excellent suitability.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความอนุเคราะห์จาก ผศ.ดร.ทรงวุฒิ เอกวุฒิมวงศา อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และช่วยตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้อย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ขอขอบพระคุณกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รศ.อุดมศักดิ์ สาริบุตร รศ.ว่าที่ร้อยโทพิชัย สดภิบาล ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในขั้นตอนสุดท้าย จนทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้มีความถูกต้องสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ อาจารย์กิ่งกาญจน์ พิจักขนา อาจารย์ศิริพันธ์ มิ่งขวัญ อาจารย์สาขาวิชาการ ออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร วิทยาเขตโชนดิเวช และคุณดนุพล จะริยามา กราฟฟิคดีไซน์เนอร์ บริษัท เอเอสเอ บ็อกซ์บอร์ด คอนเทนเนอร์ จำกัด คุณมานิต รอดจินดา นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ คุณพัชรินทร์ ศรีสวัสดิ์ เจ้าพนักงานสาธารณสุข ปฏิบัติงาน และคุณสุรวุฒิ แต่งสาขา เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขชำนาญงาน คุณกัญญา ฉ่ำตาก ล่อง คุณประมวล ทับจินดา และคุณวรภรณ์ บุญส่ง อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ที่ได้ให้คำแนะนำด้านการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์

ขอขอบพระคุณ คุณสมpong ศรีอุไร หัวหน้าห้องคลอด คุณนุชนาถ นันทเสน พยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลลาดกระบัง ซึ่งเสียสละเวลาในการให้ข้อมูลประกอบการทำวิจัย

ขอขอบพระคุณ คุณแม่และเด็กกลุ่มเป้าหมายทุกคน ที่ได้อนุญาตให้นำภาพมาใช้ในการ ออกแบบและสละเวลาทำแบบประเมินสื่อประชาสัมพันธ์ที่ผู้วิจัยทำการออกแบบ

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อบุญท้วม คุณแม่ทองสุข เอี่ยมจินดา พี่น้อง หัวหน้างาน เพื่อนร่วมงาน เพื่อนร่วมสถาบัน ที่คอยเป็นกำลังใจและให้การสนับสนุนช่วยเหลือตลอดมา

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณสถาบันการศึกษา และอาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาท วิชาความรู้ให้กับผู้วิจัยครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้เป็นแนวทางเพื่อ การศึกษาแก่ผู้ที่สนใจต่อไป หากมีข้อผิดพลาดประการใด ผู้วิจัยขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

กรรณิการ์ เอี่ยมจินดา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต่อVอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	III
กิตติกรรมประกาศ.....	V
สารบัญ.....	VI
สารบัญภาพ.....	VIII
สารบัญตาราง.....	IX
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.3 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	3
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	4
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	6
1.6 ประโยชน์ที่ได้รับ.....	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
2.1 ความสำคัญของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่.....	8
2.2 การประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร.....	19
2.3 สื่อประชาสัมพันธ์.....	24
2.4 การจัดองค์ประกอบงานกราฟิก.....	33
2.5 ประเภทกระดาษที่ใช้ในการออกแบบ.....	40
2.6 ระบบการพิมพ์.....	46
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	59
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	63
3.1 เพื่อศึกษาความสำคัญและวิธีการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่.....	63
3.2 เพื่อออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่.....	64
3.3 เพื่อประเมินประสิทธิภาพสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่.....	67
3.4 เพื่อประเมินความพึงพอใจที่มีต่อสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่.....	70
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	75
4.1 ผลการวิเคราะห์ขั้นตอนการศึกษาความสำคัญและวิธีการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่.....	75
4.2 ผลการวิเคราะห์ขั้นตอนการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่.....	79

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

4.3 ผลการวิเคราะห์ขั้นตอนการประเมินประสิทธิภาพสื่อประชาสัมพันธ์ การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่.....	93
4.4 ผลการวิเคราะห์ขั้นตอนการประเมินความพึงพอใจสื่อประชาสัมพันธ์ การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่.....	103
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	109
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	109
5.2 อภิปรายผล.....	111
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	113
บรรณานุกรม.....	115
ภาคผนวก.....	117
ภาคผนวก ก หนังสือราชการ.....	118
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	131
ภาคผนวก ค ภาพการดำเนินงานการวิจัย.....	152
ภาคผนวก ง ภาพผลงานการวิเคราะห์การออกแบบ.....	160
ภาคผนวก จ ภาพผลงานการออกแบบ.....	168
ประวัติผู้เขียน.....	175

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 กรณีศึกษาสื่อประชาสัมพันธ์ที่มีอยู่ทั่วไป.....	77
4.2 กรณีศึกษาประเภทของสื่อประชาสัมพันธ์.....	79
4.3 กรณีศึกษาองค์ประกอบของสื่อประชาสัมพันธ์.....	80
4.4 ความคิดเห็นการพิจารณาเลือกประเภทสื่อสิ่งพิมพ์ที่เหมาะสมกับการนำไปใช้เป็นสื่อ ประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล.....	82
4.5 แบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล.....	83
4.6 ข้อจำกัดทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์.....	85
4.7 ข้อจำกัดทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยใช้การรวบรวมข้อมูลจาก กรณีศึกษาที่รวบรวมด้วยตนเอง.....	88
4.8 ตารางการกระจายหน้าที่การวิเคราะห์เชิงการออกแบบผลิตภัณฑ์.....	92
4.9 ความคิดเห็นการประเมินประสิทธิภาพสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลรูปแบบที่1.....	93
4.10 ความคิดเห็นการประเมินประสิทธิภาพสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล รูปแบบที่2.....	95
4.11 ความคิดเห็นการประเมินประสิทธิภาพสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล รูปแบบที่3.....	97
4.12 ความคิดเห็นการประเมินประสิทธิภาพสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล รูปแบบที่4.....	99
4.13 ความคิดเห็นการประเมินประสิทธิภาพสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล รูปแบบที่5.....	101
4.14 ความคิดเห็นการประเมินความพึงพอใจสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ประเภทโปสเตอร์.....	104
4.15 ความคิดเห็นการประเมินความพึงพอใจสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ประเภทไว้นิล.....	105
4.16 ความคิดเห็นการประเมินความพึงพอใจสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ประเภทแผ่นพับ.....	107

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 เครื่องปั้มนม.....	11
2.2 แสดงรูปแบบตัวจรแบบมีเชิง.....	35
2.3 แสดงรูปแบบตัวจรแบบไม่มีเชิง.....	35
2.4 แสดงรูปแบบตัวจรแบบตัวเขียน.....	36
2.5 แสดงรูปแบบตัวจรประดิษฐ์.....	36
2.6 มาตรฐานขนาดกระดาษในระบบ ISO 216.....	43
2.7 แสดงตัดขวางบริเวณไรภาพและบริเวณไรภาพของแม่พิมพ์พื้นนูน.....	48
2.8 แสดงการพิมพ์เพล็ทโซกราฟี.....	50
2.9 แสดงหลักการพิมพ์กราเวียร์.....	58
3.1 แผนภูมิแสดงขั้นตอนการศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล.....	74
4.1 กรอบปรัชญาเพื่อการออกแบบ.....	89
4.2 การวิเคราะห์ทฤษฎีสี่ กับหลักการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์.....	90
4.3 การวิเคราะห์ขั้นตอนในการวางแผนการผลิต.....	91
4.4 การสร้างแนวคิดในการออกแบบเบื้องต้น.....	91

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

น้ำนมแม่นั้นมีส่วนประกอบต่างๆ ที่มีประโยชน์ และคุณค่าจำเพาะด้านสารอาหารที่นมผสมไม่สามารถเทียบเคียงได้ ทารกที่กินน้ำนมแม่จะมีพัฒนาการด้านอารมณ์ได้ดีกว่าทารกที่เลี้ยงด้วยนมผสม เนื่องจากจะได้รับการตอบสนองที่นุ่มนวลอ่อนโยนและใกล้ชิดกับแม่ในทุกครั้งที่เด็กกินนมแม่ เด็กจึงมีโอกาสพัฒนาการทางด้านอารมณ์ได้ดี มีงานวิจัยและผลการศึกษามากมายทั้งในประเทศและต่างประเทศ ที่แสดงให้เห็นว่า ทารกที่ได้รับการเลี้ยงดูด้วยนมแม่อย่างเหมาะสมจะมีสุขภาพดีไม่ค่อยเจ็บป่วยบ่อย และมีโอกาสพัฒนาการทางสมองและอารมณ์ที่ดีกว่าทารกที่เลี้ยงด้วยนมผง อีกทั้งยังมีนโยบายของรัฐบาล องค์การอนามัยโลก สถาบันกุมารแพทย์ของอเมริกา (American Academy of Pediatrics) และความพยายามจากหน่วยงานนานาชาติในการส่งเสริมและสนับสนุนให้การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ให้เป็นวิธีที่ดีที่สุดในการเลี้ยงทารกในช่วงปีแรกและนานกว่านั้น แต่ในด้านปฏิบัติแล้วแนวทางการให้อาหารทารกและเด็กเล็กขององค์การอนามัยโลกปี พ.ศ. 2545 แนะนำให้ทารกได้รับนมแม่อย่างเดียวจนถึง 6 เดือนแรก และยังคงให้นมแม่ควบคู่กับอาหารเสริมที่เหมาะสมตามวัย จนถึงอายุ 1-2 ปี ซึ่งมีความเป็นไปได้ในสภาพสังคมและเศรษฐกิจปัจจุบัน ถ้าแม่ได้ทราบถึงรายละเอียดคุณค่าส่วนประกอบของน้ำนมแม่ควบคู่กับการให้คำปรึกษา และสนับสนุนช่วยเหลืออย่างจริงจังจะช่วยสร้างความมั่นใจให้กับแม่ในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ได้มากขึ้น (ศิริภรณ์ สวัสดิ์ และคณะ. 2550) การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เป็นรากฐานสำคัญของการเจริญเติบโต การมีพัฒนาการที่ดี การสร้างเสริมสุขภาพที่ดีของเด็กทารก และส่งผลให้เด็กได้เติบโตเต็มศักยภาพ มีสุขภาพแข็งแรง ทั้งกายและใจ

สภาพสังคมที่เปลี่ยนไปทำให้มีอุปสรรคมากมายที่ทำให้แม่ไม่สามารถเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ได้สำเร็จ (สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี. 2553) ปัญหาการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่มักพบมากในกลุ่มมารดาวัยรุ่นอายุน้อยกว่า 20 ปี (สุพินดา เรื่องจิรัชเสีเยอร์) การดำเนินชีวิตที่เร่งรีบของสังคมปัจจุบัน คุณแม่มือใหม่ขาดประสบการณ์ ไม่ตระหนักถึงการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เท่าที่ควร คุณแม่ในเขตชุมชนชนบทขาดความรู้เรื่องการใช้เทคโนโลยี อีกทั้งปัจจุบันพบว่าโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหลายแห่งขาดการสนับสนุนให้มีสื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ เพื่อใช้ในการเผยแพร่ถึงคุณประโยชน์ของนมแม่ การสนับสนุนการใช้นมผสมและการตลาดนมผสมเป็นไปอย่างกว้างขวางแบบเชิงรุก กิจกรรมการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ทำกันอย่างกระจัดกระจายไม่บูรณาการ นโยบายถูกกำหนดจากเบื้องบน ขาดการมีส่วนร่วมของชุมชน ขาดการสนับสนุนที่เพียงพอทั้งในโรงพยาบาล ที่บ้าน และในชุมชน ผู้เกี่ยวข้องจากฝ่ายการศึกษายังไม่มีส่วนร่วมมากพอ (สุพินดา เรื่องจิรัชเสีเยอร์) ทำให้อัตราการเริ่มเลี้ยง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้องใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลูกด้วยนมแม่ และการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือนยังต่ำอยู่ ทำให้ทารกแรกเกิดหลายคนต้องพลาดโอกาสที่สำคัญที่สุดในชีวิต มนุษย์เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าที่สุดของประเทศ ดังนั้นต้นทุนการพัฒนา ควรเริ่มตั้งแต่วัยเด็ก จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการรณรงค์ให้ครอบครัวควรได้รับข้อมูลที่ถูกต้องในเรื่องความสำคัญและวิธีการของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จากบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข (ศิริภรณ์ สวัสดิ์วิตร และคณะ. 2550)

การประชาสัมพันธ์ (Public relation) เป็นหนึ่งในส่วนประสมของการสื่อสาร ซึ่งมีความสำคัญอย่างหนึ่งขององค์การที่นอกเหนือจากการโฆษณา การรณรงค์ทำความเข้าใจและสร้างความสัมพันธ์อันดีกับสาธารณชนโดยผ่านสื่อต่างๆโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สาธารณชนมีทัศนคติความเชื่อหรือมุมมองที่ดีต่อองค์การอันจะส่งผลต่อการดำเนินงานอย่างราบรื่นในระยะยาวขององค์การ บทบาทการประชาสัมพันธ์ขององค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนในประเทศไทยมีการทำการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างภาพลักษณ์ขององค์กรและการตลาดโดยใช้กลยุทธ์การแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility) องค์กรภาคเอกชนควรใช้การประชาสัมพันธ์เข้าไปมีส่วนเสริมทางการตลาดมากขึ้น เพื่อให้คนจดจำได้ การใช้สื่อและเครื่องมือเพื่อการประชาสัมพันธ์ในประเทศไทยในปัจจุบัน มีการใช้สื่อมวลชน เช่น โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ รวมไปถึงสื่อกิจกรรมและสื่อเฉพาะกิจซึ่งยังคงเป็นสื่อหลักในการประชาสัมพันธ์ แต่มีการใช้สื่อใหม่ ผ่านอินเทอร์เน็ต สังคมออนไลน์ และสื่อดิจิทัลมากขึ้น แนวโน้มการใช้สื่อและเครื่องมือเพื่อการประชาสัมพันธ์ในประเทศไทยในอนาคตคาดว่าจะเกิดขึ้นได้มากที่สุด และมีความพึงประสงค์ให้เกิดขึ้นได้ คือ ควรมีการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) และสื่อดิจิทัลมากขึ้น หน้าที่คุณสมบัติ และงานของนักประชาสัมพันธ์ในประเทศไทยในปัจจุบันนักประชาสัมพันธ์มีหน้าที่ในการแก้ปัญหาให้กับองค์กรและทำให้องค์กรมีภาพลักษณ์ที่ดีแบบยั่งยืน นักประชาสัมพันธ์ควรเป็นผู้รอบรู้และเก่ง สามารถทำงานได้หลายด้าน (All in one) ประชาสัมพันธ์ควรจะใช้กลยุทธ์การแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility) อย่างยั่งยืน และควรทำอย่างจริงจัง จริงใจ (จารุพร เลิศพิสัยพันธ์ และคณะ. 2554)

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ซึ่งยังขาดสื่อประชาสัมพันธ์ที่จะนำมาใช้ในการส่งเสริมให้เด็กแรกเกิดได้ดื่มนมแม่ เนื่องจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ถือเป็นอีกหน่วยงานที่ตั้งอยู่ในแหล่งชุมชนได้สัมผัสวิถีชีวิตของคนในพื้นที่ สามารถให้ความรู้ความเข้าใจติดตามผลการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่กับคนในชุมชนได้อย่างใกล้ชิด

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.2.1 เพื่อศึกษาเรื่องความสำคัญและวิธีการของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
- 1.2.2 เพื่อออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล
- 1.2.3 เพื่อประเมินประสิทธิภาพที่มีต่อสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล
- 1.2.4 เพื่อประเมินความพึงพอใจสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

1.3 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ในการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิด ดังนี้

1.3.1 กรอบแนวคิดตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาเรื่องความสำคัญ และวิธีการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรอบแนวความคิด การปฏิบัติตามบันได 10 ชั้นแห่งความสำเร็จในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ขององค์การอนามัยโลก

- บันไดขั้นที่ 1 การให้ข้อมูล (Informed decision)
- บันไดขั้นที่ 2 การกระตุ้นการหลั่งน้ำนมและให้มีน้ำนมอย่างต่อเนื่อง (Establishment & maintenance of milk supply)
- บันไดขั้นที่ 3 การจัดการเกี่ยวกับนมแม่ (Human milk management)
- บันไดขั้นที่ 4 การทำความสะอาดช่องปากและการให้นมแม่แก่ทารก (Oral care & Feeding Human milk)
- บันไดขั้นที่ 5 การส่งเสริม skin-to- skin (Skin-to-skin in care)
- บันไดขั้นที่ 6 การดูดเต้านมเปล่า (Non-nutritive sucking)
- บันไดขั้นที่ 7 การเปลี่ยนผ่านสู่การให้นมจากเต้า (Transition to breast)
- บันไดขั้นที่ 8 การวัดปริมาณน้ำนมที่ทารกได้รับ (Measuring milk transfer)
- บันไดขั้นที่ 9 การเตรียมจำหน่าย (Preparation for discharge)
- บันไดขั้นที่ 10 การเยี่ยมติดตาม (Appropriate follow-up)

1.3.2 กรอบแนวคิดตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

กรอบแนวความคิดที่ 1 หลักของการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ ตามหลักทฤษฎีของ McCann-Erickson World Agency โดยเน้นการสื่อความหมายระหว่างผู้บริโภคกับสื่อ (อ้างใน TACT Awards, 2002)

1. การดึงดูด ความน่าสนใจ (Attention & Interested)
2. การสื่อสาร (Communication)
3. การสร้างภาพลักษณ์ให้ผลิตภัณฑ์หรือบริการ (Image)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กรอบแนวความคิดที่2 กระบวนการออกแบบกราฟิก ตามหลักทฤษฎีของศิริพรณ์ ปีเตอร์ (2549:205) ประกอบด้วย

1. การศึกษาและรวบรวมข้อมูล (Research)
2. การร่างภาพระดมความคิด (Thumbnails)
3. การร่างภาพในรายละเอียด (Roughs)
4. การนำเสนอผลงานการออกแบบ (Comprehensive)
5. การตัดสินใจเลือก (Decide)
6. การผลิต (Implement)

1.3.3 กรอบแนวคิดตามวัตถุประสงค์ข้อที่3 เพื่อประเมินประสิทธิภาพที่มีต่อสื่อประชาสัมพันธ์ การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล กรอบแนวความคิด ตามหลักทฤษฎีของศิริพรณ์ ปีเตอร์ (2549:202) ประกอบด้วย

1. ความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูลที่ต้องการสื่อสาร
2. การสื่อความหมายที่ชัดเจนและตรงประเด็น
3. ใช้ภาพประกอบได้สอดคล้องกับเนื้อหา
4. ตัวอักษรมีรูปแบบและขนาดที่เหมาะสมและสอดคล้องกับระยะเวลาการอ่าน
5. ใช้สีได้อย่างสอดคล้องกันและประสมประสานอย่างกลมกลืนกับองค์ประกอบอื่นๆ

และช่วยเน้นข้อความให้อ่านง่าย

6. การจัดวางองค์ประกอบที่อ่านได้ง่าย และสอดคล้องกับทิศทางการอ่านโดยลำดับความสำคัญขององค์ประกอบจากมากไปหาน้อย

7. มีต้นทุนในการผลิตที่เหมาะสม

1.3.4 กรอบแนวคิดตามวัตถุประสงค์ที่4 เพื่อประเมินความพึงพอใจที่มีต่อสื่อประชาสัมพันธ์ การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตามหลักทฤษฎีของ McCann-Erickson World Agency โดยเน้นการสื่อความหมายระหว่างผู้บริโภคกับสื่อ (อ้างใน TACT Awards, 2002)

1. การดึงดูด ความน่าสนใจ (Attention & Interested)
2. การสื่อสาร (Communication)
3. การสร้างภาพลักษณ์ให้ผลิตภัณฑ์หรือบริการ (Image)

1.4 ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีการกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.4.1 วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาเรื่องความสำคัญและวิธีการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยมีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1.4.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลที่มีความเชี่ยวชาญเรื่องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กลุ่มตัวอย่าง คือ เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลที่มีความเชี่ยวชาญเรื่องการเลี้ยงลูก
ด้วยนมแม่ จำนวน 3 ท่าน

1.4.1.2 เครื่องมือวิจัยที่ใช้ คือ แบบสอบถามแบบไม่มีโครงสร้าง

ข้อมูลปฐมภูมิ คือ การลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ จากกลุ่มตัวอย่าง
ข้อมูลทุติยภูมิ คือ การศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ห้องสมุดสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
2. ข้อมูลที่ได้จากสถาบันสุขภาพเด็กมหาราชินี
3. ข้อมูลที่ได้จากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

1.4.2 วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษา
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โดยมีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1.4.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ
2. เจ้าหน้าที่สาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

กลุ่มตัวอย่าง คือ

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ จำนวน 3 ท่าน
2. เจ้าหน้าที่สาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล
ตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำนวน 3 ท่าน

1.4.2.2 เครื่องมือวิจัยที่ใช้ คือ แบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง

ข้อมูลปฐมภูมิ คือ การลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็น
การพิจารณาเลือกประเภทสื่อสิ่งพิมพ์ที่เหมาะสมกับการนำไปใช้เป็นสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูก
ด้วยนมแม่ และแบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล กับกลุ่มตัวอย่าง

1.4.3 วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อประเมินประสิทธิภาพที่มีต่อสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วย
นมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โดยมีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1.4.3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ
2. เจ้าหน้าที่สาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล
3. อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)

กลุ่มตัวอย่าง คือ

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ จำนวน 3 ท่าน
2. เจ้าหน้าที่สาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล
ตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำนวน 3 ท่าน
3. อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) โรงพยาบาลส่งเสริม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สุขภาพตำบล ตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
จำนวน 3 ท่าน

1.4.3.2 เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง

ข้อมูลปฐมภูมิ คือ การลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็น เพื่อประเมินประสิทธิภาพสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ที่ผู้วิจัยได้ทำการออกแบบและนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

1.4.4 วัตถุประสงค์ที่ 4 เพื่อประเมินความพึงพอใจสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โดยมีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1.4.4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ คุณแม่ที่กำลังตั้งครรภ์หรือคุณแม่หลังคลอด 6 เดือน

กลุ่มตัวอย่าง คือ คุณแม่ที่กำลังตั้งครรภ์หรือคุณแม่หลังคลอด 6 เดือน ที่อาศัยใน ตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำนวน 24 ท่าน อ้างอิงจำนวนผู้ใช้บริการ ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ระหว่างเดือนสิงหาคมถึงเดือนกันยายน 2557 (จากการสุ่มแบบเจาะจง)

1.4.4.2 เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง

ข้อมูลปฐมภูมิ คือ การลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็น เพื่อประเมินความพึงพอใจสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ที่ผู้วิจัยได้ทำการออกแบบและนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

1.4.5 ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น คือ สื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ที่ออกแบบใหม่
2. ตัวแปรตาม คือ ระดับความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีต่อสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ที่ผู้วิจัยได้ทำการออกแบบ

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

1. การศึกษา หมายถึง การศึกษาประโยชน์ ความสำคัญเรื่องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และ การศึกษาเพื่อการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
2. สื่อประชาสัมพันธ์ หมายถึง จุลสารหรืออนุสาร แผ่นพับ เอกสารเย็บเล่ม หรือโบว์ชัวร์ โปสเตอร์ ไลน์ ใบปลิว หรือแผ่นปลิว เป็นสื่อที่ใช้ประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ที่ผู้วิจัยได้ทำการออกแบบและใช้ประเมินความพึงพอใจ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
3. การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ หมายถึง การส่งเสริมให้เลี้ยงลูกด้วยนมแม่ตั้งแต่แรกเกิด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. การจัดการเกี่ยวกับนมแม่ หมายถึง การชี้แจงให้หญิงตั้งครรภ์ทุกคนทราบถึงประโยชน์ และวิธีการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่โดยการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

5. การส่งเสริม หมายถึง การสอนให้แม่รู้วิธีเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และวิธีทำให้น้ำนมคงมีปริมาณพอเพียงแม้ว่าจะต้องแยกจากลูกโดยการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

6. การติดตาม หมายถึง การส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกลุ่มสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และส่งแม่ไปติดต่อกับกลุ่มดังกล่าวเมื่อออกจากโรงพยาบาล

7. ประสิทธิภาพ หมายถึง ความสามารถในการที่จะนำของสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ทัศนศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ที่ผู้วิจัยได้ทำการออกแบบ

8. ความพึงพอใจ หมายถึง ความพึงพอใจของคุณแม่ที่กำลังตั้งครรภ์หรือคุณแม่หลังคลอด 6 เดือน ที่อาศัยในตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ที่มีต่อสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ทัศนศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ที่ผู้วิจัยได้ทำการออกแบบ

1.6 ประโยชน์ที่ได้รับ

1. สามารถเพิ่มแนวทางให้มารดาได้รับความรู้ถึงคุณประโยชน์และความสำคัญเกี่ยวกับน้ำนมแม่
2. สามารถเพิ่มแนวทางให้มารดาได้รับความรู้ถึงคุณประโยชน์ที่ลูกจะได้รับจากนมแม่
3. สามารถเพิ่มแนวทางให้มารดาได้รับความรู้ถึงวิธีการเก็บรักษานมแม่ที่ถูกต้อง
4. สามารถช่วยส่งเสริมให้มารดาหันมาเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เพิ่มมากขึ้น
5. สามารถช่วยเพิ่มแนวทางในการประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ให้กับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล
6. สามารถช่วยส่งเสริมให้เยาวชนมีต้นทุนของสุขภาพร่างกายที่ดี และเจริญเติบโตอย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาและพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนว
ทฤษฎีตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 2.1 ความสำคัญของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
- 2.2 การประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร
- 2.3 สื่อประชาสัมพันธ์
- 2.4 การจัดองค์ประกอบงานกราฟิก
- 2.5 ประเภทกระดาษ
- 2.6 ระบบการพิมพ์
- 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ความสำคัญของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

น้ำนมแม่ คือ สูดยอดของสารอาหารที่ดีที่สุดสำหรับทารกแต่ด้วยปัจจัยหลายประการที่ส่งผล
ให้การเลี้ยงทารกด้วยนมแม่ลดน้อยถอยลงไปทารกแรกเกิดหลายล้านคนต้องพลาดโอกาสอันสำคัญ
ที่สุดในชีวิตกับการที่จะได้กินนมแม่ การรณรงค์ให้สังคมโดยเฉพาะครอบครัวให้ตระหนักและเห็น
ความสำคัญของนมแม่ได้นั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องได้รับข้อมูลที่ถูกต้องในเรื่องความสำคัญและวิธีการ
ของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จากบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขในน้ำนมแม่นั้นมีส่วนประกอบ
ต่างๆที่มีประโยชน์และมีคุณค่าจำเพาะด้านสารอาหารที่นมผสมไม่สามารถเทียบเคียงได้ส่วนประการ
ที่สองคือทารกที่กินน้ำนมแม่จะมีพัฒนาการด้านอารมณ์ที่ดีกว่าทารกที่เลี้ยงด้วยนมผสมเนื่องจากจะ
ได้รับการตอบสนองที่นุ่มนวลอ่อนโยนและใกล้ชิดกับแม่ในทุกครั้งที่เด็กกินนมแม่เด็กจึงมีโอกาส
พัฒนาด้านอารมณ์ได้ดีอย่างไรก็ตามแม่ในระยะ 40 ปีที่ผ่านมาจะมีงานวิจัยและผลศึกษาต่างๆมากมาย
ทั้งในประเทศและต่างประเทศที่แสดงให้เห็นว่าทารกที่ได้รับการเลี้ยงดูด้วยนมแม่อย่างเหมาะสมจะมี
สุขภาพดีไม่ค่อยเจ็บป่วยบ่อยและมีโอกาสพัฒนาการทางสมองและอารมณ์ที่ดีกว่าทารกที่เลี้ยงด้วยนม
ผงก็ตามแต่ในด้านปฏิบัติแล้วแนวทางการให้อาหารทารกและเด็กเล็กขององค์การอนามัยโลกปีพ.ศ.
2545แนะนำให้ทารกได้รับนมแม่อย่างเดียวจนถึง 6 เดือนแรกและยังคงให้นมแม่ควบคู่กับอาหารเสริม
ที่เหมาะสมตามวัยจนถึงอายุ 1-2 ปี การให้ความรู้ถึงคุณประโยชน์ของน้ำนมแม่ควบคู่กับการให้
คำปรึกษาและสนับสนุนช่วยเหลือแม่อย่างจริงจังจะช่วยสร้างความมั่นใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่มา
ขึ้น (ศิริภรณ์ สุวิสิฐ และคณะ. 2550) นมแม่มีสารอาหารที่ชื่อว่า ทอรีน(taurine) ซึ่งไม่มีในนมวัว

แต่มีอยู่มากในนมแม่ สารทอรีนมีส่วนช่วยในการพัฒนาสมองโดยตรง รวมถึงระบบจอตประสาทตา
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ช่วยให้เซลล์สมองขยายตัวเตรียมรับการเรียนรู้ และยังมีงานวิจัยต่างๆที่ชี้ให้เห็นว่าเด็กที่ดื่มนมแม่ใน 6 เดือนแรก จะมีเซาว์ปัญญาสมบูรณ์ และเรียนรู้สิ่งต่างๆได้อย่างรวดเร็ว ระบบการย่อยอาหารของเด็กวัยแรกเกิด ยังพัฒนาไม่เต็มที่ จะรับนมที่ปรุงแต่งเยอะๆไม่ได้ แต่นมแม่จะมีคุณสมบัติย่อยง่าย เพราะมีสารช่วยย่อยทำให้ลูกสบายท้องสอดคล้องเข้ากับร่างกายลูกได้เป็นอย่างดี ทำให้ระบบการย่อยอาหารของเด็กไม่เสียสมดุล

(<http://www.ihealthbaby.com/2013/05/benefit-motherbreast-feeding-baby.html>)

ทารกที่ได้รับน้ำนมแม่อย่างเดียวในระยะ 4 เดือนแรก จะมีความเสี่ยงต่อการเจ็บป่วยหรือเสียชีวิตจากโรคต่างๆน้อยกว่าทารกที่ได้รับน้ำนมผสมดังนี้ป่วยด้วยโรคท้องเสีย-ปอดบวมน้อยกว่า 3.5-4.9 เท่าป่วยด้วยหุ้ชั้นกลางอักเสบ น้อยกว่า 3-4 เท่าป่วยด้วยโรคลำไส้อักเสบ น้อยกว่า 20 เท่าป่วยด้วยโรคเยื่อหุ้มสมองอักเสบ น้อยกว่า 3.8 เท่าป่วยด้วยโรคทางเดินปัสสาวะอักเสบ น้อยกว่า 2.6-5.5 เท่านอนโรงพยาบาลด้วยโรคท้องเสีย น้อยกว่า 5 เท่าเสียชีวิตจากโรคท้องเสีย น้อยกว่า 14 เท่า การศึกษาในฟินแลนด์พบว่า ทารกที่กินน้ำนมแม่มีโอกาสติดเชื้อทางเดินอาหาร และทางเดินหายใจ น้อยกว่ากลุ่มน้ำนมผสม แต่ไม่แตกต่างกันมากนักในเรื่องการติดเชื้อของหู ข้อมูลปัจจุบันพบว่า นอกจากโรคติดเชื้อดังกล่าว ทารกที่กินน้ำนมแม่มีความเสี่ยงต่อการเจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรังน้อยกว่าทารกที่กินน้ำนมผสม ดังนี้ป่วยด้วยโรคมะเร็งเม็ดเลือดขาว น้อยกว่า 2-7 เท่าป่วยด้วยโรคเบาหวานชนิดที่ 1 น้อยกว่า 2-4 เท่าป่วยด้วยโรคลำไส้อักเสบเรื้อรัง น้อยกว่า 1.5-1.9 เท่า Hodgkin's lymphoma น้อยกว่า 1-6.7 เท่า Sudden Infant Death Syndrome (SIDS) น้อยกว่า 2 เท่า

ดัดแปลงจาก American Family Physician, Apr 1, 2000. Vol' 61, No 7 จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ทารกที่ได้รับน้ำนมแม่มีโอกาสเจ็บป่วยน้อยกว่าทารกที่ได้รับน้ำนมผสมอยู่ในระหว่าง 2-10 เท่า โดยเฉพาะโรคลำไส้อักเสบในทารกคลอดก่อนกำหนดที่มีโอกาสเป็นน้อยกว่าถึง 20 เท่า ดังนั้น การเลี้ยงลูกด้วยน้ำนมแม่จึงมีความสำคัญในการลดอัตราการเจ็บป่วยของทารก 1 มีอะไรในน้ำนมแม่นมแม่ช่วยลดความเสี่ยงโรคมะเร็งเม็ดเลือดขาวได้อย่างไรทารกอายุ 4-6 เดือนแรกมีเยื่อหูอักเสบไม่แข็งแรง การเกาะยึดระหว่างเซลล์ยังหลวมอยู่และน้ำย่อยอาหารยังพัฒนาไม่เต็มที่หากได้รับอาหารที่มีโปรตีนแปลกปลอมเช่น โปรตีนในนมผสมหรืออาหารอื่นๆ ทารกจะไม่สามารถย่อยหรือกำจัดออกได้เปิดโอกาสให้โปรตีนเหล่านี้หลุดลอดไปกระตุ้นระบบภูมิคุ้มกันของทารกก่อให้เกิดภาวะภูมิแพ้ได้น้ำนมแม่ลดโอกาสเกิดปัญหาภูมิแพ้ได้เพราะโปรตีนในน้ำนมแม่เป็นโปรตีนของคนไม่ใช่โปรตีนแปลกปลอมและน้ำนมแม่ยังมีสารภูมิคุ้มกันโดยเฉพาะ IgA และสารต่อต้านการอักเสบต่างๆปกป้องเยื่อหูทางเดินอาหาร ทำให้ลดความเสี่ยงต่อการกระตุ้นให้เกิดภูมิแพ้โดยสารแปลกปลอมได้มีการศึกษาอีกว่าการได้กินน้ำนมแม่อย่างเดียวในระยะนี้และได้รับน้ำนมแม่ร่วมกับอาหารเสริมอื่นในช่วงอายุต่อไปจะช่วยลดความเสี่ยงต่อโรคมะเร็งเม็ดเลือดขาวในทารกปกติและทารกที่มีกรรมพันธุ์เสี่ยงต่อการเกิดภูมิแพ้ทั้งในระหว่างที่กำลังได้น้ำนมแม่และเมื่อหยุดได้รับนมแม่แล้วนับเป็นการป้องกันเบื้องต้นที่จะช่วยลดความเสี่ยงต่อการเกิดภูมิแพ้ได้ในระดับหนึ่งมีตัวอย่างการศึกษาในการติดตามอัตราการชุกของ atopic eczema

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาการแพ้เนื่องจากอาหารอาการแพ้ของระบบทางเดินหายใจในทารกที่ไม่ได้รับและได้รับน้ำนมแม่ เป็นระยะเวลา 17 ปี มีอะไรในน้ำนมแม่ 1 ความจำเพาะของน้ำนมแม่ที่นมผงไม่มี

ความจำเพาะของน้ำนมแม่ที่นมผงไม่มีคือสารที่ทำหน้าที่ในการปกป้องร่างกายเสริมสร้างความแข็งแรง ลดความเสี่ยงจากการเกิดโรคต่างๆในทารกซึ่งประกอบด้วย

1. น้ำตาลโอลิโกแซคคาไรด์ (oligosaccharides) น้ำตาลโอลิโกแซคคาไรด์ ส่งเสริมการเจริญเติบโตของเชื้อจุลินทรีย์สุขภาพ (normal flora) โดยเป็นแหล่งอาหารให้ ซึ่งเรียกว่าเป็นพรีไบโอติก (prebiotic) หากมีเชื้อกลุ่มนี้มากจะยังมีประโยชน์เช่นทำให้จุลจากรอ่อนน้อมมีฤทธิ์เป็นกรดอ่อนและคอยป้องกันไม่ให้เชื้อจุลินทรีย์ก่อโรค (pathogenic organism) เชื้อจุลินทรีย์ฉวยโอกาส (opportunistic organism) ที่อยู่ในลำไส้ใหญ่สามารถเจริญเติบโตจนเกิดโรคได้

นอกจากนี้ น้ำตาลโอลิโกแซคคาไรด์ยังช่วยป้องกันการติดเชื้อ โดยตัวมันเองเป็นสารกันเชื้อโรคไม่ให้เกาะที่ผนังลำไส้ได้ เนื่องจากมีโครงสร้างที่สามารถรวมตัวกับผิวเซลล์ของเยื่อบุทางเดินอาหาร เรียกว่า กลิโคคอนจูเกต (glycoconjugates) ทำหน้าที่เป็นตัวดักจับ (receptor) ยับจับเชื้อโรค นอกจากนั้นยังเป็นที่ยึดเกาะของสารภูมิคุ้มกันเพื่อช่วยกันทำลายเชื้อโรค ทารกที่กินน้ำนมแม่จะตรวจพบสารโอลิโกแซคคาไรด์ได้ตลอดทางเดินอาหารและไม่ถูกทำลายด้วยความร้อน ยังมีการศึกษาพบว่าสามารถลดการเกาะของเชื้อ S. pneumo, H. Influenza บนเยื่อบุคอและปากและเชื้อ E. coli บนเยื่อบุทางเดินปัสสาวะได้ด้วยน้ำตาลโอลิโกแซคคาไรด์ ยังมีประโยชน์ทางอ้อมคือ ช่วยส่งเสริมระบบภูมิคุ้มกันผ่านทางน้ำเหลืองของทางเดินอาหาร (gut-associated lymphoid tissue, GALT) การสร้างน้ำตาลโอลิโกแซคคาไรด์ขึ้นกับพันธุกรรมของแม่ อาหารที่แม่กินไม่มีผลต่อการสร้างน้ำตาลเหล่านี้ ความหลากหลายของน้ำตาลกลุ่มนี้ในน้ำนมแม่มีมากกว่า 100 ชนิด ขณะที่โอลิโกแซคคาไรด์ที่มนุษย์ผลิตขึ้นมา มีการศึกษายืนยันว่าใช้ประโยชน์ในการเป็น prebiotics ได้เพียง 2 ชนิดคือ อินูลิน (inulin) และโอลิโกฟรุคโตส (oligofructose)

2. ไขมันไขมันในน้ำนมแม่อาคัยเอนไซม์ ในการย่อยเป็นลำดับ คือ lingual lipase, gastric lipase, bile salt-stimulated lipase และ pancreatic lipase โดยสองตัวหลังเป็นตัวที่มีบทบาทสำคัญ แต่ในวัยทารกสารเหล่านี้ยังทำงานได้ไม่เต็มที่ ในน้ำนมแม่จึงมี bile salt-stimulated lipase เป็นเหตุผลให้ทารกที่กินน้ำนมแม่มีการย่อยและนำไขมันไปใช้อย่างสมบูรณ์ (ศิริภรณ์ สวัสดิ์ และคณะ. 2550)

ลูกกินอะไรเมื่อแม่ไปทำงาน

จะให้ลูกกินอะไรและอย่างไรเมื่อคุณแม่ไม่ได้อยู่กับเขาซึ่งจะเน้นไปที่คุณแม่ที่จำเป็นต้องกลับไปทำงานเมื่อลูกอายุได้ประมาณ 6 เดือน สำหรับคุณแม่ที่เพิ่งคลอดบุตร คุณควรจะอยู่บ้านกับลูกให้นานที่สุด ถ้าเป็นไปได้พยายามลาคลอดอย่างน้อย 6 เดือน และถ้าคุณแม่สามารถทำงานได้ถึง 7 เดือนก็จะยิ่งช่วยให้การให้ลูกกินนมแม่อย่างต่อเนื่องหลังจากที่คุณแม่กลับไปทำงานเป็นเรื่องง่าย (นิจวรรณ ตั้งวิรุฬห์. 2554)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำหรับคุณแม่ที่ต้องกลับไปทำงานประจำ แต่ยังคงการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ต่อไป เป็นเรื่องที่ทำได้ไม่ยากค่ะ แต่ต้องมีการเตรียมตัวล่วงหน้าเล็กน้อยค่ะ นั่นคือ การทำ stock น้มนมเก็บไว้ให้ลูกในระหว่างวันที่คุณแม่ต้องไปทำงาน

ภาพที่ 2.1 เครื่องปั๊มนม

ที่มา(<http://www.weloveshopping.com>)

การทำ stock น้มนม

ควรเริ่มเก็บน้มนมตั้งแต่สัปดาห์แรกหลังคลอดเพราะนอกจากจะช่วยให้เราไม่ต้องกังวลในช่วงใกล้ๆ จะกลับไปทำงาน แล้วยังเป็นการช่วยเพิ่มปริมาณน้มนมด้วย

หลังจากสัปดาห์แรกเมื่อทุกอย่างเริ่มเข้าที่เข้าทาง(เล็กน้อย)ขอให้คุณแม่เริ่มปั๊มนมเก็บไว้ได้เลยโดยเลือกช่วงเวลาที่รู้สึกคัดเต้านมมากที่สุด (โดยปกติจะเป็นช่วงเช้าตอนตื่นนอนใหม่ๆ เพราะร่างกายจะได้พักผ่อนเต็มที่ เต้านมจะผลิตน้ำนมได้เต็มที่) ให้ลูกดูดก่อนข้างหนึ่ง ถ้าลูกอิ่มดีแล้วก็ปั๊มจากอีกข้างหนึ่งเก็บไว้วันแรกๆ อาจจะได้ติดกันขวดไม่ต้องกังวลปั๊มให้ได้อย่างน้อย 15 นาทีถึงไม่มีอะไรออกมาหรือแค่หยดเดียวติดปลายช้อน ก็ไม่เป็นไรถ้าน้อยมากๆก็ยังไม่ต้องแช่แข็งเอาช้อนเล็กๆแตะปลายช้อนทีละนิด แล้วก็ป้อนลูก(น้อยแค่ไหนก็มีภูมิคุ้มกันในวันแรกๆน้มนมยังมีคุณค่ามาก)

ถ้าลูกดูดข้างเดียวแล้วไม่อิ่มก็ให้ดูดทั้งสองข้าง หลังจากนั้นก็ปั๊มต่อประมาณ 3-5 นาทีต่อข้างเพื่อกระตุ้นเต้านมในระหว่างวันก็เช่นกันถ้ามือไหนคุณแม่ไม่ซึ่เกียดเมื่อลูกดูดเสร็จแล้วก็ใช้ปั๊มกระตุ้นต่อสัก3-5นาทีทำเรื่อยๆทุกวันร่างกายก็จะรับรู้ว่าจะผลิตน้ำนมเพิ่มน้มนมที่ปั๊มก็จะได้เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ 1oz.-2 oz.-3oz. พอครบเดือน ก็จะเริ่มมีstockไว้พอสมควรแล้วแต่ไม่ควรหยุดปั๊มโดยเฉพาะเด็กที่นอนนานๆ ถ้าลูกไม่ดูดนมทุก 2-3 ชั่วโมง ก็ต้องปั๊มออกมาเก็บไว้เรื่อยๆสำหรับเด็กที่ดูดนมถี่มากๆ บางครั้งไม่ถึงชั่วโมงก็มี ก็ไม่เป็นไรให้เค้าดูดตามต้องการคุณแม่ก็พยายามตึมน้ำมากๆทานอาหารให้ครบและพักผ่อนให้เต็มที่ ร่างกายเราก็จะผลิตน้ำนมได้ตามความต้องการของลูกในที่สุด

เมื่อลูกครบเดือนก็หัดให้ลูกตึมนมจากช้อนจากแก้วหรือจากขวดเลือกเอาตามสะดวกไม่จำเป็นต้องกังวลมากกว่าวิธีไหนดีที่สุดเลือกเอาที่คิดว่าเหมาะสมและง่ายกับคนป้อนถ้าเลือกป้อนด้วยช้อนหรือแก้วช่วงแรกที่ไม่ถนัดอาจจะหกเลอะเทอะไปบ้างแต่ถ้าฝึกคล่องแล้วก็ไม่มีปัญหาสำหรับบ้านที่มีผู้ใหญ่หัวโบราณสักนิดถ้าไม่ยอมกัดแย้งกันก็ใช้ขวดก็ได้(ไม่ต้องกังวลมากเพราะวิธีการไม่ใช่สาระสำคัญขอให้ป็นนมแม่ก็พอไม่จำเป็นต้องเอาเรื่องนี้มาทะเลาะกันคุณแม่จะเครียดเปล่าๆลำพังต้องรับมือกับประเด็นที่ว่าทำไมไม่เลี้ยงนมผสมก็เครียดพอแล้ว)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อคุณแม่เริ่มไปทำงานก็ให้ลูกกินนมที่เราปั๊มเก็บไว้ระหว่างที่อยู่ทำงานก็ปั๊มนมทุก 3 ชั่วโมง พยายามกำหนดเวลาให้ตรงกันทุกวันเช่นตอนเช้าให้ลูกดูดก่อนไปทำงานพอถึงที่ทำงานก็ปั๊มตอน 9.00-12.00-15.00 น. แخذตู้เย็นหรือเตรียมกระติกใส่แล้วนำกลับมาให้ลูกกินในวันรุ่งขึ้นวันเสาร์-อาทิตย์ ก็ให้ลูกดูดนมแม่ทุกมื้อเพื่อรักษาปริมาณน้ำนมเพราะไม่มีเครื่องปั๊มนมยี่ห้อไหนดีเท่าลูกดูดเอง

สต็อกเท่าไรถึงจะพอ

ถ้าต้องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ล้วนๆโดยไม่ต้องใช้นมผสมนั้นในช่วงที่ลาสามเดือนนั้นต่อให้เร่งทำสต็อกได้เป็นพันออนซ์ก็จะไม่พอสำหรับลูกถ้าคุณแม่ไปทำงานแล้วปั๊มได้แค่วันละครั้งหรือสองครั้งในทางกลับกันถึงแม้จะมีสต็อกแค่สิบยี่สิบออนซ์ก่อนไปทำงานแต่คุณแม่สามารถหาเวลาปั๊มหรือปั๊บนมให้ลูกได้เท่ากับจำนวนออนซ์และมีที่ลูกกินตอนที่แม่ไปทำงาน(ลูกกินที่บ้าน3มื้อรวม12oz.แม่ก็ปั๊ม3มื้อ กลับมาส่งลูก12 oz. ถ้าลูกกิน 4 มื้อ รวม 16 oz. แม่ก็ปั๊ม4มื้อ รวม 16 oz มาให้ลูก) ถ้าทำได้แบบนี้จะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ให้นานแค่ไหนก็ได้เป็นเรื่องธรรมดาถ้าบางวันจะปั๊มได้มากบ้าง น้อยบ้าง สลับกันไป ปกติลูกกินวันละ 12 อาจจะมีบางวันได้ 10 บางวันได้ 14 การผลิตน้ำนมก็ขึ้นอยู่กับสุขภาพร่างกายของเราวันไหนอารมณ์ดีกินอิ่มนอนเยอะ ก็ปั๊มได้เยอะวันไหนเครียดกินน้อยนอนไม่พอก็ปั๊มได้น้อยไปบ้างไม่ต้องตกอกตกใจยิ่งเครียดยิ่งน้อยค่ะขอให้ยึดหลักความสม่ำเสมอทำให้ได้ทุกวันดูแลร่างกายให้ดีเดี๋ยวก็กลับมาเหมือนเดิม

(<http://www.breastfeedingthai.com/stock-น้ำนม.html>)

การปั๊มนมโดยใช้เครื่องปั๊มนม

ทำไมถึงต้องปั๊มนม

- แม่และลูกต้องแยกจากกัน (เช่นเมื่อแม่ต้องกลับไปทำงาน)
- ทารกดูดนมได้ลำบากเนื่องจากเต้านมคัดแข็งมากเกินไป(ปั๊มออกเล็กน้อยเพื่อให้ลานนมและหัวนมนิ่มลง)
- ทารกมีปัญหาในการดูดนมจากเต้า ทารกคลอดก่อนกำหนดหรือสุขภาพอ่อนแอเกินกว่าจะดูดนมได้เอง
- แม่ต้องการเพิ่มปริมาณการผลิตน้ำนม

เครื่องปั๊มนมที่ดีจะต้องมีแรงดูด (Suction Strength) อย่างน้อย 200 มม.ปรอท จังหวะในการดูดอย่างน้อย 40-60 รอบต่อนาที จึงจะใกล้เคียงการดูดของทารกในช่วง 6-12 สัปดาห์แรกถ้าการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เป็นไปด้วยดีร่างกายมักจะผลิตน้ำนมได้เกินกว่าความต้องการของทารกการปั๊มนมในช่วงนี้จะค่อนข้างง่ายและได้ปริมาณมากแม้ว่าจะใช้เครื่องปั๊มนมที่มีจังหวะในการดูดต่ำกว่า 40 ครั้งต่อนาทีก็ใช้ได้แต่เมื่อร่างกายเริ่มปรับตัวแล้ว เครื่องปั๊มนมที่มีจังหวะการดูดต่ำกว่า 40 ครั้งต่อนาที จะทำให้ปั๊มนมไม่ออก ดังนั้นถ้าจำเป็นต้องปั๊มนมนานกว่า 4 เดือนขึ้นไปควรเลือกซื้อเครื่องปั๊มนมที่มีจังหวะในการดูดมากกว่า 40 ครั้งต่อนาทีขึ้นไป

(<http://www.breastfeedingthai.com/การใช้เครื่องปั๊มนม.html>)

วิธีเก็บรักษานมแม่

เก็บนํานมในภาชนะสำหรับใส่อาหารแบบไหนก็ได้หรือจะใช้ถุงเก็บนํานมแม่ก็ได้เขียนวันเวลาที่ได้ปั้มนมไว้บนภาชนะควรแบ่งปริมาณนํานมให้พอดีกับมือหนึ่งที่ลูกกิน

สถานที่เก็บ	อุณหภูมิ	ระยะเวลาเก็บ
ตั้งทิ้งไว้	27-32 °C	3-4 ชม.
ตั้งทิ้งไว้	16-26 °C	4-8 ชม.
กระติกใส่น้ำแข็ง	15 °C	24 ชม.
ตู้เย็นช่องธรรมดา	0-4 °C	3-8 วัน
ช่องแช่แข็งตู้เย็นประตูเดียว		2 สัปดาห์
ช่องแช่แข็งตู้เย็น 2 ประตู	-4 °C	4-6 เดือน
ช่องแช่แข็งเย็นจัด ตู้เย็นชนิดพิเศษ	-19 °C	6-12เดือน

- เมื่อต้องการนํานมที่แช่แข็งไว้มาใช้ ให้ละลาย นมแม่ที่แช่แข็งด้วยการนำมาแช่ในตู้เย็นปกติก่อน
- ล้วงหน้า 1 คืบ (12 ซม.) ถ้าลูกชอบแบบเย็นๆ ก็เขย่าๆ ให้ไขมันที่แยกชั้นละลายเข้ากันแล้วป้อนได้เลย แต่ถ้าลูกไม่ชอบก็นำมาแช่ในน้ำอุ่นก่อนป้อนห้ามใช้น้ำร้อนจัดหรือไมโครเวฟเพราะจะทำลายเซลล์มีชีวิตที่อยู่ใน นมแม่
- ไม่ควรปล่อยให้นมแช่แข็งละลายเองที่อุณหภูมิห้องถ้าลืมและต้องการให้ละลายเร็ว ให้แช่ในน้ำธรรมดาให้เป็นอุณหภูมิปกติแล้วเปลี่ยนเป็นแช่ในน้ำอุ่น
- นมที่เก็บในถุงเก็บนมแม่จะละลายเร็วกว่าเก็บในขวดหรือภาชนะอื่นๆ
- นํานมที่ละลายแล้วสามารถเก็บในตู้เย็นได้ 24 ชม. นํานมที่เหลือจากการป้อนนมในขวดหรือถ้วยสามารถเก็บได้ถึงมือต่อไปเท่านั้น
- ไม่ควรนํานมแช่แข็งที่ละลายแล้วกลับไปแช่แข็งใหม่
- สามารถผสมนํานมแม่ที่บีบหรือปั้มออกมาใหม่ใส่รวมกับนํานมแม่ที่แช่เย็นไว้ก่อนแล้วได้ภายใน 24 ชม. หลังจากการเก็บครั้งแรก
- ถ้าต้องการใช้นมภายใน 8 วันหลังจากปั้ม ไม่ต้องแช่แข็ง ให้แช่ตู้เย็นช่องปกติ ถ้าต้องการแช่แข็งให้แช่แข็งภายใน 24-48 ชม. หลังจากปั้มออกมา (ยิ่งแช่แข็งเร็วเท่าไรยิ่งดีเท่านั้น) นํานมแช่แข็งที่ละลายแล้ว อาจมีกลิ่นหืน แต่ไม่เสีย (นอกจากมีกลิ่นรุนแรงมากและมีรสเปรี้ยว จึงจะเสีย)

(http://www.breastfeedingbasics.com/html/collecting_and_storing.shtml)

บันได 10 ขั้นในการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในทารกที่เจ็บป่วย

บันไดขั้นที่ 1 การให้ข้อมูล (Informed decision)

ในขั้นตอนนี้ Prof. Diane ได้เน้นในเรื่องของการให้ข้อมูลแก่มารดาในระยะตั้งครรภ์และครอบครัวเพื่อประกอบการตัดสินใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การเตรียมความพร้อมของมารดาการตั้งเป้าหมายเพื่อมุ่งมั่นที่จะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในขั้นตอนนี้ผู้ที่มีบทบาทที่สำคัญคือบุคลากรทางการแพทย์ที่เป็นผู้ให้คำปรึกษาและดูแลมารดาในระยะตั้งครรภ์โดยก่อนที่จะให้คำปรึกษาหรือข้อมูลใดๆแก่มารดาผู้ให้คำปรึกษาควรที่จะซักประวัติภาวะสุขภาพประเมินภาวะเสี่ยงในขณะตั้งครรภ์ ประเมินความรู้ความเข้าใจของมารดาในระยะตั้งครรภ์เกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ซึ่งควรต้องประเมินไปถึงประวัติการเลี้ยงลูกของย่า ยาย ด้วย

ในคลินิกที่ให้การดูแลมารดาในระยะตั้งครรภ์ควรมีอุปกรณ์ที่ช่วยในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เช่น เครื่องปั๊มนมอุปกรณ์เก็บรักษาน้ำนม ถุงสำหรับละลายน้ำนม (Medula microwave bag) น้ำยาที่ใช้ในการทำ ความสะอาดอุปกรณ์ต่างๆ เป็นต้น เพื่อให้มารดาได้เรียนรู้การใช้อุปกรณ์ต่างๆ สำหรับข้อมูลที่ควรให้แก่มารดาในระยะตั้งครรภ์มีประเด็นดังต่อไปนี้

1. ทำไมต้องเป็นนมแม่บุคลากรทางการแพทย์ที่ดูแลควรตั้งเป้าหมายเพื่อให้แน่ใจว่ามารดาและครอบครัวมีความเข้าใจถึงประโยชน์ของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ความสำคัญของนมแม่คุณค่าของนมแม่ที่มีต่อลูกทั้งในระยะสั้นและระยะยาว โดยในระยะสั้นคือช่วยป้องกันการติดเชื้อลดระยะเวลาในการอยู่โรงพยาบาลช่วยในเรื่องการย่อยของทารก เป็นต้น ส่วนคุณค่าในระยะยาวคือการมีภาวะสุขภาพที่ดีมีการเจริญเติบโตที่สมวัยห่างไกลจากภาวะโรคเบาหวานส่วนประโยชน์แก่มารดาคือการลดภาวะเสี่ยงต่อการตกเลือด การเป็นมะเร็งและช่วยในเรื่องการคุมกำเนิด เป็นต้น

2. นมแม่เป็นเสมือนยารักษาโรคบุคลากรทางการแพทย์สามารถให้การดูแลทารกอย่างดีที่สุดได้แต่สิ่งที่สำคัญและต้องการเป็นอย่างมากคือนมแม่ซึ่งมีสารอาหารครบถ้วนและมีภูมิคุ้มกันโรค ในการให้ข้อมูลแก่มารดา ควรให้ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ที่ได้จากการศึกษาต่างๆ ดังเช่นนมแม่ช่วยลดภาวะเสี่ยงต่อการติดเชื้อในระบบหายใจได้ 72% ระบบทางเดินอาหารได้ 64% การติดเชื้อในช่องหูได้ 23-50% นอกจากนี้ยังลดความเสี่ยงและความรุนแรงในการติดเชื้อในระบบปัสสาวะการติดเชื้อแบคทีเรียในสมอง ในเลือด และการติดเชื้อในทารกชนิด late-onset sepsis นมแม่ยังช่วยให้ทารกสามารถรับนมได้ดีและครบตามจำนวนที่ต้องการในแต่ละวันได้อย่างรวดเร็วช่วยให้กระเพาะอาหารว่างได้เร็ว ย่อยได้ดี ลดการติดเชื้อในลำไส้ได้ 77% ทำให้ลดต้นทุนในการรักษาพยาบาลลดความเสี่ยงและความรุนแรงต่อการเป็น Retinopathy of prematurity (ROP) เพิ่มการพัฒนาของสมองนมแม่ยังช่วยลดความเจ็บปวดในทารกที่เจ็บป่วยได้ลดความเสี่ยงต่อการเกิด Sudden Infant Death Syndrome ในช่วง 1 ปีแรกได้ถึง 36% ลดความเสี่ยงต่อการเป็นโรคหืดได้ถึง 26-40% (ในการให้นมแม่อย่างเดียวใน 3-4 เดือนแรก) ลดการอักเสบติดเชื้อของลำไส้ได้ 31% ลดการเป็นเบาหวานชนิดที่ 1 ได้ 30% (ในการให้นมแม่อย่างเดียวใน 3 เดือนแรก) ลดการเป็นเบาหวานชนิดที่ 2 ได้ 40% และป้องกันการเกิดโรคอ้วนในเด็กได้ 15-30% นมแม่ช่วยลดความเสี่ยงในการเกิด leukemia และ lymphoma โดยลดการเกิด ALL ได้ 20% ลดการเกิด AML ได้ 15% ในการให้นมแม่อย่างเดียวใน 6 เดือนแรกลดค่ารักษาพยาบาลและลดระยะเวลาในการอยู่โรงพยาบาล

3. นมแม่เป็นเสมือน intervention และนมแม่ไม่ใช่ทางเลือกบุคลากรทางการแพทย์ควรปรับทัศนคติของมารดาและครอบครัวในการให้ความหมายของนมแม่ทำให้เห็นว่านมแม่มีส่วนต่อการทำงานของร่างกายทั้งทางด้านสารอาหารพัฒนาการและภูมิคุ้มกันควรให้ข้อมูลเกี่ยวกับสารอาหารในนมแม่ทั้งไขมัน คาร์โบไฮเดรต Oligosaccharides โปรตีน สารที่ช่วยเรื่องภูมิคุ้มกันรวมทั้งการที่นมแม่ช่วยทำให้เกิดการผ่อนคลาย ส่งเสริมให้เกิดสาร anti-oxidants ได้

บันไดขั้นที่ 2 การกระตุ้นการหลั่งน้ำนมและให้มีน้ำนมอย่างต่อเนื่อง (Establishment & maintenance of milk supply)

ในขั้นตอนนี้บุคลากรทางการแพทย์ควรให้คำแนะนำมารดาในเรื่องการปั้มนมหรือบีบน้ำนมหลังคลอดหากคลอดปกติควรมีการปั้มนมหรือบีบน้ำนมภายใน 2 ชั่วโมง หากคลอดโดยการผ่าตัดคลอดควรมีการปั้มนมหรือบีบน้ำนมภายใน 4 ชั่วโมงหรือควรให้ข้อมูลและกระตุ้นให้ครอบครัวของมารดาแนะนำให้มารดาปั้มนมให้เร็วที่สุดหลังคลอดและควรปั้มนม 8-12 ครั้งใน 24 ชั่วโมงเพื่อกระตุ้นให้มีการสร้างน้ำนมโดยมีการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างมารดาที่มีการปั้มนมภายใน 1 ชั่วโมงหลังคลอดและมารดาที่ไม่ได้ปั้มนมภายใน 1 ชั่วโมง พบว่ามารดาที่ปั้มนมภายใน 1 ชั่วโมงหลังคลอดจะมีน้ำนมใน 7 วันแรกมากกว่า มีน้ำนมในสัปดาห์ที่ 3 มากกว่าและมีการสร้างน้ำนมในขั้นตอน lactogenesis stage II เร็วกว่ามารดาที่ไม่ได้ปั้มนมใน 1 ชั่วโมงแรกหลังคลอด

ในช่วง 4 วันแรกหลังคลอดอาจได้น้ำนมจำนวนน้อยแต่เป็นน้ำนมที่มีคุณค่าสีเหลือง (colostrum) ซึ่งช่วงนั้นก็เพียงพอที่ทารกต้องการนมเพียงแค่ 15 กรัมใน 24 ชั่วโมงบุคลากรทางการแพทย์ควรแนะนำให้มารดาให้มีการบันทึกจำนวนนมที่ได้จากการปั้มนมหรือการบีบน้ำนมในแต่ละครั้งจนกว่าจะได้น้ำนมในช่วง transitional milk หรือประมาณ 20 ml ต่อการปั้มนมหรือบีบในแต่ละเต้า หรือประมาณ 320 ml ต่อวันส่วนเป้าหมายของการปั้มนมหรือบีบน้ำนมคือ ควรได้ 440-1,220 ml ต่อวันในมารดาที่มีภาวะสุขภาพดีนอกจากนี้บุคลากรทางการแพทย์ยังควรให้ความรู้แก่มารดาและครอบครัวเกี่ยวกับสรีรวิทยาของเต้านมกระบวนการสร้างและการหลั่งน้ำนมเพื่อให้มารดาเข้าใจและปฏิบัติได้ถูกต้อง

บันไดขั้นที่ 3 การจัดการเกี่ยวกับนมแม่ (Human milk management)

ขั้นตอนนี้เป็นส่วนของการจัดการกับนมแม่ที่ปั้มนมหรือบีบออกมาได้บุคลากรทางการแพทย์ควรให้คำแนะนำแก่มารดาในเรื่องการบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับนมบีบการเก็บน้ำนมการเคลื่อนย้ายน้ำนมวัสดุที่เหมาะสมกับการเก็บน้ำนมและการทำความสะอาดอุปกรณ์ปั้มนมในการบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับนมที่ปั้มนมหรือบีบได้ควรมีรายละเอียดที่ชัดเจนทั้งวันเวลา จำนวนน้ำนมที่ได้ ส่วนการเก็บน้ำมนั้นน้ำนมที่ปั้มนมหรือบีบออกมาใหม่ ควรให้แก่ทารกภายใน 4 ชั่วโมงถ้าเก็บไว้ในตู้เย็นจะสามารถเก็บได้ 96 ชั่วโมงถ้าเก็บไว้ในช่องแช่แข็งของตู้เย็นสองประตู จะเก็บได้ 6 เดือน ตู้เย็นประตูเดียวเก็บได้ 3 เดือน ถ้าเก็บในตู้แช่แข็งเฉพาะ จะเก็บได้ 1 ปีส่วนนมแช่แข็งที่ละลายแล้ว เก็บได้ไม่เกิน 24 ชั่วโมง ในการเคลื่อนย้ายน้ำมนั้นมารดาควรมีที่เก็บความเย็นหรือใส่ในภาชนะที่เก็บความเย็น

บันไดขั้นที่ 4 การทำความสะอาดช่องปากและการให้นมแม่แก่ทารก (Oral care & Feeding Human milk)

ขั้นตอนนี้เน้นในเรื่องประโยชน์ของนมแม่ในการทำความสะอาดช่องปากของทารกและการให้นมแม่แก่ทารกที่มีความเจ็บป่วยนมแม่ไม่ใช่เพียงแค่ช่วยชีวิตทารกแต่ช่วยให้ทารกมีคุณภาพชีวิตที่ดี เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ผลิตขึ้นเพื่อใช้ประโยชน์ภายในหน่วยงานนี้ ไม่ควรเผยแพร่หรือใช้เพื่อวัตถุประสงค์อื่นใดโดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในอนาคตนมแม่ที่เป็นcolostrumsเมื่อได้มาแล้วควรแบ่งไปทำความสะอาดช่องปากของทารกก่อน แล้วจึงค่อยให้แก่ทารกหากมีเหลือค่อยเก็บไว้ให้ทารก การทำความสะอาดช่องปากทารกด้วยนมแม่ ควรทำทุกครั้งที่มีนมหรือบิบน้ำนมจนกว่าทารกจะดูดนมแม่หรือกินนมทางปากได้ด้วยตนเอง

บันไดขั้นที่ 5 การส่งเสริม skin-to- skin (Skin-to-skin in care)

การทำ skin-to- skincontact มีประโยชน์สำหรับทารกที่เจ็บป่วยหลายประการ เช่นช่วยให้ การเต้นหัวใจสม่ำเสมอทำให้ทารกได้รับออกซิเจนเพิ่มขึ้นควบคุมอุณหภูมิกายทารกให้เหมาะสมช่วย ในการเพิ่มน้ำหนักตัวการเจริญเติบโตของสมองลดจำนวนวันในการอยู่โรงพยาบาล ช่วยให้ทารกหลับ ได้นานขึ้นและหลับลึกขึ้นช่วยลดความเจ็บปวดและความเครียดของทารกรวมทั้งช่วยทำให้ทารก สามารถเปลี่ยนผ่านไปกินนมแม่จากเต้าได้เร็วขึ้นอย่างไรก็ตามมักพบว่าทารกที่เจ็บป่วยมักไม่ค่อย ได้รับโอกาสในการทำ skin-to-skincontact เนื่องจากข้อจำกัดทั้งจากทางมารดาและบุคลากร ทางการแพทย์

ข้อจำกัดทางด้านบุคลากรทางการแพทย์มักเกิดจากการพิจารณาข้อกำหนดความเหมาะสม ในการทำ skin-to- skincontact ของทารก ซึ่งบุคลากรทางการแพทย์มักกำหนดเกณฑ์ในการทำ skin-to- skincontact ว่าทารกต้องมีอายุเหมาะสม น้ำหนักตามเกณฑ์ไม่ต้องได้รับการรักษาในตู้อบ ไม่ต้องให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำหรืออาการอื่นๆซึ่งทำให้ทารกที่เจ็บป่วยโดยเฉพาะทารกที่อยู่ในหอ อภิบาลทารกไม่สามารถทำ skin-to- skincontact ได้

ข้อจำกัดทางด้านมารดานั้นมารดาบางรายอาจไม่สะดวกใจในการทำ skin-to-skincontact เนื่องจากไม่ต้องการเปิดเผยร่างกายพยาบาลควรช่วยโดยการจัดสถานที่ให้มิดชิดอาจใช้ม่านบังให้เป็น สัดส่วนหรือจัดหาเสื้อคลุมที่สามารถปกปิดร่างกายของแม่ได้เมื่อเอาทารกเข้าไปทำ skin-to- skincontact แล้ว

Prof. Diane ได้เสนอตัวอย่างโครงการส่งเสริมการทำ skin-to- skincontact ในหออภิบาล ทารกแรกเกิดที่ทำงานอยู่โดยในขั้นแรกมีการให้ความรู้แก่พยาบาลและพ่อแม่ทารกเกี่ยวกับการ ทำ skin-to-skincontact และให้ความมั่นใจแก่พยาบาลว่า การทำ skin-to- skincontact เป็น กิจกรรมการพยาบาลที่เราตัดสินใจได้ว่าทารกจะสามารถทำ skin-to-skincontact ได้เมื่อไรซึ่ง แตกต่างจากบทบาทของพยาบาลในประเทศไทยรวมทั้งกิจกรรมการพยาบาลอื่นๆก็สามารถทำได้เมื่อ ทารกอยู่ระหว่างการทำ skin-to- skincontact เช่นการให้อาหารทางสายให้อาหาร การบันทึก สัญญาณชีพต่างๆ โดยก่อนการทำ skin-to- skincontact จะต้องอธิบายให้แม่หรือพ่อเข้าใจถึงวิธีการ ทำและสิ่งที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในขณะที่ทำเพื่อให้แม่หรือพ่อไม่รู้สึกกลัวรวมทั้งต้องมีการสอนสาธิตการ เคลื่อนย้ายทารกมาสู่ออกของแม่หรือพ่อด้วยตุ๊กตาก่อนจนมั่นใจ

ขั้นตอนในการทำ skin-to-skincontact เริ่มจากการให้แม่หรือพอล้างมือโดยแนะนำว่าไม่ ควรใส่น้ำหอมหรือสบู่อ่อนเมื่อพร้อมแล้วจึงเคลื่อนตัวทารกมาที่อกของแม่หรือพ่อที่จะทำ skin-to- skincontact โดยมีการทำได้ 2 ท่า คือ ท่ายืน และท่านั่ง

การทำ skin-to-skin contact ท่ายืนให้แม่หรือพอสอดมืออุ้มทารกจากเตียงด้วยตนเองโดยมี พยาบาลคอยช่วยเหลือและติดตามบันทึกอาการของทารกกรณีที่ทารกใส่ท่อหลอดลมคอต้องปลดข้อ ต่อกับเครื่องช่วยหายใจออกก่อนแล้วจึงต่อเครื่องใหม่หลังจากที่ทารกอยู่ที่อกแม่หรือพ่อแล้ว

การทำ skin-to- skincontact ท่านั่ง ให้แม่หรือพอนั่งเก้าอี้ในท่าที่สบายจากนั้นพยาบาลจะ เป็นผู้อุ้มทารกมาส่งให้กับแม่หรือพ่อที่นั้งอยู่พร้อมทั้งช่วยเหลือในการจัดตำแหน่งของทารกที่อกแม่ หรือพ่อให้เหมาะสมและติดตามบันทึกอาการของทารกเช่นกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในกรณีทารกที่ต้องผ่าตัดอาจไม่สามารถทำ skin-to-skincontact ได้ทันทีหลังเกิด ให้ทำให้เร็วที่สุดที่สามารถทำได้หากจำเป็นอาจให้ทำ skin-to-skincontact โดยให้ทารกนอนตะแคงบนอกแม่ก็ได้

บันไดขั้นที่ 6 การดูดเต้านมเปล่า (Non-nutritive sucking)

การให้ทารกดูดเต้านมเปล่าของแม่เป็นการช่วยให้ทารกได้มีโอกาสเรียนรู้วิธีการดูดนมแม่ สามารถเริ่มให้ทารกดูดเต้านมเปล่าได้เร็วที่สุดที่สามารถทำได้โดยไม่ต้องคำนึงถึงอายุครรภ์และน้ำหนักตัวของทารกในกรณีที่ทารกต้องใส่ท่อหลอดลมคอให้ทารกได้ดูดเร็วที่สุดภายหลังที่ถอดท่อออกและสามารถทำได้แม้ในขณะที่ทารกยังคงได้รับนมแม่ทางสายให้อาหารอยู่สามารถทำได้โดยการให้แม่ปั๊มหรือบีบน้ำนมออกจากเต้าให้เกลี้ยงที่สุดก่อนจากนั้นจึงให้ทารกดูดเต้าเปล่าซึ่งบางครั้งอาจมีน้ำนมออกแต่เพียงเล็กน้อยซึ่งจะช่วยให้ทารกได้รู้จักน้ำนมแม่แต่ไม่คาดหวังว่าทารกจะกลืนกินน้ำมนั้นหากทารกเรียนรู้วิธีการดูดได้ดีอาจวางแผนในการเปลี่ยน

เป็นการดูดนมแม่จริงๆได้เมื่อทารกได้รับนมมากกว่า 1/2 ของปริมาณน้ำนมที่ทารกต้องการในแต่ละวัน โดยการให้ทารกดูดนมแม่จากเต้าก่อนแล้วจึงให้ทางสายให้อาหารหากยังได้รับน้ำนมไม่ครบในกรณีที่ไม่สามารถอยู่หรือมาเยี่ยมเพื่อให้ทารกดูดเต้านมเปล่าได้อาจพิจารณาให้ทารกดูดจุกนมหลอกแทนการดูดเต้านมเปล่าได้เป็นกรณีๆไป

บันไดขั้นที่ 7 การเปลี่ยนผ่านสู่การให้นมจากเต้า (Transition to breast)

สัญญาณในการดูดนมแม่เริ่มขึ้นตั้งแต่ทารกเกิดโดยทารกแรกเกิดทั่วไปจะแสดงสัญญาณในการดูดนมแม่ผ่านทางพฤติกรรมต่างๆ 9 ระยะ คือ Birth cry, Relaxation, Awakening, Activity, Rest, Crawling, Familiarization, Suckling, Sleep โดยจะใช้เวลาทั้งหมดไม่น้อยกว่า 1 ชั่วโมงเราจึงควรให้เวลาทารกในการเรียนรู้การดูดนมแม่ผ่านสัญญาณเหล่านี้ด้วยการทำ skin-to-skincontact ทันทีหลังคลอดแต่ในทารกที่เจ็บป่วยที่ไม่สามารถทำ skin-to-skincontact ทันทีหลังคลอดได้ การทำ skin-to-skincontact เมื่อทารกดีขึ้นรวมกับการให้ทารกได้ดูดเต้าเปล่าบ่อยๆจะช่วยให้ทารกสามารถเปลี่ยนผ่านมาดูดนมแม่จากเต้าได้ดีขึ้น อย่างไรก็ตามยังมีประเด็นที่อาจต้องดูแลเป็นพิเศษดังนี้

1. การเคลื่อนไหวของลิ้นและการดูดอย่างเป็นสัญญาณจากการศึกษาโดยใช้อุปกรณ์พิเศษพบว่าเมื่อทารกดูดนมจากเต้านมแม่อย่างถูกต้องจะเกิดแรงดันสัญญาณในช่องปากทารกประมาณ -145+/-58 mmHg ซึ่งแรงดันในระดับที่เหมาะสมจะช่วยให้ทารกดูดน้ำนมจากเต้าแม่ได้ดี ดังนั้นทารกที่มีแรงดูดน้อยทำให้แรงดันสัญญาณไม่ถึงระดับที่เหมาะสมจึงได้รับน้ำนมแม่น้อยหรือไม่ได้รับเลยเช่นทารกที่มีปัญหาพังผืดใต้ลิ้นทารกกลุ่มนี้จึงอาจจำเป็นต้องได้รับการทำ Frenulotomy เพื่อให้มีการเคลื่อนไหวลิ้นขณะดูดนมแม่ทำให้เกิดแรงดันสัญญาณที่เหมาะสมได้อีกกรณีหนึ่งเป็นข้อเสียของการที่ทารกมีแรงดูดสัญญาณมากเกินไปจนทำให้แม่เกิดความรู้สึกเจ็บหัวนมทำให้เกิดการยับยั้งการหลั่งน้ำนมทารกจึงดูดได้น้ำมน้อยกว่าทารกที่แม่ไม่มีอาการเจ็บหัวนม

2. การให้ดูดเต้านมเปล่าการดูดเต้านมเปล่าจะช่วยให้ทารกเรียนรู้วิธีการดูดนมแม่ได้เป็นอย่างดี

3. Feeding cues ควรให้ทารกได้ดูดนมแม่ในช่วงที่ทารกแสดงอาการหิว (มี feeding cues)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. Latch on ควรประเมินทุกครั้งว่าทารกมี Latch on ที่เหมาะสมหรือไม่ในขณะที่ให้ทารกดูดนมแม่
5. การจัดทำและการใช้หมอนช่วยควรให้คำแนะนำและดูแลให้แม่ให้นมในท่าที่เหมาะสมและสบายส่วนใหญ่ในทารกแรกเกิดที่เจ็บป่วยมักให้นมในท่า Cross cradle และท่าฟุตบอลแมंबางคนอาจจำเป็นต้องใช้หมอนช่วยในการจัดทำให้นม เช่นแม่ที่มีเต้านมใหญ่ เป็นต้น
6. การเปลี่ยนผ่านสู่เต้านมแม่ทารกที่จะเริ่มให้นมทางปากควรให้มีการเปลี่ยนผ่านไปสู่เต้านมแม่ในทุกกรณีหากจำเป็นต้องให้นมจากขวด ควรจะมีความพยายามให้นมแม่จากเต้าจนแน่ใจจริงๆว่าไม่สามารถดูดจากเต้าได้จึงจะให้กินนมจากขวด
7. การช่วยจับท่าทารกให้สามารถ Latch on ได้ทารกบางรายอาจยังไม่แข็งแรงทำให้การดูดเต้านมแม่ยังไม่มีประสิทธิภาพโดยเฉพาะการดูดในครั้งแรกๆแม่จึงต้องเรียนรู้การจัดท่าทารกเพื่อช่วยให้ทารกสามารถอมหัวนมได้ลึกพอที่จะดูดให้เกิดสุญญากาศได้
8. การใช้ Nipple shield มีงานวิจัยพบว่าการใช้ Nipple shield สามารถช่วยให้ทารกดูดได้น้ำนมแม่ในแต่ละมื้อมากขึ้นเนื่องจาก Nipple shield จะช่วยให้เกิดแรงดันสุญญากาศเร็วขึ้นทารกจึงดูดได้น้ำนมแม่มากขึ้นโดยเฉพาะทารกที่เจ็บป่วยซึ่งมักมีแรงดูดน้อยหรือดูดได้ไม่นาน อย่างไรก็ตามการใช้ nipple shield นี้จะแนะนำเป็นกรณีไปไม่ได้ใช้กับแม่ทุกคน
9. การใช้อุปกรณ์ช่วย ในกรณีที่แม่มีปริมาณน้ำนมค่อนข้างน้อยการใช้อุปกรณ์ช่วยกระตุ้นให้ทารกดูดเต้านมก็จะช่วยกระตุ้นให้แม่มีการสร้างน้ำนมเพิ่มมากขึ้นไปด้วยแต่จะใช้ได้ผลในกรณีที่ทารกสามารถ Latch on และดูดเต้าได้อย่างดีซึ่งอาจใช้เป็นอุปกรณ์สำเร็จรูป สายยางให้อาหาร หรือ syringe ขนาดเล็กก็ได้
10. การให้นมโดยวิธีอื่นๆในระหว่างที่ทารกยังไม่สามารถดูดได้น้ำนมจากเต้านมแม่ได้อย่างเพียงพออาจต้องใช้วิธีการให้นมโดยวิธีอื่นๆ ควบคู่ไป เช่นการให้นมจากขวดที่ทารกต้องดูดอย่างเป็นสุญญากาศจึงจะได้น้ำนม (Dr. Diane แนะนำให้ทำวิจัยเกี่ยวเรื่องนี้) การให้ด้วยการป้อนถ้วย การให้ด้วย syringe หรือใช้เทคนิค finger feeding เป็นต้นอย่างไรก็ตาม ยังไม่มีรายงานว่าวิธีการให้นมด้วยวิธีอื่นนอกจากการดูดเต้านมแม่จะช่วยเหลือให้ทารกได้รับน้ำนมแม่ได้ดีกว่า ดังนั้นจึงควรให้ทารกดูดเต้านมแม่ให้เร็วที่สุดและบ่อยครั้งที่สุดที่จะทำได้

ขั้นตอนที่ 8 การวัดปริมาณน้ำนมที่ทารกได้รับ (Measuring milk transfer)

เมื่อทารกดูดนมจากเต้าของแม่เราจะรู้ได้เพียงวิธีเดียวว่าทารกได้รับน้ำนมแม่ไปเท่าไรก็ด้วยการชั่งน้ำหนักทารกก่อนและหลังการดูดนมแม่แต่ละครั้ง (test weight) ไม่ใช่การดูจากน้ำหนักตัวของเด็กที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงในแต่ละวันเนื่องจากขณะที่แม่จะคลอดแม่บางคนอาจได้รับสารน้ำเพิ่มขึ้นซึ่งสารน้ำนี้จะถูกส่งผ่านไปที่ทารกในครรภ์มีผลทำให้น้ำหนักตัวของทารกเพิ่มขึ้นกว่าที่ควรเป็นเมื่อทารกคลอดจะขับน้ำส่วนเกินนี้ออกไปทางปัสสาวะทำให้ดูเหมือนทารกได้รับน้ำนมแม่แต่น้ำหนักตัวไม่เพิ่มหรือน้ำหนักตัวลดลงอย่างมากทั้งแม่และบุคลากรทางการแพทย์จึงค่อนข้างกังวลว่าทารกอาจได้รับน้ำนมไม่พอดังนั้นการทำ test weight แต่ครั้งจึงเป็นสิ่งที่จะช่วยยืนยันว่าทารกได้รับน้ำนมพอหรือไม่และช่วยให้ตัดสินใจได้ว่าจะต้องให้นมด้วยวิธีอื่นๆเพิ่มหลังจากที่ทารกดูดนมแม่หรือไม่ด้วย อย่างไรก็ตาม การทำ test weight ไม่ควรเริ่มทำในขณะที่แม่ยังไม่เกิด Lactogenesis II เนื่องจากแม่ยังไม่มีน้ำนมหรือน้ำนมในปริมาณน้อย

ข้อควรคำนึงถึงในการทำ test weight คือต้องทำอย่างถูกต้องที่สุด อุปกรณ์ที่ติดตัวทารกต้องเหมือนเดิมและเท่าเดิมเช่นสายให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำจะต้องมีการทำเครื่องหมายบอกไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตำแหน่งของสายที่ถูกวางบนเครื่องชั่งเพื่อให้วางในตำแหน่งเดิมเมื่อทำการชั่งหลังจากดูตุนนมเป็นต้น สำหรับเครื่องชั่งควรใช้แบบดิจิทัลเพื่อความสะดวกอย่างไรก็ตามควรมีการตรวจสอบความถูกต้อง และปรับเครื่องชั่งให้ได้มาตรฐานเป็นระยะๆรวมทั้งความละเอียดในการชั่งควรเป็นระดับ ± 2 กรัม

บันไดขั้นที่ 9 การเตรียมจำหน่าย (Preparation for discharge)

เมื่อทารกสามารถเปลี่ยนมาเริ่มดูนมแม่จากเต้าได้แล้วควรให้แม่มาอยู่ที่โรงพยาบาล(มาเยี่ยมแล้วอยู่ทั้งวันหรือให้อยู่นอนกลางคืนด้วยก็ได้)เพื่อเพิ่มโอกาสในการให้นมแม่ตามความต้องการของทารกหากทารกจำเป็นต้องให้นมเพิ่มด้วยวิธีอื่นๆ ควรให้โดยมีระยะห่างประมาณ 6-8 ชั่วโมง ไม่ควรให้ตามทุกมื้อเพราะจะทำให้ทารกดูนมแม่น้อยลง

ควรกำหนดเป้าหมายและกิจกรรมที่จะต้องทำในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ร่วมกันระหว่างแม่และบุคลากรทางการแพทย์เมื่อทารกจะกลับบ้านโดยจะต้องเป็นเป้าหมายที่สามารถทำได้จริงมีการประเมินความสามารถในการดูนมและได้รับน้ำนมของทารกเพื่อให้ทราบว่าแม่จำเป็นต้องปั๊มนมให้ทารกต่อหรือไม่และแม่จำเป็นต้องใช้เครื่องชั่งในการประเมินการได้รับน้ำนมของทารกหรือไม่ซึ่งในโรงพยาบาลที่ Dr. Diane ทำงานอยู่ บางครั้งจำเป็นต้องจำหน่ายทารกกลับบ้านทั้งที่ยังคงให้นมทางสายให้อาหารอยู่ หรือบางรายก็ยังไม่สามารถดูนมได้ดีในกรณีเหล่านี้ทางโรงพยาบาลจะให้แม่เยี่ยมอุปกรณ์ต่างๆ ที่ช่วยในการให้นมแม่ เช่นเครื่องปั๊มนม เครื่องชั่งน้ำหนัก เป็นต้น กลับไปบ้านด้วยและนำมาคืนเมื่อทารกดูนมแม่ได้ดีแล้ว หรือไม่จำเป็นต้องใช้แล้วโดยจะต้องมีการสอนแม่ให้เข้าใจวิธีการใช้อย่างถูกต้องก่อนทุกครั้งโดยเป้าหมายของปริมาณน้ำนมที่ทารกควรได้รับจะต้องกำหนดให้เป็นเป้าหมายของแต่ละวันหรือรอบ 24 ชั่วโมงไม่ควรกำหนดเป็นแต่ละมื้อและควรกำหนดเป้าหมายของน้ำหนักตัวที่เพิ่มขึ้นของทารกเป็นแบบรายสัปดาห์เพื่อไม่ให้แม่เป็นกังวลเกินไป

บันไดขั้นที่ 10 การเยี่ยมติดตาม (Appropriate follow-up)

การติดตามหลังจากจำหน่ายทารกกลับบ้านในอเมริกาแตกต่างจากในประเทศไทยโดยในประเทศไทยมักกลับมาที่โรงพยาบาลที่คลอดหรือหน่วยงานด้านสุขภาพของรัฐแต่ของอเมริกานั้นแม่มีโอกาสนในการพาทารกกลับไปตรวจสุขภาพหรือติดตามหลังจำหน่ายได้หลากหลายที่จึงต้องเน้นให้เม่นำทารกไปพบบุคลากรทางการแพทย์ที่มีความเข้าใจการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่สำหรับทารกที่เจ็บป่วยเพื่อให้ได้รับคำแนะนำที่เหมาะสมต่อไป(สุตาภรณ์พยัคฆ์และ พรพรรณรัตน์ แสงเพิ่ม)

2.2 การประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร

2.2.1 ความสำคัญของการประชาสัมพันธ์

การประชาสัมพันธ์ (Public relation) เป็นหนึ่งในส่วนประสมของการสื่อสารทางการตลาดซึ่งมีความสำคัญอย่างหนึ่งขององค์การที่นอกเหนือจากการโฆษณาการขายโดยพนักงานขายและการส่งเสริมการขาย ทั้งนี้องค์การอาจอยู่ในรูปของบริษัทห้างร้าน สมาคมหรือหน่วยงานต่างๆอันเป็นส่วนหนึ่งในระบบสังคมซึ่งมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันองค์การจะไม่สามารถอยู่ในสังคมได้หรืออยู่ได้ยากหากปราศจากการยอมรับและความเข้าใจจากสาธารณชนซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในสังคมดังนั้นจึงจำเป็นต้องให้การสร้างความสนใจต่อการทำความเข้าใจและสร้างความสัมพันธ์อันดีกับสาธารณชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยผ่านสื่อต่างๆโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สาธารณชนมีทัศนคติความเชื่อหรือมุมมองที่ดีต่อองค์การ อันจะส่งผลต่อการดำเนินงานอย่างราบรื่นในระยะยาวขององค์การ

การประชาสัมพันธ์จะถูกใช้เพื่อส่งเสริมผลิตภัณฑ์บุคลากรสถานที่แนวคิดและกิจกรรมการดำเนินงานต่างๆ ขององค์การ เช่น ธุรกิจการค้าใช้การประชาสัมพันธ์เพื่อเป็นการฟื้นความสนใจของลูกค้าต่อสินค้าที่ตกต่ำลงการใช้การประชาสัมพันธ์ของประเทศในการดึงดูดนักท่องเที่ยวหรือนักลงทุน เพื่อให้เข้ามาท่องเที่ยวหรือลงทุนในประเทศหรือการที่บริษัทใช้การประชาสัมพันธ์เพื่อจัดการกับวิกฤติที่เกิดขึ้นจากความเข้าใจผิดในตัวสินค้าของผู้ใช้สินค้าเป็นต้น

2.2.2 ความหมายของการประชาสัมพันธ์

การประชาสัมพันธ์มักจะถูกเข้าใจสับสนกับการโฆษณาคนจำนวนมากมักจะเข้าใจว่าการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์มีความหมายเหมือนกันจนบางที่เราเรียกการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์เป็น “การโฆษณาประชาสัมพันธ์” ซึ่งในความเป็นจริงการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์มีความแตกต่างกันพอสมควรดังนี้

การโฆษณา(Advertising)เป็นการกระทำการใดๆอันเป็นการชักจูงใจต่อกลุ่มเป้าหมายเฉพาะโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการจำหน่ายสินค้าหรือบริการซึ่งอาศัยสื่อมวลชน (Mass media) ในการส่งผ่านข้อมูลข่าวสารซึ่งต้องเสียค่าใช้จ่ายและมีได้เป็นไปในรูปส่วนตัว การประชาสัมพันธ์ (Public Relation) เป็นการติดต่อสื่อสารจากองค์การไปสู่สาธารณชนที่เกี่ยวข้อง รวมถึงรับฟังความคิดเห็นและประชามติจากสาธารณชนที่มีต่อองค์การโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเชื่อถือภาพลักษณ์ ความรู้และแก้ไขข้อผิดพลาดในเรื่องใดเรื่องหนึ่งจากความหมายของการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์ดังกล่าวอาจสรุปเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างได้

2.2.3 ลักษณะของการประชาสัมพันธ์

ลักษณะของการประชาสัมพันธ์มีดังต่อไปนี้

1. การประชาสัมพันธ์เป็นการสื่อสารสองทาง (Two-way communication) เป็นการสื่อสารจากผู้ส่งไปยังผู้รับเกี่ยวกับข่าวสารขององค์การที่ต้องการสื่อสารให้สาธารณชนรับทราบ และเข้าใจและยังเป็นการสื่อสารย้อนกลับจากผู้รับ คือ สาธารณชนไปยังองค์การเกี่ยวกับความคิดเห็นที่เกี่ยวกับองค์การ

2. การประชาสัมพันธ์อาจมีกลุ่มเป้าหมายหลายกลุ่ม (Multiple target group) เช่น พนักงานลูกค้าผู้ถือหุ้น ชุมชนรัฐบาลหรือหน่วยงานต่างๆเป็นต้นทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการประชาสัมพันธ์ว่าต้องการประชาสัมพันธ์ไปยังกลุ่มเป้าหมายใดบ้าง

3. การประชาสัมพันธ์เป็นการสื่อสารเพื่อโน้มน้าวใจทั้งนี้การประชาสัมพันธ์ต้องตั้งอยู่บนหลักความจริงเพื่อมุ่งให้เกิดความเชื่อถือและปฏิบัติตามด้วยความสมัครใจ

4. การประชาสัมพันธ์เป็นการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอโดยคาดหวังผลต่อเนื่องในระยะยาวเพื่อให้สาธารณชนมีความศรัทธาและมีความไว้วางใจต่อองค์การเพื่อให้องค์การสามารถดำเนินกิจการอยู่ในระยะยาวได้

5. การประชาสัมพันธ์เป็นการดำเนินงานอย่างเป็นระบบโดยจะมีการวางแผน เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้เผยแพร่ไปยังประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ควบคุมและประเมินผลของการประชาสัมพันธ์เพื่อให้มั่นใจว่าการดำเนินการประชาสัมพันธ์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลกลุ่มสาธารณชน (Public)

จากความหมายของการประชาสัมพันธ์จะเห็นว่าการประชาสัมพันธ์เป็น

ความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับสาธารณชน(Public) สาธารณชนสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. สาธารณชนภายใน (Internal public) คือสาธารณชนที่มีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานขององค์การโดยตรง เช่น พนักงานหรือลูกค้าขององค์การ ซึ่งองค์การในที่นี้อาจเป็นบริษัท รัฐบาลองค์การไม่แสวงหาผลกำไรหรือสถาบันใด ๆ กิจกรรมในการประชาสัมพันธ์จะดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นจะต้องให้สาธารณชนภายในมีความเข้าใจและสนับสนุนในกิจกรรมเหล่านั้นด้วย ดังนั้นกิจกรรมประชาสัมพันธ์สำหรับสาธารณชนภายในคือการให้สาธารณชนเหล่านี้ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารนโยบายเป้าหมาย วัตถุประสงค์รวมถึงมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในกิจกรรมต่างๆขององค์การ เพื่อสร้างภาพลักษณ์ขององค์การ

2. สาธารณชนภายนอก (External public) คือ สาธารณชนที่อยู่ภายนอกองค์การ ซึ่งไม่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับองค์การแต่มีอิทธิพลและมีผลกระทบต่อการทำงานต่างๆขององค์การดังนั้นกิจกรรมในการประชาสัมพันธ์เป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจกับสาธารณชนเหล่านี้ เพื่อให้เกิดความร่วมมือและสนับสนุนกิจกรรมต่างๆขององค์การด้วยดีเป็นการส่งเสริมและเผยแพร่ผลงานชื่อเสียงขององค์การให้สาธารณชนเหล่านี้ได้เข้าใจถึงเจตนารมณ์ เป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์การรวมถึงการสร้างทัศนคติที่ดีต่อองค์การ

เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมต่างๆสาธารณชนภายนอกอาจแบ่งได้เป็น 4 กลุ่ม ดังนี้กลุ่มลูกค้า (Customers) กลุ่มลูกค้าเป็นกลุ่มสาธารณชนที่สำคัญมากต่อองค์การ โดยเฉพาะบริษัทที่ดำเนินธุรกิจเพื่อแสวงหากำไรเพราะเป้าหมายหลักของธุรกิจคือการทำรายได้หรือกำไรสูงสุดจากลูกค้า กลุ่มลูกค้าคือผู้ซื้อสินค้าหรือบริการของบริษัทดังนั้นลูกค้าจึงมีความสนใจเกี่ยวกับคุณภาพของสินค้าหรือบริการของบริษัทดังนั้นลูกค้าจึงต้องการข้อมูลข่าวสารต่างๆเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการซึ่งลูกค้าคาดหวังจะได้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสินค้าและบริการจากบริษัทอย่างถูกต้องและเพียงพอในการตัดสินใจซื้อสินค้าหรือบริการเหล่านั้นลูกค้าจะมีความพึงพอใจต่อบริษัทเมื่อเขารู้สึกว่าสินค้าหรือบริการที่ซื้อนั้นมีคุณภาพตามที่ต้องการในราคาเหมาะสมดังนั้นกิจกรรมประชาสัมพันธ์ในกลุ่มลูกค้าคือการทำให้ลูกค้าเกิดความเชื่อถือศรัทธาและมีภาพลักษณ์ที่ดีต่อสินค้าและบริการของบริษัทนั่นเองและเมื่อลูกค้าเกิดความเชื่อมั่นแล้วบริษัทจะสามารถบรรลุเป้าหมายของบริษัทได้นอกจากนั้นลูกค้าที่มีความพึงพอใจยังจะเป็นกระบอกเสียงที่ดีเยี่ยมให้กับบริษัทโดยการบอกต่อแบบปากต่อปากและช่วยประชาสัมพันธ์สินค้าหรือบริการของบริษัทให้แก่คนรู้จักญาติหรือเพื่อนได้อย่างเต็มใจโดยที่บริษัทไม่จำเป็นต้องเสียค่าใช้จ่ายในการประชาสัมพันธ์เลย

3. กลุ่มผู้ถือหุ้น (Shareholders) เป็นผู้ที่ได้รับผลได้หรือผลเสียของการลงทุนร่วม เป็นหุ้นส่วนและเป็นเสมือนแหล่งเงินทุนสำหรับกิจการเนื่องจากผู้ถือหุ้นได้ลงทุนในกิจการจึงต้องการผลตอบแทนไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบของกำไรหรือเงินปันผลดังนั้นผู้ถือหุ้นมักจะให้ความสนใจในการดำเนินงานและการบริหารของบริษัทว่ามีประสิทธิภาพเพียงพอหรือไม่บริษัทจึงต้องตอบสนองความ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์อื่นใด
ไม่ว่ากรณิใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต้องการของผู้ถือหุ้นดังกล่าวโดยกิจกรรมประชาสัมพันธ์ของบริษัทจะเป็นไปเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีกับกลุ่มผู้ถือหุ้นสร้างความน่าเชื่อถือและขจัดความเข้าใจผิดหรือข่าวลือในทางลบที่เกิดขึ้นกับบริษัท และกระตุ้นให้ผู้ถือหุ้นเกิดความกระตือรือร้นต่อกิจกรรมการดำเนินงานของบริษัท

4. กลุ่มผู้จัดส่ง (Suppliers) เป็นกลุ่มผู้จัดจำหน่ายวัตถุดิบ อุปกรณ์และชิ้นส่วนต่างๆ เพื่อป้อนเป็นปัจจัยในการผลิตแก่บริษัทผู้จัดส่งจึงต้องการผลกำไรที่เกิดจากการค้าขายกับบริษัท ความสัมพันธ์ที่ราบรื่นและเป็นประจํา รวมถึงการซื้อขายในราคายุติธรรมดังนั้นกิจกรรมประชาสัมพันธ์ของบริษัทจึงเป็นไปเพื่อสร้างความสัมพันธ์กับผู้จัดส่งเพื่อผลประโยชน์ร่วมกันทั้งสองฝ่ายทั้งบริษัทและผู้จัดส่ง

5. กลุ่มชุมชนใกล้เคียง (Communities) เป็นกลุ่มประชาชนที่อยู่รอบๆบริเวณที่บริษัทตั้งอยู่ บริษัทจึงเปรียบเสมือนเพื่อนบ้านแปลกหน้าดังนั้นกิจกรรมประชาสัมพันธ์ของบริษัทจะเป็นไปเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีความเข้าใจเพื่อให้กลุ่มชุมชนใกล้เคียงให้การสนับสนุนกิจกรรมการดำเนินงานต่างๆของบริษัทอย่างดีและเป็นไปอย่างราบรื่นเพื่อสร้างความเชื่อถือกับชุมชนใกล้เคียงว่าบริษัทไม่ได้ตัดทวงเอาแต่ผลประโยชน์ของบริษัทโดยไม่คำนึงถึงสังคมรอบข้างเช่นการจัดตั้งห้องสมุดประชาชนการสร้างสวนสาธารณะในชุมชนการร่วมกิจกรรมการกุศลต่างๆ เป็นต้น

2.2.4 วัตถุประสงค์ของการประชาสัมพันธ์

การดำเนินการประชาสัมพันธ์ที่ดีและมีประสิทธิภาพนั้นจำเป็นต้องมีการกำหนด วัตถุประสงค์ที่ชัดเจนเพื่อเป็นเป้าหมายหรือแนวทางในการดำเนินการประชาสัมพันธ์ของกิจการ วัตถุประสงค์ของการประชาสัมพันธ์อาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. วัตถุประสงค์ทั่วไป (General objective)
2. วัตถุประสงค์เฉพาะ (Specific objective)

1. วัตถุประสงค์ทั่วไป (General objective)

วัตถุประสงค์ทั่วไปของการประชาสัมพันธ์เป็นวัตถุประสงค์เพื่อการเผยแพร่ในเรื่องราวต่างๆ ของกิจการ อันได้แก่ นโยบาย วัตถุประสงค์ การดำเนินงาน ผลงาน กิจกรรม ระเบียบ ข้อบังคับ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้สาธารณชนได้มีความเข้าใจที่ถูกต้องและเกิดความเชื่อถือในกิจการโดย วัตถุประสงค์ทั่วไปของการประชาสัมพันธ์ ได้แก่

1. เพื่อสร้างความรู้และความเข้าใจของสาธารณชนต่อกิจการโดยการเผยแพร่และชี้แจงผ่านสื่อต่างๆ เพื่อให้สาธารณชนได้รู้และเข้าใจเกี่ยวกับนโยบาย วัตถุประสงค์ การดำเนินงาน และกิจกรรมต่างๆ ขององค์การ

2. เพื่อสร้างความนิยมให้เกิดขึ้นกับสาธารณชนเพื่อให้องค์การได้รับความสนับสนุน และเพื่อความอยู่รอดขององค์การรวมถึงการกระตุ้นให้สาธารณชนเกิดความนิยม เชื่อถือ ไว้วางใจ และศรัทธาในนโยบายและการดำเนินงานกิจกรรมต่างๆ ขององค์การเพื่อให้กิจการดำเนินงานไปได้ อย่างราบรื่น

3. เพื่อสร้างปกป้องและรักษาชื่อเสียงขององค์การและสร้างความสัมพันธ์อันดีให้ องค์การต่อสาธารณชนจะเห็นว่าชื่อเสียงเป็นสิ่งสำคัญต่อความอยู่รอดขององค์การโดยที่องค์การบาง องค์การอาจต้องยอมเสียผลประโยชน์บางอย่างเพื่อแลกกับการรักษาชื่อเสียงไว้เพราะชื่อเสียงจะ ส่งผลต่อภาพลักษณ์ขององค์การในสายตาของสาธารณชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. เพื่อแสวงหาความร่วมมือและการสนับสนุนจากสาธารณชนทั้งจากสาธารณชนภายในและภายนอก

2. วัตถุประสงค์เฉพาะ (Specific objective)

นอกจากวัตถุประสงค์ทั่วไปแล้วการประชาสัมพันธ์ยังมีวัตถุประสงค์เฉพาะอย่างของแต่ละกิจกรรมแตกต่างกันออกไปเพื่อให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์หรือลักษณะของแต่ละกิจกรรม ตัวอย่างของวัตถุประสงค์เฉพาะ เช่น

1. เพื่อแก้ไขความเข้าใจผิดที่เกิดขึ้น เช่น ข่าวลือในด้านลบขององค์การซึ่งทำให้สาธารณชนเกิดความเข้าใจผิดต่อองค์การโดยจะทำการค้นหาสาเหตุและขจัดแหล่งต้นเหตุ โดยหาทางทำความเข้าใจ ชี้แจงเหตุผลให้กระจ่างชัด
2. เพื่อเผยแพร่คุณงามความดีของกิจกรรมเพื่อให้สาธารณชนได้รู้ถึงสิ่งที่ยังต้องการได้กระทำการอันเป็นประโยชน์ต่อสังคมและชุมชนรอบข้างเพื่อให้เกิดความเลื่อมใสศรัทธาและเกิดการสนับสนุนให้ร่วมมือในการดำเนินงานของกิจการ
3. เพื่อส่งเสริมและชักจูงใจสาธารณชนให้เกิดความเลื่อมใสศรัทธาต่อองค์การ
4. เพื่ออธิบายให้ฝ่ายบริหารหรือฝ่ายจัดการให้ทราบถึงทัศนคติ ประชามติหรือความรู้สึกริเริ่มคิดของสาธารณชนที่มีต่อองค์การ
5. เพื่อขจัดปัญหาความยุ่งยากต่างๆ ภายในหน่วยงาน

2.2.5 หน้าที่ของการประชาสัมพันธ์

ผู้ปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์มีหน้าที่ทางการประชาสัมพันธ์มากมายที่ต้องรับผิดชอบเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ซึ่งกิจกรรมหรือหน้าที่ของการประชาสัมพันธ์อาจแบ่งได้เป็น 5 ประการคือ

1. การให้คำแนะนำและคำปรึกษา (Advise and counsel) หน้าที่ของนักประชาสัมพันธ์ คือการให้คำปรึกษาแก่ผู้บริหารในเรื่องที่เกี่ยวกับประเด็นหรือข้อปัญหาที่เป็นที่ถกเถียงของสาธารณชนหรือการสร้างภาพลักษณ์ขององค์การในฐานะที่องค์การเป็นส่วนหนึ่งของสังคมจึงต้องแสดงให้เห็นว่าองค์การมีความเต็มใจและมุ่งมั่นที่จะให้ความร่วมมือและช่วยเหลือในกิจกรรมต่างๆ ของสังคมทั้งนี้เพื่อจุดมุ่งหมายในการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีขององค์การตัวอย่างเช่นการส่งเสริมกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์สัตว์ป่าและให้ความร่วมมือกับชาวบ้านในการรักษาป่าเมื่อองค์การได้ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมใหม่ซึ่งการประชาสัมพันธ์จะต้องให้คำแนะนำและปรึกษาในการพิจารณาถึงวิธีการที่ดีที่สุดในการอนุรักษ์สัตว์ป่าร่วมกับนักสิ่งแวดล้อมและกลุ่มประชาชนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

2. การประกาศ (Publication) หน้าที่ของนักประชาสัมพันธ์ คือการประกาศเพื่อเผยแพร่ข่าวสารขององค์การผ่านสื่อมวลชนที่องค์การสามารถควบคุมได้ทั้งในด้านเนื้อหาและรูปแบบของสื่อที่ใช้เป็นการนำเสนอข่าวขององค์การในด้านที่เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์และบุคลากรเพื่อเป็นการดึงดูดความสนใจของสาธารณชนให้รู้จักองค์การบุคลากรและผลิตภัณฑ์มากยิ่งขึ้นตัวอย่างเช่นจดหมายข่าวสำหรับพนักงานที่มีรายละเอียดของกิจกรรมต่างๆในปัจจุบันและอนาคตของบริษัท

รวมถึงการเปลี่ยนแปลงในด้านบุคลากรของฝ่ายต่างๆหรืออาจอยู่ในรูปของแผนพับที่มีรายละเอียดเกี่ยวกับองค์การให้ลูกค้า ภาพข่าวงานแนะนำสินค้าใหม่ เป็นต้น

3.การเผยแพร่ (Publicity) หน้าที่ของกรประชาสัมพันธ์ คือการเผยแพร่ข่าวสารขององค์การต่อสื่อมวลชนโดยหน่วยงานประชาสัมพันธ์จะเป็นเสมือนแหล่งหรือศูนย์กลางในการสื่อสารขององค์การการเผยแพร่ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างภาพลักษณ์ ความเชื่อและทัศนคติที่ดีของสาธารณชนต่อองค์การจะเห็นว่าองค์การอาจต้องจ่ายเงินซื้อเนื้อที่หรือเวลาในการเผยแพร่และอาจไม่สามารถควบคุมหรือควบคุมได้น้อยทั้งในด้านเนื้อหาและรูปแบบ ตัวอย่างเช่น การเผยแพร่ข่าว (News release) การประชุมนักข่าว (Press conference) การซื้อพื้นที่หรือเวลาข่าวธุรกิจ (Business view) การจัดสัมมนา (Seminar) เป็นต้นกิจกรรมในการเผยแพร่ข่าวสารอาจแบ่งได้เป็น 2 รูปแบบคือ

1.การเผยแพร่ข่าวสารด้านบวก (Disseminating positive publicity) เช่นการให้ข่าวเกี่ยวกับนวัตกรรมของสินค้าการเผยแพร่ข่าวเกี่ยวกับกิจกรรมการกุศลของบริษัท เป็นต้น

2.การจัดการกับข่าวในลบในช่วงบริษัทประสบภาวะวิกฤติเป็นการที่องค์การทำการเผยแพร่ข่าวเพื่อแก้ไขความเข้าใจผิดที่เกิดขึ้นในแง่ลบ

การชักชวน (Lobbying) หน้าที่ของนักประชาสัมพันธ์ คือ การประสานงานกับนักการเมืองและเจ้าหน้าที่รัฐบาลในการส่งเสริมหรือสนับสนุนกฎหมายและระเบียบข้อบังคับต่างๆ และคัดค้านในการสิ่งที่จะเป็นผลเสียต่อองค์การเพราะหน้าที่ของนักประชาสัมพันธ์เป็นการสร้างภาพลักษณ์และทัศนคติที่ดีของประชาชนและต้องการการสนับสนุนจากสาธารณชนดังนั้นการที่องค์การสามารถชักจูงให้รัฐบาลออกกฎหมายที่ส่งผลกระทบต่อองค์การได้ก็จะทำให้องค์การสามารถดำเนินการได้อย่างราบรื่น

การส่งเสริมกิจกรรมสาธารณะ (Public affairs) หน้าที่ของนักประชาสัมพันธ์ คือ การให้การสนับสนุนหรือส่งเสริมการดำเนินการกิจกรรมของสาธารณชนต่างๆเพื่อเป็นการแสดงให้เห็นว่าองค์การให้ความร่วมมือและสนับสนุนกิจกรรมต่างๆที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนอันเป็นการสร้างภาพลักษณ์และความนิยมขององค์การต่อประชาชนทั่วไปตัวอย่างเช่นการมอบรายได้ส่วนหนึ่งของบริษัทเป็นทุนการศึกษาสำหรับนักศึกษาที่ขาดแคลนการจัดตั้งห้องสมุดประชาชน เป็นต้น (<http://www.stou.ac.th/stouonline/lom/data/sms/market/Unit8/Subm1/U811-1.htm>)

2.3 สื่อประชาสัมพันธ์

2.3.1 ประเภทของสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์

สื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

2.3.1.1 สื่อประชาสัมพันธ์ที่ควบคุมได้ (Controllable Media)

1.สื่อประเภทสิ่งพิมพ์ (The Printed Words)

1.สื่อเพื่อการสัมพันธ์ภายในหน่วยงาน (House or Home Journal) เป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หนังสือวารสารสิ่งพิมพ์ที่ใช้สื่อสัมพันธ์ในหน่วยงานให้รู้หรือเข้าใจและแจกจ่ายกันเฉพาะภายในหน่วยงาน

2. สื่อสัมพันธ์ภายนอกหน่วยงาน (External Publication) เป็นวารสารสิ่งพิมพ์ที่ใช้เพื่อสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานกับบุคคลภายนอกหน่วยงาน จัดทำรูปเล่ม ประณีต ใช้ถ้อยคำ สำนวนภาษาเป็นทางการ การระมัดระวังมากกว่าหนังสือสัมพันธ์ภายใน

3. สื่อสัมพันธ์แบบผสม (Combination) เป็นการจัดทำสิ่งพิมพ์ สื่อสัมพันธ์ในลักษณะผสมใช้อ่านได้ทั้งคนภายในและภายนอกหน่วยงานในเล่มเดียวกัน

การเตรียมสิ่งพิมพ์เพื่อการประชาสัมพันธ์ (Preparation for Publication) ก่อนจะทำสิ่งพิมพ์ควรมีการวางแผนให้เรียบร้อย การวางแผนที่ดีต้องคำนึงถึงสิ่ง 3 ประการด้วยกัน คือ วัตถุประสงค์ (Purpose) ผู้อ่าน (Reader) และรูปแบบ (Format) ในขณะเดียวกันจะต้องพิจารณาปัจจัยทั้ง 3 ประการนี้ร่วมกัน

1. วัตถุประสงค์ (Purpose) ก่อนที่จะทำหนังสือควรวางแผนวัตถุประสงค์อย่างรอบคอบเขียนวัตถุประสงค์และให้ผู้อ่านมีอำนาจอนุมัติและทำงานให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

2. ผู้อ่าน (Reader) งานสำคัญอันดับแรกคือ ทำงานให้ได้ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้และงานนั้นจะเป็นจริงได้ต้องคำนึงถึงผู้อ่านเป็นหลัก ผู้อ่านจะเป็นผู้ตัดสินผลงาน ถ้าเขารู้สึกซาบซึ้งกับหนังสือก็ประสบความสำเร็จ แต่ถ้าเขาไม่อ่านหนังสือเขาก็จะไม่ซาบซึ้ง ดังนั้นเราต้องตอบให้ได้ว่านิสัยในการอ่านหนังสือของเขาเป็นอย่างไร ตัวอย่างประเภทไหนที่จะดึงดูดความสนใจของเขา จะวางเค้าโครงเรื่องอย่างไรจึงจะเอาชนะใจเขาได้ ควรจะเป็นส่วนไหน เป็นต้น

3. รูปแบบ (Format) มีสิ่งพิมพ์ที่ไม่คำนึงถึงผู้อ่าน แล้วก็ไม่ว่าจะวางรูปแบบ ควรกำหนดขนาดของหน้า จำนวนหน้า รูปภาพ มีการ์ตูนหรือไม่ และอื่น ๆ อีกวิธีหนึ่งที่จะช่วยในการกำหนดรูปแบบ คือ หากจุลสารที่มีวัตถุประสงค์เหมือนกัน และกลุ่มผู้อ่านเดียวกัน ลองอ่านและวิเคราะห์และลองวางรูปแบบซึ่งในการวางรูปแบบนั้นควรคำนึงถึงงบประมาณและเนื้อหาที่จะให้

1. สื่อสิ่งพิมพ์ลักษณะต่างๆ

1.1 หนังสือพิมพ์ (Newspaper)

หนังสือพิมพ์เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการเผยแพร่และการ

ประชาสัมพันธ์ เพราะหนังสือพิมพ์เป็นสื่อมวลชนที่สามารถเข้าถึงประชาชนจำนวนมาก และมีระยะเวลากำหนดออกที่แน่นอนเป็นประจำสม่ำเสมอ หนังสือพิมพ์ผิดกับสื่อชนิดอื่น ๆ ตรงที่ว่าหนังสือพิมพ์นั้นอาจจะเป็นเครื่องเร่งเร้าก่อให้เกิดประชามติขึ้นในหมู่ประชาชนได้และขณะเดียวกันก็จะส่อประชามติของประชาชนสะท้อนออกมาให้เห็นอีกด้วย เราจึงสามารถกล่าวได้อย่างเต็มปากว่าหนังสือพิมพ์เป็นเครื่องมืออันสำคัญยิ่งในวงการประชาสัมพันธ์หนังสือพิมพ์ สามารถเสนอข่าวสารเรื่องราวต่าง ๆ หลายด้านปะปนผสมผสานกันไปในฉบับเดียวกัน มีทั้งข่าวสาร เรื่องราว ที่ประชาชนเฉพาะกลุ่มและประชาชนทั่วไปสนใจ เช่น ข่าวการเมือง อาชญากรรม เศรษฐกิจ สังคม กีฬา บันเทิง เป็นต้น หนังสือพิมพ์เป็นสื่อในการติดต่อ 2 ทาง (Two-Way Communication) เพราะเป็นสื่อในการถ่ายทอดความคิดเห็น นโยบายการดำเนินงานของกิจการ แล้วยังเป็นสื่อแสดงความรู้สึกนึกคิดของประชาชนที่มีต่อองค์กรด้วย เช่น การวิจารณ์การปฏิบัติงานหรือนโยบายของรัฐบาล เพื่อองค์การที่ถูกวิจารณ์จะได้ปรับปรุงนโยบายให้ดีขึ้น หรือรัฐบาลใช้หนังสือพิมพ์เป็นสื่อชี้แจงให้ประชาชนเข้าใจ เพื่อขอความร่วมมือในการปฏิบัติให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย นอกจากนี้ หนังสือพิมพ์ยังเป็นสื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ระหว่างประเทศ โดยใช้เป็นสื่อแถลงนโยบาย ข้อคิดเห็นทางการเมือง เพื่อสร้างเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความเข้าใจอันดีต่อกัน ใช้ในการเผยแพร่วัฒนธรรมให้เป็นที่รู้จักของประเทศต่าง ๆ หรือแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

ข้อดีของหนังสือพิมพ์

1. หนังสือพิมพ์เป็นสื่อที่เสนอข่าวที่น่าสนใจสม่ำเสมอและรวดเร็วจึงเป็นสื่อที่มวลชนยอมรับข่าวการเผยแพร่
2. มีความคงทนถาวรกว่าสื่อมวลชนประเภทอื่นเพราะเมื่อผู้อ่านไม่เข้าใจตอนใดก็ย้อนกลับมาอ่านทบทวน ใหม่ได้
3. เสนอเรื่องราวข่าวสารหลายประเภท มีทั้งเรื่องราวข่าวสารที่ประชาชนเฉพาะกลุ่ม และประชาชนทั่วไป สนใจจึงสามารถเข้าถึงประชาชนได้หลายกลุ่มหลายอาชีพ
4. เสนอข่าวหรือเรื่องราวต่าง ๆ ครั้งละมาก ๆ ได้ รวมทั้งเสนอข่าวประจำวันทุกวันเป็นประจำ ทำให้ประชาชนสามารถติดตามข่าวสารเรื่องราวต่าง ๆ ได้ อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง
5. มีภาพถ่ายประกอบช่วยดึงดูดความสนใจและเข้าใจข่าวสารได้ยิ่งขึ้น
6. ราคาถูก หาซื้อได้ง่าย และมีหลายภาษา

ข้อจำกัดของหนังสือพิมพ์

1. ไม่สามารถเข้าถึงผู้อ่านที่อ่านหนังสือไม่ออก หรือผู้สูงอายุที่สายตาไม่ดี
  2. หนังสือพิมพ์เป็นสื่อที่ไม่มีสีสันทันสมัย ไม่มีสิ่งใดสะดุดตาผู้อ่านนอกจากพาดหัวข่าวซึ่งควรเป็นข้อความที่ กะทัดรัด อ่านเข้าใจง่าย และสัมพันธ์กับเนื้อเรื่องของข่าว
  3. มีอายุสั้น ผู้อ่านอ่านครั้งเดียวแล้วจะทิ้งไป ประชาชนไม่นิยมเก็บหนังสือพิมพ์ไว้เป็นเวลานาน
  4. มีช่วงอายุที่สั้น เมื่อคนอ่านเพียงครั้งเดียวแล้วก็จะผ่านไป เพราะข่าวต่าง ๆ มีผ่านเข้ามาทุกวัน
  5. ผู้อ่านหนังสือพิมพ์จะอ่านเพียงบางเรื่องหรือบางคอลัมน์ที่เขาเกี่ยวข้องกับหรือสนใจเท่านั้น
  6. ไม่มีสีสันทันสมัยหรือภาพที่สวยงามสะดุดตาชวนอ่าน
- นักประชาสัมพันธ์ ควรรู้จักผูกพันกับหนังสือพิมพ์ และถือว่า การหนังสือพิมพ์สัมพันธ์ เป็นส่วนหนึ่งของงานประชาสัมพันธ์ ซึ่งมีข้อแนะนำในการปฏิบัติดังนี้
1. ต้องศึกษารวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับวงการหนังสือพิมพ์ เช่น นโยบาย จุดมุ่งหมาย ความต้องการของ หนังสือพิมพ์แต่ละฉบับซึ่งแตกต่างกันไป และต้องศึกษาบุคคลในวงการหนังสือพิมพ์เพื่อทำความรู้จักสร้าง ความสนิทสนมคุ้นเคย
  2. ต้องให้ข่าวหนังสือพิมพ์ เช่น ข่าวเกี่ยวกับนโยบาย ความมุ่งหมาย โครงการ ผลงาน และเหตุการณ์ เพื่อให้ หนังสือพิมพ์นำไปลงเผยแพร่ ทำให้ประชาชนผู้อ่านเกิดความสนใจ ความรู้ ความเข้าใจ และนิยมเลื่อมใสในสถาบัน
  3. ต้องอำนวยความสะดวกแก่นักข่าว หรือนักเขียนที่มาติดต่อ
  4. ต้องผูกสัมพันธ์ และสังสรรค์กับบรรดานักข่าว และนักเขียนให้ใกล้ชิดสนิทสนม
  5. ต้องคอยตัดข่าว บทความ และสารคดีที่หนังสือพิมพ์ต่างๆลงเพื่อติดตามวัดผลงาน
  6. แพร่ข่าวให้หนังสือพิมพ์ ตรวจสอบกระแสข่าว ตรวจสอบข่าวและความคิดเห็นที่เป็นความเข้าใจผิด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2 วารสาร (Journal)

จัดทำเพื่อผู้อ่านเฉพาะกลุ่ม อาจเป็นภายในหรือภายนอกองค์กรก็ได้ จัดทำเป็นรูปเล่ม มีระยะเวลาออกที่แน่นอน และมีความต่อเนื่อง

ข้อดีของวารสาร

1. รูปเล่มแข็งแรงและสวยงาม
2. สามารถเข้าถึงกลุ่มประชาชนเป้าหมายได้ตามความประสงค์เจาะจงหรือต้องการ
3. มีผลทางด้านช่วยย้ำเตือนความทรงจำและประทับใจ เพราะออกติดต่อกันเป็นประจำและต่อเนื่องโดยสม่ำเสมอ
4. มีเนื้อที่เพียงพอที่จะสื่อสารหรือชี้แจงรายละเอียดต่าง ๆ ได้อย่างสมบูรณ์
5. มีความยืดหยุ่นสูง เพราะอาจเปลี่ยนแปลงเนื้อหา รูปเล่มให้เป็นไปตามความต้องการและงบประมาณของ องค์กรสถาบันได้ง่าย

ข้อจำกัดของวารสาร

1. คุณภาพของวารสารมักไม่ค่อยดีและขาดคุณภาพ เพราะจัดทำกันเองในองค์กรเป็นส่วนใหญ่
2. งบประมาณเป็นอุปสรรคสำคัญในการจัดทำ
3. ยับเลิกได้ง่าย หากผู้บริหารไม่เห็นด้วย หรือเมื่อไม่ได้รับงบประมาณ
4. ผู้จัดทำไม่มีเวลาเพียงพอ เพราะต้องมึนงานภาระอื่น ๆ ภายในองค์กรอีกมากมาย
5. หากวารสารที่ออกนั้นมิมีวัตถุประสงค์ที่ไม่แน่ชัดหรือขาดความรู้ที่น่าสนใจและสาระประโยชน์ที่แท้จริงแล้ววารสารนั้นก็อาจจะไม่ได้รับความสนใจจากประชาชน

1.3 นิตยสาร (Magazines)

นิตยสาร เป็นเครื่องมือหรือสื่อในการประชาสัมพันธ์ประเภทสิ่งพิมพ์ที่สำคัญอย่างหนึ่ง นิตยสารมีรูปเล่มที่กะทัดรัดสวยงามและมีระบบการพิมพ์ที่ประณีตมีสีสวยงามช่วยดึงดูดความสนใจของผู้อ่านได้เป็นอย่างดี

ข้อดีของนิตยสาร

1. การจัดทำนิตยสารมักทำในรูปของธุรกิจโดยทีมงานขององค์กร
2. มีการวางแผนงานจัดทำอย่างเป็นระบบ ทำให้มีรูปเล่มที่สวยงามและเนื้อหาแปลกใหม่ ไม่ซ้ำหรือน่าเบื่อ
3. สามารถนำเสนอรายละเอียดเรื่องราวได้มาก และเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายเฉพาะได้
4. จำนวนการผลิตไม่มาก มีการบอกเงื่อนไขการรับเป็นสมาชิก ทำให้ไม่สูญเปล่า
5. ระยะเวลาในการอ่านนิตยสารนานกว่าหนังสือพิมพ์

ข้อจำกัดของนิตยสาร

1. ราคาต่อหน่วยของนิตยสารแพงกว่าหนังสือพิมพ์
2. การจัดทำหน่วยและเผยแพร่อยู่ในวงจำกัดเฉพาะกลุ่ม
3. ขาดความรวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์ เพราะอาจออกเป็นรายเดือนหรือรายปักษ์
4. มีราคาแพง ประชาชนบางกลุ่มอาจไม่สามารถซื้อหรือจับจ่ายได้
5. มีจำนวนจำหน่ายและเผยแพร่ค่อนข้างน้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4 หนังสือรายงานประจำปี

จัดทำเป็นรูปเล่ม และมีขนาดต่าง ๆ ตามความเหมาะสม มีเรื่องราวสำคัญและ น่าสนใจขององค์กร เรียกว่า Annual Report

1.5 หนังสือรายงานประจำงวด (Imperium Report)

ทำเป็นรูปเล่มคล้ายกับหนังสือรายงานประจำปี โดยออกเป็นงวด ๆ เช่น 3 เดือน หรือ 6 เดือนต่อครั้ง เพื่อรายงานผลการดำเนินงานขององค์กรประจำงวด หรือรายงานผลโครงการที่ได้ดำเนินการไปแล้ว

1.6 จดหมาย (News Letter)

มีลักษณะเป็นแผ่นปลิวชนิดหนึ่ง เพื่อส่งให้กับกลุ่มลูกค้าที่เป็นเป้าหมาย หรือคาดคะเนว่าจะเป็นลูกค้าได้ในอนาคตมีหัวจดหมายที่สวยงามเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของตนหรือองค์กร

1.7 ป้ายประกาศและโปสเตอร์

เป็นสื่อที่ใช้เพื่อดึงดูดความสนใจของประชาชนที่มีความเด่นและสะดุดตา จัดทำด้วยสีสันสวยงาม มีภาพและตัวอักษรชัดเจน อ่านง่าย แม้อยู่ไกล

1.8 แผ่นพับ (Folder)

เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่จัดทำขึ้นเพื่อเผยแพร่ข่าวเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการขององค์กร

1.9 เอกสารแจก

มักทำเป็นเอกสารที่รวมเป็นเล่ม เพื่อเผยแพร่หรือแจกให้อ่าน

1.10 จุลสาร (Booklet and Bulletin)

เป็นเอกสารเชิงความรู้ทางวิชาการ มีลักษณะคล้ายแผ่นพับแต่เย็บเป็นเล่ม

1.11 ใบปลิว (Leaflet)

มีลักษณะเป็นกระดาษแผ่นเดียวบรรจุข่าวสารเรื่องราวต่างๆที่ต้องการจะประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบอย่างทั่วถึงในกลุ่มเป้าหมายได้อย่างกว้างขวาง

2. สื่อบุคคล (Personal Media)

สื่อบุคคลเป็นวิธีการสื่อสารที่เก่าแก่ที่สุด ใช้กันตั้งแต่เริ่มมีมนุษย์ขึ้นในโลก เป็นสื่อที่ใช้กันมากใน กลุ่มประชาชนทั่วไป เครื่องมือของสื่อบุคคลมีทั้งที่เป็นคำพูด กริยาท่าทาง การแสดงออกทาง อากัปกิริยา

วิธีการสื่อสารด้วยบุคคลจะเป็นการใช้คำพูดเป็นหลักด้วยวิธีการสนทนาอภิปราย บรรยาย สาธิต ประชุมคำพูด (Spoken Word) เป็นเครื่องมือสื่อสารที่ทุกคนคุ้นเคยกันดีอยู่แล้ว และทุกคน ต้องใช้คำพูดในชีวิตประจำวัน ในงานอาชีพ ในชีวิตส่วนตัว สื่อคำพูดจึงเป็นสื่อที่เก่าแก่ที่สุดชนิดหนึ่ง นอกจากนี้หากคำพูดนั้นพูดโดยบุคคลที่มีชื่อเสียงที่สังคมยกย่องนับถือก็จะยิ่งเพิ่มน้ำหนักในคำพูดนั้น มากขึ้นเป็นเงาตามตัว การพูดจึงเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดชักนำความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์ออกมา ให้ผู้อื่นได้ทราบและเข้าใจ คำพูดจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะทำให้มนุษย์เกิดความร่วมมือร่วมใจเป็น อันหนึ่งอันเดียวกัน

สื่อบุคคลหรือการสื่อสารด้วยคำพูดนั้น มี 2 แบบ คือ

1.แบบที่เป็นทางการ (Formal oral communication) เช่น การอภิปราย การบรรยาย การประชุม การประกาศข่าว การให้สัมภาษณ์ การสัมมนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.แบบที่ไม่เป็นทางการ (Informal oral communication) คือ การพูดจาสนทนาปราศรัยต่าง ๆ ในการพูดที่เป็นทางการนั้น ผู้พูดจะต้องพูดให้ผู้ฟังสนใจ เข้าใจ ประทับใจ เกิดศรัทธา แล้วยังอาจจะมีวัตถุประสงค์อื่น ๆ ในทางการพูดด้วย เช่น เพื่อให้ข่าวสารความรู้ เพื่อชักจูงใจ เพื่อกระตุ้นเร้าอารมณ์ เพื่อก่อให้เกิดการปฏิบัติการหรือทำให้รู้สึกซาบซึ้ง ทั้งนี้จากกล่าวได้ว่าจุดมุ่งหมายจะมี 2 ลักษณะคือ จุดมุ่งหมายที่เปิดเผย หรือจุดมุ่งหมายที่ปกปิด

ประเภทของคำพูดที่ใช้เพื่อการประชาสัมพันธ์

1. การพบปะพูดจาธรรมดา
2. การจัดตั้งหน่วยติดต่อ – สอบถาม
3. การพูดติดต่อทางโทรศัพท์
4. การแสดงปาฐกถา

ลักษณะของสื่อบุคคล

1.การพูดสนทนา เป็นการสื่อสารของบุคคลโดยทั่วไปในวงสนทนา ซึ่งเป็นการสื่อสารกันในชีวิตประจำวันทั่วไป

2.การอภิปราย เป็นการสื่อความโดยกลุ่มคนตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป ซึ่งเป็นการให้ความรู้ ความคิดเห็น และ ข้อเสนอแนะที่มีแนวโน้มไปในทางเดียวกัน

3.การบรรยาย เป็นการสื่อความเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจต่อเนื่องในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยผู้ฟังเป็นผู้รับสาร และผู้บรรยายเป็นผู้ให้สาร

4.การประชุม เป็นการร่วมกันปรึกษาหารือกันในกลุ่มหรือทีมงานอย่างมีระบบและระเบียบวิธีทางการ ประชุม เช่นการยกมือก่อนพูดแสดงความคิดเห็น มีการจัดบันทึกรายงานการประชุม และมีประธานการประชุม

5.การฝึกอบรม เป็นการให้ความรู้ความเข้าใจแก่บุคคล เพื่อให้มีความรู้เพิ่มขึ้น และมีความสามารถขึ้นในเรื่องที่ได้รับการฝึกและอบรมมา

6.การสัมมนา เป็นกระบวนการสื่อสารสองทาง ทั้งให้และรับความรู้ซึ่งกันและกันระหว่างวิทยากรและผู้เข้าร่วมสัมมนา

7.การพูดในที่ชุมชน เป็นการพูดในที่สาธารณะหรือชุมชนในวาระหรือโอกาสต่าง ๆ เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจ ความรู้ ยกย่อง และยินดี ตลอดจนความเห็นอกเห็นใจในเรื่องราวต่าง ๆ

ข้อดีของสื่อบุคคล

1.เป็นสื่อที่ทุกคนมีอยู่แล้ว ไม่ต้องสิ้นเปลืองในการซื้อสื่อแบบสื่ออื่น ๆ

2.ทำให้ผู้พูดและฟังเห็นหน้าตา บุคลิก ลีลา ท่าทาง น้ำเสียงประกอบการพูดซึ่งมีอิทธิพลในการชักจูงและเร้าความสนใจได้มากกว่า

3.เป็นการสื่อสารสองทาง ทั้งผู้พูดและผู้ฟังสามารถโต้ตอบกันได้ทันที

4.ผู้พูดสามารถปรับเนื้อหาให้เหมาะกับผู้ฟังได้ทันที

5.เหมาะกับการเผยแพร่เรื่องราวที่ไม่สลับซับซ้อนหรือติดต่อสัมพันธ์กันเป็นการส่วนตัว

ข้อจำกัดของสื่อบุคคล

1.ไม่มีความคงทนถาวร พูดแล้วก็ผ่านไป

2.ไม่สามารถครอบคลุมผู้ฟังจำนวนมาก ๆ ได้

3.หากผู้พูดขาดความสามารถในการพูดจูงใจ ก็จะทำให้การพูดล้มเหลวได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. เนื้อหาสาระที่นำมาพูดหาคสลับซับซ้อนเกินไป ทำให้ผู้ฟังไม่เข้าใจ ต้องมีอุปกรณ์ประกอบการพูด เช่น ภาพถ่าย ภาพสไลด์ ภาพยนตร์
5. เป็นสื่อที่ไม่มีหลักฐานอ้างอิงที่ชัดเจน

3. สื่อโสตทัศน (Audio Visual Media)

เป็นสื่อประชาสัมพันธ์ที่มีการใช้ทั้งภาพและเสียง มีลักษณะ คือ

3.1 ภาพยนตร์ (Films) หรือวิดีโอ (Video)

ภาพยนตร์มีทั้งภาพและเสียงประกอบอื่น ๆ เช่น ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เป็นชุดภาพโปร่งแสง ทั้งนี้เป็นเทคนิคต่างๆที่จะให้นักประชาสัมพันธ์เลือกใช้ให้เหมาะกับงานแต่ละแบบ ภาพยนตร์เป็นสื่อที่ใช้ประชาสัมพันธ์ผู้ชมทางตา นับว่าเป็นสื่อที่ให้ความประทับใจและทำให้ผู้ชมจดจำเรื่องราวเนื้อหาได้นาน เพราะผู้ชมจะได้ดูและได้ฟังคำบรรยายไปพร้อม ๆ กัน

ข้อดีของภาพยนตร์

1. มีทั้งแสง สี เสียง และภาพเคลื่อนไหวประกอบดนตรี ทำให้ประทับใจและจดจำ
2. สามารถเร้าความสนใจของผู้ชมได้ตลอดเวลาที่ภาพยนตร์ฉายอยู่
3. สามารถสอดแทรกความคิดเห็น และเป็นสื่อในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติพฤติกรรมได้ง่าย
4. สามารถเสนอภาพในอดีตที่เราไม่สามารถย้อนกลับไปชมได้อีก
5. ใช้เทคนิคสร้างเหตุการณ์ประกอบฉากการถ่ายทำได้อย่างสมจริงสมจังที่สุด

ข้อจำกัดของภาพยนตร์

1. ค่าใช้จ่ายและระยะเวลาในการถ่ายทำภาพยนตร์สูงมาก
2. ไม่สามารถเข้าถึงกลุ่มชนเป้าหมายจำนวนมาก ๆ ได้ ชมได้ในจำนวนจำกัด เพราะผู้ชมอยู่ในห้องฉายภาพยนตร์เท่านั้น
3. มีข้อจำกัดเกี่ยวกับเครื่องอุปกรณ์และห้องฉายภาพยนตร์

3.2 วิทยุ (Radio)

เป็นสื่อประชาสัมพันธ์ที่ส่งข่าวสารได้รวดเร็วและเผยแพร่ข่าวไปได้ไกลมาก เป็นที่นิยมทั่วไปทั้งในและต่างประเทศประชาชนมีใช้มากแม้ในชนบทที่อยู่ห่างไกลและยังไม่มีไฟฟ้าใช้มีหลากหลายรายการ ทั้งข่าวสาร บันเทิง รายการเพลง รายการละคร

ข้อดีของวิทยุ

1. มีราคาถูก มีความรวดเร็ว แม้จะอยู่ห่างไกลจากสถานีก็ตาม
2. เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย ผู้ที่อ่านหนังสือไม่ออกก็สามารถรับฟังได้ ครอบคลุมบริเวณพื้นที่กว้างขวางมาก
3. ให้ความรู้สึกเป็นกันเองกับผู้ฟัง สร้างความใกล้ชิด ซ้ำยังพกติดตัวได้ตลอดเวลา
4. ให้ความรู้สึกเร้าอารมณ์ และเป็นสื่อที่จูงใจได้ง่าย เพราะเน้นจังหวะ ลีลาที่ใสอารมณ์ทำให้ผู้ฟังจินตนาการ และมีความรู้สึกร่วมด้วย
5. สามารถฟังไปด้วยและทำงานอื่นไปด้วยได้

ข้อจำกัดของวิทยุ

1. ไม่มีความคงทนถาวร ถ้าผู้ฟังพลาดรายการไปก็ไม่สามารถจะรับฟังได้อีก
  2. ถ้ามีข้อผิดพลาดจะแก้ไขได้ยาก
- เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ต้องฟังอย่างมีสมาธิจึงจะได้ใจความทั้งหมด
4. เป็นการสื่อสารทางเดียว ไม่สามารถโต้ถามเรื่องราวที่ไม่เข้าใจได้

3.3 โทรทัศน์ (Television)

เป็นสื่อที่เจริญรุดหน้ามาก สามารถถ่ายทอดข่าวสารได้ทั้งโดยคำพูด ข้อเขียน และรูปภาพ เป็นทั้งภาพสี ขาวดำ และภาพนิ่ง ภาพยนตร์และอื่น ๆ ถ่ายทอดข่าวสารได้เร็วมาก และส่งภาพในระยะทางไกล ๆ ได้ด้วย รายการทางโทรทัศน์จะคล้ายกับวิทยุ มีความหลากหลายโทรทัศน์จึงเป็นสื่อที่มีบทบาทและมีผู้นิยมมาก

ข้อดีของโทรทัศน์

1. ดึงดูดความสนใจได้มาก เพราะสามารถทดแทนได้ทั้ง หนังสือพิมพ์ วิทยุ และภาพยนตร์
2. ผู้ชมเก็บข่าวสารได้มากเพราะมีทั้งภาพและเสียง
3. ถ่ายทอดข่าวสารได้รวดเร็ว ทำให้ข่าวเป็นที่น่าเชื่อถือ
4. สามารถเสนอรายการบางรายการได้ดีกว่าวิทยุและหนังสือพิมพ์ เช่น รายการสารคดี การสาธิตทางวิชาการต่าง ๆ

ข้อจำกัดของโทรทัศน์

1. ราคาแพงกว่าสื่อประเภทอื่น
2. เมื่อพลาดรายการก็ไม่สามารถจะชมได้อีก นอกจากบันทึกเป็นวิดีโอเทป
3. เป็นการสื่อสารทางเดียว

3.4 เครื่องฉายแผ่นใส

เป็นสื่อที่ใช้ประกอบการบรรยายเพื่อให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น

3.5 เครื่องฉายสไลด์

เป็นสื่อที่ใช้ประกอบการบรรยาย เพื่อให้เกิดความชัดเจน เป็นภาพนิ่ง เลื่อนภาพได้ที่ละหนึ่งภาพ ปัจจุบันมีการปรับปรุงให้มีการฉายแบบ Multi ทำให้ฉายได้ที่ละ 3 เครื่อง

3.6 เครื่องรับ - ส่งแฟกซ์

เป็นเครื่องโทรศัพท์ที่สามารถส่งข่าวสารที่มีลักษณะคล้ายการถ่ายเอกสารจากต้นทางมายังเลขหมายโทรศัพท์ปลายทาง โดยมีสัญญาณบอกความพร้อมในการรับข่าวสารหรือแฟกซ์

4. สื่อกิจกรรมต่าง ๆ (Activity Media)

สื่อกิจกรรมต่างๆที่จัดในลักษณะกิจกรรมตามวาระหรือโอกาสต่าง ๆ โดยมากจัดในรูปของนิทรรศการ การออกร้าน งานฉลอง การประกวด การแข่งขัน ประงานสถาปนาองค์กร หรือการเปิดให้เข้าชมกิจการในวันสำคัญ มีลักษณะเด่น 3 ประการ คือ

1. ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนจำนวนมากมาเข้าร่วมงาน
2. ประชาสัมพันธ์กิจกรรมภายในงานและองค์กรให้เป็นที่รู้จักของประชาชน
3. ประชาชนที่มาร่วมงานได้รับสาระประโยชน์ ส่วนองค์กรได้สร้างภาพพจน์ที่ดีในสายตาประชาชนเพิ่มขึ้น

วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมเพื่อการประชาสัมพันธ์

1. เพื่อให้การศึกษาทางอ้อมในวิชาการสาขาต่าง ๆ และเหตุการณ์ต่างๆ แก่กลุ่มประชาชน

เป้าหมาย
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. เพื่อเผยแพร่ข่าวสาร ข้อมูล กิจกรรมของสถาบันต่อกลุ่มประชาชนเป้าหมาย
3. เพื่อกระตุ้นแรงเร้ากลุ่มประชาชนเป้าหมายให้ร่วมมือกับสถาบันหรือเปลี่ยนแปลงทัศนคติของกลุ่มประชาชนเป้าหมายที่มีต่อสถาบัน ไปในทางที่พึงประสงค์

4. เพื่อสร้างความบันเทิง สนุกสนานความพึงพอใจแก่กลุ่มประชาชนเป้าหมาย

หลักในการจัดกิจกรรมหรือนิทรรศการ

1. ควรเลือกสถานที่ที่เหมาะสมและสะดวกในการเข้าชม
2. ต้องให้ผู้ชมเข้าใจง่าย และเสียเวลาน้อยที่สุด คือ จะต้องใช้ทัศนวัสดุประเภท ภาพ ของจริง ของจำลองและวัสดุสามมิติอื่น ๆ ให้มากที่สุด เท่าที่จะทำได้ เพราะเป็นการดูมากกว่าการอ่าน
3. ใช้คำอธิบายสั้น ๆ ข้อความโต ๆ มองเห็นชัดแต่ไกล
4. แสงก็มีบทบาทในการจัดนิทรรศการ
5. สีที่สะดุดตาจะช่วยเร้าความสนใจและน่าติดตาม
6. ควรพยายามให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมตามความเหมาะสม
7. ควรจัดเรื่องราวหรือกลุ่มวัสดุที่แสดงให้เป็นหมวดหมู่ และต่อเนื่องสัมพันธ์กัน

2.3.1.2 สื่อประชาสัมพันธ์ที่ควบคุมไม่ได้ (Uncontrollable Media) สื่อมวลชน (Mass Media)

ลักษณะของสื่อมวลชน สามารถแบ่งได้เป็น 2 ชนิด คือ

1. หนังสือพิมพ์ทั้งรายวัน และนิตยสารทั้งรายสัปดาห์และรายปักษ์
  2. สื่อกระจายเสียงและแพร่ภาพ นอกจากวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์แล้วยังมี
    - ภาพยนตร์ เป็นสื่อที่ได้จัดทำเป็นรายการภาพยนตร์เพื่อใช้ในการประชาสัมพันธ์
    - เคเบิลทีวี เป็นเคเบิลที่มีลักษณะไร้สาย ต้องติดตั้งเสาอากาศไมโครเวฟเพื่อรับความถี่ ถอดรหัสเป็นการ ส่งด้วยคลื่นไมโครเวฟ
    - ดาวเทียม เป็นการสื่อสารโดยการส่งคลื่นวิทยุโทรทัศน์จากสถานีขึ้นสู่อาวเทียมและสะท้อนกลับมายังจานรับคลื่น ซึ่งจะมีความคมชัดของภาพมาก
    - วิดีโอเท็กซ์ เป็นสื่อที่คล้ายกับการส่งสารสนเทศสิ่งพิมพ์
- ของเทเลเท็กซ์ที่ส่งไปพร้อมกับคลื่นวิทยุโทรทัศน์แต่วิดีโอเท็กซ์อาศัยสายโทรศัพท์หรือสายเคเบิลเป็นตัวกลางเชื่อมระหว่างสถานีส่งกับผู้รับและมีการโต้ตอบกันได้

บทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนที่มีต่อประชาชน

1. แจ้งข่าวสาร ความรู้ ความเคลื่อนไหวของกิจการหรือหน่วยงานต่าง ๆ
2. เผยแพร่ไปยังประชาชนส่วนใหญ่อย่างกว้างขวาง
3. สิ่งที่เผยแพร่มีการจัดเตรียมอย่างดีไว้ก่อนล่วงหน้า
4. สื่อมวลชนส่งข่าวสารที่สนองความสนใจของกลุ่มประชาชนจำนวนมาก
5. พยายามรักษามาตรฐานหรือคุณภาพการทำงานของสื่อมวลชนประเภทนั้นไว้เพื่อภาพพจน์ที่ดีงามและความเชื่อถือของประชาชน(<http://www.oknation.net>)

ประเภทของกล่องพับได้

สื่อประชาสัมพันธ์อีกรูปแบบหนึ่งอาจออกแบบให้เป็นกล่องพับได้เป็นกล่องแบบด้ายคัท

(die – cut) หรือปั๊มรูป ซึ่งแบ่งตามลักษณะโครงสร้างได้เป็น 3 ประเภท คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. แบบถาด(tray type) ประกอบด้วยแผ่นที่พับด้านข้างและหัวท้าย

ชนกันเป็นรูปถาดอาจมีฝาในตัวหรือแยกต่างหากก็ได้ ส่วนมุมของถาดอาจยึดต่อกันโดยใช้กาว แลบกาว ลวดเย็บหรือเกี่ยวด้วยแผ่นโลหะเล็ก ๆ หรือปิดผนึกด้วยความร้อน กล่องแบบนี้ผู้ใช้จะขึ้นรูปก่อนบรรจุผลิตภัณฑ์

2.แบบหลอดหรือตะเข็บข้าง(tubular หรือ side – seamed type) เป็นกล่องที่พับได้ และติดกาวตลอดแนวรอยต่อด้านข้าง เพื่อทำเป็นหลอดทรงเหลี่ยมการขึ้นรูปก่อนบรรจุมักใช้เครื่องจักร ส่วนของฝาและกันกล่องอาจติดกาวหรือสอดภายใน ตัวอย่างเช่น กล่องยาสีฟัน กล่องบรรจุอาหาร และสบู่มง

3 แบบพิเศษ (special construction) กล่องเหล่านี้ขึ้นอยู่กับระบบของการหีบห่อ แผ่นกล่องจะพับและติดกาว โดยเครื่องจักรซึ่งบรรจุสินค้าลงกล่องเช่น กล่องบรรจุยาสูบ กล่องหีบบรรจุขวดและกระป๋อง เป็นต้น

2.4 การจัดองค์ประกอบงานกราฟิก

2.4.1 การจัดองค์ประกอบงานกราฟิก

1.จัดให้เป็นเอกภาพในที่นี้หมายถึงสิ่งที่ช่วยทำให้ชิ้นงานเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันซึ่งต้องขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์นั้นๆความเป็นเอกภาพจะครอบคลุมถึงเรื่องของความคิดและการออกแบบ

2.ความสมดุลความสมดุลในงานกราฟิกเป็นเรื่องของความงามความน่าสนใจ เป็นการจัดสมดุลกันทั้งในด้านรูปแบบและสี มีอยู่ 2 ลักษณะที่สำคัญคือ

-ความสมดุลในรูปทรงหรือความเหมือนกันทั้ง 2 ด้านคือเมื่อมองดูภาพแล้วเห็นได้ทันทีว่าภาพที่ปรากฏนั้นเท่ากันลักษณะภาพแบบนี้จะทำให้ความรู้สึกที่มั่นคง เป็นทางการแต่อาจทำให้ดูน่าเบื่อได้ง่าย

- ความสมดุลในความรู้สึก หรือความสมดุลที่สองข้างไม่เหมือนกันเป็นความแตกต่างกันทั้งในด้านรูปแบบ สี หรือพื้นผิว แต่เมื่อมองดูโดยรวมจะเห็นว่าเท่ากัน ไม่เอนเอียงไปข้างใดข้างหนึ่ง ความสมดุลในลักษณะนี้ทำให้เกิดความรู้สึกเคลื่อนไหว แปรเปลี่ยน ไม่เป็นทางการ และไม่น่าเบื่อ

3. การจัดให้มีจุดสนใจภายในเนื้อหาที่จำกัดจะต้องมีการเน้นการเน้นจะเป็น ณ จุดใดจุดหนึ่งที่เห็นว่ามีสำคัญอาจทำได้ด้วยภาพหรือข้อความก็ได้ โดยมีหลักว่า “ความคิดเดียวและจุดสนใจเดียว” การมีหลายความคิดหรือมีจุดสนใจหลายจุดจะทำให้การออกแบบเกิดความล้มเหลว เพราะหาจุดเด่นชัดไม่ได้ ภาพรวมจะไม่ชัดเจนขาดเอกลักษณ์ของความเป็นผู้นำในตัวชิ้นงาน (<http://www.manfioz.com/tag>)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4.2 ตัวอักษร และตัวพิมพ์

ตัวอักษรหรือตัวพิมพ์จัดว่าเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญอันดับแรกของการออกแบบการออกแบบโดยทั่ว ๆ ไป มีการนำตัวอักษรมาใช้ในการออกแบบเป็น 2 ลักษณะใหญ่ ๆ คือ

1. ใช้ตัวอักษรเป็นส่วนดึงดูดตา มีลักษณะตัวอักษรแบบ Display face เพื่อต้องการตกแต่งหรือการเน้นข้อความข่าวสารให้สามารถดึงดูดความสนใจของผู้ดู ผู้อ่านด้วยการใช้ขนาดรูปแบบตัวอักษรที่มีตัวขนาดใหญ่ มีความเด่นเป็นพิเศษ

2. ใช้ตัวอักษรเป็นส่วนบรรยายหรืออธิบายเนื้อหา คือ การใช้ตัวอักษรเป็น Book face หรือเป็นตัว Text ที่มีขนาดเล็ก ในลักษณะของการเรียงพิมพ์ข้อความเพื่อการบรรยายหรือ

ดังนั้นการที่จะนำตัวอักษรมาใช้ในการออกแบบกราฟิกผู้ออกแบบจึงควรจะต้องศึกษาเรียนรู้ถึงส่วนประกอบของตัวอักษรในภาษาต่าง ๆ ในเรื่องต่อไปนี้

- รูปแบบตัวอักษร
- รูปลักษณะของตัวอักษร
- ขนาดตัวอักษร

2.4.2.1 การพิจารณาเลือกตัวหนังสือในการออกแบบ มีข้อควรพิจารณาดังนี้

1. ลักษณะรูปร่างหนังสือแต่ละตัวสวยงามน่าพอใจ และมีความสูงความกว้าง สมดุลสำหรับผู้อ่านทั่ว ๆ ไป (สัดส่วนโดยประมาณสูง 1 กว้าง 3/5)

2. การประสมคำบรรทัดเป็นหน้า

- การประสมคำบรรทัดเป็นหน้า

- การเรียงบรรทัด ต้องไม่พอมเกินไป เพราะอ่านได้ไม่สะดวก อ่านซ้ำ น่าเบื่อ

- การจัดบรรทัดเป็นหน้า อย่าวางบรรทัดชิดเกินไป ทำให้อ่านยากและอ่านพลาดได้

ง่าย ควรมีชายหน้าและหลัง เพราะอ่านง่ายกว่าและง่ายต่อการผลิต

3. Contrast ของตัวหนังสือ เกิดจากความหนักเบาของเส้น และความอ่อนแก่ของแสงสีพื้นกับตัวอักษร

4. ความเหมาะสมกับผู้อ่าน โดยพิจารณาจากคนที่มีปัญหาทางสายตา เช่น สายตาสั้น สายตาวาว ตาบอดสี ก็ต้องเลือกใช้ตัวหนังสือแก่สิ่งเหล่านี้ สภาพแวดล้อมของที่ใช้อ่าน เช่น มีเสียงรบกวนมาก คนที่พลุกพล่าน อากาศร้อนไป เย็นไป เช่น ตัวหนังสือที่ใช้ กับเบลเตอร์กลางแจ้ง ก็ต้องมี Contrast ของตัวหนังสือต้องมี Contrast ของตัวหนังสือมากเพื่อแข่งกับสิ่งแวดล้อมนั้นได้ในที่ร่มอ่านสบายตาดี ลด Contrast ให้น้อยลง(ประชิด ทิณบุตร, 2530: 20)

2.4.2.2 การใช้ตัวอักษรในการออกแบบ

สำหรับสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่นั้น กลุ่มผู้ใช้หลักจะเป็นกลุ่มหญิงตั้งครรภ์ และหญิงหลังคลอด ซึ่งขนาดของตัวหนังสือควรจะมีประมาณ 16-22 พอยท์ถือว่าเป็นขนาดปกติทั่วไป ตัวอักษรสำหรับสำหรับสื่อประชาสัมพันธ์ ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีตัวอักษรของ(วรพงศ์ วรชาติอุดมพงศ์,

2535 : 170-186) เป็นแนวทางสำหรับการออกแบบ มีรายละเอียดดังนี้
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ตัวอักษรตัวพิมพ์

คือ อักษรสำเร็จรูปที่ได้รับการออกแบบและผลติแม่แบบไว้สำหรับเลือกใช้ในงานสิ่งพิมพ์ต่างๆ แบ่งออกเป็นกลุ่มได้ดังนี้

1.1 ตัวอักษรแบบมีเชิง(Serif)เป็นแบบอักษรที่มีเส้นยื่นของฐานและปลายตัวอักษรในทางราบที่เรียกว่า Serif ลักษณะของตัวอักษรจะมีเส้นตัวอักษรเป็นแบบหนาบางไม่เท่ากันเหมือนกับการเขียนประดิษฐ์ด้วยขนนกหรือปากกาปากแบน มีหลายแบบและตั้งชื่อรูปแบบแตกต่างกันไป ดังภาพ

กขชคคฆงจฉชฌณญฎฐทฒณดตถ
ทธนบปผภภพฝภมยรลวศษสฬฮ
ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz

ภาพที่ 2.2 แสดงรูปแบบตัวอักษรแบบมีเชิง

1.2 เป็นแบบอักษรแบบไม่มีเชิง (Sans Serif)เป็นลักษณะของตัวอักษรที่มีรูปแบบเรียบง่ายให้ความรู้สึกเป็นทางการ ต่างจากแบบแรกคือไม่มีเชิง หมายถึงไม่มีเส้นยื่นของฐานและปลายของตัวอักษรในทางราบ Sansเป็นภาษาฝรั่งเศสแปลว่าปราศจากรูปแบบ ตัวอักษรประเภทนี้นิยมใช้อย่างกว้างขวางทั้งในงานพิมพ์ทั่วไป และงานโฆษณาประชาสัมพันธ์ ดังภาพ

กขชคคฆงจฉชฌณญฎฐทฒณดตถ
ทธนบปผภภพฝภมยรลวศษสฬฮ
ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz

ภาพที่ 2.3 แสดงรูปแบบตัวอักษรแบบไม่มีเชิง

1.3 ตัวอักษรแบบตัวเขียน (Script)การออกแบบจะเน้นให้ตัวอักษรมีลักษณะเป็นตัวลายมือเขียน ซึ่งมีลักษณะทางโยงต่อเนื่องกันระหว่างตัวอักษร และมีขนาดเส้นอักษรหนาและบางต่างกัน ส่วนมากนิยมออกแบบเป็นลักษณะตัวเอียงเล็กน้อย ดังภาพ

1. ประเภทตัวเอน (Italic)
2. ประเภทตัวธรรมดา (normal)
3. ประเภทตัวบางพิเศษ (extra light)
4. ประเภทตัวแคบ (condensed)
5. ประเภทตัวบาง (light)
6. ประเภทตัวหนา (bold)
7. ประเภทตัวเส้นขอบ (outline)
8. ประเภทตัวหนาพิเศษ (extra bold)
9. ประเภทตัวดำ (black)

การกำหนดสีตัวอักษรที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้การกำหนดสีให้กับงานพิมพ์จึงส่งผลกระทบต่อความรู้สึกต่อผู้อ่าน นักออกแบบจึงควรยึดหลัก 3 ประการในการกำหนดสีดังนี้

1. สอดคล้องกับข้อความและเนื้อหา เป็นการใช้สีที่สัมพันธ์กับข้อความและเนื้อหาของสิ่งพิมพ์ที่จะออกแบบ เช่น ข้อความหรือเนื้อหาที่เกี่ยวกับความสนุกสนาน ควรใช้สีสดใสในกลุ่มสีแดงเหลือง ส้ม ส่วนข้อความหรือเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการพักผ่อนควรใช้สีสงบในกลุ่มสีฟ้า เทา น้ำเงิน เป็นต้น

2. น้ำหนักสีเป็นการกำหนดสีให้กับภาพหรือตัวอักษรตัดกันกับสีพื้นหลัง เพื่อเพิ่มความเด่นชัดของภาพหรือตัวอักษร หากใช้สีที่ใกล้เคียงกับสีพื้นหลังจะทำให้ภาพหรือตัวอักษรกลมกับพื้นหลังมองเห็นไม่ชัดเจน เช่น พื้นสีเขียวควรใช้ตัวอักษรกลุ่มสีส้ม หากใช้สีฟ้าจะทำให้ตัวอักษรไม่ชัดเจนหรือที่เรียกว่าตัวอักษรจม และไม่ควรรใช้สีคู่ตรงกันข้ามกันทีเดียว คือ แดงกับเขียว ส้มกับน้ำเงิน ม่วงกับเหลือง ในการกำหนดสีพื้นหลังและสีตัวอักษรเพราะจะทำให้สีตัดกันอย่างรุนแรง ซึ่งจะมีผลให้ภาพหรือตัวอักษรพร่ามัวมองเห็นไม่ชัดเจนได้เช่นกัน

3. เอกภาพสีเป็นการเลือกใช้สีที่ไม่หลากหลายจนเกินไป เช่น เลือกกลุ่มสีใกล้เคียงในวงล้อสีเช่น สีแดง สีส้ม หรือ สี น้ำเงิน เป็นต้น ในการออกแบบสิ่งพิมพ์โดยทั่วไปการกำหนดตัวอักษรสำหรับหัวเรื่อง หัวเรื่องรอง และข้อความรายละเอียดควรใช้ในปริมาณน้อยหรือใช้วิธีเพิ่มหรือลดน้ำหนักสีเพราะการใช้สีหลายสีจะทำให้สีโดดเด่นแข่งกันเองไม่มีเอกภาพในการใช้สีระยะช่องไฟของตัวอักษร (Spacing) การจัดระยะช่องไฟของตัวอักษรเป็นเรื่องสำคัญมากทั้งนี้จะเห็นได้ว่าตัวอักษรข้อความที่ถูกออกแบบจัดวางอย่างเหมาะสม อ่านง่าย ดูสบายตา จะทำให้ชวนดู ชวนอ่าน การจัดช่องไฟของตัวอักษรนี้มีแนวคิด 3 ประการคือ

1. ระยะช่องไฟระหว่างตัวอักษร (Letter Spacing) เป็นการกำหนดระยะช่องไฟระหว่างตัวอักษรแต่ละตัว ต้องมีระยะห่างกันพอดี ไม่ติดกันหรือห่างกันจนเกินไป
2. ระยะช่องไฟระหว่างคำ (Word Spacing) ส่วนมากจะเกี่ยวข้องกับภาษาอังกฤเสียมากกว่า ระยะระหว่างคำโดยทั่วไปจะเว้นระยะระหว่างคำประมาณ 1 ตัวอักษรปกติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ระยะช่องไฟระหว่างบรรทัด (Line Spacing) แนวคิดของการเว้นระยะระหว่างบรรทัดมีจุดประสงค์เพื่อให้อ่านง่ายและดูสวยงาม

แบบการจัดตัวอักษร (Type Composition) หัวเรื่อง/เนื้อความย่อมีวิธีการจัดหลายลักษณะ ในการเรียงพิมพ์ตัวอักษรสำเร็จจะสามารถจัดเรียงได้ตามความต้องการที่ออกแบบไว้ ซึ่งเป็นความสะดวกในการทำอาร์ตเวิร์คอย่างยิ่ง การจัดตัวอักษรอาจจะกระทำได้หลายลักษณะดังนี้

- แบบชิดซ้าย (Flush Left) เป็นการจัดให้ตัวอักษรแต่ละบรรทัดชิดแนวทางด้านซ้ายมือทั้งหมด และปล่อยให้ส่วนทางด้านขวามือเป็นอิสระ ไม่จำเป็นต้องเสมอกัน

- แบบชิดขวา (Flush Right) เป็นการจัดให้ตัวอักษรของทุกบรรทัดอยู่ชิดขอบทางขวามือทั้งหมด และปล่อยให้ส่วนทางด้านซ้ายมือเป็นอิสระ การจัดแบบนี้นิยมจัดสำหรับงานออกแบบสื่อโฆษณา หรือข้อความที่ต้องการจัดหน้าให้ดูแปลกตา

- แบบซ้ายขวาตรงกัน (Justified) คือการจัดระเบียบข้อความให้อยู่ในกรอบอักษรทุกบรรทัดจะอยู่ตรงกันทั้งขอบซ้ายและขอบขวาทั้งหมด การจัดแบบนี้จะมองดูเป็นระเบียบเป็นทางการ นิยมใช้ในการจัดหน้าหนังสือ และวารสารทั่วไป

- แบบศูนย์กลาง (Centered) คือลักษณะการจัดตำแหน่งตัวอักษรข้อความทั้งหมดเป็นลักษณะการยึดจุดศูนย์กลางเป็นหลัก หรือเป็นการจัดแบบสมดุลง่ายๆ ซ้าย-ขวา หมายถึงขนาดของข้อความด้านซ้ายและด้านขวาจะอยู่แบบสมดุลง่ายๆ

- แบบรอบขอบภาพ (Contour) เป็นการจัดอักษรให้สัมพันธ์สอดคล้องกับรูปลักษณ์ของภาพ จะทำให้เกิดความรู้สึกสบายตา ภาพและข้อความจะดูเป็นเอกภาพมากยิ่งขึ้น

- แบบไม่สมดุลง่ายๆ (Asymmetrical) เป็นการจัดวางข้อความแบบอิสระแต่ละบรรทัดมักนิยมใช้ในการสร้างสรรค์งานโฆษณาและการจัดหน้าที่มีข้อความไม่มากนัก และให้ดูโดยรวมแล้วมีความสมดุลทางความรู้สึก

- แบบรูปธรรม (Concrete) เป็นการจัดข้อความให้เป็นรูปร่างตามต้องการส่วนมากจะให้เป็นรูปร่างง่ายๆ ไม่มีลักษณะซับซ้อน

- แบบแนวตั้ง (Vertical Type) เป็นการจดข้อความให้อยู่ในแนวเส้นตั้ง สำหรับคำหรือข้อความสั้นๆ จะใช้ในบางกรณีเท่านั้น เพราะค่อนข้างอ่านยาก

- แบบเอียง (Inclined Type) เป็นลักษณะการจัดให้ข้อความเอียงหรือเฉียงไปทางใดทางหนึ่ง นิยมใช้ในงานโฆษณา เพราะจะดูตื่นตาตื่นใจ แปลกไปจากการเห็นปกติ แต่ต้องเป็นข้อความที่ไม่มากจนเกินไป

การออกแบบตัวอักษร (Lettering Design)

การออกแบบตัวอักษรจะเริ่มต้นจากการศึกษาถึงโครงสร้างของตัวอักษร ซึ่งตัวอักษรแต่ละตัวอักษรย่อมจะมีรูปลักษณ์พื้นฐานเฉพาะสำหรับใช้เป็นบรรทัดฐาน เป็นแนวคิดในการออกแบบการจะสร้างสรรค์รูปแบบขึ้นมาใหม่จำเป็นที่จะต้องให้อยู่ภายใต้ข้อกำหนดของโครงสร้างหลักเป็นสำคัญ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยโครงสร้างตัวอักษรหมายถึง ลักษณะต่างๆที่ประกอบขึ้นเป็นรูปร่างตัวอักษร ซึ่งได้แก่เส้นแบบต่างๆ อันประกอบด้วย

1. เส้นตั้ง ได้แก่ เส้นที่ลากในแนวดิ่งมีแนวระดับเส้นตัดขวางกับเส้นบรรทัด เส้นตั้งจะมีความหนาหรือบางขึ้นอยู่กับรูปแบบของตัวอักษร

2. เส้นนอน คือเส้นแนวนอนขนานกันกับแนวเส้นบรรทัด

3. เส้นเฉียง คือเส้นที่ลากเป็นแนวเฉียงของเส้นบรรทัด

4. เส้นโค้ง คือเส้นโค้งที่นำมาประกอบเป็นตัวอักษรหรือใช้เป็นส่วนหัวของตัวอักษร

(ตัวอักษรภาษาไทย)นักออกแบบสามารถใช้หลักการเหล่านี้เป็นองค์ประกอบในการออกแบบตัวอักษร (พรทวิพิงรัมย์และอรุณ ชาญสืบสาย. 2537 : 33)

2.4.3 การกำหนดความหมายของสี

การกำหนดความหมายของสีจากความรู้สึกและกำหนดจากมาตรฐานสากลช่วยบอกถึงลักษณะการใช้งานตามประโยชน์ใช้สอยของผลิตภัณฑ์หรือบรรจุภัณฑ์นั้น ๆ ซึ่งเป็นการกำหนดโดยผู้ออกแบบและความนิยมของสภาวะตลาดในปัจจุบัน(ประชิด ทิณบุตร, 2530อ้างถึงในเอกสารประกอบการสัมมนาทางศิลปอุตสาหกรรม)

1. ความหมายของสี สีหมายถึง ลักษณะความเข้มของแสงสว่างที่ปรากฏต่อสายตาดิทธิพลสีที่มีต่อความรู้สึกของมนุษย์

สีเขียว ให้ความรู้สึกสบาย เป็นสีแห่งพลังวังชา

สีส้ม ให้ความรู้สึกสนุกสนานร่าเริง

สีม่วง ให้ความรู้สึกผิดหวัง เศร้า และแสดงความรักดี

สีขาว ให้ความรู้สึกบริสุทธิ์ใหม่ สดใส และให้ความรู้สึกกว้าง

2. สีจะช่วยให้ทัศนคติดีเมื่อนำมาใช้งานดังนี้

สีอ่อนตัดกับสีแก่

สีสดใสตัดกับสีสดใส

สีอ่อนตัดกับสีสดใส

สีอ่อนตัดกับสีเย็น

สีที่ตัดกันอยู่แล้วตามปกติ เช่น

สีดำบนพื้นเหลือง

สีแดงบนพื้นขาว

สีเหลืองบนพื้นดำ

สีเหลืองบนพื้นน้ำเงิน

สีส้มบนพื้นน้ำตาล

สีชมพูบนพื้นดำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5 ประเภทกระดาษที่ใช้ในการออกแบบ

กระดาษเป็นสิ่งหนึ่งที่นักออกแบบจำเป็นต้องให้ความสนใจ เพื่อที่จะได้เลือกประเภทของกระดาษที่เหมาะสมกับการใช้งานได้ดีที่สุด กระดาษที่ใช้ในการพิมพ์มีหลายประเภทหลายคุณภาพ นักออกแบบจึงควรพิจารณาข้อมูลเพื่อการตัดสินใจเลือกใช้กระดาษตามวัตถุประสงค์ของการใช้งาน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. กระดาษไม่เคลือบผิว

กระดาษไม่เคลือบผิว (uncoated paper) คือ กระดาษที่ผิวหน้ายังคงเป็นเยื่ออาจใส่สารปรุงแต่ง เช่น สารเพิ่มน้ำหนักหรือสารกันซึม เป็นต้น ในประเทศไทยนิยมเรียกว่า กระดาษปอนด์กระดาษไม่เคลือบผิวมีหลายชนิด คุณภาพขึ้นอยู่กับคุณสมบัติของเยื่อและองค์ประกอบอื่นๆ ที่ใช้รวมทั้งวิธีการรีดผิวและขัดผิว (พรทวิพีพีเอ็มและอรัญ หาญสืบสาย. 2537 : 33)กระดาษไม่เคลือบผิวที่ใช้ในงานพิมพ์มีหลายชนิด มีสีสันและความหนาบางแตกต่างกันเหมาะสำหรับพิมพ์หนังสือและสิ่งพิมพ์ที่มีตัวอักษร ในการพิมพ์ภาพสีควรใช้กระดาษเคลือบผิวจะเหมาะกว่า ตัวอย่างของกระดาษไม่เคลือบผิวมีดังนี้

1.1 กระดาษหนังสือพิมพ์(newsprint) บางทีเรียกว่ากระดาษปรู๊ฟ เป็นกระดาษพิมพ์คุณภาพต่ำทำจากเยื่อไม้บดมีทั้งเยื่อใยยาวและเยื่อใยสั้นผสมกันไม่มีสารกันซึม ต้นทุนต่ำ แบ่งเป็น 3 ชนิด คือ

1.1.1 กระดาษปรู๊ฟเหลือง ใช้กับสิ่งพิมพ์ประเภทอายุการใช้งานสั้น เช่นหนังสือพิมพ์รายวัน สำเนาใบเสร็จ แผ่นปลิว เป็นต้น ถ้าเก็บไว้นานจะเหลืองเก่าและกรอบ

1.1.2 กระดาษปรู๊ฟขาว ใช้กับสิ่งพิมพ์ทั่วไป เช่น เอกสารตำราที่พิมพ์สีเดียว หรือพิมพ์ขาวดำ

1.1.3 กระดาษปรู๊ฟมัน ใช้ทำหนังสือหรือเอกสารทางวิชาการที่สามารถเก็บไว้นานๆ สำนักพิมพ์บางแห่งนิยมใช้เพราะต้นทุนต่ำ

1.2 กระดาษเอ็ม พี(mechanical printing) เป็นกระดาษหนังสือพิมพ์ที่มีคุณภาพดีกว่าแบบแรก คือ มีส่วนผสมของเยื่อไม้บดน้อยกว่า ในเนื้อกระดาษผสมสารกันซึมและใส่สารฟอกขาว จึงสามารถใช้ในงานพิมพ์ได้กว้างขวาง เช่น แผ่นพับ แผ่นประกาศโฆษณาและใบแทรก เป็นต้น

1.3 กระดาษปอนด์(wood free paper) มีส่วนผสมของสารเคมีซัลไฟท์ทำให้เรียบ เหนียว ขาว มีคุณภาพดีเก็บไว้ได้นานไม่กรอบเหลือง เหมาะสำหรับสิ่งพิมพ์ที่มีค่า เช่น โฉนดที่ดิน ประกาศนียบัตร ธนบัตร หรือใช้ เป็นเนื้อในของนิตยสาร กระดาษปอนด์สามารถใช้พิมพ์สอดสีได้

1.4 กระดาษการ์ด (card paper) ดูดซึมหมึกได้ดีเหมาะสำหรับงานพิมพ์ที่ต้องการความแข็งแรงทนทาน เช่น เป็นปกหนังสือ โปสเตอร์บัตรเชิญ เป็นต้น

1.5 กระดาษคาร์ทริดจ์(cartridge paper) เป็นกระดาษพิมพ์ออฟเซตที่ผิวกระดาษมีความสามารถรับหมึกได้ดีและผิวเรียบ เหมาะกับการพิมพ์แทบทุกระบบ การยืดหดขยายตัวมีน้อย เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.6 กระดาษพิมพ์ใบเบิ้ล (bible printing paper) เป็นกระดาษพิมพ์ชนิดพิเศษบาง เหมาะสำหรับพิมพ์หนังสือหลายร้อยหน้าที่มีเนื้อเรื่องมากๆ ต้องการให้มีน้ำหนักน้อยมีความหนาไม่มาก เช่น หนังสือพระคัมภีร์ใบเบิ้ล หนังสือปทานุกรม เป็นต้นกระดาษพิมพ์ใบเบิ้ลต้องผลิตเป็นพิเศษโดยเฉพาะคือเนื้อกระดาษต้องไม่มีรอยฟองอากาศและต้องให้ทึบแสงมากเท่าที่จะทำได้เป็นที่รู้จักในชื่อ “กระดาษอินเดีย” ผิวกระดาษจะมีสีครีม สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ดใช้พิมพ์หนังสือศัพท์ปทานุกรม

1.7 กระดาษแอนทิก (antique) มีผิวหยาบคล้ายฟันเลื่อย มีค่าความหนาปิกมากที่สุดเหมาะสำหรับการพิมพ์หนังสือ แต่มีข้อควรคำนึงคือทิศทางของเส้นใยต้องเหมาะกับการใช้งาน โดยเฉพาะเมื่อทำเป็นรูปเล่มหนังสือแล้วทิศทางตามเกรนต้องขนานกับสันหนังสือเสมอ เพื่อความสะดวกและทนทานเมื่อพับและเปิดใช้

1.8 กระดาษถาวร (permanent paper) เป็นกระดาษที่ไม่มีการสูญเสียสภาพสมบูรณ์ของกระดาษอย่างเห็นได้ชัด ภายใต้สภาวะมาตรฐานการเก็บรักษาในห้องสมุดจะอยู่ได้หลายร้อยปีกระดาษถาวรใช้เยื่อเคมี หรือเยื่อจากเศษผ้าและมีปริมาณเยื่อสูงทนต่อการพับ และต้านต่อการฉีกขาดได้ดี

1.9 กระดาษพิมพ์ออฟเซตม้วนเคลือบสารกันซึม (web sized offsetprinting paper WSOP) ทำจากเยื่อไม้บดเป็นส่วนใหญ่มีสารกันซึมและผิวถูกขัดมันเสมอให้เรียบและมันวาว เหมาะกับการพิมพ์ภาพถ่ายและใช้พิมพ์วารสารและนิตยสาร

1.10 กระดาษเอ็มเอฟ (machine finished) เป็นกระดาษที่ใช้เยื่อปลอดไม้มีลักษณะกึ่งเรียบจะเรียบมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับขั้นตอนการรีดผิว ตัวแปรที่สำคัญคือแรงกดกับความร้อน เหมาะสำหรับพิมพ์หนังสือหรือเอกสารที่ต้องพิมพ์เป็นจำนวนหน้ามาก เช่นศัพท์ปทานุกรม หรือแผ่นปลิวก็ได้

2. กระดาษเคลือบผิวกระดาษเคลือบผิว (coated paper) คือกระดาษที่มีชั้นสารเคลือบผิวปกคลุมอยู่บนส่วนผิวเยื่อของหน้ากระดาษ โดยมีจุดประสงค์เพื่อที่จะปรับปรุงคุณสมบัติบางอย่างของผิวกระดาษนั้นให้มีสภาพเหมาะสมกับการพิมพ์และให้ได้คุณภาพพิมพ์ตามต้องการ เช่น ความเรียบ ความพรุนสีความทึบแสง และความมันวาว เป็นต้นกระดาษเคลือบผิวมีจุดประสงค์ในการทำให้มีผิวเรียบ เพื่อให้การพิมพ์ภาพและตัวอักษรเรียบและคมชัด ฐำนักสีสุม่าเสมอ จึงเหมาะกับการพิมพ์ภาพสีที่มีคุณภาพสูง การที่จะกำหนดให้เป็นกระดาษเคลือบผิวได้นั้น ต้องมีสารเคลือบผิวอย่างน้อย 3.7 กรัม/ตารางเมตรต่อ 1 หน้ากระดาษ แต่ถ้าปริมาณน้อยกว่านี้กระดาษนั้นจะถูกจัดให้เป็นประเภทกระดาษเคลือบสารกันซึม หรือกระดาษเคลือบน้ำหนักเบา (พรทวิพีงรีซีมีและอริญ หาญสีบสาย. 2537 : 40)กระดาษเคลือบผิวที่ใช้ในงานพิมพ์มีหลายชนิดมีการเคลือบด้วยเทคนิควิธีการต่างกันมีทั้งชนิดกระดาษเคลือบด้าน กระดาษเคลือบเรียบด้านและกระดาษเคลือบมันวาวเพื่อให้เหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอย ดังนี้

2.1 กระดาษอาร์ต (art paper) เป็นกระดาษเคลือบผิวมีสีขาว เรียบ เนื้อแน่นมีความมัน ผิวหน้าเคลือบด้วยแคลเซียมคาร์บอเนตไดดาเนียมออกไซด์เนื้อเป็นกระดาษธรรมดาเหมาะสำหรับพิมพ์เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สอตสีกระดาษอาร์ตมีหลายชนิด เช่น กระดาษอาร์ตการ์ด กระดาษอาร์ตฟาร์บริโน กระดาษอาร์ตด้าน กระดาษอาร์ตแก้ว กระดาษอาร์ตมัน ในกรณีปรุ้ฟูภาพสีนิยมใช้กระดาษอาร์ตมี น้ำหนักมาตรฐาน 115 กรัม/ตารางเมตรขึ้นไป ถ้าเป็นเนื้อในหนังสือใช้กระดาษที่มีน้ำหนักมาตรฐานในช่วง 80-120 กรัม/ตารางเมตร ถ้าเป็นปกไน้ใช้กระดาษที่มีน้ำหนักมาตรฐานในช่วง 140-360 กรัม/ตารางเมตร ถ้าใช้พิมพ์โปสเตอร์หรือแผ่นพับใช้กระดาษที่มีน้ำหนักมาตรฐานในช่วง 120-160 กรัม/ตารางเมตร

2.2 กระดาษเคลือบผิวเคลือบมันแก้ว (casting) เป็นกระดาษเคลือบผิวหน้าเดียวหรือสองหน้า นิยมใช้เป็นปกหลังของหนังสือหรือเป็นการ์ดมีน้ำหนักมาตรฐานในช่วง 80 – 300กรัม/ตารางเมตร มีข้อจำกัดคือผิวมีความเรียบมาก รูพรุนน้อย เป็นอุปสรรคต่อการพิมพ์ให้มีคุณภาพดีและยังต้องระวังเรื่องการแตกหักของสารเคลือบผิวเวลาพับต้องระวังทิศทางการเรียงตัวของเส้นใย

2.3 กระดาษโครโม (chromo paper) เป็นกระดาษเคลือบมันด้านใช้กับงานปรุ้ฟูภาพสีและการพิมพ์เสนอผลงาน

2.4 กระดาษทรูโฟล (truflo paper) เป็นกระดาษเคลือบผิวหน้า ทั้งสองด้านของกระดาษให้มีความสมบัติความมันวาวสูง มีน้ำหนักมาตรฐานในช่วง 115-170 กรัม/ตารางเมตรเหมาะกับการพิมพ์สีคุณภาพสูง เช่น เมนูอาหารหรือเครื่องตีม เป็นต้น

การกำหนดรายละเอียดเหล่านี้เป็นสิ่งที่นักออกแบบ จะต้องพิจารณากำหนดออกมาเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบหนังสือเพื่อให้มีขนาดและรูปเล่มตามที่ต้องการ

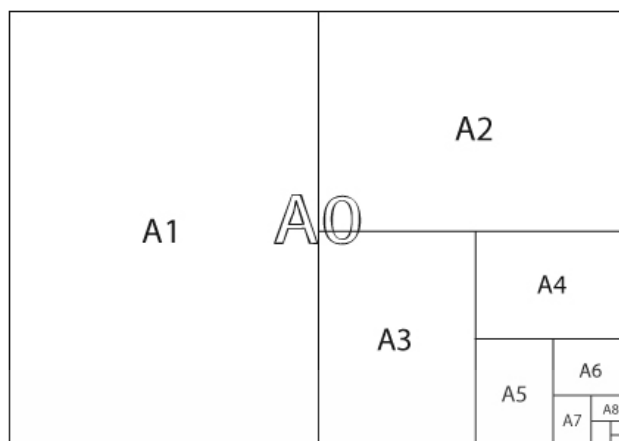
มาตรฐานขนาดของกระดาษ

เนื่องจากการใช้กระดาษกันอย่างกว้างขวาง จึงจำเป็นต้องมีการกำหนดมาตรฐานของขนาดกระดาษขึ้นนอกเหนือจากการกำหนดมาตรฐานด้านอื่น ๆ ทั้งนี้เพื่อสะดวกต่อการใช้งานและการสื่อสารกัน ตลอดจนการซื้อขายแลกเปลี่ยนกัน

มาตรฐานของขนาดกระดาษ ISO 216

มาตรฐานขนาดกระดาษในระบบ ISO 216 ได้ถูกกำหนดขึ้นโดยมีพื้นฐานแนวคิดมาจากมาตรฐานระบบ German DIN 476 จุดเด่นของมาตรฐานนี้คือเมื่อนำกระดาษที่มีขนาดตามที่กำหนดไว้มาพับครึ่ง ขนาดของกระดาษที่พับแล้วยังคงมีสัดส่วน (อัตราส่วนของด้านสูงกับด้านกว้าง) เดียวกับขนาดก่อนพับ และหากพับครึ่งไปอีก ขนาดใหม่ก็ยังคงมีสัดส่วนเดียวกันหมด ประโยชน์ที่ได้คือเมื่อนำกระดาษไปตัดแบ่งไปใช้งานตามมาตรฐานนี้จะไม่เกิดการเสียเศษหากมีงานที่ต้องการย่อส่วน เพื่อให้ได้ผลตามที่หลักการที่กำหนด ได้มีการคำนวณและพบว่าอัตราส่วนความสูงหารด้วยความกว้างจะเท่ากับสแควร์รูทของสอง (1.4142) และยิ่งพบว่าระยะความกว้าง, ความสูงของขนาดพับครึ่งแล้วจะลดลงเป็น 70.7% จากเดิมเสมอ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.6มาตรฐานขนาดกระดาษในระบบ ISO 216

มาตรฐานรหัสชุด A

มาตรฐานขนาดกระดาษชุด A เป็นมาตรฐานในระบบ ISO ซึ่งเป็นระบบเมตริก จะกำหนดรหัส A0 ให้มีขนาดพื้นที่เท่ากับ 1 ตารางเมตร จากการคำนวณจะได้ขนาดของ A0 เท่ากับ 841 x 1189 มิลลิเมตร เมื่อทำการแบ่งครึ่งจากขนาด A0 ดังกล่าวขนาดใหม่ที่ได้ตั้งเป็นรหัส A1 หากทำการแบ่งไปเรื่อย ๆ ก็จะได้รหัส A2, A3, A4 .... มาตรฐานชุดนี้ เป็นมาตรฐานที่สร้างความคุ้นเคยและถูกนำไปใช้กันแพร่หลายโดยเฉพาะขนาด A4 ซึ่งมีขนาด 210 x 297 มิลลิเมตร เป็นขนาดของกระดาษถ่ายเอกสารที่ใช้กันมาก กระดาษหัวจดหมาย หนังสือ นิตยสาร ฯลฯ และถ้านำกระดาษขนาด A4 ที่มีน้ำหนักเท่ากับ 80 กรัมต่อตารางเมตร กระดาษมาซึ่งจะมีน้ำหนักอยู่ที่ 5 กรัมพอดี ทำให้ผู้ใช้สะดวกในการหาน้ำหนักของกองกระดาษดังกล่าวโดยใช้วิธีนับจำนวนแผ่น

2A	1189 x 1682 mm.	46.81 x 66.22 in.
A0	841 x 1189 mm.	33.11 x 46.81 in.
A1	594 x 841 mm.	23.39 x 33.11 in.
A2	420 x 594 mm.	16.54 x 23.39 in.
A3	297 x 420 mm.	11.69 x 16.54 in.
A4	210 x 297 mm.	8.27 x 11.69 in.
A5	148 x 210 mm.	5.83 x 8.27 in.
A6	105 x 148 mm.	4.13 x 5.83 in.
A7	74 x 105 mm.	2.91 x 4.13 in.
A8	52 x 74 mm.	2.05 x 2.91 in.
A9	37 x 52 mm.	1.46 x 2.05 in.
A10	26 x 37 mm.	1.02 x 1.46 in.

มาตรฐานรหัสชุด B

มาตรฐานรหัสชุด B นี้จะเป็นที่คุ้นเคยน้อยกว่ารหัสชุด A วิธีการกำหนดขนาดในรหัสชุดนี้เริ่มโดยเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ให้รหัส B1 มีขนาดอยู่ระหว่าง A0 กับ A1 และให้มีระยะด้านสูงเท่ากับ 1 เมตร ทำให้ด้านกว้างเท่ากับ 0.707 เมตร(มาจากข้อกำหนด ความสูงหารความกว้างเท่ากับสแควร์รูทของสอง) ดังนั้น ขนาดของรหัสชุด B จะมีด้านใดด้านหนึ่ง เป็นครึ่งหนึ่ง หรือหนึ่งในสี่ หรือหนึ่งในแปดของ 1 เมตรไปเรื่อย ๆ งานที่นิยมใช้มาตรฐานรหัสชุดนี้คืองานโปสเตอร์ หนังสือ (ใช้ B5) พาสปอร์ตของเอกสาร

B0	1000 x 1414 mm.	39.37 x 55.67 in.
B1	707 x 1000 mm.	27.83 x 39.37 in.
B2	500 x 707 mm.	19.68 x 27.83 in.
B3	353 x 500 mm.	13.90 x 19.68 in.
B4	250 x 353 mm.	9.84 x 13.90 in.
B5	176 x 250 mm.	6.93 x 9.84 in.
B6	125 x 176 mm.	4.92 x 6.93 in.
B7	88 x 125 mm.	3.46 x 4.92 in.
B8	62 x 88 mm.	2.44 x 3.46 in.
B9	44 x 62 mm.	1.73 x 2.44 in.
B10	31 x 44 mm.	1.22 x 1.73 in.

มาตรฐานรหัสชุด C

รหัสชุดนี้มีไว้ใช้กำหนดขนาดของช่องใส่เอกสาร ที่เลขเดียวกัน รหัสของ C จะใหญ่กว่าของ A แต่เล็กกว่าของ B ดังนั้น กระดาษจดหมาย A4 จะสามารถใส่ลงในช่องขนาด C4 และช่องขนาด C4 ก็จะสามารถใส่ลงในช่อง B4 ได้พอเหมาะ

C0	917 x 1297 mm.	36.10 x 51.06 in.
C1	648 x 917 mm.	25.51 x 36.10 in.
C2	458 x 648 mm.	18.03 x 25.51 in.
C3	324 x 458 mm.	12.76 x 18.03 in.
C4	229 x 324 mm.	9.02 x 12.76 in.
	162 x 229 mm.	6.38 x 9.02 in.
C6	114 x 162 mm.	4.49 x 6.38 in.
C7	81 x 114 mm.	3.19 x 4.49 in.
C8	57 x 81 mm.	2.24 x 3.19 in.
C9	40 x 57 mm.	1.57 x 2.24 in.
C10	28 x 40 mm.	1.10 x 1.57 in.

อ้างอิง: 'paper size' www.wikipedia.org, 'paper' www.sizes.com

<http://www.supremeprint.net/index.php?lay=show&ac=article&id=538771421>

โปสเตอร์ (Poster)

โปสเตอร์ (Poster) ทุกประเภท ทุกขนาด โปสเตอร์ (Poster) เป็นสิ่งพิมพ์ที่มีเนื้อหา เพื่อการโฆษณาประชาสัมพันธ์ที่ต้องดึงดูดสายตาจากระยะไกล และโดยส่วนมากพิมพ์เป็นแผ่นเดี่ยวขนาดใหญ่ มีข้อความที่ต้องการให้ผู้พบเห็นทราบจึงเป็นข้อความที่กระชับรัดกุม ที่สำคัญก็ต้องต้องมีตรา

สัญลักษณ์ (logo) ของหน่วยงานเพื่อสร้างภาพพจน์และการจดจำขององค์กรด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระบบที่ใช้ในการพิมพ์ โปสเตอร์ (Poster)

- Offset (ออฟเซ็ท)
- Digital offset (ดิจิทัลออฟเซ็ท)

ขนาดมาตรฐาน โปสเตอร์ (Poster)

- 29.7 x 42 cm (A3)
- 42 x 59.4 cm (A2)
- 59.4 x 84 cm (A1)
- Custom (ตามความต้องการของลูกค้า)

กระดาษที่ใช้ในการผลิต โปสเตอร์ (Poster)

- Offset (ออฟเซ็ท)
- ปอนด์ (Bond Paper) 70-120 แกรม
- อาร์ตการ์ด (Art Card Paper-Premium) 85-310 แกรม
- การ์ดขาว (White Card Paper-Premium) 120-310 แกรม
- Digital offset (ดิจิทัลออฟเซ็ท)
- ปอนด์ (Bond Paper) 120 แกรม
- อาร์ตการ์ด (Art Card Paper-Premium) 160-310 แกรม
- การ์ดขาว (White Card Paper-Premium) 160-310 แกรม

เทคนิคการพิมพ์พิเศษ สำหรับ โปสเตอร์ (Poster)

- Offset (ออฟเซ็ท)
- เคลือบ UV
- เคลือบด้าน / เคลือบมัน
- เคลือบ Soprt UV
- ปุ่มนูน
- ปุ่มทอง/ ปุ่มเงิน / ปุ่มสีพิเศษ
- สีพิเศษ (สีสะท้อนแสง สีเฉพาะ)
- Digital offset (ดิจิทัลออฟเซ็ท)
- ตัดมุม
- ปุ่มทอง

<http://www.thaiprintingcenter.com>

ป้ายไวน์ลิ่งค์เจ็ท (Vinyl Inkjet)

คือวัสดุที่ผลิตมาจากเส้นใยโพลีเอสเตอร์ชนิดพิเศษและเคลือบด้วย PVC ทั้งสองด้านมีทั้งชนิด โปร่งแสงสำหรับงานกล่องไฟและชนิดทึบแสงสำหรับงานโฆษณาที่ความละเอียดเต็ม 720 DPI สีสดสวย มองระยะห่าง 1 เมตร ชัดเจนดีเส้นใยไวน์ลิ่ง 300x500 / 18x12 / น้ำหนัก 440g ต่อ ตรม.หนา 0.4mm.

การตรวจสอบไฟล์งานเพื่อการพิมพ์

-ทำการขยายภาพไป เกิน 300 % แล้วภาพที่ได้ แดกหรือไม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- สีเป็นระบบ CMYK โหมด หากไฟล์งานมาเป็นระบบสีอื่น สีงานที่ผลิตจริง จะเพี้ยน
  - ความละเอียด 300 dpi ขึ้นไป ยิ่งละเอียด ความคมชัดก็จะยิ่งสูง
  - หากเป็นไฟล์งานมีฟอนท์ อย่าลืม Create outline และ Saveงาน อย่าลืม Include link files
  - ฟรอนท์ลงกระดาษ ส่งมาให้ทางเราใช้เป็นสีเทียบ เพื่อให้สีตรงกับความต้องการของท่านมากที่สุด
- http://www.siam-press.com/b_poster.html

แผ่นพับ

วัตถุประสงค์เพื่อการโฆษณา ประชาสัมพันธ์ หรือคู่มือสินค้า เช่น แผ่นพับแนะนำสินค้า แผ่นพับแนะนำบริการแผ่นพับส่งเสริมการขาย แผ่นพับแนะนำองค์กร

กระดาษที่นิยมใช้สำหรับ พิมพ์แผ่นพับ

- กระดาษปอนด์หนา 60, 70, 80, 100, 120 แกรม
- กระดาษอาร์ตมันหรือด้านหนา 85, 100, 105, 115, 120, 130, 160 แกรม
- กระดาษการ์ดอาร์ตหนา 190, 210, 230, 260 แกรม
- กระดาษการ์ดขาวหนา 150, 180, 210, 240, 270 แกรม
- กระดาษ Recycle หรือกระดาษ Fancy

ขนาดกระดาษมาตรฐาน ที่นิยมใช้ พิมพ์แผ่นพับ

- ขนาด A4 (210×297 มม. หรือ 8.27×11.69 นิ้ว)
- ขนาด A5 (148×210 มม. หรือ 5.83×8.27 นิ้ว)
- ขนาด B5 (176×250 มม. หรือ 6.93×9.84 นิ้ว) หรือ ขนาด 7×10 นิ้ว / 7.25×10.25 นิ้ว
- ขนาด B6 (125×176 มม. หรือ 4.92×6.93 นิ้ว) หรือ ขนาด 5×7 นิ้ว / 5.12 ×7.25 นิ้ว

การเพิ่มมูลค่างาน พิมพ์แผ่นพับ

- เคลือบวานิช เงาน / ด้าน เป็นการเคลือบเพื่อกันรอยขีดข่วน มองไม่ค่อยเห็นเอฟเฟคของการเคลือบ
- เคลือบ UV เป็นการเคลือบเงามัน มีราคาเคลือบค่อนข้างถูก
- เคลือบลามิเนต ด้าน / มัน เป็นการเคลือบด้วยฟิล์มพลาสติกด้านหรือเงา นิยมกับงานที่

ต้องการดูหรูหราและมีราคา

- เคลือบ Spot UV มักจะใช้ร่วมกับการเคลือบลามิเนตด้าน เป็นการเพิ่มมูลค่าให้งานเฉพาะจุด

มีราคาค่อนข้างสูง

- พิมพ์สีพิเศษ เช่น สีเงิน, สีทอง, สีสะท้อนแสง หรือสี Pantone
- ปับนูน สำหรับงานที่ต้องการเอฟเฟคให้กระดาษขุ่นขึ้น

<http://www.skyvillecenter.com/brochur/>

2.6 ระบบการพิมพ์ (THE PRINTING PROCESS)

วิธีการพิมพ์แบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่คือ

1. วิธีการพิมพ์แบบสัมผัส (Impact Printing)
2. วิธีการพิมพ์แบบไม่สัมผัส (Non Impact Printing)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5.1 วิธีการพิมพ์ระบบสัมผัส คือ การถ่ายทอดภาพจากแม่พิมพ์โดยอาศัยแรงกดระหว่างแม่พิมพ์ลงบนวัสดุพิมพ์โดยตรง ได้แก่ ระบบเลตเตอร์เพลส ระบบเฟล็กโซ ระบบซิลค์สกรีน ระบบกราเวียร์ เป็นต้น

2.5.2 วิธีการพิมพ์แบบไม่สัมผัส คือ การถ่ายทอดภาพจากแม่พิมพ์ทางอ้อมหรือไม่ใช้แรงกดลงบนวัสดุพิมพ์โดยตรง ได้แก่ ระบบอิเล็กทรอนิกส์เป็นต้น

2.5.3 ระบบการพิมพ์ที่ใช้ในการพิมพ์บนบรรจุภัณฑ์ในวงการอุตสาหกรรม

ทุกวันนี้ ส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับหลักการพิมพ์ 4 กระบวนการใหญ่ ๆ ตามลักษณะของการสร้างแม่พิมพ์ คือ

1. กระบวนการพิมพ์ผิววน (RELIEF PRINTING PROCESS) ได้แก่ การพิมพ์ ระบบ LETTER PRESS และการพิมพ์ระบบ FLEXO
2. กระบวนการพิมพ์ร่องลึก (INTAGLIO PRINTING PROCESS) เช่น การพิมพ์ระบบกราเวียร์ (GRAVURE)
3. กระบวนการพิมพ์พื้นราบ (PLANOGRAPHIC PRINTING PROCESS) ได้แก่ การพิมพ์ในระบบออฟเซต
4. กระบวนการพิมพ์ผ่านฉากพิมพ์ (SERIGRAPHIC PRINTING PROCESS) ได้แก่ การพิมพ์ระบบซิลค์สกรีน (SILK SCREEN) การพิมพ์ฉลุ (STENCIL)

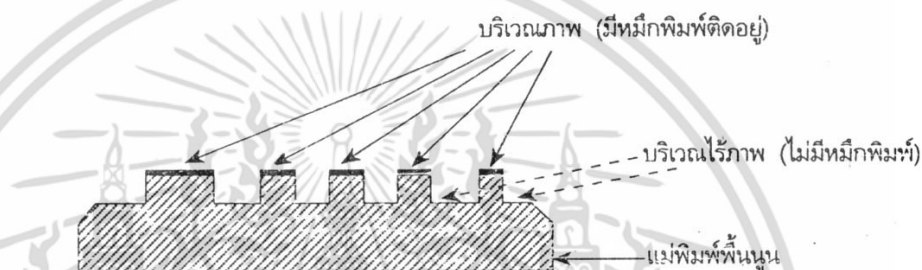
2.5.3.1 การพิมพ์โดยแม่พิมพ์นูน (Relief Printing)

การพิมพ์วิธีนี้เป็นการแกะหรือกัดบล็อก หรือการใช้ตัวอักษรหล่อเป็นตัวนูน เมื่อนำหมึกทาลงบนหน้าของบล็อก แล้วนำไปกดทับบนกระดาษก็จะได้ภาพบนกระดาษนั้น แม่พิมพ์ไม่ว่าจะเป็นภาพหรือตัวอักษรจะต้องกลับซ้ายขวา เพราะการพิมพ์จะเหมือนกับการกดด้วยตรายาง ภาพจะกลับเป็นจริงบนกระดาษ แม่พิมพ์อาจทำได้หลายวิธี เช่น การแกะด้วยมือ การหล่อหรือจะใช้วิธีการแกะบล็อกก็ได้ โดยเฉพาะแม่พิมพ์เป็นภาพจากภาพถ่าย สำหรับวิธีการหล่อส่วนมาก จะวิธีการแกะบล็อกก็ได้ โดยเฉพาะแม่พิมพ์เป็นภาพจากภาพถ่าย สำหรับวิธีการหล่อส่วนมาก จะหล่อเป็นตัวอักษรนำมาเรียง เรียกว่า ตัวเรียงพิมพ์ (Letter press) จึงเรียกว่าการพิมพ์แบบตัวเรียง (Letter Press Printing)

1. การพิมพ์ระบบเลตเตอร์เพลส

การพิมพ์โดยระบบเลตเตอร์เพลส เป็นระบบการพิมพ์ที่เก่าแก่ที่สุดมีอายุกว่า 500 ปีแล้ว โดยนักประดิษฐ์ชาวเยอรมัน ชื่อ กูเตนเบิร์ก (GUTENBURG) เป็นผู้คิดการเรียงพิมพ์โดยใช้ตัวอักษรแต่ละตัวมาผสมกันเป็นคำขึ้นได้เป็นคนแรก ทำให้การพิมพ์หรือหนังสือเป็นที่แพร่หลายตั้งแต่นั้นมา

การเกิดภาพในการพิมพ์ของระบบนี้ เกิดขึ้นโดยวิธีที่กระดาษถูกกดลงบนแม่พิมพ์ ที่ได้รับการเคลือบหมึกแล้วโดยตรง การกดทับลงไปทำให้หมึกถ่ายทอดลงไปบนกระดาษเกิดเป็นภาพพิมพ์ขึ้น แม่พิมพ์ของระบบเลตเตอร์เพลสมีลักษณะนูนสูงขึ้นมาจากพื้นคือส่วนที่เป็นภาพจะสูงขึ้นมาเท่านี้ แม่พิมพ์อาจเป็นตัวเรียงโลหะหรือเป็นบล็อกทั้งชิ้นก็ได้ สำหรับตัวเรียงโลหะนั้น ทำด้วยโลหะผสมของตะกั่วและดีบุกเป็นส่วนใหญ่ มีความสูงจากฐานจนถึงผิวตัวอักษร 0.918 นิ้ว ตัวอักษรที่ใช้ขนาดต่าง ๆ กัน ทั้งความสูงและความหนาตามที่เห็นในหนังสือต่างๆ ไป ตัวเรียงโลหะนี้จะใช้เรียงได้เฉพาะข้อความที่เป็นตัวอักษรเท่านั้น ส่วนพวกแผนภูมิ กราฟ ตาราง หรือภาพ จะต้องใช้แม่พิมพ์ที่เป็นบล็อกแทน

ภาพที่ 2.7 แสดงตัดขวางบริเวณไร้ภาพและบริเวณไร้ภาพของแม่พิมพ์พื้นนูน

ประเภทของสิ่งพิมพ์ที่พิมพ์ด้วยระบบเลตเตอร์เพลส

การพิมพ์ในระบบนี้ เหมาะสำหรับใช้พิมพ์บรรจุภัณฑ์ที่ทำมาจากวัสดุจำพวกกระดาษเป็นส่วนใหญ่ เช่น พิมพ์บนกล่องกระดาษแข็งแบบพับ ถุงกระดาษ ซองกระดาษ หรือพิมพ์เป็นแผ่นตราฉลากสำหรับปิดผนึกบนบรรจุภัณฑ์ เป็นต้น แต่ข้อเสียของคุณภาพการพิมพ์ก็มีอยู่ เช่น ทำให้เกิดรอยคูนูนขึ้นด้านหลังของกระดาษ ขอบภาพและตัวอักษรไม่เรียบร้อย เนื่องจากกระดาษและแม่พิมพ์โลหะถูกกดอัดให้สัมผัสและดึงกระดาษออกมาโดยตรง อีกทั้งแม่พิมพ์ทำด้วยโลหะแข็ง อาจทำให้กระดาษเกิดการทะลุขีดขาดจากการกดอัดพิมพ์ได้

ในอดีตระบบการพิมพ์เลตเตอร์เพลส ใช้พิมพ์ทั่วไปและสิ่งพิมพ์เผยแพร่ต่าง ๆ เป็นส่วนใหญ่ เช่น หนังสือ ตำราเรียน นิตยสาร อนุสาร หนังสือพิมพ์ เป็นต้น นอกจากนี้ก็ยังใช้พิมพ์สิ่งพิมพ์ทางธุรกิจ เช่น นามบัตร กระดาษพิมพ์หัวจดหมาย ใบเสร็จรับเงิน เป็นต้น และสิ่งพิมพ์บรรจุภัณฑ์พวกกล่องและฉลากสินค้าด้วยในปัจจุบันสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เคยพิมพ์ด้วยระบบการพิมพ์เลตเตอร์เพลสได้มีการเปลี่ยนไปพิมพ์โดยใช้ระบบการพิมพ์ออฟเซต และเฟล็กโซกราฟีกันมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานที่ต้องการคุณภาพสูงและเป็นอาจพิมพ์สอดสีซึ่งมีจำนวนพิมพ์มาก อย่างไรก็ตามงานพิมพ์ไม่ต้องการคุณภาพสูงนัก เป็นงานพิมพ์สีเดียวและมีจำนวนพิมพ์ไม่มากนัก ก็ยังพิมพ์ด้วยระบบการพิมพ์เลตเตอร์เพลส เช่น นามบัตร ใบเสร็จรับเงิน แผ่นปลิว แผ่นพับ ฎีกา เป็นต้น นอกจากนี้ก็ยังมี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประยุกต์ใช้เครื่องพิมพ์เลเตอร์เพรสส์สำหรับงานหลังพิมพ์ต่าง ๆ ที่ต้องอาศัยแรงกดมาก เช่น การคูนูน การประทับรอยร้อน การอัดตัดตามแม่แบบ การปรุ เป็นต้น

2. ระบบการพิมพ์เฟล็กโซกราฟี

ความเป็นมาและหลักการพิมพ์ของระบบการพิมพ์เฟล็กโซกราฟี

2.1 ความเป็นมาของระบบการพิมพ์เฟล็กโซกราฟี

เฟล็กโซกราฟี เป็นระบบการพิมพ์พื้นนูนประเภทหนึ่งที่มีสัมพันธ์

กับระบบการพิมพ์เลเตอร์เพรสส์ เพราะว่าการพิมพ์ทั้งสองระบบมีสิ่งที่เหมือนกันคือพิมพ์โดยแม่พิมพ์นูน ซึ่งดั้งเดิมของระบบการพิมพ์เลเตอร์เพรสส์นั้นใช้ตัวพิมพ์นูนที่เป็นโลหะ นำมาเรียงกันให้เป็นข้อความ แล้วนำไปติดตั้งบนแท่นราบของเครื่องพิมพ์ จากนั้นแม่พิมพ์ตัวพิมพ์นูนก็จะรับหมึกพิมพ์ปกคลุมไปทั้งหมด แล้วถ่ายโอนหมึกพิมพ์ลงบนกระดาษที่ต้องการจะพิมพ์

เฟล็กโซกราฟีเป็นการพิมพ์ระบบสัมผัสที่ใช้แรงกดพิมพ์น้อย

(kiss impression) การพิมพ์เป็นการพิมพ์ทางตรงจากแม่พิมพ์สู่วัสดุพิมพ์ แม่พิมพ์เฟล็กโซกราฟีมีความยืดหยุ่น จึงสามารถติดตั้งโอบรอบโมแม่พิมพ์ได้มีขนาดแตกต่างกันหลายขนาด แล้วแต่ความต้องการของงานพิมพ์ เช่นการเปลี่ยนแปลงความยาวภาพ (Repeat length) ซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงได้โดยการเปลี่ยนขนาดของโมแม่พิมพ์ เป็นต้น การพิมพ์โดยใช้โมนี้ทำให้สามารถทำการพิมพ์ด้วยความเร็วที่สูงขึ้นมากได้ เมื่อเทียบกับการพิมพ์แท่นราบ

ระบบการพิมพ์เฟล็กโซกราฟีในอดีตนั้นมีชื่อว่า “ระบบการพิมพ์แอนิลิน” (aniline printing system) เป็นระบบการพิมพ์ที่สร้างขึ้นโดยนายโฮลเว็ก (Holweg) ซึ่งได้สร้างเครื่องพิมพ์สำหรับพิมพ์ถูกกระดาษขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2448 ส่วนสาเหตุที่ระบบการพิมพ์นี้แต่แรกเริ่มใช้ชื่อว่าแอนิลินนั้น ก็เพราะว่าหมึกพิมพ์ที่ใช้ประกอบด้วยสีย้อมแอนิลินที่กระจายตัวอยู่ในตัวพาที่มีแอลกอฮอล์เป็นตัวทำละลาย จึงเป็นหมึกพิมพ์ที่มีการแห้งตัวได้เร็วมาก ประกอบกับเครื่องพิมพ์สามารถพิมพ์ภาพได้หลายขนาดความยาว แม่พิมพ์ที่ใช้มีความยืดหยุ่นได้ดี รวมทั้งเป็นระบบการพิมพ์ที่สามารถใช้พิมพ์วัสดุพิมพ์หลายชนิด ทำให้ระบบการพิมพ์แอนิลินใช้กันอย่างแพร่หลายมาก ในพ.ศ. 2473 ซึ่งเป็นช่วงแรกของยุคปฏิวัติบรรจุกฎบัตรสมัยใหม่ ในการพิมพ์บรรจุกฎบัตรเป็นการพิมพ์บนวัสดุพิมพ์ที่มีลักษณะบางใส ซึ่งเมื่อนำไปทำเป็นบรรจุกฎบัตรก็สามารถมองเห็นตัวสินค้าที่บรรจุอยู่ภายในได้ วัสดุพิมพ์ดังกล่าวคือกระดาษแก้วหรือเซลโลเฟน ซึ่งนอกจากมีลักษณะใสแล้วยังดูดซับน้ำได้น้อยและมีความพรุนต่ำ ดังนั้นจึงไม่สามารถพิมพ์ด้วยระบบการพิมพ์อื่นที่หมึกพิมพ์มีการแห้งตัวช้า การพิมพ์ต้องใช้หมึกพิมพ์ที่แห้งตัวได้เร็วเท่านั้นจึงจะเหมาะสมกับการพิมพ์บนวัสดุพิมพ์ประเภทนี้

จุดสำคัญที่ทำให้ระบบการพิมพ์แอนิลินไม่เติบโตเท่าที่ควรจะเป็นทั้ง ๆ ที่น่าจะขยายต่อเนื่องไปในระยะยาว และเป็นที่มาของการเกิดระบบการพิมพ์เฟล็กโซกราฟีก็คือ สีย้อมแอนิลินที่ผสมในหมึกพิมพ์นั้นเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค แม้ว่าในพ.ศ. 2492 ทางองค์การอาหารและยาได้ยืนยันและรับรองว่าหมึกพิมพ์ของระบบการพิมพ์นี้ที่พัฒนาขึ้นใหม่ไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้บริโภคสิ่งพิมพ์ที่พิมพ์ด้วยหมึกพิมพ์ดังกล่าวแล้วก็ตาม ก็ยังไม่สามารถทำให้ระบบการพิมพ์แอนิลินเติบโตต่อไปได้ เป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ใดเห็นเป็นประโยชน์ในการศึกษาไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สาเหตุให้มีการรวมตัวกันของผู้ดำเนินกิจการผลิตบรรจุภัณฑ์ต่าง ๆ พ.ศ. 2495 เพื่อเปลี่ยนชื่อใหม่ให้แก่ระบบการพิมพ์แอนิสนิน โดยเปลี่ยนไปใช้ชื่อ “ระบบการพิมพ์เฟล็กโซกราฟี” แทน ระบบการพิมพ์เฟล็กโซกราฟีนี้ต่อมาได้มีการขยายตัวอย่างรวดเร็วและเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป จนถึงปัจจุบันระบบการพิมพ์นี้มีการนำไปใช้พิมพ์สิ่งพิมพ์ที่เคยพิมพ์ด้วยระบบการพิมพ์อื่น ๆ มากขึ้น

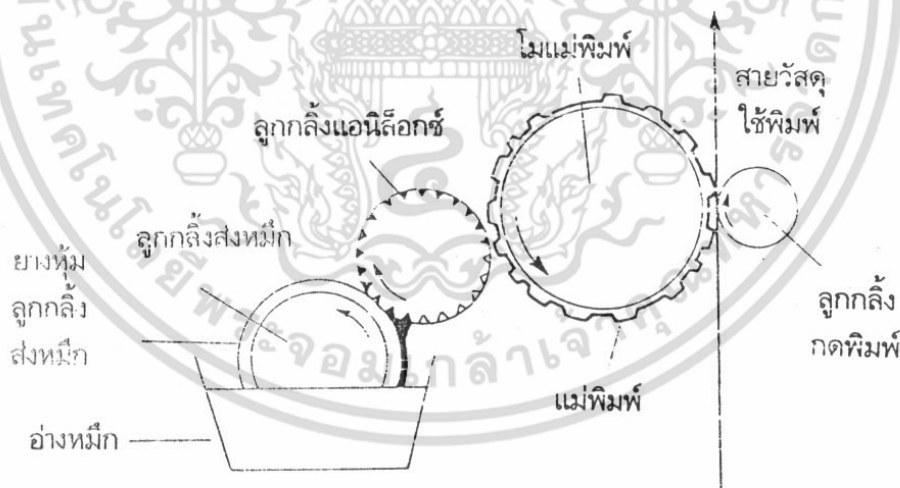
2.2 หลักการพิมพ์ระบบการพิมพ์เฟล็กโซกราฟี

หลักการพิมพ์ระบบ FLEXO นั้น แม่พิมพ์ทำด้วยยางบริเวณที่

เกิดภาพจะนูนสูงขึ้นมาจากพื้นเช่นเดียวกับแม่พิมพ์บนสังกะสีก่อน แล้วจึงเอา BAKELITE ไปทาบนแผ่นสังกะสีที่กัดกรดเป็นแม่พิมพ์เมื่อถ่ายแบบมาแล้วนำแผ่นยางไปอัดบน BAKELITE จึงจะได้แม่พิมพ์ยางออกมา กรรมวิธีก็คล้ายกับการทำตรายางที่ใช้ปั๊มในสำนักงานทั่วไป แม่พิมพ์ยางที่ได้เรียกว่า POLYMER PLATE ซึ่งเป็นยางสังเคราะห์มีความเหมาะสมในการใช้งาน เพราะทนทานและรับหมึกได้ดี

ระบบการพิมพ์จะมีลูกกลิ้งยางจุ่มอยู่ในอ่างหมึก ลูกกลิ้งจะพาหมึกมาติดลูกกลิ้งเหล็ก ลูกกลิ้งเหล็กนี้จะถ่ายทอดหมึก (TRANSFER) ไปให้ลูกกลิ้งอีกลูก ที่จะถ่ายทอดหมึกให้แม่พิมพ์ยางแล้วถ่ายทอดลงบนผิววัสดุ โดยมีลูกกลิ้งเหล็ก (IMPRESSION CYLINDER) อีกอันหนึ่งอัดอยู่

บรรจุภัณฑ์ที่พิมพ์ด้วยระบบเฟล็กโซก็ได้แก่กล่องกระดาษลูกฟูก ถุงกระดาษ ถุงปูนซีเมนต์ ถุงใส่ปุ๋ย ถุงพลาสติกใหญ่ ๆ กล่องนม UHT เป็นต้น

ภาพที่ 2.8 แสดงการพิมพ์เฟล็กโซกราฟี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. เครื่องพิมพ์และประเภทสิ่งพิมพ์เฟล็กโซกราฟี

3.1 เครื่องพิมพ์เฟล็กโซกราฟี

เครื่องพิมพ์ของระบบการพิมพ์เฟล็กโซกราฟีนั้นสามารถใช้พิมพ์

วัสดุใช้พิมพ์ได้หลายชนิดและหลายขนาดอีกทั้งโครงสร้างของเครื่องพิมพ์ที่ซับซ้อนน้อยกว่าเครื่องพิมพ์อื่น อีกหลายระบบ ทำให้การควบคุมเครื่องพิมพ์จึงสามารถทำได้ง่ายกว่า โดยส่วนใหญ่แล้วประมาณร้อยละ 75 ของการพิมพ์ระบบนี้ทำโดยเครื่องพิมพ์ป้อนม้วนส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 25 เป็นการพิมพ์ในระบบป้อนแผ่น กล่าวถึงส่วนประกอบของเครื่องพิมพ์เฟล็กโซกราฟีประเภทป้อนม้วนในรายละเอียดเท่านั้น

1. ส่วนประกอบของเครื่องพิมพ์เฟล็กโซกราฟีประเภทป้อนม้วน เครื่องพิมพ์

เฟล็กโซกราฟีประเภทนี้ประกอบด้วยส่วนประกอบสำคัญอยู่ 4 ส่วน คือ

- ส่วนคลายม้วนและป้อนวัสดุใช้พิมพ์ (unwind and infeed section) ในการพิมพ์แบบป้อนม้วนนั้นจะต้องมีการคลี่ม้วนวัสดุใช้พิมพ์ออกมาก่อนที่จะทำการป้อนสู่ส่วนพิมพ์ต่อไป ข้อดีของการพิมพ์แบบป้อนม้วนคือ พิมพ์ได้รวดเร็ว จำนวนมาก และพิมพ์สีต่าง ๆ ซ้อนทับกันได้แม่นยำเที่ยงตรงกว่าการพิมพ์ป้อนแผ่น แต่ทั้งนี้ต้องควบคุมแรงดึงของม้วนให้เหมาะสมเพื่อป้องกันปัญหาการหย่อน ยับ และขาดของวัสดุใช้พิมพ์ก่อนพิมพ์ส่วนการพิมพ์แบบป้อนแผ่นนั้นแม้ว่าไม่จำเป็นต้องมีการคลี่ม้วน แต่ก็ต้องมีการเตรียมแผ่นวัสดุใช้พิมพ์ที่ต้องการพิมพ์มารอไว้ และต้องมีอุปกรณ์จ่ายกระดาษแผ่นป้อนเข้าไปยังส่วนพิมพ์ สำหรับข้อดีของการพิมพ์ป้อนแผ่นคือสามารถพิมพ์วัสดุใช้พิมพ์ที่แข็งและหนามาก ๆ ที่ไม่สามารถเข้าเป็นม้วนได้ และใช้สำหรับพิมพ์งานจำนวนน้อย ๆ ได้โดยไม่สูญเสียมาก แต่ต้องควบคุมความเรียบและความสมบูรณ์ของแผ่นวัสดุใช้พิมพ์ เนื่องจากแผ่นวัสดุใช้พิมพ์ที่มีผิวไม่เรียบจะมีผลเสียต่อความเที่ยงตรงในการพิมพ์และก่อให้เกิดปัญหาพิมพ์เหลืองในงานพิมพ์สอตสีได้

- ส่วนพิมพ์ ส่วนพิมพ์ประกอบด้วยอ่างหมึก ลูกกลิ้งหมึก ลูกกลิ้งหมึก ใบปาดหมึก โม่แม่พิมพ์ และลูกกลิ้งกดพิมพ์ ในที่นี้จะขอกล่าวถึงส่วนประกอบสี่ส่วนหลังในรายละเอียดเท่านั้น

1) ลูกกลิ้งหมึก ลูกกลิ้งหมึกในส่วนพิมพ์ของเครื่องพิมพ์เฟล็กโซกราฟีประกอบด้วยลูกกลิ้งส่งหมึกและลูกกลิ้งแอนิลีน็อกซ์

ก. ลูกกลิ้งส่งหมึก ลูกกลิ้งส่งหมึกเป็นลูกกลิ้งที่ทำจากยาง มีหน้าที่วิดหมึกจากอ่างหมึกเพื่อที่จะส่งต่อไปยังลูกกลิ้งแอนิลีน็อกซ์ ทั้งนี้แรงกดระหว่างลูกกลิ้งส่งหมึกและลูกกลิ้งแอนิลีน็อกซ์ต้องตั้งให้มีแรงกดต่อกันที่พอเหมาะ เพื่อที่จะทำการรีดและกระจายหมึกพิมพ์ที่วิดขึ้นมาจากอ่างหมึกให้ทั่วถึงบ่อหมึกบนลูกกลิ้งแอนิลีน็อกซ์ได้ รวมทั้งทำให้ผิวชั้นหมึกพิมพ์บนลูกกลิ้งแอนิลีน็อกซ์นั้นราบเรียบด้วย เพื่อที่จะควบคุมคุณภาพของการพิมพ์ให้ได้เหมือนต้นฉบับ หรือตามที่ต้องการมากที่สุด

จะเห็นได้ว่าลูกกลิ้งส่งหมึกนอกจากทำหน้าที่วิดหมึกพิมพ์แล้วยังต้องทำหน้าที่เป็นตัวรีดน้ำหมึก (ductor roll) ไปในตัวด้วยเช่นกัน โดยลูกกลิ้งส่งหมึกนั้นจะวิ่งช้ากว่าลูกกลิ้งแอนิลีน็อกซ์ในทิศทางสวนทางกันเพื่อให้เกิดแรงกดรีดระหว่างลูกกลิ้งทั้ง 2 ลูก แต่สำหรับงานพิมพ์ที่วัสดุใช้พิมพ์มีหน้ากว้างมากซึ่งต้องพิมพ์ด้วยเครื่องพิมพ์ที่มีอ่างหมึกขนาดใหญ่ ลูกกลิ้งส่งหมึกโดยลำพังอาจไม่สามารถส่งจ่ายหมึกพิมพ์ไปยังลูกกลิ้งแอนิลีน็อกซ์ได้เพียงพอ จึงต้องอาศัยระบบการป้อนหมึกพิมพ์หมุนเวียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระหว่างอ่างหมึกและถังเก็บหมึกลงบนแนวสัมผัสระหว่างลูกกลิ้งส่งหมึกและลูกกลิ้งแอนิลีน็อกซ์ ซึ่งในกรณีนี้ลูกกลิ้งส่งหมึกจะทำหน้าที่ส่วนใหญ่ในการรีดน้ำหมึกมากกว่าการรีดหมึก อย่างไรก็ตาม ความสำคัญของลูกกลิ้งส่งหมึกในฐานะลูกกลิ้งรีดหมึกจะหมดไป ถ้าเครื่องพิมพ์ มีใบปาดหมึกหรือของปาดหมึก (chamber blade) ติดตั้งเป็นส่วนหนึ่งของส่วนพิมพ์ในเครื่องพิมพ์ด้วยลูกกลิ้งส่งหมึกที่ดีควรมีคุณสมบัติดังนี้

- มีความแข็งที่เหมาะสมและยืดหยุ่นดี โดยถ้าเป็นลูกกลิ้งส่งหมึกที่ใช้กับลูกกลิ้งแอนิลีน็อกซ์ที่มีผิวเป็นโครเมียม ควรมีความแข็งที่ 55 – 65 องศาฮอร์ A ส่วนลูกกลิ้งส่งหมึกที่ใช้กับลูกกลิ้งแอนิลีน็อกซ์ที่มีผิวเป็นเซรามิกควรมีความแข็งที่ 65 – 75 องศาฮอร์ A

- มีความทนทานต่อความร้อนและแรงเสียดสี

- ณ จุดกึ่งกลางของลูกกลิ้งส่งหมึกควรมีรัศมีของลูกยางที่มากกว่าขอบของลูกกลิ้งส่งหมึก (crowning) เพื่อช่วยให้การกระจายหมึกพิมพ์ออกไปสู่ปลายขอบลูกกลิ้งและการถ่ายโอนหมึกพิมพ์ไปยังลูกกลิ้งแอนิลีน็อกซ์ได้เท่ากันสม่ำเสมอและรวดเร็ว

- ไม่ควรมีเศษทรายและของแข็งชนิดอื่นปะปนอยู่ในเนื้อลูกกลิ้ง มิฉะนั้นจะทำความเสียหายให้แก่ลูกกลิ้งแอนิลีน็อกซ์ได้

- ยางที่นำมาใช้ทำลูกกลิ้งควรมีแรงดึงผิวที่เหมาะสม และควรน้อยกว่าแรงดึงผิวของลูกกลิ้งแอนิลีน็อกซ์ เพื่อที่จะทำให้การถ่ายโอนหมึกพิมพ์เกิดขึ้นได้ง่าย

ก. ลูกกลิ้งแอนิลีน็อกซ์ ลูกกลิ้งแอนิลีน็อกซ์คือลูกกลิ้งที่ทำหน้าที่รับหมึกพิมพ์จากลูกกลิ้งส่งหมึกเพื่อที่จะส่งต่อไปยังแม่พิมพ์ โดยที่ผิวของลูกกลิ้งแอนิลีน็อกซ์นี้จะเต็มไปด้วยบ่อขนาดเล็กจำนวนมาก มีทั้งที่สามารถมองเห็นด้วยตาเปล่าและไม่สามารถมองเห็นได้ด้วยตาเปล่า ซึ่งขึ้นอยู่กับขนาดของบ่อนั้น ๆ บ่อต่าง ๆ เกิดจากการเจาะผิวลูกกลิ้งแอนิลีน็อกซ์ ซึ่งวิธีการเจาะนั้นมียูด้วยกัน 2 วิธี คือ

- (1) การเจาะโดยใช้วิธีทางกลการเจาะวิธีนี้เป็นการเจาะโดยใช้หัวเพชรหรือวัสดุอื่นที่มีความแข็งกว่าผิวโลหะที่นำมาใช้ทำเป็นลูกกลิ้งแอนิลีน็อกซ์

- (2) การเจาะโดยใช้ลำแสงเลเซอร์ การเจาะโดยใช้ลำแสงเลเซอร์นี้เป็นการเจาะลงบนลูกกลิ้งแอนิลีน็อกซ์ที่ผ่านการเคลือบผิวด้วยเซรามิกมาแล้วบ่อหมึกแต่ละบ่อของลูกกลิ้งแอนิลีน็อกซ์มีลักษณะสำคัญ ซึ่งมีส่วนในการควบคุมปริมาณหมึกพิมพ์และความราบเรียบสม่ำเสมอของชั้นหมึกพิมพ์ที่จะส่งต่อไปยังแม่พิมพ์และวัสดุพิมพ์ต่อไปลักษณะสำคัญดังกล่าวได้แก่ขนาดของปากบ่อหมึก ปากบ่อหมึกจะเป็นส่วนที่เปิดกว้างของบ่อหมึกต่าง ๆ ที่เจาะลงไปในลูกกลิ้งแอนิลีน็อกซ์ เป็นทางเข้าและทางออกของการถ่ายโอนหมึกพิมพ์ โดยทั่วไปแล้วปากบ่อที่กว้างมากจะทำให้มีการถ่ายโอนหมึกพิมพ์ได้ดี รวมทั้งทำความสะอาดได้ง่าย เมื่อมีสิ่งอุดตันบ่อหมึก

-ก้ำแพงระหว่างบ่อหมึก ก้ำแพงระหว่างบ่อหมึกเป็นส่วนที่กั้นระหว่างบ่อหมึกแต่ละบ่อ ส่วนของก้ำแพงนี้จะเป็นส่วนที่ไม่มีหมึกพิมพ์อยู่แต่เป็นเพียงส่วนแบ่งบ่อหมึกแต่ละบ่อจากกัน ซึ่งจะสัมพันธ์กับความละเอียดหรือจำนวนของบ่อหมึกบนลูกกลิ้งแอนิลีน็อกซ์ ก้ำแพงระหว่างบ่อหมึกนี้ควรมีความบางมาก ๆ แต่ต้องแข็งแรงเพื่อที่จะทนทานต่อแรงเสียดสีระหว่างลูกกลิ้งได้

- ความลึกของบ่อหมึก ความลึกของบ่อหมึกเป็นส่วนที่ควบคุมปริมาณการถ่ายโอนหมึกพิมพ์ เช่นเดียวกับขนาดปากบ่อหมึกและความหนาของก้ำแพงบ่อหมึก ทั้งนี้ความลึกบ่อหมึกบนลูกกลิ้งแอนิลีน็อกซ์ที่เหมาะสมอยู่ที่ 28 – 33 เปอร์เซ็นต์ของขนาดความกว้างปากบ่อหมึก ความลึกบ่อหมึกที่ยัง

มากจะทำให้การถ่ายโอนหมึกพิมพ์ไม่ดีและอาจทำให้มีหมึกพิมพ์ตกค้างในบ่อหมึกมาก ทำให้เกิดปัญหาการพิมพ์ แต่ถ้าบ่อหมึกตื้นเกินไป ความแข็งแรงของกำแพงบ่อหมึกจะลดลง เนื่องจากปากบ่อหมึกนั้นใหญ่ขึ้นแต่กำแพงระหว่างบ่อหมึกจะบางลงเพื่อให้ปริมาตรบรรจุของบ่อหมึกยังคงเท่าเดิม

โดยปกติจำนวนของบ่อหมึกบนลูกกลิ้งแอนิล็อกซ์จะวัดเป็นจำนวนบ่อหมึกใน 1 นิ้ว หรือ 1 เซนติเมตร ตัวอย่างเช่น 165 เส้นต่อนิ้ว หรือ 500 เส้นต่อนิ้ว ซึ่งสอดคล้องกับการระบุความละเอียดของภาพพิมพ์ ดังนั้นในจำนวน 1 นิ้ว ด้วยกัน ความกว้างของปากหลุมและความกว้างของกำแพงระหว่างบ่อหมึกจะเป็นตัวกำหนดจำนวนบ่อหมึกที่มีอยู่บนลูกกลิ้งแอนิล็อกซ์นั้น ๆ

การควบคุมปริมาณหมึกพิมพ์ที่ดีจึงจะทำให้เกิดการพิมพ์ที่ดีที่สุด ลูกกลิ้งแอนิล็อกซ์จึงนับว่าเป็นหัวใจของเครื่องพิมพ์เพล็กซ์โซกราฟี ความสัมพันธ์กันของลักษณะสำคัญของบ่อหมึกนี้จึงเป็นส่วนที่ทำให้ควรมีขนาดปากบ่อกว้าง กำแพงที่แคบแต่แข็งแรง และความลึกบ่อหมึกที่พอเหมาะ

ความแข็งแรงของลูกกลิ้งแอนิล็อกซ์นั้นก็มีความสำคัญต่อคุณภาพงานพิมพ์ ถ้าลูกกลิ้งแอนิล็อกซ์เสียในเวลาอันรวดเร็ว ก็จะทำให้ปริมาณการถ่ายโอนหมึกพิมพ์ไม่คงที่ ก่อให้เกิดความไม่สม่ำเสมอของคุณภาพการพิมพ์ และทำให้ไม่สามารถพิมพ์งานที่มีการพิมพ์ซ้ำได้คุณภาพเหมือนเดิม ดังนั้นลูกกลิ้งแอนิล็อกซ์จึงได้รับการเคลือบผิวหน้าเพื่อเพิ่มความแข็งแรงโดยใช้สาร 2 ชนิด คือ

- (1) เคลือบผิวโดยใช้โครเมียม
- (2) เคลือบผิวโดยใช้เซรามิก

โดยทั่วไปลูกกลิ้งที่เคลือบผิวโดยใช้โครเมียมนั้นสามารถที่จะใช้การเจาะแบบกลเท่านั้นในการสร้างบ่อบนลูกกลิ้ง แต่ลูกกลิ้งที่เคลือบด้วยเซรามิกจะสามารถใช้การเจาะทั้งแบบกลและแบบใช้แสงเลเซอร์ในการสร้างบ่อบนลูกกลิ้ง

สำหรับคุณสมบัติของลูกกลิ้งแอนิล็อกซ์ที่ดีและเหมาะสมควรมีดังนี้คือ

- (1) สามารถกระจายชั้นหมึกพิมพ์ได้เรียบและสม่ำเสมอตลอดความยาวลูกกลิ้ง
- (2) สามารถถ่ายโอนหมึกพิมพ์ด้วยชั้นหมึกพิมพ์ที่มีความหนาและความเรียบสม่ำเสมอในปริมาณที่ถูกต้องเหมาะสมไปยังแม่พิมพ์ได้
- (3) มีขนาดของปากบ่อหมึก ความหนาของกำแพง และความลึกของบ่อหมึกที่มีขนาดที่ได้สัดส่วนกัน เพื่อให้เกิดการถ่ายโอนหมึกพิมพ์ได้ดี
- (4) ทำความสะอาดได้ง่าย หากมีหมึกพิมพ์ตกค้างในบ่อหมึก
- (5) บ่อหมึกทุกบ่อควรบรรจุหมึกพิมพ์ได้ในปริมาณเท่า ๆ กัน เพื่อให้ได้ภาพพิมพ์ที่มีความสวยงามไม่มีรอยกระดำกระด่าง

2) **ใบปาดหมึก** งานพิมพ์เพล็กซ์โซกราฟีที่ต้องการคุณภาพสูงมีการนำใบปาดหมึกมาใช้ในการควบคุมความหนาและความเรียบของชั้นหมึกพิมพ์ที่ถ่ายโอนจากลูกกลิ้งแอนิล็อกซ์ไปยังแม่พิมพ์ให้เหมาะสม ใบปาดหมึกอาจทำจากเหล็ก ไนลอน พอลิเอสเตอร์ หรือพอลิเอทิลีนชนิดน้ำหนักโมเลกุลสูง ซึ่งใบปาดหมึกที่ทำจากพอลิเมอร์ช่วยให้การสึกหรอของผิวลูกกลิ้ง แอนิล็อกซ์มีน้อยลง ใบปาดหมึกนอกจากทำหน้าที่ในการกระจายน้ำหมึกให้เรียบบนลูกกลิ้งแอนิล็อกซ์ได้ทั่วกันทั้งลูกได้สม่ำเสมอแล้ว การใช้ระบบใบปาดหมึกยังทำให้การพิมพ์ทำได้ดีกว่า รวดเร็วกว่า สม่ำเสมอ

กว่า และพิมพ์ด้วยความเร็วได้มากกว่า รวมทั้งการควบคุมคุณภาพของงานที่ต้องพิมพ์ซ้ำ ๆ ให้มีเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คุณภาพเหมือนกันทำได้ดีกว่า ทำให้เกิดความผิดพลาดของสีระหว่างแผ่นพิมพ์แต่ละแผ่นมีน้อยลง การวิวัฒนาการของเครื่องพิมพ์ที่มีระบบใบปาดหมึกนี้ก้าวขึ้นไปไม่หยุดยั้งเพื่อสนองต่อการพิมพ์งานในปริมาณมากขึ้นรวดเร็วขึ้น และสวยงามมากขึ้น ในส่วนของใบปาดหมึกเองก็มีการพัฒนาก้าวหน้าไปเรื่อย ๆ โดยระบบปาดหมึกแบบใหม่คือ ซองรีดหมึกพิมพ์ (chamber blade) เป็นระบบปาดหมึกที่มีใบปาดหมึก 2 ใบ ประกบติดอยู่บนของบรรจุหมึก ทำให้ได้ชั้นหมึกพิมพ์ที่เรียบและสม่ำเสมอมากขึ้น อีกทั้งยังช่วยลดหมึกพิมพ์ส่วนเกินในการพิมพ์อันจะช่วยเพิ่มความสะอาดให้งานพิมพ์และไม่จำเป็นต้องมีอ่างหมึกมาใช้บรรจุหมึกพิมพ์อีกต่อไป

3) **โมแม่พิมพ์** โมแม่พิมพ์เป็นโมโลหะที่อยู่ระหว่างลูกกลิ้งแอนิล็อกซ์ และลูกกลิ้งกดพิมพ์ โดยมีแม่พิมพ์ยางหรือแม่พิมพ์พอลิเมอร์ติดตั้งบนโมแม่พิมพ์ ซึ่งอาจติดตั้งบนโมแม่พิมพ์โดยตรงเลยหรือติดตั้งแม่พิมพ์ลงบนแผ่นยึดแม่พิมพ์ (carrier sheet) นอกเครื่องพิมพ์ก่อน แล้วจึงค่อยนำไปติดเข้ากับโมแม่พิมพ์

เมื่อแม่พิมพ์บนโมแม่พิมพ์ได้รับหมึกพิมพ์จากลูกกลิ้งแอนิล็อกซ์

แล้วก็จะถ่ายโอนต่อไปยังวัสดุใช้พิมพ์ที่ผ่านเข้าไประหว่างโมแม่พิมพ์และลูกกลิ้งกดพิมพ์

4) **ลูกกลิ้งกดพิมพ์** ลูกกลิ้งกดพิมพ์เป็นลูกกลิ้งโลหะที่เป็นตัวรองรับวัสดุใช้พิมพ์และให้แรงกดเพื่อให้การพิมพ์ด้วยแม่พิมพ์บนโมแม่พิมพ์เกิดขึ้นได้ การปรับตั้งแรงกดของลูกกลิ้งกดพิมพ์ต้องให้เหมาะสมกับความหนาของวัสดุใช้พิมพ์ และให้สัมพันธ์กับระยะระหว่างโมแม่พิมพ์และลูกกลิ้งแอนิล็อกซ์กับโมแม่พิมพ์และวัสดุใช้พิมพ์ ช่องว่างระหว่างลูกกลิ้งกดพิมพ์และโมแม่พิมพ์นั้นต้องทำการปรับทุกครั้งที่มีการพิมพ์ เพื่อที่จะควบคุมแรงกดของลูกกลิ้งกดพิมพ์ให้ได้แรงกดพิมพ์ที่เหมาะสมถูกต้องเพื่อให้ได้งานพิมพ์ที่ดีที่สุดลูกกลิ้งกดพิมพ์ที่ดีควรมีคุณสมบัติดังนี้

(1) ให้แรงกดที่สม่ำเสมอตลอดความยาวลูกกลิ้ง

(2) มีความแม่นยำของแรงกดพิมพ์

(3) ทำงานได้สัมพันธ์กับโมแม่พิมพ์เป็นอย่างดี

(4) หมุนได้อย่างต่อเนื่องไม่สะดุด

แรงกดของลูกกลิ้งกดพิมพ์มีผลโดยตรงต่อความเร็วของการพิมพ์และความคมชัดสวยงามของภาพพิมพ์

- **ส่วนทำแห้ง** ทั้ง ๆ ที่ระบบการพิมพ์เฟล็กโซกราฟิคนั้นใช้หมึกเหลวที่แห้งตัวเร็ว แต่ก็ยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่อการแห้งตัวได้เร็วหรือช้าของหมึกพิมพ์ด้วยดังนี้ คือ

(1) การดูดซึมและลักษณะผิวของวัสดุใช้พิมพ์ วัสดุใช้พิมพ์มีทั้งชนิดที่ดูดซึมหมึกพิมพ์ได้ดีและได้น้อย มีผิวเรียบและผิวหยาบ สิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นปัจจัยโดยตรงต่อการแห้งของหมึกพิมพ์

(2) ความเร็วในการพิมพ์ต้องสัมพันธ์กับอัตราเร็วในการแห้งตัวของหมึกพิมพ์ด้วย เช่น ถ้าองการพิมพ์ด้วยความเร็วสูงก็ต้องใช้หมึกพิมพ์ที่แห้งตัวได้รวดเร็ว

(3) องค์ประกอบของหมึกพิมพ์ โดยทั่วไปหมึกพิมพ์ที่มีคุณภาพดีนั้นต้องมีองค์ประกอบที่ช่วยให้เกิดการแห้งตัวได้รวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์ประกอบที่เป็นตัวทำละลาย เพื่อให้สามารถพิมพ์งานได้จำนวนมาก ๆ ในเวลาที่มีจำกัด

(4) การถ่ายโอนหมึกพิมพ์ ระบบหมึกก็เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ปริมาณหมึกพิมพ์ที่ถ่ายโอนให้แม่พิมพ์มีมากหรือน้อยก่อนที่จะส่งต่อไปยังวัสดุใช้พิมพ์ โดยปกติปริมาณหมึกพิมพ์มาก จะแห้งตัวได้ช้ากว่าปริมาณหมึกพิมพ์มาก จะแห้งตัวได้ช้ากว่าปริมาณหมึกพิมพ์ที่น้อยกว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากปัจจัยข้างต้นทำให้จำเป็นต้องมีส่วนทำแห้งติดตั้งอยู่ในเครื่องพิมพ์เพื่อให้หมึกแห้งเร็วขึ้นอันจะช่วยให้งานพิมพ์ที่มีคุณภาพ ส่วนทำแห้งที่ติดตั้งในเครื่องพิมพ์มีอยู่ 2 แบบใหญ่ ๆ คือ

(1) ส่วนทำแห้งโดยใช้ลมร้อน ส่วนทำแห้งประเภทนี้เป็นที่นิยมมาก พบในเครื่องพิมพ์เพล็กซ์โคราฟีทั้งหลายเป็นส่วนใหญ่

(2) ส่วนทำแห้งโดยใช้รังสีอัลตราไวโอเลต ส่วนทำแห้งประเภทนี้เป็นวิวัฒนาการใหม่ของระบบทำแห้ง ซึ่งพัฒนาขึ้นตามหมึกพิมพ์ยูวีและมีใช้แพร่หลายมากขึ้นเรื่อย ๆ

ส่วนทำแห้งจะติดตั้งอยู่ระหว่างส่วนพิมพ์แต่ละสี ดังนั้นหมึกพิมพ์จะถูกทำให้แห้ง ก่อนที่จะถูกหมึกพิมพ์อีกสีหนึ่งพิมพ์ทับ

- ส่วนเก็บม้วน (rewind section) เป็นที่ทราบกันอยู่แล้วว่า การพิมพ์ระบบป้อนม้วน นั้นเวลาพิมพ์เสร็จแล้วจะต้องส่งไปผ่านงานหลังพิมพ์ต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นการทำสำเร็จและ/หรือแปรรูป ดังนั้นถ้าส่วนทำสำเร็จและส่วนแปรรูปนั้นไม่ได้ต่อกับส่วนพิมพ์ก็ต้องมีการเข้าม้วนเก็บส่วนที่พิมพ์เสร็จแล้วก่อน แล้วจึงส่งต่อไปยังเครื่องทำสำเร็จและเครื่องแปรรูปต่าง ๆ ต่อไป

การควบคุมแรงตึง ความเรียบและความเรียบร้อยในการม้วนเก็บจึงเป็นปัจจัยสำคัญของส่วนนี้มากมิฉะนั้นการส่งต่อไปสู่หน่วยอื่นจะมีปัญหามาก และเกิดความเสียหายตามมาได้

ถ้าเป็นการพิมพ์แบบป้อนแผ่น ส่วนงานหลังพิมพ์ต่าง ๆ โดยส่วนใหญ่จะต่อพ่วงอยู่ที่ท้ายเครื่องพิมพ์หรือมีฉะนั้นก็จะแยกออกมาทำนอกเครื่องพิมพ์ โดยแล้วแต่รูปแบบของบรรจุภัณฑ์และความเร็วของเครื่องทำสำเร็จเครื่องแปรรูป และเครื่องพิมพ์สัมพันธ์กันหรือไม่

1, ชนิดของเครื่องพิมพ์เพล็กซ์โคราฟี เนื่องจากการพิมพ์เพล็กซ์โคราฟีนั้นสามารถที่จะทำการพิมพ์ได้หลายรูปแบบและบนวัสดุใช้พิมพ์ได้หลายประเภทดังนั้นเครื่องพิมพ์เพล็กซ์โคราฟีจึงมีโครงสร้างหลายรูปแบบเพื่อให้เหมาะสมกับการพิมพ์งานตามความต้องการได้รวดเร็วและมีคุณภาพ ทั้งนี้เครื่องพิมพ์เพล็กซ์โคราฟีสามารถจำแนกออกได้เป็น 3 ประเภท ตามการจัดวางตำแหน่งของส่วนพิมพ์ในเครื่องพิมพ์ดังนี้

เครื่องพิมพ์เพล็กซ์โคราฟีประเภทส่วนพิมพ์ซ้อนตั้ง(stack press) เครื่องพิมพ์ประเภทนี้เป็นเครื่องพิมพ์ที่มีส่วนพิมพ์แต่ละสีแยกออกจากกัน ซึ่งจะมีการวางของแต่ละส่วนพิมพ์ตั้งขึ้นแยกเป็นชั้น ๆ ดังภาพที่ 5.23 จากจุดนี้เองที่ทำให้เครื่องพิมพ์เพล็กซ์โคราฟีประเภทนี้สามารถลดพื้นที่ของการทำงานลง ทั้ง ๆ ที่มีจำนวนส่วนพิมพ์ 6 – 8 ส่วนพิมพ์หรือสี ก็สามารถใช้พื้นที่เท่าเดิม และใช้พื้นที่น้อยกว่าเครื่องพิมพ์ประเภทอื่น อีกทั้งยังควบคุมการทำงานของเครื่องพิมพ์ได้ง่ายเพราะส่วนพิมพ์อยู่ใกล้กัน นอกจากนี้การบำรุงเครื่อง การทำความสะอาดการแก้ปัญหา และการเปลี่ยนงานพิมพ์ใหม่ก็ทำได้ง่ายกว่า ด้วยเหตุนี้เองที่ทำให้การพิมพ์ด้วยเครื่องพิมพ์ประเภทนี้ประหยัดกว่าเครื่องพิมพ์ประเภทอื่น รวมไปถึงการควบคุมความเที่ยงตรงในการพิมพ์ เนื่องจากระยะห่างระหว่างส่วนพิมพ์มีระยะที่สั้นกว่าในเครื่องพิมพ์ประเภทอื่น ดังนั้นการควบคุมแรงตึงของวัสดุใช้พิมพ์ของเครื่องพิมพ์ประเภทนี้ก็มีประสิทธิภาพดีกว่าเครื่องพิมพ์ประเภทอื่นด้วยเช่นเดียวกับเครื่องพิมพ์เพล็กซ์โคราฟีประเภทอื่น เครื่องพิมพ์เพล็กซ์โคราฟีที่ส่วนพิมพ์ใช้โมกดพิมพ์ร่วมกันนี้สามารถพิมพ์บนวัสดุใช้พิมพ์ได้หลายชนิดและหลายความหนา ส่วนการพิมพ์ทำได้เฉพาะระบบป้อนม้วนเท่านั้น และอาจกล่าวได้ว่าเครื่องพิมพ์เพล็กซ์โคราฟีที่ดีที่สุดในปัจจุบัน

1. เครื่องพิมพ์เพล็กซ์โคราฟีประเภทส่วนพิมพ์เรียงกันเป็นแถวตามแนวราบ(in -line press) เครื่องพิมพ์เพล็กซ์โคราฟีประเภทนี้เป็นเครื่องพิมพ์ที่จะมีการวางเรียงส่วนการพิมพ์แต่ละส่วน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรียงเป็นแถวยาวตามแนวราบ ซึ่งจะมีที่ส่วนพิมพ์ก็สามารถต่อเพิ่มได้ โดยทุก ๆ ส่วนพิมพ์จะวางลงบนพื้น สามารถพิมพ์งานได้หลายประเภทเหมือนเช่นเครื่องพิมพ์เฟล็กโซกราฟีประเภทอื่น และยังมีจุดเด่นอยู่หลายประการ สำหรับใช้พิมพ์งานบางชนิด คือสามารถพิมพ์วัสดุใช้พิมพ์ได้ทั้งเป็นม้วนและเป็นแผ่น

(1)ระบบนี้สามารถเพิ่มเติมหน่วยอัดตัดตามแม่แบบสำหรับงานบางประเภทระหว่างส่วนพิมพ์แต่ละสีได้

(2) พิมพ์ได้บนวัสดุใช้พิมพ์ที่มีความหนาหลายๆได้เช่น แผ่นกระดาษลูกฟูก เป็นต้น

(3)พิมพ์งานจำนวนน้อย ๆ ได้ในกรณีของเครื่องพิมพ์ป้อนแผ่นอันจะช่วยลดปัญหาการสูญเสียวัสดุใช้พิมพ์จำนวนมากที่เกิดขึ้นจากการพิมพ์ด้วยเครื่องพิมพ์ป้อนม้วน

อย่างไรก็ตาม ความเร็วของเครื่องพิมพ์ประเภทนี้ก็ยังช้ากว่าเครื่องพิมพ์เฟล็กโซกราฟีสองประเภทที่ได้กล่าวแล้วในข้างต้น และในกรณีของเครื่องพิมพ์ประเภทป้อนม้วนก็ไม่สามารถที่จะใช้พิมพ์วัสดุใช้พิมพ์ที่บางได้เนื่องจากมีแรงดึงม้วนสูง เครื่องพิมพ์ประเภทนี้เหมาะกับงานพิมพ์ฉลากสติ๊กเกอร์ แบบเรียน หนังสือพิมพ์ กระดาษลูกฟูก ฯลฯ

ดังที่กล่าวมาแล้วในข้างต้นว่า การพิมพ์เฟล็กโซกราฟีจะสิ้นสุดลงที่ปลายเครื่องพิมพ์ แต่งานที่พิมพ์แล้วใช้ว่าจะอยู่ในรูปแบบที่สมบูรณ์ตามต้องการ ยังมีส่วนสำคัญอีกส่วนหนึ่งที่จะทำให้งานพิมพ์เหล่านั้นสมบูรณ์แบบคือ ส่วนของงานทำสำเร็จและแปรรูปต่าง ๆ ก่อนนำสิ่งพิมพ์ไปใช้งาน เช่น การทำเป็น กล่อง ถุง ซอง ฯลฯ ดังนั้นก็สามารถนำส่วนเครื่องจักรและอุปกรณ์ในการทำสำเร็จและแปรรูปต่าง ๆ มาต่อพ่วงกับส่วนพิมพ์ได้ เพื่อให้ประหยัดเวลาในการเคลื่อนย้ายแผ่นหรือม้วนงานพิมพ์และไม่สูญเสียเวลาในการผลิต

3. ประเภทของสิ่งพิมพ์

ระบบการพิมพ์เฟล็กโซกราฟีเป็นระบบการพิมพ์ที่ใช้เพื่อพิมพ์สิ่งพิมพ์ประเภทบรรจุภัณฑ์ต่าง ๆ เป็นหลักเช่นเดียวกับระบบการพิมพ์กราวัวร์ ไม่ว่าจะพิมพ์พลาสติกอ่อนตัวเพื่อผลิตเป็นซอง เป็นถุง เป็นแผ่น สำหรับใช้บรรจุห่อหุ้มอาหารและสิ่งอุปโภคและบริโภคอื่น ๆ พิมพ์พลาสติกแข็งเพื่อผลิตเป็นถังและขวด พิมพ์กระดาษเพื่อผลิตเป็นถุงใส่สินค้าตามห้างสรรพสินค้า พิมพ์กระดาษคราฟต์เพื่อผลิตเป็นถุงบรรจุปูนซีเมนต์ พิมพ์กระดาษแข็งและกระดาษลูกฟูกเพื่อผลิตเป็นกล่อง และพิมพ์แผ่นโลหะเปลวทั้งชนิดเคลือบและไม่เคลือบเพื่อผลิตเป็นถุงและซองต่าง ๆ

นอกจากบรรจุภัณฑ์แล้ว ระบบการพิมพ์เฟล็กโซกราฟียังใช้เพื่อพิมพ์สิ่งพิมพ์ทั่วไปและสิ่งพิมพ์เผยแพร่ต่าง ๆ เช่น หนังสือ นิตยสาร สมุด หนังสือพิมพ์ และใช้พิมพ์สิ่งพิมพ์ประเภทอื่น ๆ ด้วย เช่น ฉลาก สติกเกอร์ กระดาษปิดผนัง กระดาษห่อของขวัญ กระดาษทิชชู เช็ค ใบเสร็จรับเงิน ฯลฯ

ในปัจจุบันระบบการพิมพ์เฟล็กโซกราฟีได้รับความนิยมในการใช้พิมพ์สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศที่มีกฎหมายควบคุมเกี่ยวกับความปลอดภัยและความสะอาดของสภาพแวดล้อม เนื่องจากการพิมพ์ในระบบการพิมพ์นี้สามารถทำโดยใช้หมึกพิมพ์ฐานน้ำหรือหมึกพิมพ์ที่มีน้ำเป็นตัวทำละลายหลัก จึงมีความปลอดภัยต่อช่างพิมพ์และผู้อุปโภคและบริโภคสิ่งพิมพ์ที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พิมพ์ด้วยหมึกพิมพ์ดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิ่งพิมพ์บรรจุภัณฑ์อาหาร ในขณะที่หมึกพิมพ์ในระบบการพิมพ์อื่นเป็นหลักฐานน้ำมันและฐานตัวทำละลายจึงมีความปลอดภัยน้อยกว่า

3.การพิมพ์ระบบกราเวียร์

กราเวียร์เป็นกรรมวิธีการพิมพ์แบบแม่พิมพ์ร่องเล็ก ๆ (INTAGLIO) ซึ่งเป็นส่วนที่เป็นภาพหรือลายเส้นที่จะพิมพ์ถูกกัดเจาะเป็นบ่อเล็ก ๆ จำนวนนับล้านบ่อ เรียกว่า เซลล์ (CELL) ซึ่งขึงหมึกสำหรับที่จะพิมพ์ลงบนวัสดุอะไรก็ตาม ส่วนบริเวณที่ไม่ใช่ภาพจะเป็นผิวเรียบและอยู่สูงกว่าบ่อหมึก บ่อหมึกแต่ละบ่อแยกออกจากกันโดยผนังซึ่งเรียกว่า CELL WALL หรือ LAND บ่อเล็ก ๆ นี้จะขึงหมึกไว้ด้วยปริมาณไม่เท่ากันแล้วแต่ขนาดของบ่อ ปริมาณหมึกถ้ามากก็จะทำให้สีเข้มมากกว่า บ่อที่มีหมึกน้อยกว่า ทำให้สามารถพิมพ์ภาพที่มีโทนต่อเนื่องได้

แม่พิมพ์กราเวียร์นี้ส่วนใหญ่ทำมาจากเหล็กทรงกระบอก ซึ่งมีผิวชุบด้วยทองแดง และบ่อหมึก เล็ก ๆ ก็จะถูกกัดลงในชั้นของทองแดงนี้ หรือแม่พิมพ์อาจทำมาเป็นแผ่น แล้วนำมาหุ้มรอบลูกกลิ้งเหล็กอีกชั้นหนึ่งก็ได้

หลักการพิมพ์กราเวียร์ แม่พิมพ์ที่ถูกกัดเป็นภาพแล้ว จะหมึนอนอยู่ในอ่างหมึกเหลวเหมือนกับการพิมพ์แบบเพลกโซ หมึกจะเกาะอยู่ในบ่อหมึกที่กัดไว้และจะมีมีดปาดหมึก (DOCTOR BLADE) เป็นหลักสปริงยาว ๆ กดแนบสนิทอยู่บนผิวของแม่พิมพ์ ทำหน้าที่ปาดหมึกออกจากผิว หมึกก็จะติดอยู่เฉพาะในบ่อหมึก เมื่อผ่านวัสดุแผ่นเรียบเข้าไปจะมีลูกกลิ้งเหล็กทำหน้าที่กด (IMPRESSION) วัสดุติดกับแม่พิมพ์ หมึกเหลวเมื่อรับแรงอัดก็จะถ่ายทอดหมึก (TRANSFER) จากแม่พิมพ์ลงบนผิวของวัสดุเป็นภาพหรือลายเส้นทางกราฟิคออกมา

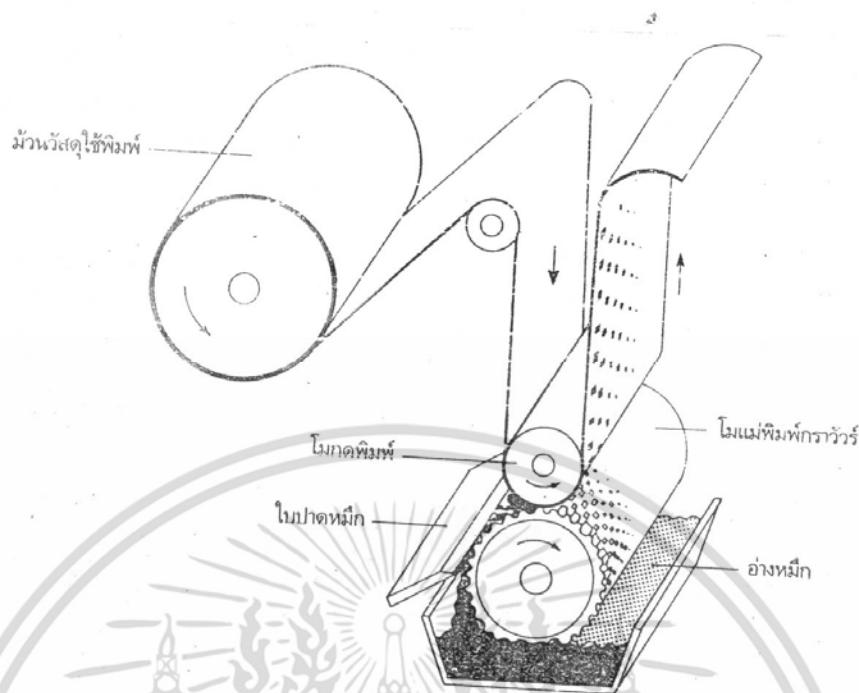
การพิมพ์ระบบกราเวียร์เป็นระบบการพิมพ์ที่สามารถผลิตภาพลายเส้น (LINE WORK) และภาพฮาล์ฟโทน (HALF – TONE) ได้อย่างมีคุณภาพและรวดเร็ว อีกทั้งยังพิมพ์ลงบนผิววัสดุต่าง ๆ ได้อีกหลายประเภท โดยเฉพาะอย่างยิ่งบรรจุภัณฑ์ที่ทำจากวัสดุจำพวกพลาสติกและอลูมิเนียมพอยส์ ระบบการพิมพ์ในระบบนี้จึงเป็นที่นิยมใช้พิมพ์บรรจุภัณฑ์กันมาก เพราะมีคุณภาพการพิมพ์ที่ทัดเทียมกับระบบออฟเซต (OFFSET) ได้เช่นกัน บรรจุภัณฑ์ที่ใช้การพิมพ์ในระบบการเวียร์นี้ก็ได้แก่

- กล่องกระดาษพับ
- ห่อซองที่ยืดหยุ่นได้ (POLYTHYLENE, POLYPRO – PYLENE, CELLOPHANE, NYLON, POLYESTER, VINYL, FOLL ETC)

- กระดาษห่อของขวัญ
- ฉลาก ตรา ทั้งแผ่นและม้วน

ประเภทสิ่งพิมพ์พิเศษอื่น ๆ

- สิ่งพิมพ์พิเศษ กั้นกรองบุหรี ครอบงโลหะ เป็นต้น

ภาพที่ 2.9 ภาพแสดงหลักการพิมพ์กราวัวร์

4.การพิมพ์โดยแม่พิมพ์พื้นแบน (planographic Printing)

แม่พิมพ์ชนิดนี้จะมีลักษณะเป็นแผ่นแบน (Plate) การพิมพ์จะอาศัยหลักการทางเคมี คือ เมื่อจัดทำภาพบนแผ่นโลหะแบนแล้ว คุณสมบัติที่ต้องการคือ เมื่อทาหมึกลงบนแผ่นนั้นส่วนที่เป็นภาพจะดูดหมึกไว้ ส่วนที่ไม่มีภาพคือไม่ต้องการพิมพ์จะไม่ดูดหมึก เมื่อนำไปกดทับกระดาษหมึกก็จะติดบนกระดาษเป็นภาพที่ต้องการได้ การพิมพ์แบบนี้เป็นที่นิยมมากเรียกว่าระบบออฟเซต (Offset) เหมาะสำหรับการพิมพ์ตัวหนังสือและภาพหลายเส้น ลงบนแผ่นกระดาษ แผ่นโลหะ หรือผ้าก็ได้

4.1 การพิมพ์ระบบออฟเซต

การพิมพ์ด้วยระบบออฟเซต เป็นที่แพร่หลายนิยมใช้กันทั่วโลก จะสังเกตได้ว่าในปัจจุบันระบบนี้มีส่วนผูกพันกับชีวิตประจำวันอย่างแยกไม่ออก ไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ หนังสือตำรา นวนิยาย วารสารรายสัปดาห์ รายเดือน โปสเตอร์ โฆษณา แผ่นพับหรือโบรชัวร์ ทุกรายการนี้พิมพ์ด้วยระบบออฟเซตแทบทั้งสิ้นหรืออาจจะกล่าวได้ว่า การพิมพ์ด้วยระบบออฟเซตมีบทบาทเข้ามาแทนที่ระบบเลตเตอร์เพรสซึ่งล้าหลังไป งานออฟเซตสามารถให้คุณค่าของงานพิมพ์ได้สูงเนื่องจากการผสมของเม็ดสกรีนได้อย่างละเอียด

หลักการพิมพ์ในระบบนี้ มีความแตกต่างจากการพิมพ์ระบบเลตเตอร์โดยสิ้นเชิง กล่าวคือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. แม่พิมพ์เป็นแบบผิวระนาบแทนที่จะเป็นตัวนูน
2. แม่พิมพ์จะรับหมึก แล้วถ่ายทอดภาพไปยังตัวกลาง คือ ฝ้ายางแปลงเกตแล้วจึงลงไปบนกระดาษ ไม่ใช่เป็นการสัมผัสโดยตรงเหมือนระบบเลตเตอร์เพรส
3. การที่แม่พิมพ์เป็นแบบผิวระนาบ ทำให้ส่วนที่เป็นภาพ (ที่ต้องรับหมึก) และส่วนที่ไม่ใช่ภาพ (ที่จะรับหมึกไม่ได้) อยู่ในระดับกัน จึงต้องหาวิธีที่จะทำให้ส่วนที่เป็นภาพเท่านั้นรับหมึก และถ่ายทอดไปยังแปลงเกต ซึ่งทำได้โดยการใช้น้ำมาเคลือบผิวส่วนที่ไม่ใช่ภาพไว้แล้วปล่อยให้ส่วนที่เป็นภาพ (ซึ่งไม่รับน้ำ) รับหมึก ดังนั้นระบบออฟเซตจึงมีน้ำเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย

5. การพิมพ์โดยแม่พิมพ์ลายฉลุ (Screen – Process printing)

การพิมพ์วิธีนี้ เป็นวิธีพิมพ์ที่ใช้หลักการง่าย ๆ คือ การใช้แม่พิมพ์ที่ทำด้วยผ้าบาง ๆ แต่มีความเหนียว โดยมีจุดประสงค์ว่าถ้าบริเวณใดที่ไม่ต้องการให้หมึกผ่านก็บังส่วนนั้น เมื่อทำการพิมพ์จะวางแม่พิมพ์ทับบนกระดาษและปาดหมึกลง บนแม่พิมพ์ที่วางทับอยู่นั้น ส่วนที่เปิดไว้หมึกก็จะไม่สามารถผ่านลงไปติดกระดาษได้ ส่วนที่ไม่ได้เปิดไว้หมึกก็จะลงไปติดกระดาษ ที่รองอยู่ด้านล่าง ทำให้ได้ภาพตามที่ต้องการ การสร้างแม่พิมพ์ลายฉลุมี 3 วิธี

1. การฉลุด้วยมือ (Hand Cut Stencil)
2. การใช้วิธีการถ่ายภาพ (Photo Stencil)
3. การใช้เครื่องปรุไซอิเล็กทรอนิกส์

6. การพิมพ์ระบบซิลค์สกรีน

การพิมพ์ซิลค์สกรีนก็คือ การใช้ผ้าไหม (SILK) ที่ผลิตขึ้นมากเพื่อการพิมพ์นี้โดยเฉพาะนำมาซึ่งให้ตั้งบนกรอบไม้หรือกรอบโลหะ แล้วสร้างภาพขึ้นบนผ้าไหมซึ่งมีสภาพเป็นฉากรูปพิมพ์ (SCREEN) ปิดกั้นส่วนที่ไม่ต้องการให้เกิดเป็นภาพให้ที่บดตัน และปล่อยให้ส่วนที่ต้องการให้เป็นภาพโปร่งไว้ การพิมพ์ปิดกั้นบนบนผ้าไหมนี้มีหลายวิธีการ เช่น ระบายด้วยสีน้ำมัน แชลแลค फिल्म ตลอดจนถึงการใช้และน้ำยาไวแสงปิดกั้น และเมื่อนำแผ่นพิมพ์ไปวางทาบบนสิ่งที่จะพิมพ์ทั้งรูปทรง 3 มิติ หรือแผ่นเรียบที่มีพื้นผิวไม่ขรุขระมาก เช่น กระดาษ ผ้า แก้ว พลาสติก โลหะ ไม้ ฯลฯ ที่มีผิวหน้าตัดเรียบ ปาดตันสีให้ผ่านแม่พิมพ์ทะลุออกไปติดบนพื้นรองรับ ซึ่งก็จะได้ภาพพิมพ์ตามที่ต้องการ

การพิมพ์ด้วยระบบซิลค์สกรีนนี้ มีบทบาทกับภาชนะบรรจุภัณฑ์เป็นอย่างมาก เพราะเป็นวิธีเดียวที่จะพิมพ์บนวัสดุหรือภาชนะผิวโค้ง เช่น ขวดแก้ว ขวดพลาสติก หรือกระป๋องโลหะที่ผ่านการขึ้นรูปสำเร็จมาแล้ว

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศุภกาญจน์ ศิลปรัสมิ, จิรประไพ แก้วภราดัย, ชัชภรณ์ เหมศิริ และละมัยแสงเพ็ง(บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือนในจังหวัดนครศรีธรรมราชประเทศไทยได้ดำเนินการสนับสนุนให้แม่หลังคลอดเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี.ศ. 2534จนถึงปัจจุบัน

โดยมีเป้าหมายของประเทศที่จะให้แม่เลี้ยงลูกด้วยนมตนเองอย่างเดียวอย่างน้อย6เดือนร้อยละ30แต่มีแม่เพียงร้อยละ 14.5 เท่านั้นที่สามารถให้นมแม่อย่างเดียวต่อเนื่องถึง4เดือน

วัตถุประสงค์เพื่อหาแนวทางเพิ่มอัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวอย่างน้อย6เดือนให้ได้ร้อยละ30วิธีการคือกลุ่มสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในจังหวัดนครศรีธรรมราชซึ่งประกอบด้วยพยาบาลของโรงพยาบาลมหาราชานครศรีธรรมราชและแม่อาสาในโครงการประสานสายใยคู่อใจนมแม่ติดตามเยี่ยมและช่วยเหลือ

แม่ให้เลี้ยงลูกด้วยนมตนเองจนสำเร็จเมื่อ1, 2,4สัปดาห์และ2,4,6 เดือนหลังคลอดโดยดำเนินการระหว่างเดือนมิถุนายนพ.ศ.2548-พฤษภาคมพ.ศ.2549ผลการศึกษาพบว่า จากการติดตามแม่ 771คนมีแม่เพียง747คนที่สามารถติดตามได้จนถึง 6 เดือนโดยที่มีแม่กลุ่มเสี่ยง 496คนซึ่งเป็นแม่ทำงานนอกบ้านแม่ที่มีปัญหาในการให้นมเด็กป่วยและเด็กที่ขณะจำหน่ายยังรับนมแม่ได้ไม่ดี อัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว6เดือนในแม่ปกติและแม่กลุ่มเสี่ยงเท่ากับร้อยละ92และ19ตามลำดับโดยทั้ง2กลุ่มมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ($p < 0.05$)สรุปผลจากการศึกษาพบว่าการช่วยเหลือและคอยแก้ปัญหาให้แก่แม่หลังคลอดอย่างต่อเนื่องจะช่วยเพิ่มอัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และช่วยให้แม่สามารถให้นมลูกได้ยาวนานขึ้น

ศิริลักษณ์ ถาวรวิฒนะ, กศ.ม.(สุขศึกษา) ปิยะนารถ พรหมมาสกุล, พย.ม. วิไลรักษ์ บุชบรรณ, พย.บ. (บทคัดย่อ) ได้ทำการพัฒนารูปแบบก่อนทำความเย็น(น้ำแข็งแห้ง) กับการรักษาความเย็นในภาชนะสำหรับเก็บรักษาน้ำนมเพื่อรักษาคุณภาพนมแม่ งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการรักษาอุณหภูมิของก้อนทำความเย็นที่จำหน่ายในท้องตลาด(IcebrickและColdhot pack)และน้ำแข็ง2รูปแบบของคลินิกนมแม่ สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาตินครราชสีมา (ถุงพลาสติกใส่น้ำ(น้ำแข็งแห้ง) และฟองน้ำใส่น้ำ)กับภาชนะรูปแบบต่างๆเพื่อใช้รักษาคุณภาพน้ำนมแม่เพื่อศึกษาขนาดจนวนรูปแบบของก้อนทำความเย็นที่จำหน่ายในท้องตลาดและน้ำแข็ง 2 รูปแบบของคลินิกนมแม่สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาตินครราชสีมาทั้งระยะเวลาและภาชนะรูปแบบต่างๆ ผลการวิจัยสรุปได้ว่าการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในการส่งเสริมสุขภาพ(Healthpromotion)ทารกที่ได้รับนมแม่จะได้รับภูมิคุ้มกันและมีโอกาสเจ็บป่วยน้อยกว่าให้คำแนะนำเรื่องการบีบเก็บรักษาน้ำนมแม่มีความสำคัญเพื่อให้ให้น้ำนมแม่ยังคงคุณภาพระหว่างเดินทางศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบของน้ำแข็งกับภาชนะรูปแบบต่างๆที่นิยมใช้กันในปัจจุบันเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานและสนับสนุนการเก็บรักษาน้ำนมแม่โดยที่น้ำนมแม่เก็บรักษาในกระติกน้ำแข็งได้24ชั่วโมงถ้าสามารถควบคุมได้ที่อุณหภูมิ15องศาเซลเซียส

บุญญาพัฒน์ ไชยเมธ, เบญจมาศ พระธานี, บัณฑิต ถิ่นคำรพ(บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาอิทธิพลของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ต่อการพูดคำแรกที่มีความหมายของเด็กไทยในช่วงอายุ 1 ขวบปีแรกการให้อาหารในทารกมีความจำเป็นต่อพัฒนาการและสุขภาพรวมไปถึงช่วยลดอุบัติการณ์ของการเกิดโรคติดเชื้อและการป่วย ทั้งนี้ยังเป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านพุทธิปัญญา การศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการให้นมแม่ต่อการพูดคำแรกที่มีความหมายในเด็กไทย เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปแบบการศึกษาเป็นแบบการศึกษาระยะยาวโดยมีเด็กทารกที่เข้าร่วมศึกษาจำนวน 4,245 คนซึ่งคลอดในระหว่างเดือนมิถุนายน 2543 ถึง เดือนกรกฎาคม 2545 และเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ตามภูมิภาคของประเทศไทยกระจายอยู่ในพื้นที่ชนบทจำนวน 3 แห่ง และเขตเมืองจำนวน 2 แห่งทำการติดตามตั้งแต่แรกคลอดจนถึงอายุ 1 ขวบ ตัวแปรตามคือ การพูดคำแรกที่มีความหมายได้แก่ การเรียกพ่อ/แม่ หรือการเรียกชื่อผู้เลี้ยงดู และ/หรือ คำพูดอื่นๆ ที่มีความหมายโดยตัวแปรตามและข้อมูลการตีพิมพ์แม่ทำการเก็บข้อมูลโดยใช้ปฏิทินพัฒนาการ โดยบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูเป็นผู้ทำการบันทึก ผลการศึกษาพบว่า เด็กที่ตีพิมพ์แม่ทำให้มีการพูดคำแรกที่มีความหมายได้ช้าลงประมาณร้อยละ 5 (Odds Ratio = 0.95; 95%CI: 0.89-1.01) และนอกจากนี้ ยังพบว่าเด็กที่ตีพิมพ์แม่ผสมไม่มีความสัมพันธ์กับการพูดคำแรกที่มีความหมายในช่วงหนึ่งขวบปีแรก (1.00; 95%CI: 0.94-1.07) หลังจากควบคุม Confounding Factors โดยสรุปการให้นมแม่และนมผสมในช่วงขวบปีแรกไม่มีความสัมพันธ์กับการพูดคำแรกที่มีความหมาย

จากรุพร เลิศพิสัยพันธ์, สุภาพร ศรีสัตตรัตน์, กัญญากร นรภัทรทวีพร และพลอยชนก แสนอาทิตย์ ได้ทำการศึกษาเรื่อง แนวโน้มการประชาสัมพันธ์ในทศวรรษหน้า(พ.ศ.2554-2563)มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวโน้มบทบาทการประชาสัมพันธ์และแนวโน้มการใช้สื่อและเครื่องมือเพื่อการประชาสัมพันธ์ขององค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนในประเทศไทยเพื่อศึกษาบทบาทหน้าที่ และงานของนักประชาสัมพันธ์ในประเทศไทย และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์โดยใช้วิธีการวิจัยอนาคต (Ethnographic Delphi Future Research: EDFR) เป็นระยะเวลา 10 ปี คือ ตั้งแต่ พ.ศ. 2554-2563 โดยผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทการประชาสัมพันธ์ขององค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนในประเทศไทยในปัจจุบัน ที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการประชาสัมพันธ์มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันและมีการเห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ บทบาทการประชาสัมพันธ์ในองค์กรภาคเอกชน มีการทำการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างภาพลักษณ์ขององค์กรและการตลาดโดยใช้กลยุทธ์การแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility)

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มบทบาทการประชาสัมพันธ์ขององค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนในประเทศไทยในอนาคต ตามความคิดในอุดมการณ์ของผู้เชี่ยวชาญด้านการประชาสัมพันธ์ พบว่าแนวโน้มที่คาดว่าจะเกิดขึ้นได้มากที่สุดและมีความพึงประสงค์ให้ เกิดขึ้นได้คือองค์กรภาคเอกชนควรใช้การประชาสัมพันธ์เข้าไปมีส่วนเสริมทางการตลาดมากขึ้นเพื่อให้คนจดจำได้

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้สื่อและเครื่องมือเพื่อการประชาสัมพันธ์ในประเทศไทยในปัจจุบันที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการประชาสัมพันธ์มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันและมีการเห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีการใช้สื่อมวลชน เช่น โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ รวมไปถึงสื่อกิจกรรมและสื่อเฉพาะกิจซึ่งยังคงเป็นสื่อหลักในการประชาสัมพันธ์แต่มีการใช้สื่อใหม่ผ่านอินเทอร์เน็ตสังคมออนไลน์ และสื่อดิจิทัลมากขึ้น อาจารย์ประจำภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มการใช้สื่อและเครื่องมือเพื่อการประชาสัมพันธ์ในประเทศไทยในอนาคต ตามความคิดในอุดมการณ์ของผู้เชี่ยวชาญด้านการประชาสัมพันธ์พบว่า แนวโน้มที่คาดว่าจะเกิดขึ้นได้มากที่สุด และมีความพึงประสงค์ให้ เกิดขึ้นได้ คือ ควรมีการใช้ เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) และสื่อดิจิทัลมากขึ้น

5.ความคิดเห็นเกี่ยวกับหน้าที่ คุณสมบัติ และงานของนักประชาสัมพันธ์ในประเทศไทยในปัจจุบันที่กลุ่มผู้ เชี่ยวชาญด้านการประชาสัมพันธ์มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันและมีการเห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ นักประชาสัมพันธ์มีหน้าที่ในการแก้ปัญหาให้กับองค์กรและทำให้องค์กรมีภาพลักษณ์ที่ดีแบบยั่งยืน

6.ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มหน้าที่คุณสมบัตินักประชาสัมพันธ์ในประเทศไทยในปัจจุบันพบว่าแนวโน้มที่คาดว่าจะเกิดขึ้นได้มากที่สุด และมีความพึงประสงค์ให้ เกิดขึ้นได้ คือนักประชาสัมพันธ์ควรเป็นผู้รอบรู้และเก่ง สามารถทำงานได้หลายด้าน (All in one)

7.ข้อเสนอแนะต่างๆที่เกี่ยวข้องกับงานประชาสัมพันธ์ในอนาคต พบว่า แนวโน้มที่คาดว่าจะเกิดขึ้นได้มากที่สุดและมีความพึงประสงค์ให้ เกิดขึ้นได้คือนักประชาสัมพันธ์ควรจะเข้าใจการทำ CSR อย่างยั่งยืน และควรทำอย่างจริงจัง จริงใจ ต่อเนื่อง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษารวบรวมข้อมูลในเรื่อง การศึกษาความสำคัญ ประโยชน์และวิธีการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ตามวัตถุประสงค์ 4 ข้อ ดังนี้

3.1 วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาเรื่องความสำคัญ และวิธีการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร คือ เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลที่มีความเชี่ยวชาญเรื่องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
กลุ่มตัวอย่าง คือ เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลที่มีความเชี่ยวชาญเรื่องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
จำนวน 3 ท่าน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาความสำคัญ วิธีการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยบันทึกแบบบันทึกเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาศึกษา ใช้เป็นแนวทางในการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ซึ่งอุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือกล้องถ่ายรูปเพื่อนำมาใช้ถ่ายภาพ ลักษณะการติดป้ายประชาสัมพันธ์ การใช้สื่อแต่ละประเภทของสถานพยาบาลต่างๆ ได้แก่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลคลองจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โรงพยาบาลนครปฐม ตำบลพระปฐมเจดีย์ อำเภอมือง จังหวัดนครปฐม และโรงพยาบาลลาดกระบัง เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

แบบสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือที่ใช้สัมภาษณ์เพื่อให้ทราบข้อมูลที่จะนำมาใช้เป็นข้อมูลในการศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยไปสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลที่มีความเชี่ยวชาญเรื่องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ที่คอยให้ความรู้กับคุณแม่ที่กำลังตั้งครรภ์ และคุณแม่หลังคลอด ในสถานพยาบาล จำนวน 3 ท่าน ได้แก่

1. นางนุชนาฏ นันทเสน เจ้าหน้าที่พยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลคลองจินดา จังหวัดนครปฐม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. นางพัชรินทร์ ศรีสวัสดิ์ เจ้าหน้าที่งานสาธารณสุขชำนาญการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลตลาดจินดา จังหวัดนครปฐม

3. นางสมปอง ศรีอุไร เจ้าหน้าที่พยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลลาดกระบัง เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

3. การสร้างเครื่องมือแบบสัมภาษณ์ มีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

ผู้วิจัยได้ศึกษาความสำคัญ วิธีการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ภายใต้กรอบแนวความคิด การปฏิบัติตามบันได 10 ขั้นแห่งความสำเร็จในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ขององค์การอนามัยโลก

บันไดขั้นที่ 1 การให้ข้อมูล (Informed decision)

บันไดขั้นที่ 2 การกระตุ้นการหลั่งน้ำนมและให้นมอย่างต่อเนือง

(Establishment & maintenance of milk supply)

บันไดขั้นที่ 3 การจัดการเกี่ยวกับนมแม่ (Human milk management)

บันไดขั้นที่ 4 การทำความสะอาดช่องปากและการให้นมแม่แก่ทารก (Oral care & Feeding Human milk)

บันไดขั้นที่ 5 การส่งเสริม skin-to- skin (Skin-to-skin in care)

บันไดขั้นที่ 6 การดูดเต้านมเปล่า (Non-nutritive sucking)

บันไดขั้นที่ 7 การเปลี่ยนผ่านสู่การให้นมจากเต้า (Transition to breast)

บันไดขั้นที่ 8 การวัดปริมาณน้ำนมที่ทารกได้รับ (Measuring milk transfer)

บันไดขั้นที่ 9 การเตรียมจำหน่าย (Preparation for discharge)

บันไดขั้นที่ 10 การเยี่ยมติดตาม (Appropriate follow-up)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการสืบค้นข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ต งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สื่อประชาสัมพันธ์ที่มีอยู่ทั่วไป ได้แก่ แผ่นพับ โบชัวร์ โปสเตอร์ ไลน์ เป็นต้น และจากการลงพื้นที่สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลที่มีความเชี่ยวชาญเรื่องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เป็นการเก็บข้อมูลเบื้องต้นเพื่อนำมาศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

รวบรวมข้อมูลที่ได้จากเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลที่มีความเชี่ยวชาญเรื่องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จากการ สัมภาษณ์ จัดบันทึก ถ่ายภาพ และนำไปวิเคราะห์ในรูปแบบความเรียง เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาความสำคัญ และวิธีการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

3.2 วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร คือ

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ

2. เจ้าหน้าที่สาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กลุ่มตัวอย่าง คือ

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่
  - 1.1 อาจารย์กึ่งกาญจน์ พิจักขนา อาจารย์คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ และการออกแบบ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร วิทยาเขตโชติเวช
  - 1.2 อาจารย์ศิริพันธ์ มิ่งขวัญ อาจารย์คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ และการออกแบบ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร วิทยาเขตโชติเวช
  - 1.3 คุณدنุพล จาริยะมา กราฟิคดีไซน์เนอร์ บริษัท เอเอสเอ บ็อกซ์บอร์ด คอนเทนเนอร์ จำกัด
2. เจ้าหน้าที่สาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำนวน 3 ท่าน ได้แก่
  - 2.1 คุณมานิต รอดจินดา นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลตลาดจินดา จังหวัดนครปฐม
  - 2.2 คุณพัชรินทร์ ศรีสวัสดิ์ เจ้าหน้าที่งานสาธารณสุขปฏิบัติงาน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลตลาดจินดา จังหวัดนครปฐม
  - 2.3 คุณสุรวิทย์ แต่งสาขา เจ้าหน้าที่งานทันตสาธารณสุขชำนาญงาน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลตลาดจินดา จังหวัดนครปฐม
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
  1. แบบสอบถามความคิดเห็นการพิจารณาเลือกประเภทสื่อสิ่งพิมพ์ที่เหมาะสมกับการนำไปใช้เป็นสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และแบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เป็นเครื่องมือที่ใช้สอบถามผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยการใช้การประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด เหมาะสมระดับมาก เหมาะสมระดับปานกลาง เหมาะสมระดับน้อย และมีความเหมาะสมระดับน้อยที่สุด และใช้อ่านค่าตามอัตราส่วนดังนี้
    - 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด
    - 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมาก
    - 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมระดับปานกลาง
    - 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อย
    - 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

3. การสร้างเครื่องมือแบบประเมิน มีวิธีดำเนินการ ดังนี้
 เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ของโรงเรียนในเพื่อการศึกษาเท่านั้น อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. จัดทำแบบสอบถามความคิดเห็นการพิจารณาเลือกประเภทสื่อสิ่งพิมพ์ที่เหมาะสมกับการนำไปใช้เพื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และแบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ภาควิชาพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบล เป็นเครื่องมือที่ใช้สอบถามผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ภายใต้กรอบแนวคิดที่ 1 หลักการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ ตามหลักทฤษฎีของ McCann-Erickson World Agency โดยเน้นการสื่อความหมายระหว่างผู้บริโภคกับสื่อ (อ้างใน TACT Awards, 2002)

1. การดึงดูด ความน่าสนใจ (Attention & Interested)
2. การสื่อสาร (Communication)
3. การสร้างภาพลักษณ์ให้ผลิตภัณฑ์หรือบริการ (Image)

กรอบแนวความคิดที่ 2 กระบวนการออกแบบกราฟิก ตามหลักทฤษฎีของศิริพรณ์ ปีเตอร์ (2549:205) ประกอบด้วย

1. การศึกษาและรวบรวมข้อมูล (Research)
2. การร่างภาพระดมความคิด (Thumbnails)
3. การร่างภาพในรายละเอียด (Roughs)

2. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเสนอต่ออาจารย์ปรึกษา และตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิดในการวิจัย (Index of Objective Congruence : IOC) ซึ่งการวิจัยครั้งนี้มีผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ดังนี้

1. ผศ. ดร.ธเนศ ภิรมย์การ
อาจารย์คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
2. ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์
อาจารย์คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
3. ดร.สาธิต เหล่าวัฒนพงษ์
อาจารย์คณะสถาปัตยกรรมและการออกแบบ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร วิทยาเขตโชติเวช

โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา (Content Validity) และข้อเสนอแนะ ดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจในคำถามนั้นสอดคล้องกับนิยามศัพท์
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจในคำถามนั้นสอดคล้องกับนิยามศัพท์
- 1 หมายถึง แน่ใจในคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากคะแนนนำผลการพิจารณาตามจำนวนจากสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้อง

R หมายถึง คะแนนการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ

N หมายถึง จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อคำถาม ICO ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป เป็นคำถามที่ใช้ได้ ถ้าไม่ถึง 0.5 ต้องแก้ไขหรือตัดทิ้ง

3. นำแบบสอบถามและตารางที่ผ่านการตรวจสอบแล้ว ไปดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างข้างต้น

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างและนำมาสรุปผลเพื่อใช้ในการออกแบบประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ วิทยาลัยพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นการพิจารณาเลือกประเภทสื่อสิ่งพิมพ์ที่เหมาะสมกับการนำไปใช้เพื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และแบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ วิทยาลัยพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล มาวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) โดยแบ่งเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

4.51 – 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

3.3 วัตถุประสงค์ข้อที่3 เพื่อประเมินประสิทธิภาพที่มีต่อสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ วิทยาลัยพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร คือ

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ
2. เจ้าหน้าที่สาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล
3. อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่
  - 1.1 อาจารย์กิงกาญจน์ พิทักษา อาจารย์คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ และการออกแบบ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร วิทยาเขตโชติเวช
  - 1.2 อาจารย์ศิริพันธ์ มิ่งขวัญ อาจารย์คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ และการออกแบบ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร วิทยาเขตโชติเวช
  - 1.3 คุณดนุพล จาริยะมา กราฟิกดีไซด์เนอร์ บริษัท เอเอสเอ บ็อกซ์บอร์ด คอนเทนเนอร์ จำกัด
2. เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลสาธารณสุขตำบล ตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำนวน 3 ท่าน ได้แก่
  - 2.1 คุณมานิต รอดจินดา นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลตลาดจินดา จังหวัดนครปฐม
  - 2.2 คุณพัชรินทร์ ศรีสวัสดิ์ เจ้าหน้าที่งานสาธารณสุขปฏิบัติงาน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลตลาดจินดา จังหวัดนครปฐม
  - 2.3 คุณสุรวุฒิ แต่งสาขา เจ้าหน้าที่งานทันตสาธารณสุขชำนาญการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลตลาดจินดา จังหวัดนครปฐม
3. อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม 3 ท่าน
  - 3.1 คุณกัญญา ฉ่ำตากล้อง
  - 3.2 คุณประมวล ทับจินดา
  - 3.3 วรภรณ์ บุญส่ง

2. เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

แบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อประเมินประสิทธิภาพสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เป็นเครื่องมือที่ใช้สอบถามผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยใช้การประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด เหมาะสมระดับมาก เหมาะสมระดับปานกลาง เหมาะสมระดับน้อย และมีความเหมาะสมระดับน้อยที่สุด และใช้อ่านค่าตามอัตราส่วนดังนี้

4.51 – 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต หากมีข้อผิดพลาดประการใด ขออภัยเป็นอย่างสูง และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมาก
 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมระดับปานกลาง
 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อย
 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

3. การสร้างเครื่องมือแบบประเมิน มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1. จัดทำแบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อประเมินประสิทธิภาพสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เป็นเครื่องมือที่ใช้สอบถามผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ภายใต้กรอบแนวคิดตามหลักทฤษฎีของศิริพรณ์ ปีเตอร์ (2549:202) ประกอบด้วย

1. ความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูลที่ต้องการสื่อสาร
2. การสื่อความหมายที่ชัดเจนและตรงประเด็น
3. ใช้ภาพประกอบได้สอดคล้องกับเนื้อหา
4. ตัวอักษรมีรูปแบบและขนาดที่เหมาะสมและสอดคล้องกับระยะเวลาการอ่าน
5. ใช้สีได้อย่างสอดคล้องกันและประสมประสานอย่างกลมกลืนกับองค์ประกอบอื่นๆ และช่วยเน้นข้อความให้อ่านง่าย
6. การจัดวางองค์ประกอบที่อ่านได้ง่าย และสอดคล้องกับทิศทางการอ่านโดยลำดับความสำคัญขององค์ประกอบจากมากไปหาน้อย
7. มีต้นทุนในการผลิตที่เหมาะสม

2. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเสนอต่ออาจารย์ปรึกษา และตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิดในการวิจัย (Index of Objective Congruence : IOC) ซึ่งการวิจัยครั้งนี้มีผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ดังนี้

1. ผศ. ดร.ธเนศ ภิรมย์การ
 อาจารย์คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
2. ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์
 อาจารย์คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
3. ดร.สาธิต เหล่าวัฒนพงษ์
 อาจารย์คณะสถาปัตยกรรมและการออกแบบ
 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร วิทยาเขตชโติเวช

โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา (Content Validity) และข้อเสนอแนะ ดังนี้

+1 หมายถึง แนใจในคำถามนั้นสอดคล้องกับนิยามศัพท์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

0 หมายถึง ไม่แน่ใจในคำถามนั้นสอดคล้องกับนิยามศัพท์
 -1 หมายถึง แน่ใจในคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์
 จากคะแนนนำผลการพิจารณามาคำนวณจากสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้อง

R หมายถึง คะแนนการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ

N หมายถึง จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อคำถาม ICO ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป เป็นคำถามที่ใช้ได้ ถ้าไม่ถึง 0.5 ต้องแก้ไขหรือตัดทิ้ง

3. นำแบบสอบถามและตารางที่ผ่านการตรวจสอบแล้ว ไปดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างข้างต้น

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างและนำมาสรุปผลเพื่อใช้ในการออกแบบประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ วิทยาลัยพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อประเมินประสิทธิภาพสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ วิทยาลัยพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล มาวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) โดยแบ่งเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

4.51 – 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

3.4 เพื่อวัตถุประสงค์ที่ 4 เพื่อประเมินความพึงพอใจที่มีต่อสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ วิทยาลัยพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร คือ คุณแม่ที่กำลังตั้งครรภ์หรือคุณแม่หลังคลอดระยะให้นมบุตร

กลุ่มตัวอย่าง คือ คุณแม่ที่กำลังตั้งครรภ์หรือคุณแม่หลังคลอดระยะให้นมบุตร ที่อาศัยในตำบลลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำนวน 24 ท่าน อ้างอิงจำนวนผู้ใช้บริการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ระหว่างเดือนสิงหาคมถึงเดือนกันยายน 2557 (จากการสุ่มแบบเจาะจง)

- 1.1 คุณแม่ของ ด.ญ.ศุพิชา ล่ามกระโทก อายุ 6 เดือน
- 1.2 คุณแม่ของ ด.ช.กิจติกร จุ้ยเพชร อายุ 6 เดือน
- 1.4 คุณแม่ของ ด.ช.รัตนธรรม์ โนนกลาง อายุ 5 เดือน
- 1.5 คุณแม่ของ ด.ช.ปัญญวิชญ์ ศรีรัตน์ อายุ 10 เดือน
- 1.6 คุณแม่ของ ด.ญ.อัญชลีย์ ทองขวาง อายุ 7 เดือน
- 1.7 คุณแม่ของ ด.ญ.ภาวิณี ชมทอง อายุ 7 เดือน
- 1.8 คุณแม่ของ ด.ช.กัณฑ์วี กิจจิรสิน อายุ 6 เดือน
- 1.9 คุณแม่ของ ด.ญ.ปัญชญา นิมอ่อน อายุ 4 เดือน
- 1.10 คุณแม่ของ ด.ช.กิจติกร วุ้ยเพชร อายุ 6 เดือน
- 1.11 คุณแม่ของ ด.ญ.พรรณปพร ชูพลอย อายุ 7 เดือน
- 1.12 คุณแม่ของ ด.ญ.สายสุนีย์ พลเกษสำเร็จ อายุ 2 เดือน
- 1.13 คุณแม่ของ ด.ช.ณัฐรัตน์ โพธิ์บางยาง อายุ 4 เดือน
- 1.14 คุณแม่ของ ด.ช.พีรพล บุรณัติ อายุ 9 เดือน
- 1.15 คุณแม่ของ ด.ช.ชนาธิป ทองอนันต์ อายุ 4 เดือน
- 1.16 คุณแม่ของ ด.ช.ธนภัทร พักค่วย อายุ 2 เดือน
- 1.17 คุณแม่ของ ด.ญ.ณัฐนิชา มั่นจินดา อายุ 9 เดือน
- 1.18 คุณแม่ของ ด.ญ.จิตติมา ฉิมชุกุล อายุ 6 เดือน
- 1.19 คุณแม่ของ ด.ช.ธรรเทพ สนธิ อายุ 6 เดือน
- 1.20 คุณแม่ของ ด.ช.ธนภัทร เนียมทับทิม อายุ 2 เดือน
- 1.21 คุณแม่ของ ด.ญ.ณภัทรสรณ์ อร่ามรัมย์ อายุ 9 เดือน
- 1.22 คุณแม่ของ ด.ญ.สุพัตรา สังเกตกิจ อายุ 2 เดือน
- 1.23 คุณแม่ของ ด.ช.ธันวา จันทเที่ยง อายุ 9 เดือน
- 1.24 คุณแม่ของ ด.ญ.อริษา บุญมาดี อายุ 2 เดือน

2. เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

แบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อประเมินความพึงพอใจสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เป็นเครื่องมือที่ใช้สอบถามคุณแม่ที่กำลังตั้งครรภ์หรือคุณแม่หลังคลอด 6 เดือน ที่อาศัยในตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยใช้การประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด เหมาะสมระดับมาก เหมาะสมระดับปานกลาง เหมาะสมระดับน้อย และมีความเหมาะสมระดับน้อยที่สุด และใช้อ่านค่าตามอัตราส่วนดังนี้

- 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด
- 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับมาก
- 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับปานกลาง
- 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับน้อย
- 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับน้อยที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ใดเห็นประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. การสร้างเครื่องมือแบบประเมิน มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1. จัดทำแบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อประเมินความพึงพอใจสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เป็นเครื่องมือที่ใช้สอบถามคุณแม่ที่กำลังตั้งครรภ์หรือคุณแม่หลังคลอด 6 เดือน ที่อาศัยในตำบลลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ภายใต้กรอบแนวคิดตามหลักทฤษฎีของ McCannn-Erickson World Agency โดยเน้นการสื่อความหมายระหว่างผู้บริโภกับสื่อ (อ้างใน TACT Awards, 2002)

2. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเสนอต่ออาจารย์ปรึกษา และตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์ และ

1. การดึงดูด ความน่าสนใจ (Attention & Interested)
2. การสื่อสาร (Communication)
3. การสร้างภาพลักษณ์ให้ผลิตภัณฑ์หรือบริการ (Image)

กรอบแนวคิดในการวิจัย (Index of Objective Congruence : IOC) ซึ่งการวิจัยครั้งนี้มีผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ดังนี้

1. ผศ. ดร.ธเนศ ภิรมย์การ
อาจารย์คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
2. ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์
อาจารย์คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
3. ดร.สาธิต เหล่าวัฒน์พงษ์
อาจารย์คณะสถาปัตยกรรมและการออกแบบ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร วิทยาเขตโชติเวช

โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา (Content Validity) และข้อเสนอแนะ ดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจในคำถามนั้นสอดคล้องกับนิยามศัพท์
  - 0 หมายถึง ไม่แน่ใจในคำถามนั้นสอดคล้องกับนิยามศัพท์
  - 1 หมายถึง แน่ใจในคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์
- จากคะแนนนำผลการพิจารณาคำนวณจากสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้อง

R หมายถึง คะแนนการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ

N หมายถึง จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อคำถาม ICO ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป เป็นคำถามที่ใช้ได้ ถ้าไม่ถึง 0.5 ต้องแก้ไขหรือตัดทิ้ง

3. นำแบบสอบถามและตารางที่ผ่านการตรวจสอบแล้ว ไปดำเนินการเก็บข้อมูลจาก

กลุ่มตัวอย่างข้างต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างและนำมาสรุปผลเพื่อใช้ในการเลือกแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ที่ได้รับความพึงพอใจมากที่สุด

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อประเมินความพึงพอใจสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล มาวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) โดยแบ่งเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

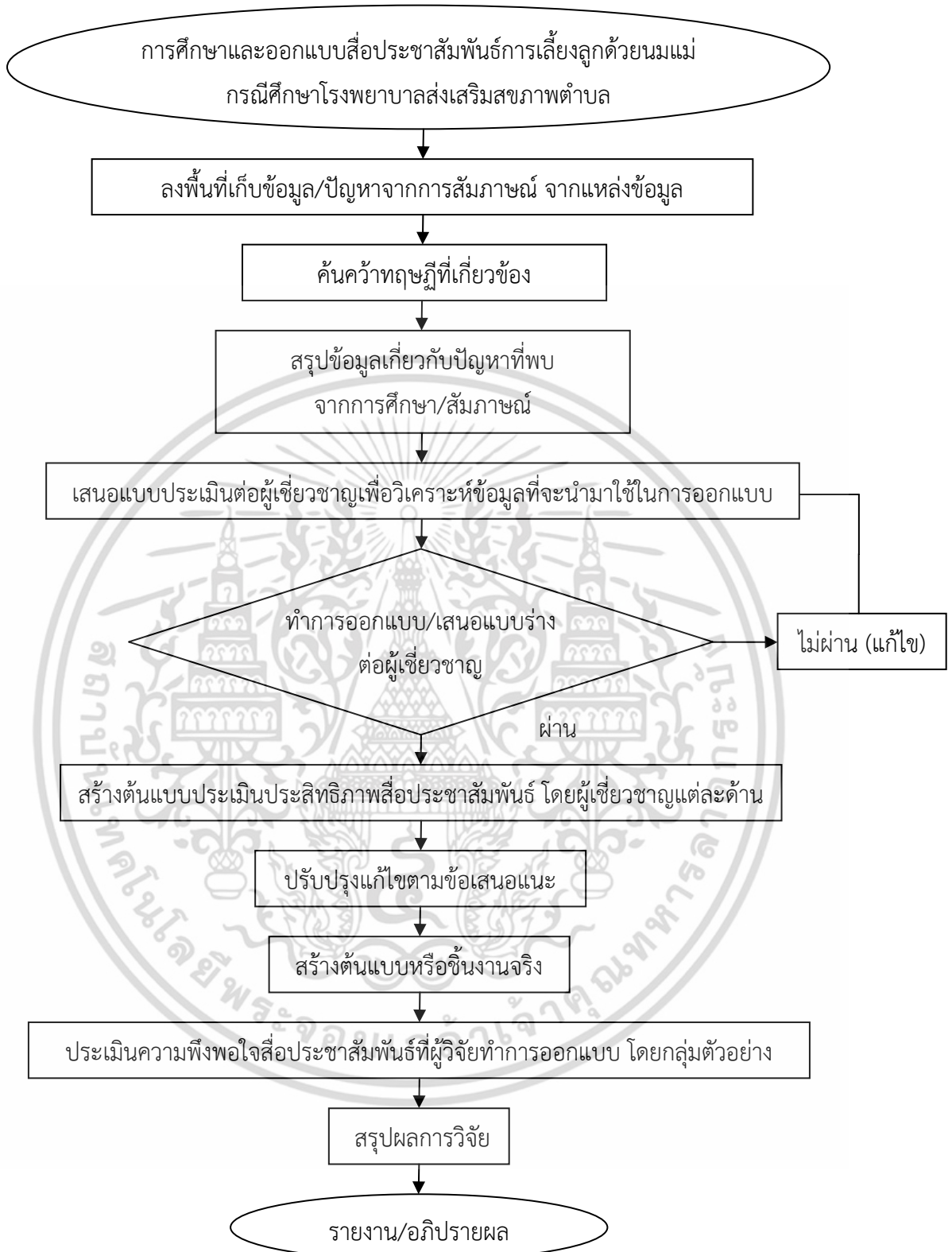
4.51 – 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับน้อย

1.0 – 1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับน้อยที่สุด

ภาพที่ 3.1 แผนภูมิแสดงขั้นตอนการศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาเรื่องความสำคัญและวิธีการของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เพื่อออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เพื่อประเมินประสิทธิภาพที่มีต่อสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เพื่อประเมินความพึงพอใจสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

- 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นตอนการศึกษาเรื่องความสำคัญและวิธีการของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
- 4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นตอนการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล
- 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นตอนการประเมินประสิทธิภาพที่มีต่อสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล
- 4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นตอนการประเมินความพึงพอใจสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นตอนการศึกษาความสำคัญและวิธีการของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นจากการศึกษาเอกสารและวิจัยที่เกี่ยวข้องและการลงพื้นที่สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลที่มีความเชี่ยวชาญเรื่องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

ผู้วิจัยได้ใช้แนวทางตามทฤษฎี ภายใต้กรอบแนวความคิด การปฏิบัติตามบันได 10 ขั้น แห่งความสำเร็จในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ขององค์การอนามัยโลก

บันไดขั้นที่ 1 การให้ข้อมูล (Informed decision)

บันไดขั้นที่ 2 การกระตุ้นการหลั่งน้ำนมและให้มีน้ำนมอย่างต่อเนื่อง
(Establishment & maintenance of milk supply)

บันไดขั้นที่ 3 การจัดการเกี่ยวกับนมแม่ (Human milk management)

บันไดขั้นที่ 4 การทำความสะอาดช่องปากและการให้นมแม่แก่ทารก
(Oral care & Feeding Human milk)

บันไดขั้นที่ 5 การส่งเสริม skin-to- skin (Skin-to-skin in care)

บันไดขั้นที่ 6 การดูดเต้านมเปล่า (Non-nutritive sucking)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บันไดขั้นที่ 7 การเปลี่ยนผ่านสู่การให้นมจากเต้า (Transition to breast)

บันไดขั้นที่ 8 การวัดปริมาณน้ำนมที่ทารกได้รับ (Measuring milk transfer)

บันไดขั้นที่ 9 การเตรียมจำหน่าย (Preparation for discharge)

บันไดขั้นที่ 10 การเยี่ยมติดตาม (Appropriate follow-up)

จากการศึกษาเอกสารและวิจัยที่เกี่ยวข้องและการลงพื้นที่สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่

โรงพยาบาลที่มีความเชี่ยวชาญเรื่องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ทำให้สามารถนำมาวิเคราะห์สู่การออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ได้ดังนี้

น้ำนมแม่มีคุณค่าด้านสารอาหารครบถ้วนที่เหมาะสมต่อเด็กทารกมากกว่านมผสม ในการช่วยส่งเสริมพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ช่วงระยะเวลาที่ทารกควรได้รับนมแม่ที่เหมาะสมคือแรกเกิดจนถึง 6 เดือนแรก แต่เนื่องจากปัจจุบันสภาพสังคมที่ใช้ชีวิตเร่งรีบ ผู้หญิงมีบุตรเมื่ออายุยังน้อยขาดความรู้ ทำให้มารดาไม่สามารถเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ได้สำเร็จ และส่วนมากคือมารดาที่อาศัยอยู่ในแหล่งชุมชน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ยังขาดสื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ทำให้ได้รับข้อมูลข่าวสารไม่ทั่วถึง ด้วยโครงการตำบลนมแม่ทางโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม เป็นตำบลนำร่องจึงจัดตั้งงบประมาณเพื่อสร้างสื่อประชาสัมพันธ์ในการทำหน้าที่สร้างภาพลักษณ์ให้กับองค์กร และเพื่อเป็นการส่งเสริมให้มารดาเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เพิ่มมากขึ้นและยังสามารถเลี้ยงได้อย่างถูกวิธี จากการวิเคราะห์พบว่าสื่อที่จะใช้ในการประชาสัมพันธ์ที่เหมาะสมกับแหล่งชุมชนโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ได้แก่ สื่อประชาสัมพันธ์ชนิดสื่อสิ่งพิมพ์ เนื่องจากสามารถจัดหาแหล่งผลิตได้สะดวก ต้นทุนต่ำและสถานที่ในการใช้ติดตั้งสื่อเป็นเขตทำการเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากสื่อประชาสัมพันธ์ประเภทสิ่งพิมพ์ ประกอบด้วยกันหลายชนิดผู้วิจัยจึงต้องมีการศึกษาและวิเคราะห์เพื่อออกแบบสื่อที่เหมาะสมกับการนำไปใช้ในแหล่งชุมชนโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ในขั้นตอนต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลสื่อประชาสัมพันธ์

ผู้วิจัยได้ศึกษาสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ที่พบเห็นในปัจจุบันจากการลงพื้นที่เก็บข้อมูลเบื้องต้น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลคลองจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โรงพยาบาลนครปฐม ตำบลพระปฐมเจดีย์ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม และโรงพยาบาลลาดกระบัง เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยนำเทคนิคการวิเคราะห์ (SWOT) Strong weak Opportunity Threat ของ อัลเบิร์ต ฮัมฟรี มาใช้ในการวิเคราะห์ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 กรณีศึกษาสื่อประชาสัมพันธ์ที่มีอยู่ทั่วไป

รูปภาพสื่อประชาสัมพันธ์ ประเภท แผ่นพับ	S (จุดแข็ง)	W (จุดอ่อน)	O (โอกาส)	T (อุปสรรค)
	ประหยัด ค่าใช้จ่าย ต้นทุนต่ำ	แผ่นพับที่ ถ่ายเอกสาร ตัวอักษร ภาพอ่านยาก ไม่ดึงดูด ความสนใจ	ผู้บริโภครู้ ไม่สนใจอ่าน	สื่อสารได้ไม่ ชัดเจน
รูปภาพสื่อประชาสัมพันธ์ ประเภท หนังสือเล่มเล็ก	S (จุดแข็ง)	W (จุดอ่อน)	O (โอกาส)	T (อุปสรรค)
	สีสดใสสวยงาม ภาพประกอบ มีความ น่าสนใจ	เนื้อหาเยอะ มากกว่า ภาพประกอบ	ผู้บริโภครู้ ไม่สนใจอ่าน	แหล่งชุมชน ไม่มีกำลัง ผลิต
รูปภาพสื่อประชาสัมพันธ์ ประเภท ใบปลิว	S (จุดแข็ง)	W (จุดอ่อน)	O (โอกาส)	T (อุปสรรค)
	ต้นทุนต่ำ ประหยัด ค่าใช้จ่าย	ข้อมูลถูก จำกัดให้อยู่ ในแผ่นเดียว	ข้อมูลอาจถูก ตัดทอนจนไม่ สมบูรณ์หรือ เยอะจนไม่ น่าอ่าน	อาจสื่อสาร ได้ไม่ชัดเจน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

รูปภาพ สื่อประชาสัมพันธ์ ประเภท โปสเตอร์,ไวเนล	S (จุดแข็ง)	W (จุดอ่อน)	O (โอกาส)	T (อุปสรรค)
	<p>มีแหล่งผลิต เยอะ การ ลงทุนปาน กลาง ผลิตได้ รวดเร็ว วัสดุ ทนแดด ทน ฝน อยู่ได้ นาน สีสันทน สวยงาม น่า ดึงดูดความ สนใจ มี ขนาด หลากหลาย</p>	<p>การผลิต จำนวนมาก อาจใช้ต้นทุน สูง</p>	<p>ผู้บริโภคให้ ความสนใจ สามารถ ออกแบบ เพิ่มแรง ดึงดูดใจได้ หลากหลาย</p>	<p>การติดตั้ง ต้องหา สถานที่ต้อง ตรงกับבק ลุ่มเป้าหมาย และมองเห็น ได้</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นตอนการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสื่อประชาสัมพันธ์เรื่องประเภทของสื่อประชาสัมพันธ์ องค์ประกอบของสื่อประชาสัมพันธ์ เพื่อนำข้อมูลประกอบการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นการพิจารณาเลือกประเภทสื่อสิ่งพิมพ์ที่เหมาะสม และสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

ตารางที่ 4.2 กรณีศึกษาประเภทของสื่อประชาสัมพันธ์

ประเภทของสื่อประชาสัมพันธ์ แบ่งได้เป็น 2 ประเภท

1. สื่อประชาสัมพันธ์ที่ควบคุมได้ (Controllable Media)

ได้แก่สื่อประเภทสิ่งพิมพ์ ประกอบด้วย

1. หนังสือเล่ม
2. นิตยสาร
3. วารสาร
4. หนังสือพิมพ์
5. สิ่งพิมพ์เฉพาะกิจ

จำแนกตามลักษณะของหน่วยงาน

จำแนกตามลักษณะของการจัดพิมพ์

5.1 หนังสือรายงานประจำปี	5.2 หนังสือเล่มเล็ก หรือ เอกสารเย็บเล่ม (โบรชัวร์)
5.3 จุลสารหรืออนุสาร	5.4 ใบปลิวหรือแผ่นปลิว
5.5 แผ่นพับ	5.6 โปสเตอร์
5.7 แคตตาล็อก	

2. สื่อประชาสัมพันธ์ที่ควบคุมไม่ได้ (Uncontrollable Media)

ได้แก่ลักษณะของสื่อมวลชน (Mass Media) แบ่งเป็น 2 ชนิด

1. หนังสือพิมพ์รายวัน และนิตยสารทั้งรายสัปดาห์ และรายปักษ์
2. สื่อกระจายเสียง และแพร่ภาพ

2.1 ภาพยนตร์	2.2 เคเบิลทีวี	2.3 ดาวเทียม
2.3 วิดีโอเท็กซ์	2.5 ดิจิทัลทีวี	2.6 ออนไลน์

(ที่มา: สุรัตน์ นุ่มมนท์, 2539, หน้า 16-23)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.3 กรณีศึกษาองค์ประกอบของสื่อประชาสัมพันธ์

องค์ประกอบของสื่อประชาสัมพันธ์	
1.หนังสือเล่ม <ul style="list-style-type: none"> - ใบหุ้มปก - ปก - ใบผนึกปก - ไบรอนด์ปก - ปกใน - หน้าลิขสิทธิ์ - หน้าอุทิศ - คำนิยม - คำนำ - สารบัญ - สารบัญภาพ - เนื้อเรื่อง - ภาคผนวก - บรรณานุกรม - ดัชนี 	2.นิตยสาร <ul style="list-style-type: none"> - ปก - สารบัญ - บทบรรณาธิการ - เนื้อหาและคอลัมน์ 3.วารสาร <ul style="list-style-type: none"> - ปกหน้า - สารบัญ - บทบรรณาธิการ - เนื้อหา 4.หนังสือพิมพ์ <ul style="list-style-type: none"> - การรายงานข่าวต่างๆทั้งในประเทศและต่างประเทศ - เหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน - ภาพประกอบเรื่องต่างๆ รวมถึงภาพการ์ตูน
5.สื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจ <p>5.1 จุลสารหรืออนุสาร</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีความหนาอย่างน้อย 5 หน้า แต่ไม่เกิน 48 หน้า - รูปเล่มไม่แข็งแรง - อาจเป็นกระดาษพับไปมาเพื่อสะดวกในการถือ - อาจเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่เย็บเล่มแต่ใช้ปกอ่อนเล่มบางๆ 	5.2 แผ่นพับ ต่างกันไปตามลักษณะการใช้ (ศักดิ์ชัย: 2539, หน้า 16) <ul style="list-style-type: none"> - ชื่อเรื่องหรือหัวข้อเรื่อง - หัวเรื่องรอง - ข้อความ - ภาพประกอบ - ผู้พิมพ์และโฆษณา - ตราสัญลักษณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

องค์ประกอบของสื่อประชาสัมพันธ์	
<p>5.3 เอกสารเย็บเล่มหรือโบว์ชัวร์ และหนังสือเล่มเล็ก (ประชิด ทิณบุตร: 2539, หน้า 16)</p> <ul style="list-style-type: none"> - มุ่งเสนอข่าวสารเป็นการเฉพาะ - เนื้อหาสามารถบรรจุได้มากกว่าแผ่นพับทั่วไป - มักทำเล่มแบบเย็บมุงหลังคา หรืออาจเป็นการพับเก็บเล่มได้ - มีปกหน้า,ปกหลัง 	<p>5.4 โปสเตอร์ มี 6 ส่วน (ศักดิ์ชัย เกียรตินาคินทร์: 2539, หน้า 15)</p> <ul style="list-style-type: none"> - หัวเรื่อง - หัวเรื่องรอง - ข้อความโฆษณา หรือประชาสัมพันธ์ - ภาพประกอบ - ผู้พิมพ์และโฆษณา - ตราสัญลักษณ์
<p>5.5 ใบปลิว หรือแผ่นปลิว (ประชิด ทิณบุตร: 2539, หน้า 16)</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีเนื้อหาสาระเรื่องใดเพียงเรื่องเดียว - คำแถลง ประกาศ ชี้แจง แจ้งความ - อาจเพื่อการโฆษณา หรือเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ - ระบุผู้จัดทำหรือไม่ระบุผู้จัดทำ - เป็นแผ่นหรือใบเดี่ยวโดดๆ - ต้องเขียนข้อความให้สมบูรณ์ในพื้นที่เพียงหน้าเดียว - ทั่วไปนิยมทำขนาด A4 	<p>5.6 หนังสือรายงานประจำปี, จดหมายข่าว</p> <ul style="list-style-type: none"> - เนื้อหา - รูปแบบขนาดของหนังสือพิมพ์ 14"x23" หนังสือพิมพ์เล่มเล็ก ขนาด 11.5"x14.5" - จำนวนหน้า 8-24 หน้า,รายสัปดาห์ 12 หน้า, รายเดือน 24 หน้า - การจัดหน้าเป็นคอลัมน์นี้ มักแบ่งเป็น 5 คอลัมน์ ขนาดคอลัมน์ 1.5-2 นิ้ว - มีพาดหัวเฉพาะตัวข่าว ไม่พาดเต็มหน้าเหมือนหนังสือพิมพ์ทั่วไป - ส่วนหน้าสารคดีหรือบทความมักแบ่งเป็น 3 หรือ 4 คอลัมน์ มีภาพประกอบ - หนังสือพิมพ์ขององค์กรที่มีมาตรฐานจะแบ่งหน้าข่าวเป็น 8 คอลัมน์ สารคดี บทความ จะแบ่งหน้าข่าวเป็น 6-7 คอลัมน์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นการพิจารณาเลือกประเภทสื่อสิ่งพิมพ์ที่เหมาะสมกับการนำไปใช้ป็นสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และแบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยได้ใช้แนวทางตามทฤษฎี

กรอบแนวความคิดที่1 หลักของการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ ตามหลักทฤษฎีของ McCann-Erickson World Agency โดยเน้นการสื่อความหมายระหว่างผู้บริโภคกับสื่อ (อ้างอิงใน TACT Awards, 2002)

1. การดึงดูด ความน่าสนใจ (Attention & Interested)
2. การสื่อสาร (Communication)
3. การสร้างภาพลักษณ์ให้ผลิตภัณฑ์หรือบริการ (Image)

กรอบแนวความคิดที่2 กระบวนการออกแบบกราฟิก ตามหลักทฤษฎีของศิริพรณ์ ปีเตอร์ (2549:205) ประกอบด้วย

1. การศึกษาและรวบรวมข้อมูล (Research)
2. การร่างภาพระดมความคิด (Thumbnails)
3. การร่างภาพในรายละเอียด (Roughs)
4. การนำเสนอผลงานการออกแบบ (Comprehensive)
5. การตัดสินใจเลือก (Decide)
6. การผลิต (Implement)

ตารางที่ 4.4 ความคิดเห็นการพิจารณาเลือกประเภทสื่อสิ่งพิมพ์ที่เหมาะสมกับการนำไปใช้ป็นสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐมโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (จากกลุ่มตัวอย่าง 6 คน)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น							
	5	4	3	2	1	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1. จุลสารหรืออนุสาร	1	0	0	5	0	2.50	1.2247	ระดับน้อย
2. แผ่นพับ	6	0	0	0	0	5.00	0.0000	ระดับมากที่สุด
3. เอกสารเย็บเล่มหรือโบว์ชัวร์	2	1	3	0	0	3.83	0.8165	ระดับมาก
4. โปสเตอร์, ไวเนล	5	1	0	0	0	4.83	0.0000	ระดับมากที่สุด
5. ใบปลิว หรือแผ่นปลิว	1	2	1	3	0	3.00	1.2649	ระดับปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด
 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมาก
 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง
 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อย

สามารถวิเคราะห์จากค่าสถิติค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) และสัดส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ได้ว่า สื่อสิ่งพิมพ์ที่เหมาะสมกับการนำไปใช้เป็นสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ วิทยาลัยศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ได้แก่ แผ่นพับ(Folder) ($\bar{X} = 5.00, S.D. = 0.0000$) หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด และโปสเตอร์ วนิล ($\bar{X} = 4.83, S.D. = 0.0000$) หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 4.5 แบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ วิทยาลัยศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม (จากกลุ่มตัวอย่าง 6 คน)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น							ระดับความเหมาะสม
	5	4	3	2	1	$\bar{X}$	S.D.	
1.ภาพจริง	5	1	0	0	0	4.83	0.4082	ระดับมากที่สุด
2.ภาพวาดเหมือนจริง	0	2	3	1	0	3.17	0.7528	ระดับปานกลาง
3.ภาพวาดการ์ตูน	3	3	0	0	0	4.50	0.5477	ระดับมาก
4.ภาพกราฟิก	0	0	5	1	0	2.83	0.4082	ระดับปานกลาง
5.ตัวอักษรแบบมีเชิง	0	2	3	1	0	3.17	0.7528	ระดับปานกลาง
6.ตัวอักษรแบบไม่มีเชิง	4	2	0	0	0	4.67	0.5164	ระดับมากที่สุด
7.ตัวอักษรแบบตัวเขียน	4	2	0	0	0	4.67	0.5164	ระดับมากที่สุด
8.ตัวอักษรแบบประดิษฐ์	0	2	3	1	0	3.17	0.7528	ระดับปานกลาง
9.วรรณศิลป์เย็น	3	3	0	0	0	4.50	0.5477	ระดับมาก
10.วรรณศิลป์ร้อน	3	2	1	0	0	4.33	0.8165	ระดับมาก

- 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด
 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมาก
 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง
 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สามารถวิเคราะห์จากค่าสถิติค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) และสัดส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ได้ว่า องค์กรประกอบที่มีความเหมาะสมกับการนำไปออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ได้แก่ ภาพจริง ($\bar{X} = 4.83, S.D. = 0.4082$) หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ตัวอักษรแบบ ไม่มีเชิงและตัวอักษรแบบตัวเขียน ($\bar{X} = 4.67, S.D. = 0.5164$) หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด สีวรรณะเย็น ($\bar{X} = 4.50, S.D. = 0.5477$) หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด สีวรรณะร้อน ($\bar{X} = 4.33, S.D. = 0.8165$) หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับมาก

จากแบบสอบถามเมื่อผู้วิจัยได้สรุปผลการพิจารณาเลือกประเภทสื่อสิ่งพิมพ์ที่เหมาะสม และรวบรวมความคิดเห็นเพื่อการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์แล้วจึงนำข้อมูลที่ได้ไปประกอบการศึกษา และออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.6 ข้อจำกัดทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์

ข้อจำกัดทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์	หลักการและทฤษฎีที่นำมาใช้สร้างข้อจำกัดทางการออกแบบ	แหล่งอ้างอิง/วารสาร/เอกสาร
<p>1. การออกแบบจุดสสารหรืออนุสาร</p>	<p>ความยาวไม่มากนัก ให้ข้อมูลทีละน้อย รูปแบบลักษณะมีความหนาอย่างน้อย 5 หน้า แต่ไม่เกิน 48 หน้า รูปเล่มไม่แข็งแรง อาจเป็นแผ่นกระดาษพับไปมา เพื่อสะดวกในการถือ อาจเป็นสื่อสิ่งพิมพ์เย็บเล่ม แต่ใช้ปกอ่อน เป็นเล่มบางๆ</p>	<p>สุรัตน์ นุมนนทร์. 2539: 13 “ความหมายและความสำคัญของสื่อสิ่งพิมพ์”</p>
<p>2. การออกแบบแผ่นพับ</p>	<p>เป็นงานพิมพ์ที่ลักษณะพับทบไปมาตั้งแต่ 2 ทบขึ้นไป เป็นลักษณะของสิ่งพิมพ์เดียว คือ ใช้พื้นที่หน้า-หลังของกระดาษเท่านั้นไม่มีการเย็บเล่ม ขนาดที่นิยม A4 หรือ 8.25 นิ้ว x 11.75 นิ้ว ส่วนใหญ่ประกอบด้วย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ชื่อเรื่อง หรือหัวเรื่อง - หัวเรื่องรอง - ข้อความสั้นกระชับเข้าใจง่ายในเวลารวดเร็ว - ภาพประกอบ เข้าใจง่ายในเวลารวดเร็ว - ผู้พิมพ์ และผู้โฆษณาการให้ข้อมูลของผู้จัดพิมพ์ - ตราสัญลักษณ์ ตราของหน่วยงานที่พิมพ์โฆษณาประชาสัมพันธ์ หรือตราที่ออกแบบเพื่อใช้ในกิจกรรมนั้นๆ <p>ขั้นตอนสำคัญในการจัดทำ</p> <ul style="list-style-type: none"> - กำหนดเป้าหมายของการจัดทำ - ทราบลักษณะพื้นฐานของผู้ที่จะได้รับข่าวสารนั้น - กำหนดรูปแบบและข้อความของแผ่นโฆษณาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการเผยแพร่ - ร่างข้อความให้พอเหมาะกะกับรูปแบบ - จัดหาภาพให้เข้ากับข้อความ น่าสนใจ และเกี่ยวข้องกับเรื่องจัดทำเลยเข้าทำ 	<p>ศักดิ์ชัย เกียรติวินาศินทร์. 2539, 16 “การออกแบบสิ่งพิมพ์ทั่วไป”</p> <p>วันชัย ศิริชนะ. 2536, 7 “ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดพิมพ์หนังสือ”</p>

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

<p>3. เอกสารเย็บเล่มหรือโบรชัวร์</p>	<p>มุ่งเสนอข่าวสารเป็นการเฉพาะ ต้องการเนื้อหาที่สามารถบรรจุได้มากกว่าแผ่นพับทั่วไป มีท่าเลื่อมแบบเย็บมุมหลังคา ต้องมีปกหน้า ปกหลัง ปัจจุบันมีหลายขนาด และอาจไม่เย็บเล่ม แต่เป็นการพับเก็บเล่มก็ได้</p>	<p>ประชิด ทีณบุตร. 2539: 16 “การออกแบบกราฟิก”</p>
<p>4. การออกแบบโปสเตอร์</p>	<p>มีทั้งขนาดกลางขนาดใหญ่ นิยมพิมพ์บนกระดาษขนาด A3 (20x30 นิ้ว) ข้อคำนึงในการออกแบบโปสเตอร์</p> <ul style="list-style-type: none"> - ควรเป็นแผ่นเดียวโดดๆ สามารถนำไปติดบนพื้นผิวใดก็ได้ - ควรมีภาพประกอบ และข้อความที่บ่งบอกถึงอะไร ที่ไหน เมื่อใด ใช้ข้อความกะทัดรัดเข้าใจง่าย แสดงแนวคิดหลักเพียงอย่างเดียว - ผลิตักเป็นจำนวนมาก - กว้างกว่าแนวภาพประกอบ และข้อความต้องประสานสัมพันธ์กันและกันง่ายแก่การจดจำ (ควรมีตัวอักษรหรือสโลแกน) - ขนาดของตัวอักษรควรแตกต่างกันตามหน้าที่ <p>มีองค์ประกอบ 6 ส่วน</p> <ul style="list-style-type: none"> - หัวเรื่อง - หัวเรื่องรอง - ข้อความประชาสัมพันธ์ - ภาพประกอบ - ผู้พิมพ์หรือผู้โฆษณา - ตราสัญลักษณ์ <p>ต้องมีความสมดุลตาที่สามารถดึงดูดให้ผู้ผ่านไปมาสนใจและหยุดดูใจความครบถ้วน ชัดเจนสวยงาม เข้าใจง่ายรวดเร็ว</p>	<p>ศักดิ์ชัย เกียรตินาคินทร์. 2543, 15-16 “การออกแบบสิ่งพิมพ์ทั่วไป”</p> <p>วิฒนะ จุฑะภาต. 2541, 101</p>
<p>5. การออกแบบใบปลิวหรือแผ่นปลิว</p>	<p>เป็นแผ่นใบเดียวโดดๆ ข้อมูลต้องสมบูรณ์ภายในพื้นที่กระดาษเพียงหน้าเดียว ขนาดที่นิยมทำกันขนาด A4 เพื่อสะดวกในการแจกจ่าย</p>	<p>ประชิด ทีณบุตร. 2539: 16 “การออกแบบกราฟิก”</p>

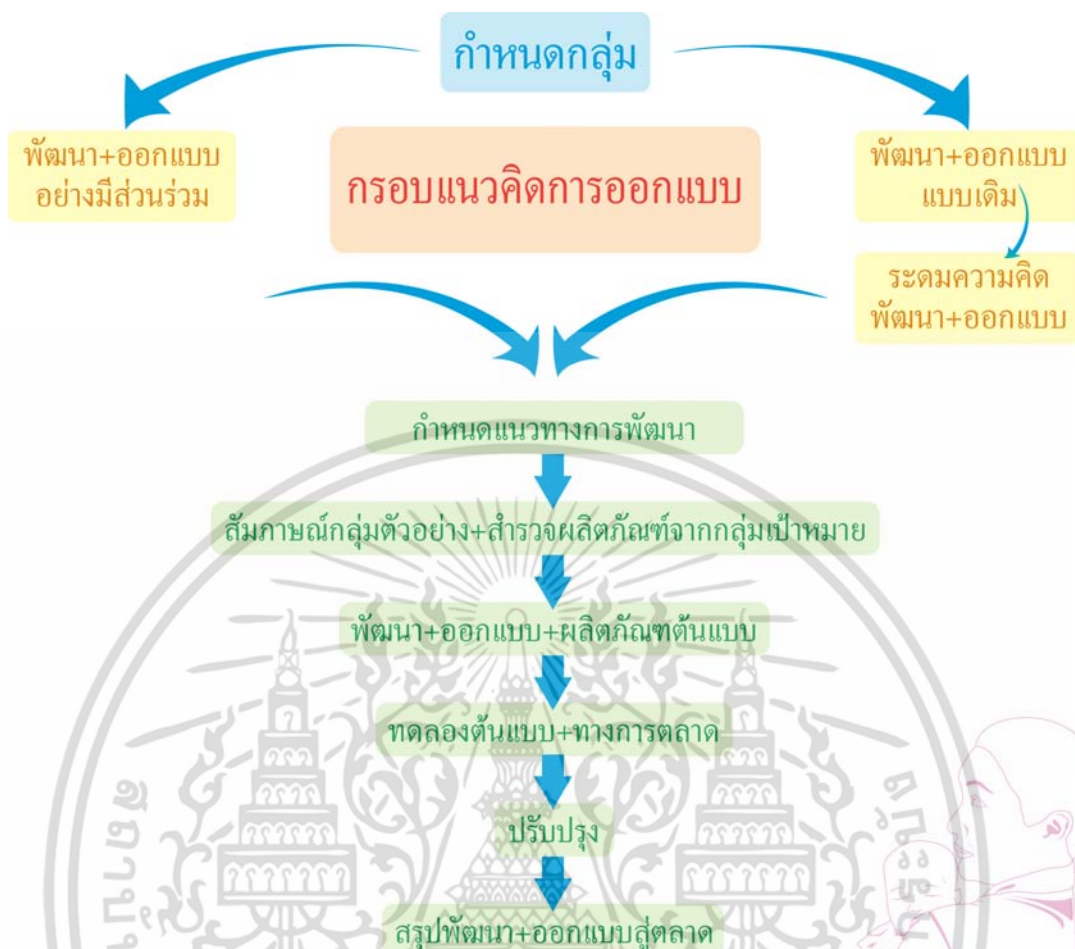
ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

<p>6. หนังสือเล่ม</p>	<p>ต้องมีการพับและการเย็บเข้าเป็นเล่ม มีทั้งปกอ่อน ปกแข็งส่วนใหญ่ขนาดไม่เกิน 10x12 นิ้ว เนื้อในทำด้วยกระดาษบาง มีองค์ประกอบดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ใบหุ้มปก - ปก - ใบฉีกปก - ใบรองปก - ปกใน - หน้าลิขสิทธิ์ - หน้าอุทิศ - คำนิยม - คำนำ - สารบัญ - สารบัญภาพ - เนื้อเรื่อง - ภาคผนวก - บรรณานุกรม - ดัชนี 	<p>ประชิด ติณบุตร. 2539: 16 “การออกแบบกราฟิก” ประชัน วัลลิโก. 2539: 83-85 “การออกแบบหนังสือนิตยสาร วารสาร”</p>
<p>7. การออกแบบวารสาร</p>	<p>ประกอบด้วย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ปกหน้า - สารบัญ - สารบัญภาพ - บทบรรณาธิการ - เนื้อหา <p>การจัดวางรูปแบบต้องสอดคล้องกับเนื้อหา และเกี่ยวข้องกับกลุ่มเป้าหมาย</p>	<p>ประชัน วัลลิโก. 2539: 87 “การออกแบบหนังสือนิตยสาร วารสาร”</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.7 ข้อจำกัดทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยใช้การรวบรวมข้อมูลจากกรณีศึกษาที่รวบรวมด้วยตนเอง

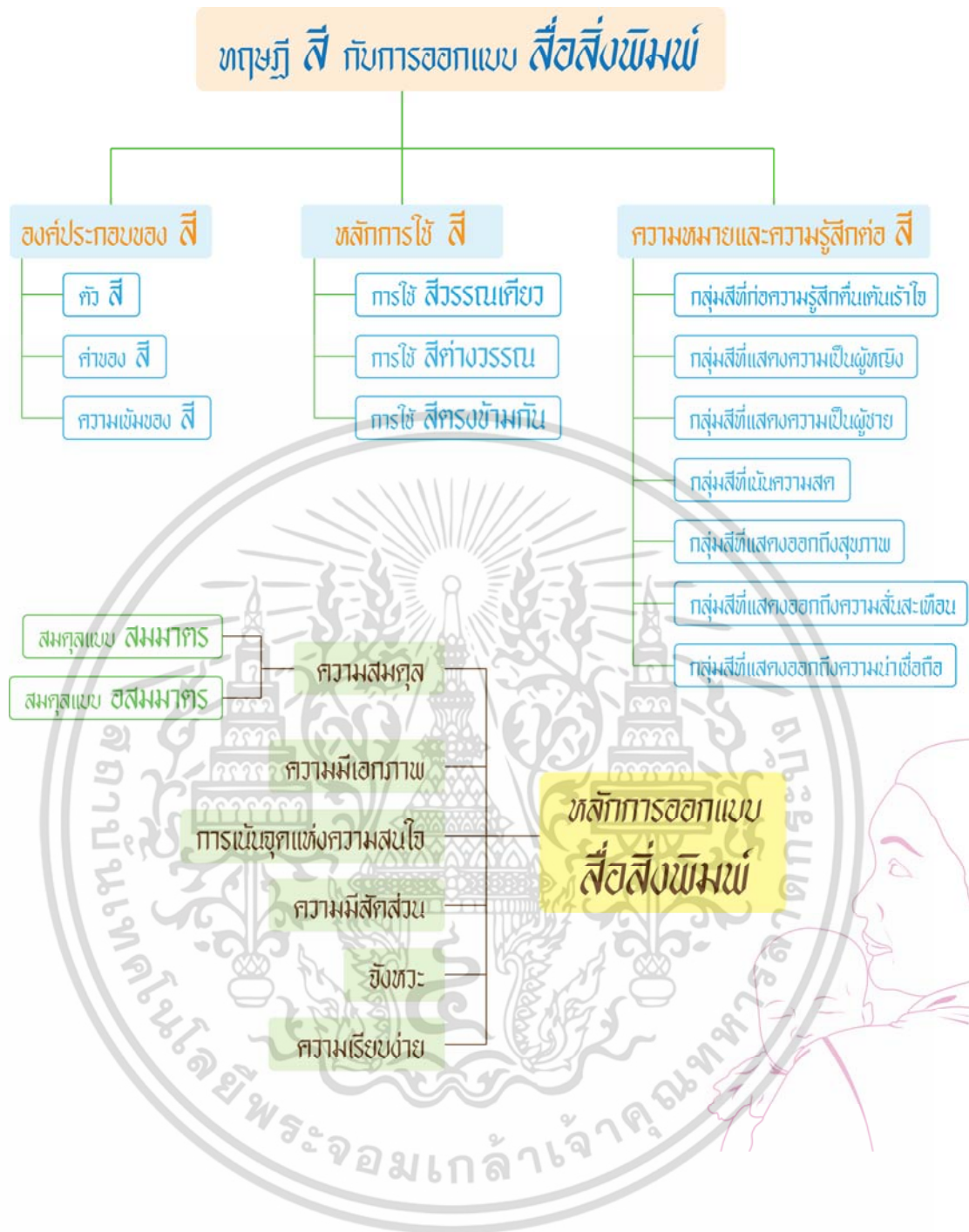
ข้อจำกัดทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์	ประเด็นที่ต้องศึกษา	เป้าหมายเพื่อสร้างข้อจำกัด
<ol style="list-style-type: none"> การออกแบบโปรโตเตอร์และแผ่นพับ 	<ol style="list-style-type: none"> หัวเรื่อง หัวเรื่องรอง ข้อความโฆษณา หรือประชาสัมพันธ์ ภาพประกอบ ผู้พิมพ์และโฆษณา ตราสัญลักษณ์ 	<p>ศึกษาความสำคัญ หัวเรื่อง และหัวข้อเรื่อง รองมีหน้าที่อย่างไร เพื่อนำมา กำหนดขนาดรูปแบบ และโครงสร้างบนตัวอักษร</p> <p>ศึกษาความต้องการ และทิศทางในการออกแบบและพัฒนา รูปแบบตามกลุ่มประชากรที่ศึกษา และขึ้นอยู่กับการกำหนดเรื่องราว เนื้อหาที่จะทำการประชาสัมพันธ์</p>
<ol style="list-style-type: none"> การออกแบบเอกสารเย็บเล่ม (หนังสือเล่มเล็ก) หรือ โบว์ชัวร์ 	<ol style="list-style-type: none"> ปกหน้า, ปกหลัง เนื้อหา เย็บเล่ม 	<p>ศึกษารูปแบบ ลักษณะของกลุ่มประชากร ทำการกำหนดเนื้อหาที่ต้องการ จะทำการประชาสัมพันธ์</p> <p>ศึกษา ลักษณะการเย็บเล่ม การพับเก็บเข้าเล่ม เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบ</p>

ภาพที่ 4.1 กรอบแนวคิดการออกแบบ

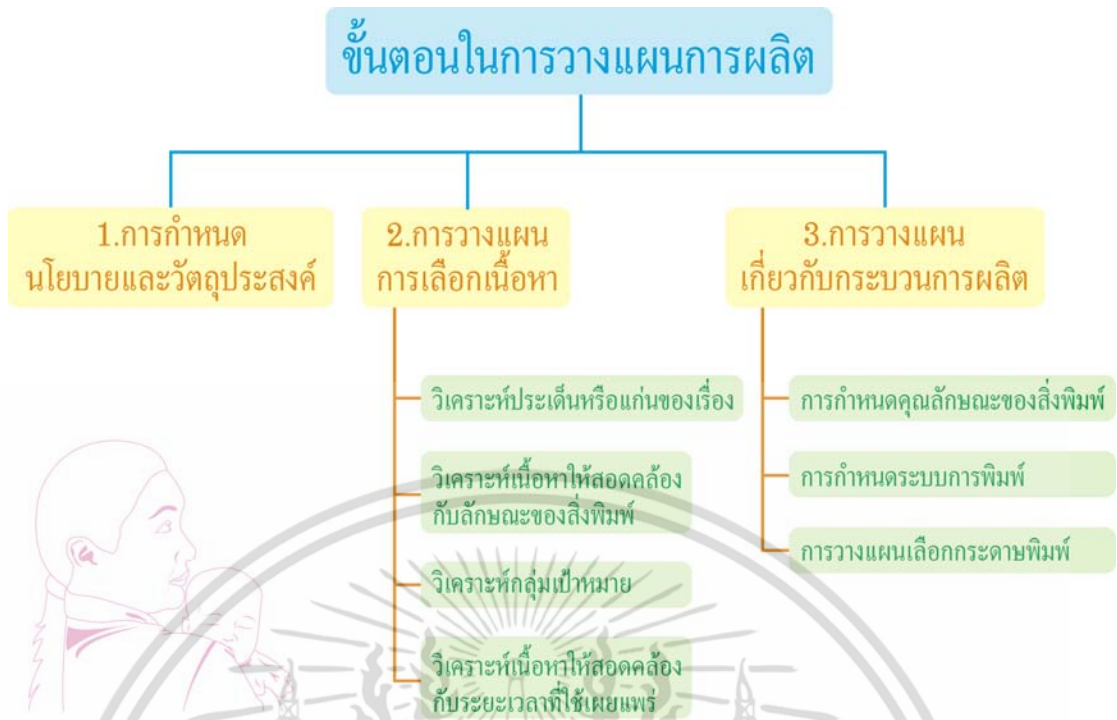
ที่มา: เอกสารประกอบการสอน รศ.อุดมศักดิ์ สาริบุตร วันที่ 14 ธ.ค. 2556

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.2 การวิเคราะห์ทฤษฎีสี่ กับหลักการออกแบบ สื่อสิ่งพิมพ์
ที่มา : กรรณิการ์ เอี่ยมจินดา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.3 การวิเคราะห์ขั้นตอนในการวางแผนการผลิต
ที่มา : กรรณิการ์ เอี่ยมจินดา

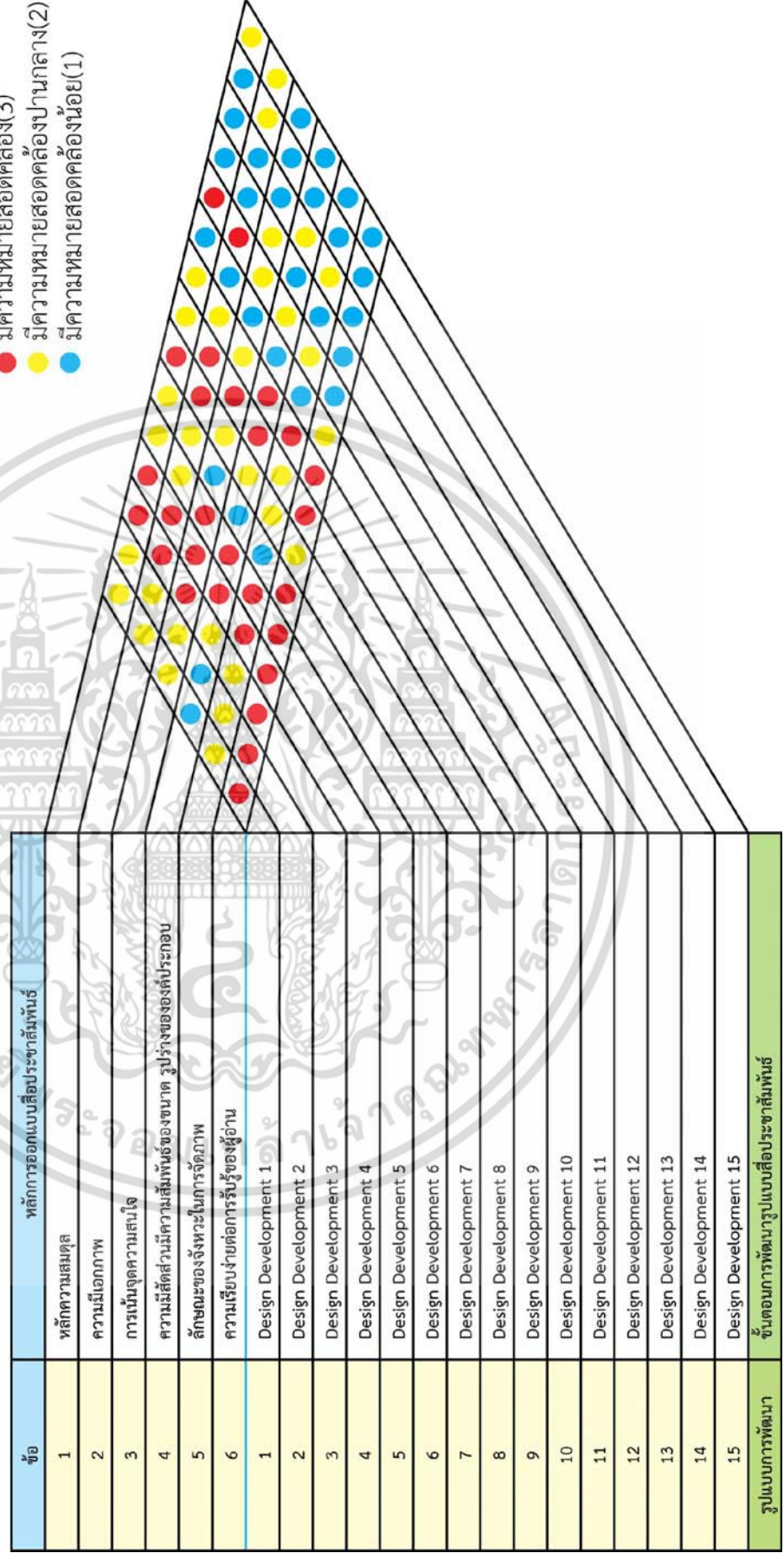
ภาพที่ 4.4 การสร้างแนวคิดในการออกแบบเบื้องต้น
ที่มา : กรรณิการ์ เอี่ยมจินดา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางการกระจายหน้าที่การวิเคราะห์เชิงการออกแบบผลิตภัณฑ์

อ้างอิง : กระบวนการการกระจายหน้าที่การวิเคราะห์เชิงการออกแบบผลิตภัณฑ์ โดยอาศัยหลักการออกแบบผลิตภัณฑ์ 11 หลักการในการวิเคราะห์ตามตารางเมทริกซ์สัมพันธ์ หลักการของ ดร.มณฑล ศาสนนันท์ การออกแบบผลิตภัณฑ์ (เพื่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมและวิศวกรรมย์อเนก 2550:94)

- มีความหมายสอดคล้อง(3)
- มีความหมายสอดคล้องปานกลาง(2)
- มีความหมายสอดคล้องน้อย(1)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินประสิทธิภาพสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อประเมินประสิทธิภาพสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)

ผู้วิจัยได้ใช้แนวทางตามทฤษฎี ภายใต้กรอบแนวคิดตามหลักทฤษฎีของ ศิริพรณ์ ปีเตอร์ (2549:202) ประกอบด้วย

1. ความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูลที่ต้องการสื่อสาร
2. การสื่อความหมายที่ชัดเจนและตรงประเด็น
3. ใช้ภาพประกอบได้สอดคล้องกับเนื้อหา
4. ตัวอักษร มีรูปแบบและขนาดที่เหมาะสมและสอดคล้องกับระยะเวลาการอ่าน
5. ใช้สีได้อย่างสอดคล้องกันและประสมประสานอย่างกลมกลืนกับองค์ประกอบอื่นๆ และช่วยเน้นข้อความให้อ่านง่าย
6. การจัดวางองค์ประกอบที่อ่านได้ง่าย และสอดคล้องกับทิศทางการอ่านโดยลำดับความสำคัญขององค์ประกอบจากมากไปหาน้อย
7. มีต้นทุนในการผลิตที่เหมาะสม

ตารางที่ 4.9 ความคิดเห็นการประเมินประสิทธิภาพสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) รูปแบบที่1 (จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 9 คน)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น										S.D.
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9	$\bar{X}$	
1.ความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูล ที่ต้องการสื่อสาร	4	3	5	5	4	4	4	4	4	4.11	0.60
2.การสื่อความหมาย ที่ชัดเจน และตรงประเด็น	4	2	4	5	4	4	4	4	4	3.89	0.78

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น										$\bar{X}$	S.D.
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9			
3.ใช้ภาพประกอบ ได้สอดคล้องกับ เนื้อหา	5	2	5	5	4	4	4	5	5	4.33	1.00	
4.ตัวอักษรมี รูปแบบและขนาดที่ เหมาะสมและ สอดคล้องกับ ระยะการอ่าน	3	3	3	4	4	3	4	4	5	3.67	0.71	
5.ใช้สีได้อย่าง สอดคล้องกัน และ ประสมประสาน อย่างกลมกลืนกับ องค์ประกอบอื่นๆ และช่วยเน้น ข้อความให้อ่านง่าย	4	3	5	4	4	4	4	4	5	4.11	0.60	
6.การจัดวาง องค์ประกอบ ที่ อ่านได้ง่าย และ สอดคล้องกับ ทิศทางการอ่านโดย ลำดับความสำคัญ ขององค์ประกอบ จากมากไปหาน้อย	5	3	4	5	4	4	5	4	5	4.33	0.71	
7.มีต้นทุน ในการ ผลิตที่เหมาะสม	5	3	5	5	4	5	5	5	5	4.67	0.71	
$\bar{X}$ รายนคน	4.29	2.71	4.43	4.71	4.00	4.00	4.29	4.29	4.71	4.16	0.60	

4.51 – 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สามารถวิเคราะห์จากค่าสถิติค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) และสัดส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม วิเคราะห์ตามหัวข้อรายการประเมิน ดังนี้ เรื่องความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูลที่ต้องการสื่อสาร มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.11, S.D. = 0.60$) หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด เรื่องการสื่อความหมายที่ชัดเจนและตรงประเด็น มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.89, S.D. = 0.78$) หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับมาก เรื่องการใช้ภาพประกอบได้สอดคล้องกับเนื้อหา มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.33, S.D. = 1.00$) หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับมาก เรื่องตัวอักษรมีรูปแบบและขนาดที่เหมาะสมและสอดคล้องกับระยะเวลาการอ่าน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.67, S.D. = 0.71$) หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับมาก เรื่องการใช้สีได้อย่างสอดคล้องกันและประสมประสานอย่างกลมกลืนกับองค์ประกอบอื่นๆ และช่วยเน้นข้อความให้อ่านง่าย มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.11, S.D. = 0.60$) หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับมาก เรื่องการจัดวางองค์ประกอบที่อ่านได้ง่าย และสอดคล้องกับทิศทางการอ่านโดยลำดับความสำคัญขององค์ประกอบจากมากไปหาน้อย มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.33, S.D. = 0.71$) หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับมาก เรื่องต้นทุนในการผลิตที่เหมาะสม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.67, S.D. = 0.71$) หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 4.10 ความคิดเห็นการประเมินประสิทธิภาพสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) รูปแบบที่ 2 (จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 9 คน)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น									$\bar{X}$	S.D.
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9		
1.ความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูล ที่ต้องการสื่อสาร	4	5	5	5	4	5	4	4	4	4.44	0.53
2.การสื่อความหมาย ที่ชัดเจน และตรงประเด็น	3	5	4	5	4	4	4	4	4	4.11	0.60
3.ใช้ภาพประกอบ ได้สอดคล้องกับเนื้อหา	3	3	5	5	4	5	4	4	4	4.11	0.78

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น										$\bar{X}$	S.D.
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9			
4.ตัวอักษร มีรูปแบบและขนาดที่เหมาะสมและสอดคล้องกับระยะการอ่าน	4	4	4	4	3	3	4	4	3	3.67	0.50	
5.ใช้สีได้อย่างสอดคล้องกัน และประสมประสานอย่างกลมกลืนกับองค์ประกอบอื่นๆ และช่วยเน้นข้อความให้อ่านง่าย	4	5	4	5	4	5	4	4	5	4.44	0.53	
6.การจัดวางองค์ประกอบ ที่อ่านได้ง่าย และสอดคล้องกับทิศทางการอ่านโดยลำดับความสำคัญ ขององค์ประกอบ จากมากไปหาน้อย	5	3	3	4	3	5	3	3	4	3.67	0.87	
7.มีต้นทุน ในการผลิตที่เหมาะสม	5	4	5	5	4	5	5	5	5	4.78	0.44	
$\bar{X}$ รายคน	4.00	4.14	4.29	4.71	3.71	4.57	4.00	4.00	4.14	4.17	0.31	

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อย

สามารถวิเคราะห์จากค่าสถิติค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) และสัดส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม วิเคราะห์ตามหัวข้อรายการประเมิน ดังนี้ เรื่องความถูกต้องเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และความครบถ้วนของข้อมูลที่ต้องการสื่อสาร ($\bar{X}=4.44, S.D.=0.53$) หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับมาก เรื่องการสื่อความหมายที่ชัดเจนและตรงประเด็น ($\bar{X}=4.11, S.D.=0.60$) หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับมาก เรื่องการใช้ภาพประกอบได้สอดคล้องกับเนื้อหา ($\bar{X}=4.11, S.D.=0.78$) หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับมาก เรื่องตัวอักษรมีรูปแบบและขนาดที่เหมาะสมและสอดคล้องกับระยะเวลาอ่าน ($\bar{X}=3.67, S.D.=0.50$) หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับมาก เรื่องการใช้สีได้อย่างสอดคล้องกันและประสมประสานอย่างกลมกลืนกับองค์ประกอบอื่นๆ และช่วยเน้นข้อความให้อ่านง่าย ($\bar{X}=4.44, S.D.=0.53$) หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับมาก เรื่องการจัดวางองค์ประกอบที่อ่านได้ง่าย และสอดคล้องกับทิศทางการอ่านโดยลำดับความสำคัญขององค์ประกอบจากมากไปหาน้อย ($\bar{X}=3.67, S.D.=0.87$) หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับมาก เรื่องต้นทุนในการผลิตที่เหมาะสม ($\bar{X}=4.78, S.D.=0.44$) หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 4.11 ความคิดเห็นการประเมินประสิทธิภาพสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน
จังหวัดนครปฐม โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขโรงพยาบาล
ส่งเสริมสุขภาพตำบล และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) รูปแบบที่ 3
(จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 9 คน)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น										$\bar{X}$	S.D.
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9			
1.ความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูล ที่ต้องการสื่อสาร	4	3	5	5	4	3	4	4	5	4.11	0.78	
2.การสื่อความหมาย ที่ชัดเจน และตรงประเด็น	5	3	4	5	4	4	3	5	5	4.22	0.83	
3.ใช้ภาพประกอบ ได้สอดคล้องกับเนื้อหา	4	3	5	5	4	3	4	4	4	4.00	0.71	
4.ตัวอักษร มีรูปแบบและขนาดที่ เหมาะสมและสอดคล้องกับระยะเวลาอ่าน	4	4	4	4	3	3	4	4	4	3.78	0.44	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น										$\bar{X}$	S.D.
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9			
5.ใช้สีได้อย่าง สอดคล้องกัน และ ประสมประสาน อย่างกลมกลืนกับ องค์ประกอบอื่นๆ และช่วยเน้น ข้อความให้อ่านง่าย	4	4	4	5	4	3	3	5	3	3.89	0.78	
6.การจัดวาง องค์ประกอบ ที่ อ่านได้ง่าย และ สอดคล้องกับ ทิศทางการอ่านโดย ลำดับความสำคัญ ขององค์ประกอบ จากมาไปหาน้อย	4	3	4	5	4	3	3	4	3	3.67	0.71	
7.มีต้นทุน ในการ ผลิตที่เหมาะสม	5	3	5	5	4	5	5	5	5	4.67	0.71	
$\bar{X}$ รายนคน	4.29	3.29	4.43	4.86	3.86	3.43	3.71	4.43	4.14	4.05	0.52	

4.51 – 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อย

สามารถวิเคราะห์จากค่าสถิติค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) และสัดส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ภาควิชาพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม วิเคราะห์ตามหัวข้อรายการประเมิน ดังนี้ เรื่องความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูลที่ต้องการสื่อสาร ($\bar{X}=4.11, S.D.=0.78$) หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับมาก เรื่องการสื่อความหมายที่ชัดเจนและตรงประเด็น ($\bar{X}=4.22, S.D.=0.83$) หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับมาก เรื่องการใช้ภาพประกอบได้สอดคล้องกับเนื้อหา ($\bar{X}=4.00, S.D.=0.71$) หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับมาก เรื่องตัวอักษรมีรูปแบบและขนาดที่เหมาะสมและสอดคล้องกับเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระยะเวลาอ่าน ($\bar{X}=3.78, S.D.=0.44$) หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับมาก เรื่องการใช้สีได้อย่าง สอดคล้องกันและประสมประสานอย่างกลมกลืนกับองค์ประกอบอื่นๆ และช่วยเน้นข้อความให้อ่าน ง่าย ($\bar{X}=3.89, S.D.=0.78$) หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับมาก เรื่องการจัดวางองค์ประกอบที่ อ่านได้ง่าย และสอดคล้องกับทิศทางการอ่านโดยลำดับความสำคัญขององค์ประกอบจากมากไปหา น้อย ($\bar{X}=3.67, S.D.=0.71$) หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับมาก เรื่องต้นทุนในการผลิตที่ เหมาะสม ($\bar{X}=4.67, S.D.=0.71$) หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 4.12 ความคิดเห็นการประเมินประสิทธิภาพสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขโรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบล และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) รูปแบบที่4 (จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 9 คน)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น									$\bar{X}$	S.D.
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9		
1.ความถูกต้องและความ ครบถ้วนของข้อมูล ที่ ต้องการสื่อสาร	4	5	5	5	4	4	3	4	3	4.11	0.78
2.การสื่อความหมาย ที่ ชัดเจน และตรงประเด็น	5	4	4	5	4	4	4	4	4	4.22	0.44
3.ใช้ภาพประกอบได้ สอดคล้องกับเนื้อหา	5	3	5	5	4	5	5	5	5	4.67	0.71
4.ตัวอักษร มีรูปแบบและ ขนาดที่เหมาะสมและ สอดคล้องกับ ระยะเวลาอ่าน	4	3	3	4	4	3	4	4	4	3.67	0.50
5.ใช้สีได้อย่างสอดคล้อง กัน และประสมประสาน อย่างกลมกลืนกับ องค์ประกอบอื่นๆ และ ช่วยเน้นข้อความให้อ่าน ง่าย	4	2	4	5	3	5	4	4	4	3.89	0.93

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น										
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9	$\bar{X}$	S.D.
6.การจัดวางองค์ประกอบ ที่อ่านได้ง่าย และสอดคล้องกับทิศทางการอ่านโดยลำดับความสำคัญขององค์ประกอบจากมากไปหาน้อย	4	2	3	5	4	4	4	3	4	3.67	0.87
7.มีต้นทุน ในการผลิตที่เหมาะสม	5	2	5	5	4	5	5	5	5	4.56	1.01
$\bar{X}$ รายคน	4.43	3.00	4.14	4.86	3.86	4.29	4.14	4.14	4.14	4.11	0.50

4.51 – 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อย

สามารถวิเคราะห์จากค่าสถิติค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) และสัดส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม วิเคราะห์ตามหัวข้อรายการประเมิน ดังนี้ เรื่องความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูลที่ต้องการสื่อสาร ($\bar{X}=4.11, S.D.=0.78$) หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับมาก เรื่องการสื่อความหมายที่ชัดเจนและตรงประเด็น ($\bar{X}=4.22, S.D.=0.44$) หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับมาก เรื่องการใช้ภาพประกอบที่สอดคล้องกับเนื้อหา ($\bar{X}=4.67, S.D.=0.71$) หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับมาก เรื่องตัวอักษรมีรูปแบบและขนาดที่เหมาะสมและสอดคล้องกับระยะเวลาอ่าน ($\bar{X}=3., S.D.=0.50$) หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับมาก เรื่องการใช้สีได้อย่างสอดคล้องกันและประสมประสานอย่างกลมกลืนกับองค์ประกอบอื่นๆ และช่วยเน้นข้อความให้อ่านง่าย ($\bar{X}=3.89, S.D.=0.93$) หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับมาก เรื่องการจัดวางองค์ประกอบที่อ่านได้ง่าย และสอดคล้องกับทิศทางการอ่านโดยลำดับความสำคัญขององค์ประกอบจากมากไปหาน้อย ($\bar{X}=3.67, S.D.=0.87$) หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับมาก เรื่องต้นทุนในการผลิตที่เหมาะสม ($\bar{X}=4.56, S.D.=1.01$) หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.13 ความคิดเห็นการประเมินประสิทธิภาพสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
 กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน
 จังหวัดนครปฐม โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขโรงพยาบาล
 ส่งเสริมสุขภาพตำบล และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) รูปแบบที่5
 (จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 9 คน)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น										$\bar{X}$	S.D.
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9			
1.ความถูกต้องและ ความครบถ้วนของ ข้อมูล ที่ต้องการ สื่อสาร	4	5	5	5	4	3	3	4	4	4.11	0.78	
2.การสื่อ ความหมาย ที่ ชัดเจน และตรง ประเด็น	3	4	4	5	4	3	3	3	4	3.67	0.71	
3.ใช้ภาพประกอบ ได้สอดคล้องกับ เนื้อหา	3	4	4	4	4	2	3	3	4	3.44	0.73	
4.ตัวอักษรมี รูปแบบและขนาดที่ เหมาะสมและ สอดคล้องกับ ระยะการอ่าน	3	4	3	4	3	3	3	3	4	3.33	0.50	
5.ใช้สีได้อย่าง สอดคล้องกัน และ ประสมประสาน อย่างกลมกลืนกับ องค์ประกอบอื่นๆ และช่วยเน้น ข้อความให้อ่านง่าย	5	3	3	5	3	2	3	4	4	3.56	1.01	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น										$\bar{X}$	S.D.
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9			
6.การจัดวางองค์ประกอบที่อ่านได้ง่าย และสอดคล้องกับทิศทางการอ่านโดยลำดับความสำคัญขององค์ประกอบจากมากไปหาน้อย	3	4	3	5	4	2	3	3	3	3	3.33	0.87
7.มีต้นทุนในการผลิตที่เหมาะสม	5	3	5	5	4	5	5	5	5	5	4.67	0.71
$\bar{X}$ รายคน	3.71	3.86	3.86	4.71	3.71	2.86	3.29	3.57	4.00	4.00	3.73	0.51

4.51 – 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อย

สามารถวิเคราะห์จากค่าสถิติค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) และสัดส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม วิเคราะห์ตามหัวข้อรายการประเมิน ดังนี้ เรื่องความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูลที่ต้องการสื่อสาร ($\bar{X}=4.11, S.D.=0.78$) หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับมาก เรื่องการสื่อความหมายที่ชัดเจนและตรงประเด็น ($\bar{X}=3.67, S.D.=0.71$) หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับมาก เรื่องการใช้ภาพประกอบได้สอดคล้องกับเนื้อหา ($\bar{X}=3.44, S.D.=0.73$) หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับมาก เรื่องตัวอักษรมีรูปแบบและขนาดที่เหมาะสมและสอดคล้องกับระยะการอ่าน ($\bar{X}=3.33, S.D.=0.50$) หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับมาก เรื่องการใช้สีได้อย่างสอดคล้องกันและประสมประสานอย่างกลมกลืนกับองค์ประกอบอื่นๆ และช่วยเน้นข้อความให้อ่านง่าย ($\bar{X}=3.56, S.D.=1.01$) หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับมาก เรื่องการจัดวางองค์ประกอบที่อ่านได้ง่าย และสอดคล้องกับทิศทางการอ่านโดยลำดับความสำคัญขององค์ประกอบจากมากไปหาน้อย ($\bar{X}=3.33, S.D.=0.87$) หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับมาก เรื่องต้นทุนในการผลิตที่เหมาะสม ($\bar{X}=4.67, S.D.=0.71$) หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลการวิเคราะห์สื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำนวน 5 รูปแบบ สามารถสรุปจากค่าสถิติค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) และสัดส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ได้ว่า ผลงานการออกแบบรูปแบบที่1 ($\bar{X}=4.16, S.D.=0.60$) หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมาก ผลงานการออกแบบรูปแบบที่2 ($\bar{X}=4.17, S.D.=0.31$) หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมาก ผลงานการออกแบบรูปแบบที่3 ($\bar{X}=4.05, S.D.=0.52$) หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมาก ผลงานการออกแบบรูปแบบที่4 ($\bar{X}=4.11, S.D.=0.50$) หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมาก ผลงานการออกแบบรูปแบบที่5 ($\bar{X}=3.73, S.D.=0.51$) หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมาก

หลังจากผู้เชี่ยวชาญได้ทำการประเมินเปรียบเทียบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ที่ผู้วิจัยทำการออกแบบ จำนวน 5 รูปแบบ และนำมาวิเคราะห์ค่าสถิติค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) และสัดส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สามารถคัดเลือกแบบที่มีค่าเฉลี่ย (Mean) สูงสุดได้แล้ว จึงนำแบบที่คัดเลือกได้นำมาประเมินความพึงพอใจกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินความพึงพอใจสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อประเมินความพึงพอใจสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยคุณแม่ที่กำลังตั้งครรภ์หรือคุณแม่หลังคลอด 6 เดือน ที่อาศัยในตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำนวน 10 ท่าน อ้างอิงจำนวนผู้ใช้บริการในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ระหว่างเดือนสิงหาคมถึงเดือนกันยายน 2557 (จากการสุ่มแบบเจาะจง) ผู้วิจัยได้ใช้แนวทางตามทฤษฎี ภายใต้กรอบแนวคิดตามหลักทฤษฎีของ McCannn-Erickson World Agency โดยเน้นการสื่อความหมายระหว่างผู้บริโภคกับสื่อ (อ้างใน TACT Awards, 2002)

1. การดึงดูด ความน่าสนใจ (Attention & Interested)
2. การสื่อสาร (Communication)
3. การสร้างภาพลักษณ์ให้ผลิตภัณฑ์หรือบริการ (Image)

ตารางที่ 4.14 ความคิดเห็นการประเมินความพึงพอใจต่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ประเภทโปสเตอร์ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยคุณแม่ที่กำลังตั้งครรภ์หรือคุณแม่หลังคลอด 6 เดือน ที่อาศัยในตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำนวน 24 ท่าน อ้างอิงจำนวนผู้เข้าใช้บริการ ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ระหว่างเดือนสิงหาคมถึงเดือนกันยายน 2557 (จากการสุ่มแบบเจาะจง) (จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 24 คน)

คนที่	ระดับความคิดเห็น / รายการประเมิน			$\bar{X}$ รายคน
	1.การดึงดูด ความน่าสนใจ	2.การสื่อสาร	3.การสร้างภาพลักษณ์ให้ผลิตภัณฑ์หรือบริการ	
1	5	5	5	5.00
2	5	5	5	5.00
3	4	5	5	4.67
4	4	5	5	4.67
5	4	5	5	4.67
6	4	4	4	4.00
7	4	4	4	4.00
8	4	4	4	4.00
9	4	4	4	4.00
10	4	4	4	4.00
11	4	4	4	4.00
12	4	4	4	4.00
13	4	4	4	4.00
14	4	4	4	4.00
15	4	4	4	4.00
16	3	4	4	3.67
17	3	4	4	3.67
18	3	4	4	3.67
19	3	4	4	3.67
20	3	3	4	3.33
21	3	3	4	3.33
22	3	3	3	3.00
23	3	3	3	3.00
24	2	3	3	2.67
$\bar{X}$ รายข้อ	3.67	4.00	4.08	3.92
S.D.รายข้อ	0.70	0.66	0.58	0.60

เอกสารนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษานี้เท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด
 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมาก
 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง
 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อย

สามารถวิเคราะห์จากค่าสถิติค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) และสัดส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ได้ว่า สื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ภาควิชาพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและออกแบบ วิเคราะห์ตามหัวข้อรายการประเมินดังนี้ เรื่องการดึงดูดความน่าสนใจ ($\bar{X}=3.67, S.D.=0.70$) หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับมาก เรื่องการสื่อสาร ($\bar{X}=4.00, S.D.=0.66$) หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับมาก เรื่องการสร้างภาพลักษณ์ให้ผลิตภัณฑ์หรือบริการ ($\bar{X}=4.08, S.D.=0.58$) หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับมาก

ตารางที่ 4.15 ความคิดเห็นการประเมินความพึงพอใจสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ประเภทไวเนล ภาควิชาพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยคุณแม่ที่กำลังตั้งครรภ์หรือคุณแม่หลังคลอด 6 เดือน ที่อาศัยในตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำนวน 10 ท่าน อ้างอิงจำนวนผู้ใช้บริการ ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ระหว่างเดือนสิงหาคมถึงเดือนกันยายน 2557 (จากการสุ่มแบบเจาะจง) (จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 24 คน)

คนที่	ระดับความคิดเห็น / รายการประเมิน			$\bar{X}$ รายคน
	1.การดึงดูด ความน่าสนใจ	2.การสื่อสาร	3.การสร้างภาพลักษณ์ให้ ผลิตภัณฑ์หรือบริการ	
1	5	5	5	5.00
2	5	5	5	5.00
3	4	5	5	4.67
4	4	4	5	4.33
5	4	4	5	4.33
6	4	4	4	4.00
7	4	4	4	4.00
8	4	4	4	4.00
9	4	4	4	4.00
10	4	4	4	4.00
11	4	4	4	4.00
12	4	4	4	4.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

คนที่	ระดับความคิดเห็น / รายการประเมิน			$\bar{X}$ รายคน
	1.การดึงดูด ความน่าสนใจ	2.การสื่อสาร	3.การสร้างภาพลักษณ์ให้ ผลิตภัณฑ์หรือบริการ	
13	4	4	4	4.00
14	4	4	4	4.00
15	4	4	4	4.00
16	4	4	4	4.00
17	4	4	4	4.00
18	4	4	3	3.67
19	3	4	3	3.33
20	3	4	3	3.33
21	3	4	3	3.33
22	3	3	3	3.00
23	3	3	3	3.00
24	3	3	3	3.00
$\bar{X}$ รายข้อ	3.83	4.00	3.92	3.92
S.D.รายข้อ	0.56	0.51	0.72	0.55

4.51 – 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อย

สามารถวิเคราะห์จากค่าสถิติค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) และสัดส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ได้ว่า สื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ วิทยาลัยพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและออกแบบ วิเคราะห์ตามหัวข้อรายการประเมินดังนี้ เรื่องการดึงดูดความน่าสนใจ ($\bar{X}=3.83, S.D.=0.56$) หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับมาก เรื่องการสื่อสาร ($\bar{X}=4.00, S.D.=0.51$) หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับมาก เรื่องการสร้างภาพลักษณ์ให้ผลิตภัณฑ์หรือบริการ ($\bar{X}=3.92, S.D.=0.72$) หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.16 ความคิดเห็นการประเมินความพึงพอใจต่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ประเภทแผ่นพับ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม โดยคุณแม่ที่กำลังตั้งครรภ์หรือคุณแม่หลังคลอด 6 เดือน ที่อาศัยในตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม จำนวน 10 ท่าน อ้างอิงจำนวนผู้ใช้บริการ ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ระหว่างเดือนสิงหาคมถึงเดือนกันยายน 2557 (จากการสุ่มแบบเจาะจง) (จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 24 คน)

คนที่	ระดับความคิดเห็น / รายการประเมิน			
	1.การดึงดูด ความน่าสนใจ	2.การสื่อสาร	3.การสร้างภาพลักษณ์ให้ผลิตภัณฑ์หรือบริการ	$\bar{X}$ รายคน
1	5	5	5	5.00
2	5	5	5	5.00
3	5	5	5	5.00
4	5	5	5	5.00
5	5	5	5	5.00
6	5	5	5	5.00
7	5	5	5	5.00
8	5	5	5	5.00
9	4	5	5	4.67
10	4	4	4	4.00
11	4	4	4	4.00
12	4	4	4	4.00
13	4	4	4	4.00
14	4	4	4	4.00
15	4	4	4	4.00
16	4	4	4	4.00
17	4	4	4	4.00
18	4	4	4	4.00
19	4	4	4	4.00
20	4	4	4	4.00
21	4	4	4	4.00
22	4	4	4	4.00
23	4	4	3	3.67
24	3	3	3	3.00
$\bar{X}$ รายข้อ	4.29	4.33	4.29	4.31
S.D.รายข้อ	0.55	0.56	0.62	0.56

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด
 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมาก
 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง
 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อย

สามารถวิเคราะห์จากค่าสถิติค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) และสัดส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ได้ว่า สื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและออกแบบ วิเคราะห์ตามหัวข้อรายการประเมินดังนี้ เรื่องการดึงดูดความน่าสนใจ ($\bar{X}=4.29, S.D.=0.55$) หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับมาก เรื่องการสื่อสาร ($\bar{X}=4.33, S.D.=0.56$) หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับมาก เรื่องการสร้างภาพลักษณ์ให้ผลิตภัณฑ์หรือบริการ น่าสนใจ ($\bar{X}=4.29, S.D.=0.62$) หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับมาก

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ผู้วิจัยได้สรุปผลตามลำดับดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 การศึกษาเรื่องความสำคัญและวิธีการของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

ผู้วิจัยได้ทำการลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลที่มีความเชี่ยวชาญเรื่องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่พร้อมกับสืบค้นข้อมูลจากสื่อประชาสัมพันธ์ประเภทต่างๆ ที่มีอยู่แล้ว

ผลการศึกษาพบว่า การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่มีความจำเป็นอย่างยิ่งจึงควรได้รับการส่งเสริมให้มีการรณรงค์ให้ประชากรในประเทศหันมาเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เป็นรากฐานสำคัญของการเจริญเติบโต การมีพัฒนาการที่ดีและส่งผลให้ประชากรในประเทศเติบโตอย่างมีศักยภาพ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม เล็งเห็นความสำคัญของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นตำบลนำร่องของโครงการตำบลนมแม่ เพื่อช่วยในการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจแก่ประชากรในชุมชน ให้สามารถเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ได้อย่างถูกวิธี

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 การศึกษาเพื่อออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามความคิดเห็นการพิจารณาเลือกประเภทสื่อสิ่งพิมพ์ที่มีความเหมาะสมกับการนำไปใช้ เป็นสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยมีสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทต่างๆ ดังนี้ จุลสารหรืออนุสาร แผ่นพับ เอกสารเย็บเล่มหรือโบชัวร์ โปสเตอร์ วนิล และใบปลิวหรือแผ่นปลิว

ผลการศึกษาพบว่าสื่อที่เหมาะสมกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ได้แก่ แผ่นพับ(Folder)มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =5.00, S.D.=0.0000) และโปสเตอร์ วนิล มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.83, S.D.=0.0000)

จากผลการศึกษาดังกล่าวข้างต้นเมื่อได้ประเภทสื่อที่มีความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัย ได้นำมาออกแบบร่างสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เพื่อใช้ในการประเมินขั้นต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามศึกษาความต้องการเกี่ยวกับองค์ประกอบของสื่อประชาสัมพันธ์ไปศึกษาความต้องการของกลุ่มตัวอย่างโดยมีประเด็นดังนี้คือ ลักษณะภาพประกอบ ตัวอักษร และวรรณศิลป์

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความสนใจเลือกประกอบประเภทภาพจริง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.83, S.D. = 0.4082$) โดยให้ความเห็นว่า ภาพจริงสามารถสื่ออารมณ์ ความรู้สึกได้ดี และเข้าใจง่ายกว่าภาพประเภทอื่นๆ ในด้านรูปแบบของตัวอักษร กลุ่มตัวอย่างมีความสนใจในรูปแบบของตัวอักษรแบบไม่มีเชิง และรูปแบบของตัวอักษรแบบตัวเขียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67, S.D. = 0.5164$) โดยให้ความเห็นว่า ลักษณะตัวอักษรไม่ดูเป็นทางการเกินไป สามารถนำมาออกแบบเพิ่มเติมให้มีความน่าดึงดูดความสนใจได้หลากหลาย ในด้านวรรณศิลป์กลุ่มตัวอย่างมีความสนใจในรูปแบบวรรณศิลป์อื่น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50, S.D. = 0.5477$) รองลงมา วรรณศิลป์อื่น กลุ่มตัวอย่างมีความสนใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50, S.D. = 0.5477$) โดยให้ความเห็นว่าวรรณศิลป์อื่นสามารถสื่อได้ถึงความรู้สึกอบอุ่น ส่วนวรรณศิลป์อื่นให้ความรู้สึกสดใส ร่าเริง อ่อนโยนซึ่งทั้งสองสามารถใช้ออกแบบร่วมกันได้

จากผลสรุปความคิดเห็นเพื่อการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ภาควิชาพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการศึกษาความต้องการไปพัฒนาเป็นแบบร่าง เพื่อนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินประสิทธิภาพอีกครั้งก่อนนำมาพัฒนาแบบร่างครั้งสุดท้าย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 การประเมินประสิทธิภาพที่มีต่อสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ภาควิชาพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

ผู้วิจัยได้ออกแบบร่างสื่อประชาสัมพันธ์ประเภทโปสเตอร์ ไลน์ และแผ่นพับ ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแต่ละด้าน จำนวน 5 แบบ เพื่อนำไปประเมินประสิทธิภาพ สื่อประชาสัมพันธ์ ตามรายการประเมินแต่ละหัวข้อ จากกลุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษาพบว่าสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ภาควิชาพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐมจำนวน 5 รูปแบบสามารถสรุปจากค่าสถิติค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) และสัดส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ได้ว่า ผลงานการออกแบบรูปแบบที่ 1 ($\bar{X} = 4.16, S.D. = 0.60$) หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับมาก ผลงานการออกแบบรูปแบบที่ 2 ($\bar{X} = 4.17, S.D. = 0.31$) หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับมาก ผลงานการออกแบบรูปแบบที่ 3 ($\bar{X} = 4.05, S.D. = 0.52$) หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับมาก ผลงานการออกแบบรูปแบบที่ 4 ($\bar{X} = 4.11, S.D. = 0.50$) หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับมาก ผลงานการออกแบบรูปแบบที่ 5 ($\bar{X} = 3.73, S.D. = 0.51$) หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับมาก

วัตถุประสงค์ข้อที่ 4 เพื่อประเมินความพึงพอใจสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

ผู้วิจัยได้พัฒนาแบบร่างสื่อประชาสัมพันธ์ประเภทโปสเตอร์ ไลน์ และแผ่นพับ ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแต่ละด้าน เพื่อนำไปประเมินความพึงพอใจ สื่อประชาสัมพันธ์ มีรายการประเมินเรื่อง การดึงดูด ความน่าสนใจ การสื่อสาร การสร้างภาพลักษณ์ให้ผลิตภัณฑ์หรือบริการ จากกลุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ประเภทโปสเตอร์ เรื่องการดึงดูด ความน่าสนใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67, S.D. = 0.70$) เรื่องการสื่อสาร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00, S.D. = 0.66$) เรื่องการสร้างภาพลักษณ์ให้ผลิตภัณฑ์หรือบริการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08, S.D. = 0.58$) กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจสื่อประชาสัมพันธ์ประเภท ไลน์ เรื่องการดึงดูด ความน่าสนใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83, S.D. = 0.56$) เรื่องการสื่อสาร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00, S.D. = 0.51$) เรื่องการสร้างภาพลักษณ์ให้ผลิตภัณฑ์หรือบริการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92, S.D. = 0.72$) กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจสื่อประชาสัมพันธ์ประเภทแผ่นพับ เรื่องการดึงดูด ความน่าสนใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29, S.D. = 0.55$) เรื่องการสื่อสาร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33, S.D. = 0.56$) เรื่องการสร้างภาพลักษณ์ให้ผลิตภัณฑ์หรือบริการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29, S.D. = 0.62$)

จากผลสรุปการประเมินความพึงพอใจสื่อประชาสัมพันธ์ ผู้วิจัยได้ทำการผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ ประเภทโปสเตอร์ ไลน์ แผ่นพับ เพื่อนำไปใช้ในการประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ในตำบลนำร่องโครงการการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เพื่อให้คนในชุมชนเห็นความสำคัญ ในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และหันมาเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เพิ่มมากขึ้น โดยให้ความรู้ ความเข้าใจ ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ประเภทต่างๆ เพื่อคนในชุมชนจะสามารถเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างถูกวิธี

5.2 อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์การศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล สามารถอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

5.2.1 การศึกษาเรื่องความสำคัญและวิธีการของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการลงพื้นที่สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลที่มีความเชี่ยวชาญเรื่องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ทำให้ทราบถึงความสำคัญและควรค่าแก่การส่งเสริมให้การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เป็นรากฐานสำคัญของการเจริญเติบโต เป็นทรัพยากรที่มีศักยภาพของประเทศ ซึ่งสอดคล้องตามกรอบแนวคิด การปฏิบัติตามบันได 10 ขั้น แห่งความสำเร็จในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ขององค์การอนามัยโลกเพื่อช่วยให้แม่สามารถเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ได้ประสบความสำเร็จ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2.2 การออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

จากการนำแบบสอบถามความคิดเห็นการพิจารณาเลือกประเภทสื่อสิ่งพิมพ์ที่เหมาะสมกับการนำไปใช้ เป็นสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และแบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจากกลุ่มตัวอย่างโดยมีประเด็นดังนี้

ด้านประเภทสื่อ กลุ่มตัวอย่างเลือกสื่อประเภทโปสเตอร์ ไลน์ แผ่นพับ เพราะมีความเหมาะสมกับลักษณะของชุมชนตัวอย่าง ซึ่งสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทนี้ จัดทำด้วยสีสันทนสวยงาม มีภาพ และตัวอักษรชัดเจน มีความน่าดึงดูดความสนใจ

ด้านรูปแบบของตัวอักษร กลุ่มตัวอย่างมีความสนใจในรูปแบบของตัวอักษรแบบไม่มีเชิง และตัวอักษรแบบตัวเขียน เพราะไม่ดูเป็นทางการเกินไป อ่านง่าย สามารถนำมาออกแบบเพิ่มเติมให้มีความน่าดึงดูดความสนใจได้หลากหลาย

ด้านวรรณศิลป์ กลุ่มตัวอย่างมีความสนใจทั้งวรรณศิลป์ร้อน และวรรณศิลป์เย็น เพราะวรรณศิลป์ร้อนสื่อได้ถึงความรู้สึกอบอุ่น วรรณศิลป์เย็นสื่อได้ถึงความรู้สึกสดใส ร่าเริง อ่อนโยน ซึ่งทั้งสองวรรณศิลป์สามารถนำมาใช้ออกแบบร่วมกันได้

ผลการศึกษาเลือกภาพประกอบ รูปแบบตัวอักษร วรรณศิลป์ มีความสอดคล้องร่วมกันกับกรอบแนวคิดที่1 หลักการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ตามหลักทฤษฎีของ McCann-Erickson World Agency โดยเน้นการสื่อความหมายระหว่างผู้บริโภคกับสื่อ (อ้างใน TACT Awards, 2002)

1. การดึงดูด ความน่าสนใจ (Attention & Interested)
2. การสื่อสาร (Communication)
3. การสร้างภาพลักษณ์ให้ผลิตภัณฑ์หรือบริการ (Image)

กรอบแนวความคิดที่2 กระบวนการออกแบบกราฟิกตามหลักทฤษฎีของศิริพรณ์ ปีเตอร์ (2549:205) ประกอบด้วย

1. การศึกษาและรวบรวมข้อมูล (Research)
2. การร่างภาพระดมความคิด (Thumbnails)
3. การร่างภาพในรายละเอียด (Roughs)
4. การนำเสนอผลงานการออกแบบ(Comprehensive)
5. การตัดสินใจเลือก (Decide)
6. การผลิต(Implement)

5.2.3 การประเมินประสิทธิภาพสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

เมื่อได้ข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในการออกแบบ ผู้วิจัยได้ทำการออกแบบร่างจำนวน 5 แบบ เพื่อนำไปให้กลุ่มตัวอย่างประเมินประสิทธิภาพสื่อที่ผู้วิจัยทำการออกแบบ จากแบบสอบถามพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความสนใจในรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ประเภทโปสเตอร์ ไลน์ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผ่นพับ รูปแบบที่ 2 เพราะสามารถสื่อความหมายได้ชัดเจนถึงความรัก ความอบอุ่น ความผูกพัน ระหว่างแม่กับลูก ภาพประกอบตัวอักษร สี สันมีความสอดคล้องกับเนื้อหา แต่มีบางจุดที่ต้องมีการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้สามารถอ่านง่ายและการใช้สัญลักษณ์ให้มีความสอดคล้องกันกับโครงการของ ตำบล ซึ่งสอดคล้องกับกรอบแนวคิดตามทฤษฎีของ ศิริพรณ์ ปีเตอร์ (2549:202) ประกอบด้วย

1. ความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูลที่ต้องการสื่อสาร
2. การสื่อความหมายที่ชัดเจนและตรงประเด็น
3. ใช้ภาพประกอบได้สอดคล้องกับเนื้อหา
4. ตัวอักษรมีรูปแบบและขนาดที่เหมาะสมและสอดคล้องกับระยะเวลาการอ่าน
5. ใช้สีได้อย่างสอดคล้องกันและประสมประสานอย่างกลมกลืนกับองค์ประกอบอื่นๆ

และช่วยเน้นข้อความให้อ่านง่าย

6. การจัดวางองค์ประกอบที่อ่านได้ง่าย และสอดคล้องกับทิศทางการอ่านโดยลำดับความสำคัญขององค์ประกอบจากมากไปหาน้อย
7. มีต้นทุนในการผลิตที่เหมาะสม

5.2.4 การประเมินความพึงพอใจสื่อประชาสัมพันธ์ การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษา โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจสื่อ อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับกรอบแนวความคิดตามหลักทฤษฎีของ McCann-Ericson World Agency โดยเน้นการสื่อความหมายระหว่างผู้บริโภคกับสื่อ (อ้างใน TACT Awards, 2002)

1. การดึงดูด ความน่าสนใจ (Attention & Interested)
2. การสื่อสาร (Communication)
3. การสร้างภาพลักษณ์ให้ผลิตภัณฑ์หรือบริการ (Image)

5.3 ข้อเสนอแนะ

การศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ผู้วิจัยได้สรุปและอภิปรายผล เพื่อให้งานวิจัยในครั้งนี้ เกิดประโยชน์กับงานวิจัยเรื่องต่อไปที่มีความสอดคล้องกัน และสามารถนำไปพัฒนางานวิจัยให้ดียิ่งขึ้นต่อไป ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

สื่อประชาสัมพันธ์สามารถพัฒนาการออกแบบให้มีความหลากหลาย เนื่องด้วยปัจจุบันมีเทคโนโลยีเอื้ออำนวยในการผลิตมากมาย อาทิ สมุดภาพ 3 มิติ หนังสือนิทาน เกมส์ หรือจะเป็นอุปกรณ์ช่วยส่งเสริมพัฒนาการคุณแม่หลังคลอดให้สามารถมีความสะดวกในการเลี้ยงลูกด้วยนมตนเองมากขึ้น เพื่อที่จะสามารถเลี้ยงลูกด้วยนมตนเองได้นานตามเกณฑ์ เช่น กระเป๋าเก็บนมที่สามารถเคลื่อนย้ายสะดวก อุปกรณ์ช่วยพัฒนาร่างกายให้คุณแม่มีน้ำนมออกตามปกติและเพียง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถนำเอกสารไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พอที่จะเลี้ยงลูกได้ ซึ่งทั้งหมดที่กล่าวมาควรคำนึงถึงความเหมาะสมตามสภาพแวดล้อมโดยรวมของชุมชนกลุ่มตัวอย่างแต่ละพื้นที่ด้วยเป็นสำคัญ

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพื่อทำงานวิจัยนั้น การได้ลงไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากร และกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่จริงเป็นสิ่งสำคัญมาก เพื่อการได้มาซึ่งข้อมูลจริงที่เราสามารถนำมาวิเคราะห์ปัญหา เพื่อหาแนวทางในการพัฒนางานให้สามารถตอบโจทย์งานวิจัย และสามารถนำมาช่วยพัฒนาชุมชนกลุ่มตัวอย่างของเราได้จริง ทั้งนี้จะทำให้งานวิจัยของผู้วิจัยเป็นงานวิจัยที่มีคุณค่ามากยิ่งขึ้น เพราะสามารถนำองค์ความรู้มาช่วยแก้ปัญหาให้ชุมชนพัฒนาขึ้นได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

จารุพร เลิศพิสัย, สุภาพร ศรีสัตตัตน์, กัลยากร นรภัทรทวีพร และพลอยชนก แสนอาทิตย์.

ทำการศึกษาเรื่อง แนวโน้มการประชาสัมพันธ์ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2554-2563)

ธีรชัย สุขสด. 2544 การออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

นิจวรรณ ตั้งวิรุฬห์. 2554. แผ่นพับที่ 17 จะให้ลูกกินอะไรเมื่อคุณแม่ไปทำงานนอกบ้าน

ปัญญาพัฒน์ ไชยเมล์,เบญจมาศ พระธานี และ บัณฑิต ถิ่นคำรพ. อิทธิพลของการเลี้ยงลูกด้วย

นมแม่ แม่ต้องพูดคำแรกที่มีความหมายของเด็กไทยในช่วงอายุ 1 ขวบปีแรก.

ประชิด ทิณบุตร. 2530. การออกแบบกราฟิก. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

พงษ์ศักดิ์ไชยทิพย์. 2544. ตัวอักษรแบบสมัยใหม่.

พรทวีพิ่งรัมย์และอรรัญ หาดูสืบสาย. 2537. องค์ประกอบในการออกแบบตัวอักษร.

วรพงศ์ วรชาติอุดมพงศ์. 2538. บทความรู้ทางการออกแบบพาณิชย์ศิลป์ การออกแบบกราฟิก.

วิรุณ ตั้งเจริญ. 2545. ออกแบบกราฟิก. กรุงเทพฯ : อีแอนไอคิว

ศิริลักษณ์ ถาวรวัฒน์, ปิยะนารถ พรหมมาสกุล (กศ.ม.สุศึกษา,พย.ม.), วิไลรักษ์ บุชบรรณ, (พย.บ.)

**การพัฒนารูปแบบก่อนทำความเย็น(น้ำแข็งแห้ง) กับการรักษาความเย็นในภาชนะ
สำหรับเก็บรักษาน้ำนมเพื่อรักษาคุณภาพนมแม่.**

ศิริพรณ์ ปีเตอร์. 2549. การออกแบบกราฟิก. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

ศิริภรณ์ สวัสดิ์ และคณะ. 2550. Current concepts of breastfeeding.

ศุภกาญจน์ศิลปปริสมี, จิรประไพแก้วภราดัย, ชัชภรณ์เฮ้งศิริ และ ละมัยแสงเพ็ง. 2534. การเลี้ยง

ลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือนในจังหวัดนครศรีธรรมราช.

ศักดิ์ดา ประจุศิลปะ. 2537. การออกแบบโฆษณา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

เสกสรร สานสี่สด. 2545. หลักโฆษณาและประชาสัมพันธ์. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

สุรสิทธิ์ วิฑารัฐ. 2549. การผลิตสื่อสิ่งพิมพ์. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือสวนสุนันทา.

สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี. 2553.

อุดมศักดิ์ สาริบุตร. 2556. แนวคิดการออกแบบเอกสารประกอบการสอน.

TACT Awards, 2002. McCann-Erickson World Agency. **“หลักการออกแบบสื่อ
ประชาสัมพันธ์โดยเน้นการสื่อความหมายระหว่างผู้บริโภคกับสื่อ”**

[Online]. Available : <http://www.ihealthbaby.com/2013/05/benefit-motherbreast-feeding-baby.html>

[Online]. Available : <http://th.wikipedia.org/wiki/การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่>

[Online]. Available : <http://www.weloveshopping.com>

[Online]. Available : <http://www.breastfeedingthai.com/stock-น้ำนม.html>

[Online]. Available : <http://www.breastfeedingthai.com/การใช้เครื่องปั้มนม.html>

[Online]. Available : http://www.breastfeedingbasics.com/html/collecting_and_storing.shtml

[Online]. Available : <http://www.stou.ac.th/stouonline/lom/data/sms/market/Unit8/>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Subm1/U811-1.htm

[Online].Available :<http://www.oknation.net>

[Online].Available :<http://www.manfioz.com/tag>

[Online].Available :www.wikipedia.org, 'paper' www.sizes.com

[Online].Available :<http://www.supremeprint.net/index.php?lay=show&ac=article&id=538771421>

[Online].Available :<http://www.thaiprintingcenter.com>

[Online].Available :http://www.siam-press.com/b_poster.html

[Online].Available :<http://www.skyvillecenter.com/brochur/>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ก
หนังสือราชการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำสั่งคณะกรรมการอุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ที่ 502 /2556
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการปรึกษาและตรวจสอบสารนิพนธ์
ของ นางสาวกรรณิการ์ เอี่ยมจินดา

เพื่อให้การเรียบเรียงสารนิพนธ์ ของนางสาวกรรณิการ์ เอี่ยมจินดา รหัสประจำตัว 55631022
หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม เป็นไปด้วย
ความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการปรึกษาและตรวจสอบสารนิพนธ์ ดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์
ผศ.ดร.ทรงวุฒิ เอกวุฒิมวงศา อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์
2. คณะกรรมการตรวจสอบสารนิพนธ์
รศ.อุดมศักดิ์ สาริบุตร ประธานกรรมการ
ผศ.ดร.ทรงวุฒิ เอกวุฒิมวงศา กรรมการ
รศ.ว่าที่ร้อยโทพิชัย สดภิบาล กรรมการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2556

(รองศาสตราจารย์ พิระวุฒิ สุวรรณจันทร์)
คณบดี

ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔/ 4404

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขออนุญาตคราะห์ให้กับนักศึกษา

เรียน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพชุมชน ตำบลคลองจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

ด้วยนางสาวกรรณิการ์ เอี่ยมจินดา นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้า
คุณทหารลาดกระบัง มีความประสงค์ขอสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ดูแลเรื่องการให้ความรู้การดูแลบุตร ขอข้อมูล
ขอเอกสารการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ประโยชน์ของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และขอ
ถ่ายภาพ ถ่ายวิดีโอ สถานพยาบาล เจ้าหน้าที่ขณะสัมภาษณ์และภาพสถานที่โดยรวม เพื่อประกอบการจัด
เตรียมการทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
กรณีศึกษา โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพชุมชน”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษาดังกล่าว และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะ
ได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. ๐๒-๓๒๙-๘๐๐๐ ต่อ ๓๖๙๒

โทรสาร. ๐๒- ๓๒๙-๘๔๓๖

ติดต่อนักศึกษา โทร. ๐๘๗-๐๑๑-๐๑๐๙

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔/ 4404

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษา

เรียน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพชุมชนตำบลตลาดคลองจินดา อำเภอสามพราน
จังหวัดนครปฐม

ด้วยนางสาววรรณิการ์ เอี่ยมจินดา นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้า
คุณทหารลาดกระบัง มีความประสงค์ขอสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ดูแลเรื่องการให้ความรู้การดูแลบุตร ขอข้อมูล
ขอเอกสารการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ประโยชน์ของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และขอ
ถ่ายภาพ ถ่ายวิดีโอ สถานพยาบาล เจ้าหน้าที่ขณะสัมภาษณ์และภาพสถานที่โดยรวม เพื่อประกอบการจัด
เตรียมการทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
กรณีศึกษา โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพชุมชน”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาดังกล่าว และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะ
ได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. ๐๒-๓๒๙-๘๐๐๐ ต่อ ๓๖๙๒

โทรสาร. ๐๒- ๓๒๙-๘๔๓๖

ติดต่อนักศึกษา โทร. ๐๘๗-๐๑๑-๐๑๐๙

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ส่วนสนับสนุนวิชาการ โทร. ๓๖๙๒

ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔ / 4404

วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษา

เรียน ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์

ด้วยนางสาวกรรณิการ์ เอี่ยมจินดา นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีความประสงค์ขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบประเมินความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา เพื่อประกอบการจัดเตรียมการทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษา โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพชุมชน”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาดังกล่าว และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ส่วนสนับสนุนวิชาการ โทร. ๓๖๙๒

ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔ / 4404

วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษา

เรียน ผศ.ธเนศ ภิรมย์การ

ด้วยนางสาวกรรณิการ์ เอี่ยมจินดา นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้า
คุณทหารลาดกระบัง มีความประสงค์ขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบประเมินความเที่ยงตรง
ด้านเนื้อหา เพื่อประกอบการจัดเตรียมการทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์
การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษา โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพชุมชน”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษาดังกล่าว และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะ
ได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติการแทนคณบดี

ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔/ 4404

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษา

เรียน ดร.สาธิต เหล่าวัฒนพงษ์

ด้วยนางสาวกรรณิการ์ เอี่ยมจินดา นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้า
คุณทหารลาดกระบัง มีความประสงค์ขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ เพื่อประกอบการจัด
เตรียมการทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
กรณีศึกษา โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพชุมชน”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษาดังกล่าว และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะ
ได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. ๐๒-๓๒๕-๘๐๐๐ ต่อ ๓๖๙๒

โทรสาร. ๐๒- ๓๒๕-๘๔๓๖

ติดต่อนักศึกษา โทร. ๐๘๗-๐๑๑-๐๑๐๘

บันทึกใบคำปรึกษาขอ: ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ.

(ดร.สาธิต เหล่าวัฒนพงษ์).

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔/ 0990

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

๑๙ มีนาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ

เรียน อาจารย์กิงกาญจน์ พิจักขณา

ด้วยนางสาวกรรณิการ์ เอี่ยมจินดา นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง กำลังทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ” โดยมี ผศ.ดร.ทรงวุฒิ เอกวุฒิวงศา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าวเป็น
อย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ ของ นางสาวกรรณิการ์ เอี่ยมจินดา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็น
อย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. ๐๒-๓๒๙-๘๐๐๐ ต่อ ๓๖๙๒

โทรสาร. ๐๒- ๓๒๙-๘๔๓๖

ติดต่อนักศึกษา โทร.๐๘๗-๐๑๑-๐๑๐๙

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔/ ๐๙๙๐

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

๑๙ มีนาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ

เรียน อาจารย์ศิริพันธ์ มิ่งขวัญ

ด้วยนางสาวกรรณิการ์ เอี่ยมจินดา นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง กำลังทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ” โดยมี ผศ.ดร.ทรงวุฒิ เอกวุฒิมังศา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าวเป็น
อย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ ของ นางสาวกรรณิการ์ เอี่ยมจินดา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็น
อย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. ๐๒-๓๒๙-๘๐๐๐ ต่อ ๓๖๙๒

โทรสาร. ๐๒- ๓๒๙-๘๔๓๖

ติดต่อนักศึกษา โทร.๐๘๗-๐๑๑-๐๑๐๙

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔/ 0990

คณะกรรมการอุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

๒๗ มีนาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ

เรียน **คุณدنุพล จาริยะมา**

ด้วยนางสาวกรรณิการ์ เอี่ยมจินดา นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง กำลังทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ” โดยมี ผศ.ดร.ทรงวุฒิ เอกวุฒิวงศา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์
คณะกรรมการอุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าวเป็น
อย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ ของ นางสาวกรรณิการ์ เอี่ยมจินดา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็น
อย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติกรแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. ๐๒-๓๒๙-๘๐๐๐ ต่อ ๓๖๙๒

โทรสาร. ๐๒- ๓๒๙-๘๔๓๖

ติดต่อนักศึกษา โทร.๐๘๗-๐๑๑-๐๑๐๙

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔/ 0990

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

๒๗ มีนาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ

เรียน คุณมานิต รอดจินดา

ด้วยนางสาวกรรณิการ์ เอี่ยมจินดา นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง กำลังทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ” โดยมี ผศ.ดร.ทรงวุฒิ เอกวุฒิวงศา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าวเป็น
อย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ ของ นางสาวกรรณิการ์ เอี่ยมจินดา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็น
อย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ดร.ทรงวุฒิ เอกวุฒิวงศา
รองคณบดี (ดูแล) ด้านวิชาการ
และบัณฑิตศึกษา

๒๙/๑๐/๕๗

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. ๐๒-๓๒๙-๘๐๐๐ ต่อ ๓๖๙๒

โทรสาร. ๐๒- ๓๒๙-๘๔๓๖

ติดต่อนักศึกษา โทร.๐๘๗-๐๑๑-๐๑๐๘

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔/ 0990

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

๖ มีนาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ

เรียน คุณพัชรินทร์ ศรีสวัสดิ์

ด้วยนางสาวกรรณิการ์ เอี่ยมจินดา นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง กำลังทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ” โดยมี ผศ.ดร.ทรงวุฒิ เอกวุฒิวงศา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าวเป็น
อย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ ของ นางสาวกรรณิการ์ เอี่ยมจินดา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็น
อย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. ๐๒-๓๒๙-๘๐๐๐ ต่อ ๓๖๙๒

โทรสาร. ๐๒- ๓๒๙-๘๔๓๖

ติดต่อนักศึกษา โทร.๐๘๗-๐๑๑-๐๑๐๙

๓๗ ๓๗.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔/ 0990

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

มีนาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ

เรียน คุณสุรวุฒิ แต่งสาขา

ด้วยนางสาวกรรณิการ์ เอี่ยมจินดา นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง กำลังทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ” โดยมี ผศ.ดร.ทรงวุฒิ เอกวุฒิวงศา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าวเป็น
อย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ ของ นางสาวกรรณิการ์ เอี่ยมจินดา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็น
อย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. ๐๒-๓๒๙-๘๐๐๐ ต่อ ๓๖๙๒

โทรสาร. ๐๒- ๓๒๙-๘๔๓๖

ติดต่อนักศึกษา โทร.๐๘๗-๐๑๑-๐๑๐๙

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

แบบสอบถามความคิดเห็นการพิจารณาเลือกประเภทสื่อสิ่งพิมพ์
 ที่เหมาะสมกับการนำไปใช้เพื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ทัศนศึกษา
 โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลตำบลลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
 โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

คำชี้แจง : แบบสอบถามนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัย เรื่อง การศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ทัศนศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ทัศนศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

ฉะนั้นจึงใคร่ขอความกรุณาท่านได้ตอบแบบสอบถามนี้ตามความเป็นจริง และตอบให้ครบทุกข้อโดยทำเครื่องหมาย (✓) ลงใน หรือเติมค่าลงในช่องว่างที่กำหนดให้

ระดับคะแนน 5 = เหมาะสมมากที่สุด 4 = เหมาะสมมาก 3 = เหมาะสมปานกลาง

2 = เหมาะสมน้อย 1 = เหมาะสมน้อยที่สุด

โดยแบบสอบถามชุดนี้แบ่งเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ให้ทำเครื่องหมาย (✓) ลงใน ในช่องว่างที่กำหนดให้ตามความคิดเห็นของท่านว่าสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทใดมีความเหมาะสมกับการนำไปใช้เพื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ทัศนศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณที่ท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดียิ่งมา ณ โอกาสนี้

นางสาววรรณิการ์ เอี่ยมจินดา

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ใดเห็นใบเสร็จรับเงินค่า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ชื่อ/นามสกุล.....อาชีพ

.....ตำแหน่ง.....

ประสบการณ์.....

ตอนที่ 2 ให้ทำเครื่องหมาย (✓) ลงใน ในช่องว่างที่กำหนดให้ตามความคิดเห็นของท่านว่าสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทใดมีความเหมาะสมกับการนำไปใช้เพื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษา โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปภาพลักษณะชุมชนโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

ลำดับ	รูปภาพตัวอย่างสื่อประชาสัมพันธ์	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1.	<p>จุดสารหรืออนุสาร</p> 					
2.	<p>แผ่นพับ</p> 					
3.	<p>เอกสารเย็บเล่ม หรือโบว์ชัวร์</p>					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ทางการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับ	รูปภาพตัวอย่างสื่อประชาสัมพันธ์	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1

4. โปสเตอร์, ไลน์ล

5. ใบปลิว หรือแผ่นปลิว

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

						
--	---	--	--	--	--	--

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

แบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลตำบลลาดจินดา

อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

คำชี้แจง : แบบสอบถามนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัย เรื่องการศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

โดยแบบสอบถามชุดนี้แบ่งเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ให้ทำเครื่องหมาย (✓) ลงใน ในช่องว่างที่กำหนดให้ตามความคิดเห็นของท่านว่าองค์ประกอบลักษณะใดมีความเหมาะสมกับการนำไปออกสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

ฉะนั้นจึงใคร่ขอความกรุณาท่านได้ตอบแบบสอบถามนี้ตามความเป็นจริง และตอบให้ครบทุกข้อโดยทำเครื่องหมาย (✓) ลงใน หรือเติมคำลงในช่องว่างที่กำหนดให้

ระดับคะแนน   5 = เหมาะสมมากที่สุด   4 = เหมาะสมมาก   3 = เหมาะสมปานกลาง
                          2 = เหมาะสมน้อย   1 = เหมาะสมน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณที่ท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี
 ณ โอกาสนี้

นางสาวกรรณิการ์ เอี่ยมจินดา

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ชื่อ/นามสกุล.....อาชีพ

.....ตำแหน่ง.....

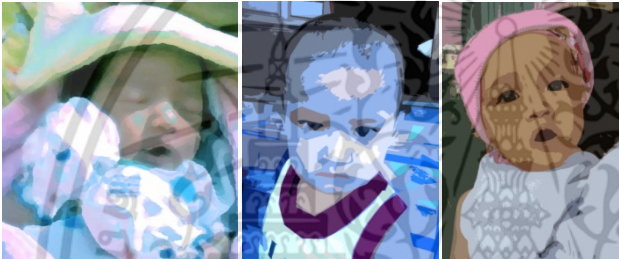
ประสบการณ์.....

ตอนที่ 2 ให้ทำเครื่องหมาย (✓) ลงใน ในช่องว่างที่กำหนดให้ตามความคิดเห็นของท่านว่าองค์ประกอบลักษณะใดมีความเหมาะสมกับการนำไปออกสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

2.1 สัญลักษณ์หรือภาพประกอบรูปแบบใดสื่อความหมายชัดเจนมากที่สุด

ลำดับ	สัญลักษณ์หรือภาพประกอบ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1.	ภาพจริง 					
2.	ภาพวาดเหมือนจริง 					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับ	สัญลักษณ์หรือภาพประกอบ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
3.	ภาพวาดการ์ตูน 					
4.	ภาพกราฟิก 					

2.2 ตัวอักษรลักษณะใดมีรูปแบบน่าดึงดูดความสนใจและเหมาะสมมากที่สุด

ลำดับ	ลักษณะตัวอักษร	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1.	ตัวอักษรแบบมีเชิง <ul style="list-style-type: none"> • อนาคตสดใสให้ลูกดูนมแม่ • นมแม่คืออาหารสมองของลูกน้อย • นมแม่คือหยดแรกของสายใย • นมแม่คืออาหารชีวิตของลูก • เพื่อให้ลูกได้รับสิ่งที่ดีที่สุด 					
2.	ตัวอักษรแบบไม่มีเชิง <ul style="list-style-type: none"> • อนาคตสดใสให้ลูกดูนมแม่ • นมแม่คืออาหารสมองของลูกน้อย • นมแม่คือหยดแรกของสายใย • นมแม่คืออาหารมีชีวิตของลูก • เพื่อให้ลูกได้รับสิ่งที่ดีที่สุด 					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<p>3.</p>	<p>ตัวอักษรแบบตัวเขียน</p> <div style="display: flex; align-items: center;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-right: 10px;"> <p>ABCDEFGH กขคดเจฉ</p> </div> <ul style="list-style-type: none"> • อนาคตสดใสให้ลูกดูดนมแม่ • นมแม่คืออาหารสมองของลูกน้อย • นมแม่คือหยดแรกของสายใย • นมแม่คืออาหารชีวิตของลูก • เพื่อให้ลูกได้รับสิ่งที่ดีที่สุด </div>					
<p>4.</p>	<p>ตัวอักษรแบบประดิษฐ์</p> <div style="display: flex; align-items: center;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-right: 10px;"> <p>ABCDEFGH กขคดเจฉ</p> </div> <ul style="list-style-type: none"> • อนาคตสดใสให้ลูกดูดนมแม่ • นมแม่คืออาหารสมองของลูกน้อย • นมแม่คือหยดแรกของสายใย • นมแม่คืออาหารชีวิตของลูก • เพื่อให้ลูกได้รับสิ่งที่ดีที่สุด </div>					

2.3 สีวรรณะใดมีความเหมาะสมกับสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่มากที่สุด

ลำดับ	ลักษณะวรรณะสี	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
<p>1.</p>	<p>วรรณะสีเย็น</p> 					
<p>2.</p>	<p>วรรณะสีร้อน</p> 					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

แบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อประเมินประสิทธิภาพ
สื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล
ตำบลลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล
และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)

คำชี้แจง : แบบสอบถามนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัย เรื่องการศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยง
ลูกด้วยนมแม่กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินประสิทธิภาพที่มีต่อ
สื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

โดยแบบสอบถามชุดนี้แบ่งเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ให้ทำเครื่องหมาย (✓) ลงใน ช่องระดับความคิดเห็นตามความคิดเห็นของท่าน
ที่มีต่อสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ที่ผู้วิจัยทำการ
ออกแบบ

ฉะนั้นจึงใคร่ขอความกรุณาท่านได้ตอบแบบสอบถามนี้ตามความเป็นจริง และตอบให้ครบทุกข้อโดย
ทำเครื่องหมาย (✓) ลงใน หรือเติมคำลงในช่องว่างที่กำหนดให้

ระดับคะแนน 5 = เหมาะสมมากที่สุด 4 = เหมาะสมมาก 3 = เหมาะสมปานกลาง
2 = เหมาะสมน้อย 1 = เหมาะสมน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณที่ท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดียิ่งมา
ณ โอกาสนี้

นางสาวกรรณิการ์ เอี่ยมจินดา

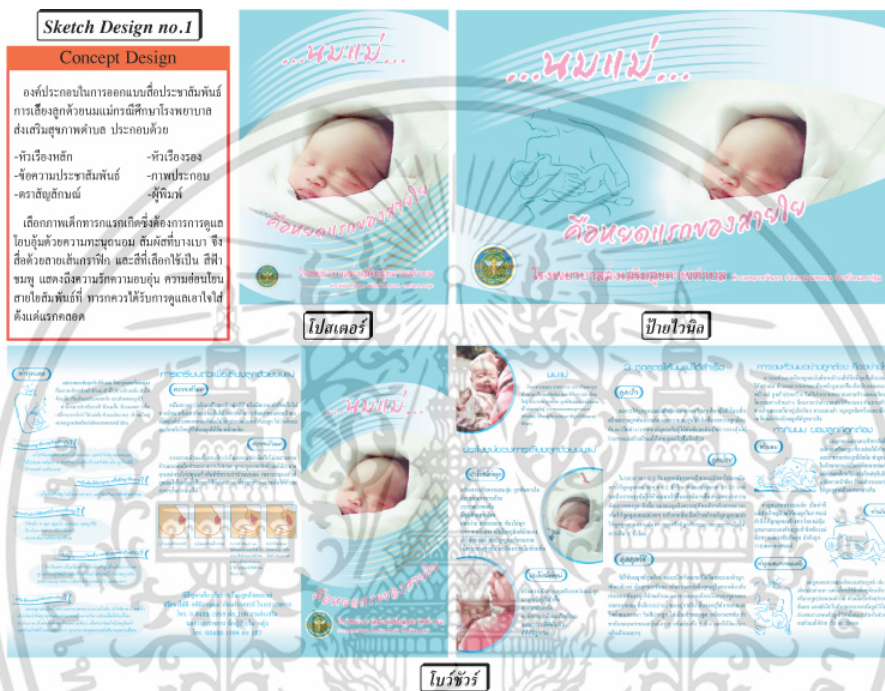
นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่ง คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ชื่อ/นามสกุล..... อาชีพ..... ตำแหน่ง.....
 ..... ประสบการณ์.....

ตอนที่ 2 ให้ทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องระดับความคิดเห็นตามความพึงพอใจของท่านด้านรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล(โปสเตอร์ ขนาด 444x624 มม.),(ป้ายไวนิล ขนาด 300x250 มม.),(แผ่นพับ ขนาด 297x420 มม.)

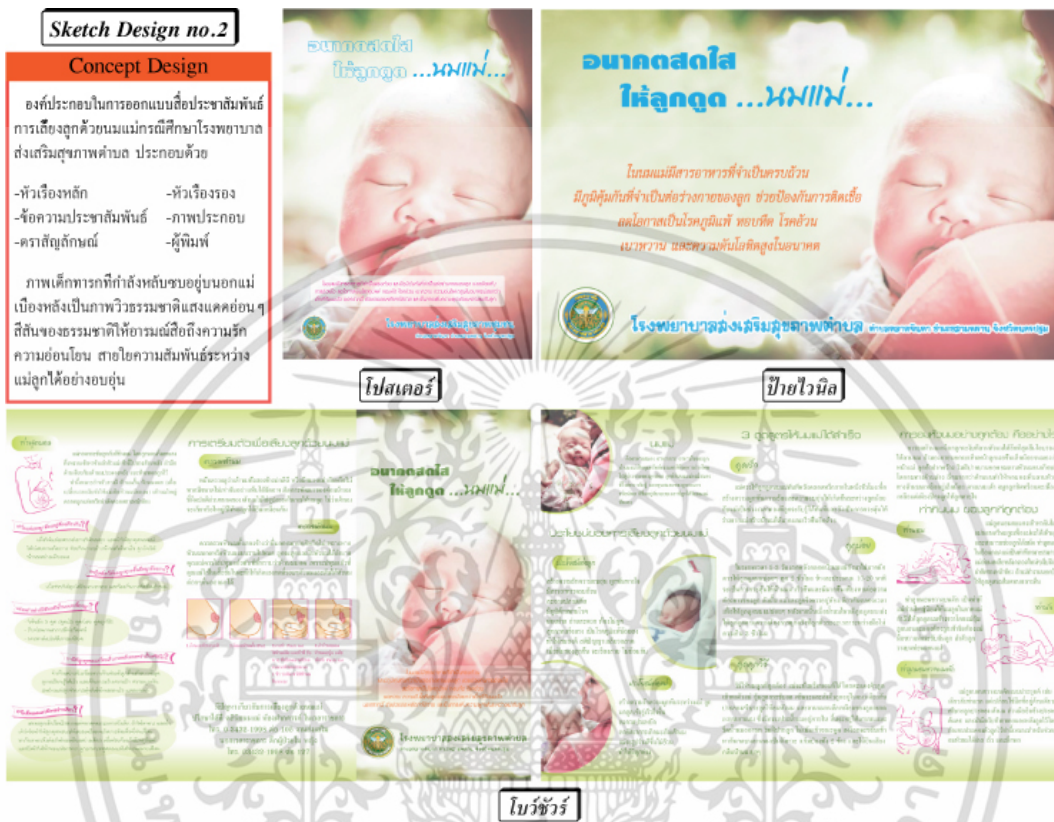
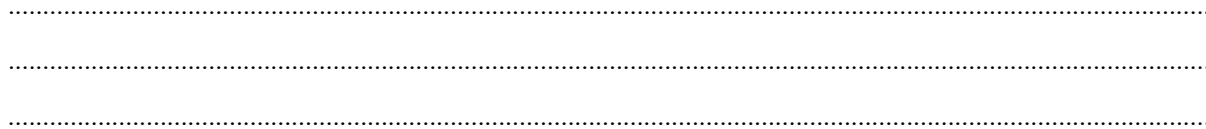
รูปแบบที่ 1

ผลงานการออกแบบ: รูปแบบที่ 1

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1.	ความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูลที่ต้องการสื่อสาร					
2.	การสื่อความหมายที่ชัดเจนและตรงประเด็น					
3.	ใช้ภาพประกอบได้สอดคล้องกับเนื้อหา					
4.	ตัวอักษรมีรูปแบบและขนาดที่เหมาะสมและสอดคล้องกับระยะเวลาอ่าน					
5.	ใช้สีได้อย่างสอดคล้องกันและประสมประสานอย่างกลมกลืนกับองค์ประกอบอื่นๆ และช่วยเน้นข้อความให้อ่านง่าย					
6.	การจัดวางองค์ประกอบที่อ่านได้ง่าย และสอดคล้องกับทิศทางการอ่าน โดยลำดับความสำคัญขององค์ประกอบจากมากไปหาน้อย					
7.	มีต้นทุนในการผลิตที่เหมาะสม					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

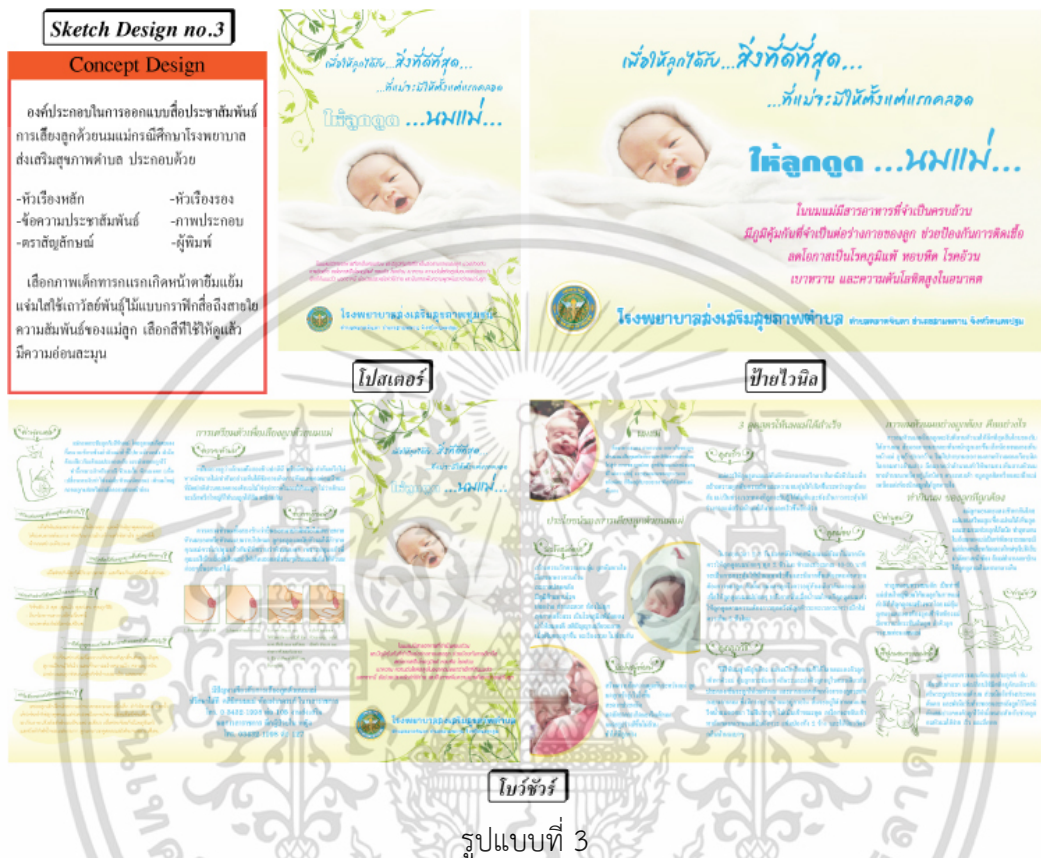
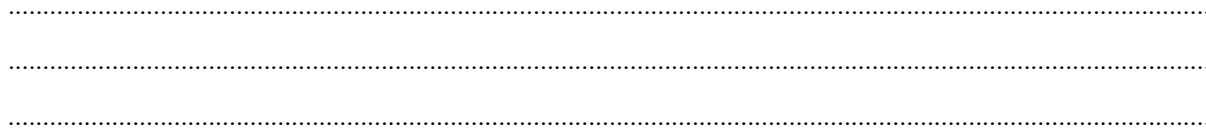
รูปแบบที่ 2

ผลงานการออกแบบ: รูปแบบที่ 2

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1.	ความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูลที่ต้องการสื่อสาร					
2.	การสื่อความหมายที่ชัดเจนและตรงประเด็น					
3.	ใช้ภาพประกอบได้สอดคล้องกับเนื้อหา					
4.	ตัวอักษรมีรูปแบบและขนาดที่เหมาะสมและสอดคล้องกับระยะเวลาการอ่าน					
5.	ใช้สีได้อย่างสอดคล้องกันและประสมประสานอย่างกลมกลืนกับองค์ประกอบอื่นๆ และช่วยเน้นข้อความให้อ่านง่าย					
6.	การจัดวางองค์ประกอบที่อ่านได้ง่าย และสอดคล้องกับทิศทางการอ่าน โดยลำดับความสำคัญขององค์ประกอบจากมากไปหาน้อย					
7.	มีต้นทุนในการผลิตที่เหมาะสม					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สวชนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

รูปแบบที่ 3

ผลงานการออกแบบ: รูปแบบที่ 3

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1.	ความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูลที่ต้องการสื่อสาร					
2.	การสื่อความหมายที่ชัดเจนและตรงประเด็น					
3.	ใช้ภาพประกอบได้สอดคล้องกับเนื้อหา					
4.	ตัวอักษรมีรูปแบบและขนาดที่เหมาะสมและสอดคล้องกับระยะเวลาการอ่าน					
5.	ใช้สีได้อย่างสอดคล้องกันและประสมประสานอย่างกลมกลืนกับองค์ประกอบอื่นๆ และช่วยเน้นข้อความให้อ่านง่าย					
6.	การจัดวางองค์ประกอบที่อ่านได้ง่าย และสอดคล้องกับทิศทางการอ่าน โดยลำดับความสำคัญขององค์ประกอบจากมากไปหาน้อย					
7.	มีต้นทุนในการผลิตที่เหมาะสม					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

รูปแบบที่ 4

ผลงานการออกแบบ: รูปแบบที่ 4

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1.	ความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูลที่ต้องการสื่อสาร					
2.	การสื่อความหมายที่ชัดเจนและตรงประเด็น					
3.	ใช้ภาพประกอบได้สอดคล้องกับเนื้อหา					
4.	ตัวอักษรมีรูปแบบและขนาดที่เหมาะสมและสอดคล้องกับระยะเวลาการอ่าน					
5.	ใช้สีได้อย่างสอดคล้องกันและประสมประสานอย่างกลมกลืนกับองค์ประกอบอื่นๆ และช่วยเน้นข้อความให้อ่านง่าย					
6.	การจัดวางองค์ประกอบที่อ่านได้ง่าย และสอดคล้องกับทิศทางการอ่าน โดยลำดับความสำคัญขององค์ประกอบจากมากไปหาน้อย					
7.	มีต้นทุนในการผลิตที่เหมาะสม					

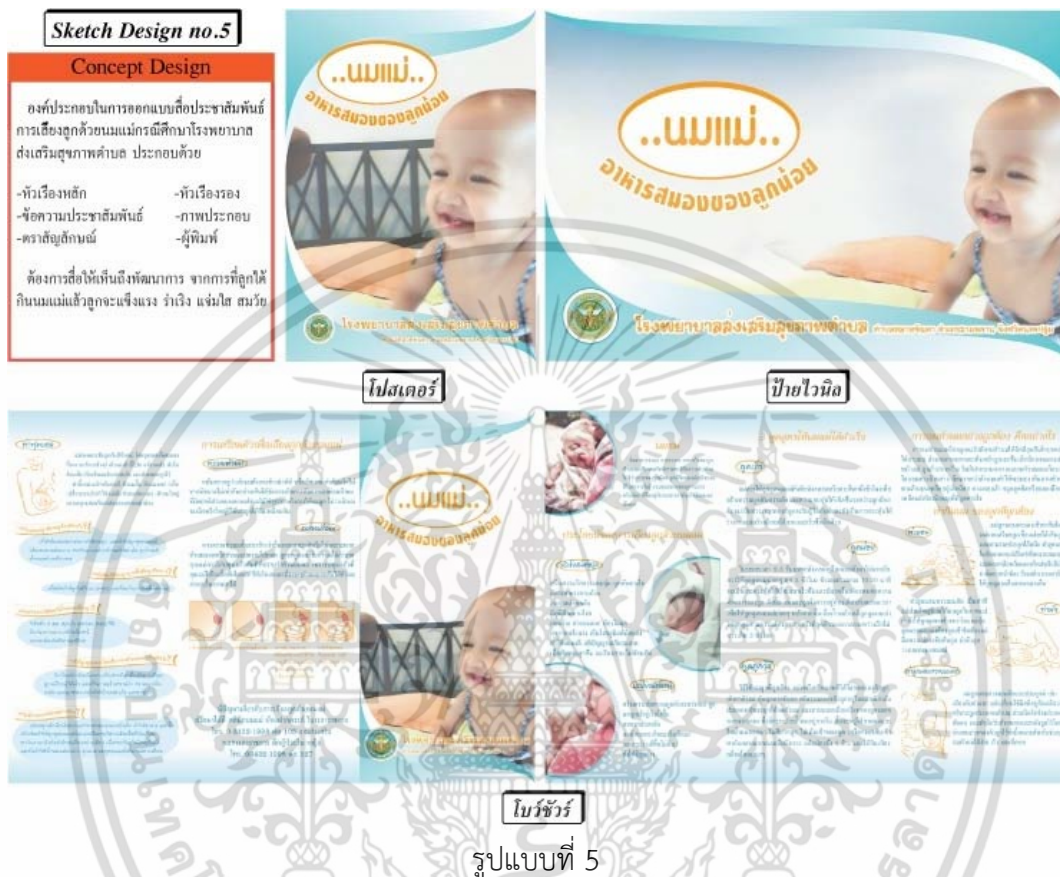
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

รูปแบบที่ 5

ผลงานการออกแบบ: รูปแบบที่ 5

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1.	ความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูลที่ต้องการสื่อสาร					
2.	การสื่อความหมายที่ชัดเจนและตรงประเด็น					
3.	ใช้ภาพประกอบได้สอดคล้องกับเนื้อหา					
4.	ตัวอักษรมีรูปแบบและขนาดที่เหมาะสมและสอดคล้องกับระยะเวลาการอ่าน					
5.	ใช้สีได้อย่างสอดคล้องกันและประสมประสานอย่างกลมกลืนกับองค์ประกอบอื่นๆ และช่วยเน้นข้อความให้อ่านง่าย					
6.	การจัดวางองค์ประกอบที่อ่านได้ง่าย และสอดคล้องกับทิศทางการอ่าน โดยลำดับความสำคัญขององค์ประกอบจากมากไปหาน้อย					
7.	มีต้นทุนในการผลิตที่เหมาะสม					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

แบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อประเมินประจําความพึงพอใจ
 สื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ วิทยาลัยพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล
 ตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
 โดยคุณแม่ที่กำลังตั้งครรภ์หรือคุณแม่หลังคลอด 6 เดือน ที่อาศัยในตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน
 จังหวัดนครปฐมจำนวน 24 ท่าน อ้างอิงจำนวนผู้เข้าใช้บริการ ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล
 ระหว่างเดือนสิงหาคมถึงเดือนกันยายน 2557 (จากการสุ่มแบบเจาะจง)

คำชี้แจง : แบบสอบถามนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัย เรื่องการศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยง
 ลูกด้วยนมแม่ วิทยาลัยพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความพึงพอใจที่มีต่อ
 สื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ วิทยาลัยพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

โดยแบบสอบถามชุดนี้แบ่งเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ให้ทำเครื่องหมาย (✓) ลงใน ช่องระดับความคิดเห็นตามความคิดเห็นของท่าน
 ที่มีต่อสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ วิทยาลัยพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ที่ผู้วิจัยทำการ
 ออกแบบ

ฉะนั้นจึงใคร่ขอความกรุณาท่านได้ตอบแบบสอบถามนี้ตามความเป็นจริง และตอบให้ครบทุกข้อโดย
 ทำเครื่องหมาย (✓) ลงใน หรือเติมคําลงในช่องว่างที่กำหนดให้

ระดับคะแนน 5 = เหมาะสมมากที่สุด 4 = เหมาะสมมาก 3 = เหมาะสมปานกลาง

2 = เหมาะสมน้อย 1 = เหมาะสมน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณที่ท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดียิ่งมา
 ณ โอกาสนี้

นางสาวกรรณิการ์ เอี่ยมจินดา

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ชื่อ/นามสกุล.....อาชีพ..... อายุ
..... จำนวนบุตร.....

ตอนที่ 2

1. ให้ทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องระดับความคิดเห็นตามความพึงพอใจของท่านด้านรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ประเภทโปสเตอร์ ขนาด 444x624 มม.กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

ผลงานการออกแบบโปสเตอร์

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1.	การดึงดูด ความน่าสนใจ (Attention & Interested)					
2.	การสื่อสาร (Communication)					
3.	การสร้างภาพลักษณ์ให้ผลิตภัณฑ์หรือบริการ (Image)					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....
.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ให้ทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องระดับความคิดเห็นตามความพึงพอใจของท่านด้านรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ประเภทป้ายไว้นิล ขนาด 300x250 มม.กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

ผลงานการออกแบบป้ายไว้นิล

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1.	การดึงดูด ความน่าสนใจ (Attention & Interested)					
2.	การสื่อสาร (Communication)					
3.	การสร้างภาพลักษณ์ให้ผลิตภัณฑ์หรือบริการ (Image)					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ให้ทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องระดับความคิดเห็นตามความพึงพอใจของท่านด้านรูปแบบสื่อ ประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ประเภทแผ่นพับ ขนาด 297x420 มม.กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

ผลงานการออกแบบแผ่นพับ

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1.	การดึงดูด ความน่าสนใจ (Attention & Interested)					
2.	การสื่อสาร (Communication)					
3.	การสร้างภาพลักษณ์ให้ผลิตภัณฑ์หรือบริการ (Image)					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สวอนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โครงการศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

ที่มา: โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลคลองจินดา อ.สามพราน จ.นครปฐม
(วันที่ 26 สิงหาคม พ.ศ.2556)

จากการสัมภาษณ์

- สถานพยาบาลไม่มีเอกสาร โบว์ซัวร์ ให้ความรู้เรื่องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ แจกให้คุณแม่ที่มาใช้บริการ หรือผู้ที่สนใจ
- สถานพยาบาลให้ความรู้คุณแม่ที่มาใช้บริการ โดยการบรรยาย สาธิต และเปิดวิดีโอทัศน์ให้ดู
- สถานพยาบาลมีหนังสือสร้างเสริมพัฒนาการเด็กแจกให้คุณแม่ที่มาใช้บริการ
- สถานพยาบาลมีลงพื้นที่เยี่ยมแม่หลังคลอดตามบ้าน มีการตรวจสุขภาพเด็ก

ลักษณะการลงพื้นที่ของเจ้าหน้าที่

- เจ้าหน้าที่สถานพยาบาลลงพื้นที่เยี่ยมคุณแม่หลังคลอด และบุตร มีการตรวจสุขภาพพัฒนาการของเด็ก
- เจ้าหน้าที่สถานพยาบาลมีลงพื้นที่ให้ความรู้ พร้อมให้คำปรึกษาคุณแม่หลังคลอด เกี่ยวกับการดูแลบุตรหลังคลอด อื่นๆ
- เจ้าหน้าที่สถานพยาบาลมีลงพื้นที่ให้ความรู้ สาธิตวิธีการปั๊มนม และการเก็บรักษาน้ำนม ให้กับคุณแม่หลังคลอด

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑอุตสาหกรรม
นางสาวกรรณิการ์ เอี่ยมจินดา รหัสนักศึกษา 55631022

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โครงการศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

ที่มา: โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลตลาดจินดา อ.สามพราน จ.นครปฐม
(วันที่ 6 กันยายน พ.ศ.2556)

จากการสัมภาษณ์

- ได้รับเลือกให้เป็นตำบลนำร่องโครงการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่มีการจัดอบรมเจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบโครงการให้ความรู้เรื่องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
- กำลังมีแผนยุทธศาสตร์ชุมชนจัดของงบประมาณกับทางสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) เพื่อยื่นเรื่องดำเนินงานกับทางองค์การบริหารส่วนตำบล ใช้ในการจัดทำป้ายโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในพื้นที่เขตชุมชน
- ปัจจุบันทางโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ไม่มีโบว์ชัวร์ โปสเตอร์ หรือ CD แจกให้แม่ตั้งครรภ์ แม่หลังคลอด หรือผู้ที่สนใจ เจ้าหน้าที่ใช้ความรู้ที่ได้รับจากการไปอบรมนำมาบรรยายให้ความรู้กับแม่ตั้งครรภ์ และแม่หลังคลอดที่มาใช้บริการ
- ปัจจุบันเจ้าหน้าที่มีการลงพื้นที่เยี่ยมแม่หลังคลอดในชุมชน เพื่อให้แม่กับลูกได้รับการตรวจสุขภาพอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งให้คำปรึกษาในการเลี้ยงดูลูกที่ถูกต้อง
- ปัจจุบันเจ้าหน้าที่ไม่ค่อยนำอุปกรณ์ไปใช้ในการบรรยาย เนื่องจากเห็นว่าแม่ได้ฝากครรภ์กับทางโรงพยาบาลหลักของเค้ายอยู่แล้วซึ่งต้องได้รับการอบรมเรื่องวิธีการให้นม การเก็บนม ต่างๆแล้วส่วนมากจะมาใช้บริการในเรื่องของการฉีดวัคซีน

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
นางสาววรรณิการ์ เอี่ยมจินดา รหัสนักศึกษา 56531022

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โครงการศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

ที่มา: โรงพยาบาลนครปฐม อ.เมือง จ.นครปฐม
(วันที่ 6 กันยายน พ.ศ.2556)

จากการลงพื้นที่

- โรงพยาบาลนครปฐม เป็นโรงพยาบาลในตัวจังหวัด ผู้วิจัยพบสื่อประชาสัมพันธ์ จำนวนมากที่พร้อมให้ข้อมูลกับคุณแม่มือใหม่หรือผู้ที่สนใจ ทั้งโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์ ไลน์ แผ่นพับ ละครลิขิต หนังสือเล่มเล็ก ซีดี สามารถพบเห็นได้ตั้งแต่ด้านหน้าของโรงพยาบาลจนถึงภายในโรงพยาบาล

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
นางสาวกรณิการ์ เอี่ยมจินดา รหัสนักศึกษา 55631022

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โครงการศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

จากการสัมภาษณ์

- โรงพยาบาลจะได้รับสื่อประชาสัมพันธ์จากกรมอนามัยแจกให้อยู่แล้ว
- โรงพยาบาลมีบริการให้คำปรึกษาสำหรับคุณแม่ที่มีปัญหาจะสอบถามทางโทรศัพท์ โทร: 02-3269995
- มีสื่อการเรียนรู้ด้วยรูปภาพ ที่เจ้าหน้าที่พยาบาลช่วยกันคิดสร้างขึ้นมาจาก เพื่อให้ความรู้แก่คุณแม่ที่มาใช้บริการ มีลักษณะเป็นปฏิทินตั้งโต๊ะ
- ให้แนวทางมาว่าเราจะทำยังไงให้แม่ที่ทำงานต่างจังหวัดใส่ใจ และสามารถเลี้ยงลูกด้วยน้ำนมตัวเองได้
- ปัจจุบันมีบริษัทหลายแห่งที่ใส่ใจเรื่องนี้ ซึ่งจะมีเวลาพักให้กับพนักงานได้มาปั๊มนม และมีตู้เย็นสำหรับแช่นมให้คุณแม่ที่ต้องมาทำงาน

ที่มา: โรงพยาบาลลาดกระบัง
(วันที่ 7 กันยายน พ.ศ.2556)

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
คณะสาธารณสุขศาสตร์ สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์สุขภาพ
นางสาววรรณิการ์ เสมอจินดา รหัสนักศึกษา 55631022

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพอาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
ดร.สาธิต เหล่าวัฒนพงษ์ อาจารย์สาขาวิชาการออกแบบ ผลิตภัณ์ที่อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร วิทยาเขตโชติเวช

ภาพที่ปรึกษาด้านการออกแบบ อาจารย์ศิริพันธ์ มิ่งขวัญ อาจารย์สาขาวิชาการออกแบบ
ผลิตภัณ์ที่อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร วิทยาเขตโชติเวช

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ปรึกษาด้านการออกแบบ คุณมานิต รอดจินดา นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลตลาดจินดา จังหวัดนครปฐม

ภาพที่ปรึกษาด้านการออกแบบ คุณพัชรินทร์ ศรีสวัสดิ์ เจ้าหน้าที่งานสาธารณสุขปฏิบัติงาน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลตลาดจินดา จังหวัดนครปฐม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ปรึกษาด้านการออกแบบ คุณสุรวุฒิ แต่งสาขา เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขชำนาญงาน
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลตลาดจินดา จังหวัดนครปฐม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ง
ผลการวิเคราะห์การออกแบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

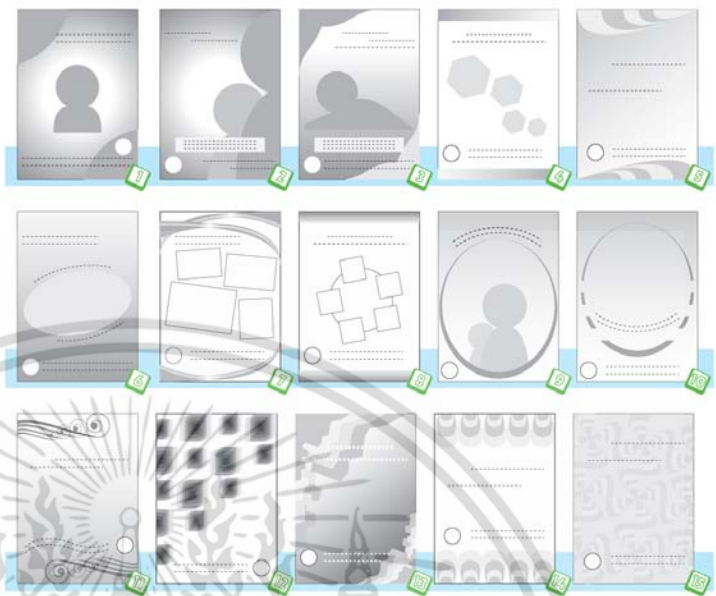
CONCEPT DESIGN POSTER

เมื่อพูดถึง "การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่" สิ่งแรกที่เรหลายคนจะคิดถึงคงหนีไม่พ้น "แม่" ไข่มุข ซึ่งคำคำนี้ประกอบด้วยความหมายมากมาย ก่อเกิดเป็นแนวทางทางการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพชุมชน เพื่อการสื่อสารที่ง่ายต่อการรับสาร ผู้ออกแบบนิยามคำว่า "แม่" ตามความรู้สึก ความหมายที่ผู้ออกแบบค้นพบ

สื่อนี้จึงอยากให้ออกมาในแนวที่ส่งผลต่อความรู้สึกทำให้อ่อนน้อมถึงสายใยแห่งความผูกพัน สร้างความอบอุ่นใจ รู้สึกปลอดภัย และก่อให้เกิดความรักอันบริสุทธิ์

SKETCH DESIGN POSTER

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
คณะศึกษาศาสตร์พัฒนศาสตร์ สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์ (ศึกษาศาสตร์)
นางสาวณัฏฐิณี ศรีพิบูลย์ รหัสประจำตัว 55611022

ภาพแบบร่างแนวความคิด

การศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
คณะศึกษาศาสตร์พัฒนศาสตร์ สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์ (ศึกษาศาสตร์)
นางสาวณัฏฐิณี ศรีพิบูลย์ รหัสประจำตัว 55611022

ภาพการสร้างแรงบันดาลใจในการออกแบบ สื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพการสร้างแรงบันดาลใจในการออกแบบ สื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ 2

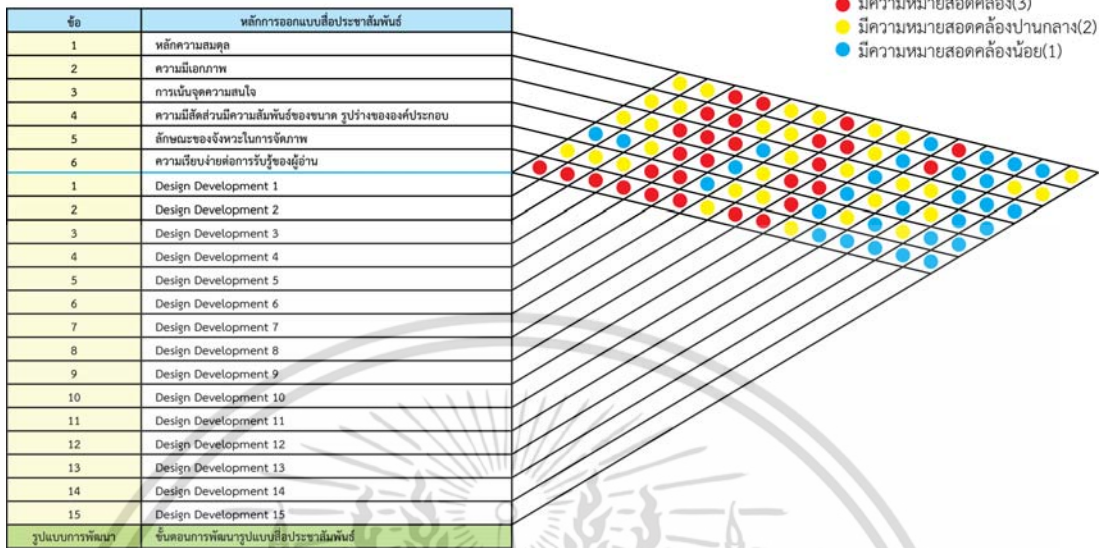

ภาพผลงานการออกแบบโปสเตอร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางการกระจายหน้าที่การวิเคราะห์เชิงการออกแบบผลิตภัณฑ์

อ้างอิง : กระบวนการกระจายหน้าที่การวิเคราะห์เชิงการออกแบบผลิตภัณฑ์ โดยอาศัยหลักการออกแบบผลิตภัณฑ์ 11 หลักการในการวิเคราะห์ตามตารางเมตริกสัมพันธ์ หลักการของ ดร.มณฑลลี ศาสนันทน์ การออกแบบผลิตภัณฑ์ (เพื่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมและวิศวกรรมย้อนรอย 2550:94)

ภาพตารางการวิเคราะห์แบบร่างโปสเตอร์

**การศึกษาและออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล**

Concept Design

ต้องการออกแบบให้มีความสอดคล้องกันกับ การออกแบบโปรเตอร์ สื่อนี้จึงอยากให้ออกมาในแนวที่ส่งผลต่อความรู้สึกที่ทำให้ ย้อนนึกถึงสายใยแห่งความผูกพันธ์ สร้างความอบอุ่นใจ รู้สึกปลอดภัย และก่อให้เกิดความรักอันบริสุทธิ์

Sketch Design Vinyl banner 5 SKD.

ภาพผลงานการออกแบบไวเนล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สวอนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การศึกษาระบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

Concept Design

ต้องการออกแบบให้มีความสอดคล้องกับการออกแบบโปรเตอร์ ไวทัล
สื่อนี้จึงอยากให้ออกมาในแนวที่ส่งผลต่อความรู้สึกทำให้ย้อนนึกถึงสายใย
แห่งความผูกพันสร้างความอบอุ่น รู้สึกปลอดภัย และก่อให้เกิดความรักอันบริสุทธิ์

Sketch Design Folder

5 SKD.

ภาพผลงานการออกแบบแผ่นพับ

การศึกษาระบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

Sketch Design no.1

Concept Design

องค์ประกอบในการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์
การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่กรณีศึกษาโรงพยาบาล
ส่งเสริมสุขภาพตำบล ประกอบด้วย

- หัวเรื่องหลัก
- หัวเรื่องรอง
- ข้อความประชาสัมพันธ์
- ภาพประกอบ
- ตราสัญลักษณ์
- ผู้พิมพ์

เลือกภาพเด็กทารกแรกเกิดซึ่งต้องการการดูแล
โอบอุ้มด้วยความทะนุถนอม สัมผัสที่บางเบา จึง
สื่อด้วยสายเส้นกราฟิก และสีที่เลือกใช้เป็น สีฟ้า
ชมพู แสดงถึงความรักความอบอุ่น ความอ่อนโยน
สายใยสัมพันธ์ที่ ทารกควรได้รับการดูแลเอาใจใส่
ตั้งแต่แรกคลอด

Poster

Vinyl

Folder

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
คณะอุตสาหกรรมเกษตร สาขาเทคโนโลยีบรรจุภัณฑ์และระบบอัตโนมัติ
นางสาวกมลทิพย์ วัฒนวิเศษ 256211022

ภาพแสดงแนวคิดในการออกแบบ แบบที่1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สวอนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การศึกษาระบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

Sketch Design no.2

Concept Design

องค์ประกอบในการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์
การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่กรณีศึกษาโรงพยาบาล
ส่งเสริมสุขภาพตำบล ประกอบด้วย

- หัวเรื่องหลัก
- หัวเรื่องรอง
- ข้อความประชาสัมพันธ์
- ภาพประกอบ
- ดราสติกซ์
- ผู้พิมพ์

ภาพเด็กทารกที่กำลังหลับอยู่นอกแม่
เบื้องหลังเป็นภาพวิวธรรมชาติแสงแดดอ่อนๆ
สีส้มของธรรมชาติให้อารมณ์สื่อถึงความรัก
ความอ่อนโยน สายใยความสัมพันธ์ระหว่าง
แม่ลูกได้อย่างอบอุ่น

Poster

Vinyl

Folder

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
คณะอุตสาหกรรมเกษตร สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรและนวัตกรรม
นางสาวณิชาภัทรี อิ่มเย็น รหัสวิชา ออธ 211 252

ภาพแสดงแนวคิดในการออกแบบ แบบที่2

การศึกษาระบบสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

Sketch Design no.3

Concept Design

องค์ประกอบในการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์
การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่กรณีศึกษาโรงพยาบาล
ส่งเสริมสุขภาพตำบล ประกอบด้วย

- หัวเรื่องหลัก
- หัวเรื่องรอง
- ข้อความประชาสัมพันธ์
- ภาพประกอบ
- ดราสติกซ์
- ผู้พิมพ์

เลือกภาพเด็กทารกแรกเกิดหน้าตาอ้วนนุ่ม
แม่มีใส่ใจเก๋วคล้ายฟันธงไม้แบบกราฟิกสื่อถึงสายใย
ความสัมพันธ์ของแม่ลูก เลือกสีที่ใช้ให้ดูแล้ว
มีความอ่อนละมุน

Poster

Vinyl

Folder

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
คณะอุตสาหกรรมเกษตร สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรและนวัตกรรม
นางสาวณิชาภัทรี อิ่มเย็น รหัสวิชา ออธ 211 252

ภาพแสดงแนวคิดในการออกแบบ แบบที่3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพโปสเตอร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

C M Y K

C=45 M=0 Y=5 K=0
 C=0 M=50 Y=100 K=0
 C=90 M=59 Y=100 K=0

โครงการตำบลงนมแม่ สู้การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างยั่งยืน

อนาคตสดใส
 ให้ลูกดูด...นมแม่...

C=90 M=5 Y=100 K=25
 C=100 M=0 Y=0 K=0

ภาพไวเนล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพลักษณะการนำแผ่นพับไปใช้เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

ภาพลักษณะการนำสื่อประชาสัมพันธ์ไปประยุกต์ใช้
โดยการสกรีนลงบนเสื้อเพื่อส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพลักษณะการนำสื่อประชาสัมพันธ์ไปประยุกต์ใช้
โดยการสกรีนลงบนกระเป๋าส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

ภาพลักษณะการนำสื่อประชาสัมพันธ์ประเภทโปสเตอร์ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง
เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพลักษณะการนำสื่อประชาสัมพันธ์ประเภทไวเนลไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง
เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

ภาพลักษณะการนำสื่อประชาสัมพันธ์ประเภทไวเนลไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง
เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวกรรณิการ์ เอี่ยมจินดา
วัน-เดือน-ปีเกิด	1 มีนาคม 2527
สถานที่เกิด	จังหวัดนครปฐม
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 57/1 หมู่ 4 ตำบลคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม 73110
ประวัติการศึกษา	ปีการศึกษา 2539 สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา โรงเรียนบ้านดอนทอง (อ่องพิทยาคาร)
ปีการศึกษา 2545	สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา
ปีการศึกษา 2549	สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ปริญญาเทคโนโลยีบัณฑิตมหาวิทาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร วิทยาเขตโชติเวชคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ สาขาออกแบบบรรจุภัณฑ์
ประวัติการทำงาน	
ปี พ.ศ. 2549	เจ้าหน้าที่ออกผลิตภัณฑ์ บริษัทบางกอกโมเดิร์นกลาสแวร์ จำกัด
ปี พ.ศ. 2551	ฝ่ายศิลป์ บริษัทสถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.)
ปี พ.ศ. 2553-ปัจจุบัน	เจ้าหน้าที่กราฟิกดีไซน์ บริษัทเอเอสเอ บ็อกซ์บอร์ด คอนเทนเนอร์ จำกัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้